

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0

Buddhist Integration and Modern Science
for Developing the Mind and Society of Thailand 4.0

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เลขที่ ๔๖๔ หมู่ ๓ ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง
จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐ โทร.๐๕๔-๖๐๑๐๖๓

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0

Buddhist Integration and Modern Science
for Developing the Mind and Society of Thailand 4.0

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

Buddhist Integration and Modern Science for Developing the Mind
and Society of Thailand 4.0

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่ปรึกษา	พระราชวรเมธี, ดร. พระราชคุณากรณ์ พระราชศาสนากิจบาล พระสุนทรมุณี ว่าที่ร้อยตรีสมเดช อภิขยกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เจ้าคณะจังหวัดน่าน รองเจ้าคณะจังหวัดน่าน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน ที่ปรึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
คณะกรรมการ	พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร. พระราชวรมนี,ดร. รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร. พระครูโสภณปริยัติสุธี, รศ.ดร. ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตฺตเจริญ ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒนสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุตม์ บุญศรีตัน รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี พระชยานันท์มนี,ผศ.ดร. พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ, ดร. อาจารย์ ดร.วรปรัชญ์ คำพงษ์ อาจารย์ ดร.ชานาญ เกิดช่อ	ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะกรรมการ กรรมการและเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

แบบปก-รูปเล่ม : นายศุภกริช เชื้อนเพชร

พิมพ์เมื่อ : กันยายน 2560

จำนวนพิมพ์ : 200 เล่ม

จัดพิมพ์ในงาน : การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ประจำปี 2560

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์น่านออฟเซต ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ถ้อยแถลง

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ จัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสู่สังคม และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านบทความทางวิชาการและงานวิจัยในการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยอนวัตรตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

นักวิทยาศาสตร์ยุคใหม่เริ่มหันมาศึกษาภูมิปัญญาตะวันออก โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ทำให้รู้พุทธธรรมบางแง่มุมอยู่บ้าง เช่น เมื่อพระพุทธศาสนาแสดงไว้ว่า “สังขารทั้งปวงเพราะไม่เที่ยง (อนิจจัง) จึงอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ (ทุกข) เพราะอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ จึงหาตัวตนที่แท้จริงไม่ได้ (อนัตตา) ไม่มีอะไรเป็นหน่วยอิสระซึ่งคงที่ ไม่มีอะไรคงตัว ไม่มีอะไรเป็นตัว มีแต่กระแสธรรมไหลไปสับเนื่องสัมพันธ์กันไป เป็นปัจจัยแก่กันและกัน มีอยู่ด้วยความสัมพันธ์กัน มีอยู่ด้วยอาศัยปัจจัย ไม่มีความคงที่อยู่อย่างเดิม ไม่มีอยู่โดยตัวมันเอง ไม่มีตัวตนที่แท้จริง”

นักฟิสิกส์ยุคใหม่จึงแสดงทรรศนะสะท้อนความจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในโลกว่า “อนุภาคพื้นฐานไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่แบบอิสระแยกจากกันได้ โดยเนื้อแท้ อนุภาคนั้นเป็นชุดแห่ง ความสัมพันธ์ที่แผ่ออกไปยังสิ่งอื่นๆ อนุภาคพื้นฐานไม่ใช่สิ่งที่มี” เวอร์เนอร์ ไฮเซนเบิร์ก กล่าวว่า “โลกนี้ปรากฏเป็นชิ้นส่วนเหตุการณ์ที่ซับซ้อนโยงใยเข้าหากัน ทดแทนกัน ทับซ้อนกันหรือรวมตัวกันจนมีผลออกมาเป็นการถักทอขององค์กรวม”

นักฟิสิกส์ยุคใหม่เห็นตรงกันว่า ความสมดุลของโลกเป็นผลจากความสัมพันธ์อย่างลงตัวระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต ทุกสิ่งมีระบบควบคุมการดำรงอยู่ร่วมกันที่เป็นเอกภาพ โลกคือองคาพยพที่มีชีวิต เป็นอาณาจักรแห่งความร่วมมือระหว่างพืช สัตว์ แบคทีเรีย ซึ่งดำรงอยู่ร่วมกันในลักษณะพันธมิตรประสานกิจกรรมระหว่างกัน เพื่อความอยู่รอดของส่วนรวมทั้งหมด วิธีการนำตาคติโพธิญาณและข้อค้นพบทางวิทยาศาสตร์ไปใช้โดยการบูรณาการ คือเติมเต็มให้แก่กันและกัน

วิธีที่ ๑ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและหลักการทางวิทยาศาสตร์ไปอธิบายเสริมกันและกันให้เป็นที่เข้าใจง่ายขึ้น เช่น กรณีพระพุทธเจ้าทรงแสดงโลกทัศน์ที่เป็นสัมมาทิฐิและมิจฉาทิฐิว่า *โลกนี้โดยมากอาศัยส่วนสุดโต่ง ๒ ข้าง คือ ความมี (อัตถิตา) และความไม่มี (นัตถิตา) เมื่อบุคคลเห็นเหตุเกิดแห่งโลก ด้วยปัญญาอันชอบตามความเป็นจริง ความไม่มี (นัตถิตา) ในโลกก็ไม่มี เมื่อบุคคลเห็นความดับแห่งโลก ด้วยปัญญาอันชอบตามความเป็นจริง ความมี (อัตถิตา) ในโลกก็ไม่มี ข้อที่ว่า ‘สิ่งทั้งปวงมีอยู่’ นั้น เป็นส่วนสุดโต่งข้างหนึ่ง ข้อที่ว่า ‘สิ่งทั้งปวงไม่มีอยู่’ นั้น เป็นส่วนสุดโต่งอีกข้างหนึ่ง ตาคติแสดงธรรมโดยสายกลาง ไม่เข้าไปข้องแวะส่วนสุดโต่งทั้งสองข้างนั้น*

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) กล่าวว่า แนวคิดทางพระพุทธศาสนานี้ นักวิทยาศาสตร์ อาจไม่เข้าใจชัด ก็ให้นำหลักการของฟิสิกส์ควันตัม มาอธิบายเทียบเคียงกัน ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่ เหมือนกันมีว่า

โฟตอนหรือส่วนประกอบย่อยแห่งอะตอมของแสง เป็น ‘ทวิลักษณ์’ คือ (๑)อนุภาค (๒) คลื่น ทั้งสองอยู่ด้วยกัน แต่เป็น ๒ อย่างที่ขัดแย้งกันอยู่ในตัว ถ้าเราบอกว่า โฟตอนเป็น อนุภาค ก็เป็นมุมมองที่ สุดโต่งข้างหนึ่ง ถ้าเราบอกว่า โฟตอนเป็นคลื่น ก็เป็นมุมมองที่ สุดโต่งอีกข้างหนึ่ง มองอย่างไรจึงไม่ถือว่าเป็นที่ สุดโต่ง ? มองโดยมีขณธรรมเทศนา คือ มองโดยสายกลาง

นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาอาจไม่เข้าใจทฤษฎีนี้ของนักวิทยาศาสตร์ ก็ให้นำมาแนวคิด ทางพระพุทธศาสนาที่แสดงไว้ข้างต้นนั้นมาอธิบายเทียบเคียงกัน

วิธีที่ ๒ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปเติมเต็มวิทยาการใหม่ๆ ให้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น เช่น แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารยุคใหม่อาจมีความสมบูรณ์บางมิติ แต่ยังขาดไปบางมิติ ในการ บริหารคน นักบริหารยุคใหม่อาจมองเพียงว่า การบริหารคนที่จะให้ได้ดำเนินด้วยดีนั้น ให้ค่าตอบแทนสูง มี สวัสดิการพร้อม สร้างความเป็นกันเอง เท่านั้นก็จะเพียงพอ แต่พระพุทธศาสนามีหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา ที่จะทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่า หรือแม้แต่หลักวิชาว่า ด้วยการรักษาพยาบาล ในการรักษาพยาบาลคนเจ็บป่วยที่ผ่านมา เราอาจเน้นการรักษาโรค แต่ปัจจุบันมี การนำหลักการทางพระพุทธศาสนาการรักษาใจผู้เจ็บป่วย ใช้วิธีการรักษาโรค รักษาใจควบคู่กันไป

วิธีที่ ๓ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นฐานในการทำให้วิทยาการใหม่ๆ ทั้งหลายมีโอกาสดำเนินก้าวหน้ามากขึ้น นั่นคือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาการยุคใหม่ได้ หันมาศึกษาปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พัฒนาตัวเองให้มีความเข้มแข็งสามารถยืนหยัดอยู่ได้ ในท่ามกลางโลกธรรมที่แปรเปลี่ยนไปในทางดีและไม่ดีตลอดเวลา ความเป็นคนเข้มแข็งนี้ จะเป็นโอกาสให้ ได้ใช้วิชาความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

วิธีที่ ๓ นี้ถือว่าตรงกับพุทธประสงค์มากที่สุด เพราะทรงแสดงลำดับขั้นของการพัฒนาตน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ถึงประสงค์ โดยเริ่มจากการศึกษาหาความรู้ด้านวิชาการวิชาชีพ (ปริยัติสัทธรรม) อบรมสั่งสมตนให้มีความเรียบร้อยด้านกายภาพ ให้เข้มแข็งอดทนด้านจิตภาพ และโลกทัศน์ชีวิตที่ เป็น สัมมาทิฐิตลอดเวลา (ปฏิบัติสัทธรรม) และทำให้มีความร่มเย็นเป็นสุข (ปฏิเวธสัทธรรม)

การบูรณาการที่ถูกต้องจึงไม่ใช่การบูรณาการตัวเนื้อหาวิชา แต่เป็นการรับเนื้อหาวิชา ศาสตร์สมัยใหม่เข้ามาในตัวคนแล้วเอาหลักปริยัติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรมทางพระพุทธศาสนา มาพัฒนา ตัวคน เพื่อให้โลกทัศน์เชิงบูรณาการในการดำรงชีวิต

ขออนุโมทนาในวิริยะอุตสาหะของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ และคณะ วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและองค์กรภาคีเครือข่าย ในการร่วมด้วยช่วยกันจัดงานและนำเสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อันจะเป็นคุณูปการต่อศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมสืบไป.

(พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

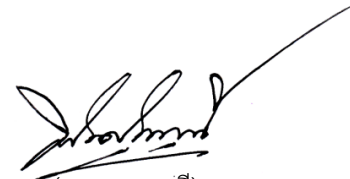
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประธานบรรณานุกรการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

คำนำ

การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding) ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์ นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาสังคม ประกอบด้วย สถาบันวิจัย พุทธศาสตร์ มจร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ศูนย์จังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ วิทยาลัยน่าน และวิทยาลัยชุมชนน่าน ภายใต้หัวข้อเรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เป็นเวทีสาธารณะเสนอแนะผลงานวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดกับทุกภาคส่วนของสังคม

ขออนุโมทนาในวิริยะอุตสาหะของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน และคณะผู้บริหาร คณาจารย์วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและองค์กรภาคีเครือข่าย ในการร่วมด้วยช่วยกันจัดงานและนำเสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ อันจะเป็นคุณูปการต่อศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้ จะอำนวยประโยชน์คณาจารย์ บุคลากรในมหาวิทยาลัย และนักวิชาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างยั่งยืนสืบไป

(พระสุนทรมนี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

❀ สารบัญ ❀

เรื่อง	หน้า
ถ้อยแถลงประธานคณะกรรมการ	1
คำนำ	4
ประวัติวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ	4
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	6
กำหนดการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	11
รายชื่อบทความที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอ Oral Presentation/ Present Poster	14
คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review)	288
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสารประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1	299

โครงการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑
วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เรื่อง พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐
(Buddhist integration and modern science for development the mind
and society of Thailand ๔.๐)

.....

๑. ชื่อโครงการ : โครงการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑
เรื่อง พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒. ชื่อหน่วยงาน : วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓. ภาควิชา : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร

- : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
- : กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก
- : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- : องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน
- : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดน่าน
- : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน
- : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์จังหวัดน่าน
- : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ วิทยาลัยน่าน
- : วิทยาลัยชุมชนน่าน

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ : สำนักงานวิชาการ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

๕. หลักการและเหตุผล :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยแห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาวิชาการชั้นสูง โดยมีปรัชญาว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาพระพุทธศาสนาแบบบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ และเป็นทิศทางที่คณาจารย์ นักวิจัย

และนิตยระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยได้ทำการผลิตองค์ความรู้เพื่อเสนอสู่สาธารณะ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาสังคมในหลากหลายด้าน

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นส่วนงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีความมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะ ด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน จึงร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาลประกอบด้วย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์จังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ วิทยาลัยน่าน และวิทยาลัยชุมชนน่าน จัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ เรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐” เพื่อให้สังคมได้รับรู้วิถีคิด อุดมการณ์ และความหมายของพุทธบูรณาการอันจะนำไปสู่การสร้างสันติสุขสังคมต่อไป

๖. วัตถุประสงค์

- ๖.๑ เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
- ๖.๒ เพื่อเป็นเวทีสาธารณะเสนอแนะผลงานวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนายังประโยชน์ให้เกิดกับทุกภาคส่วนของสังคม
- ๖.๓ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ มุมมองในประเด็นที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนิตยผ่านบทความเชิงวิชาการและงานวิจัย
- ๖.๔ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและร่วมกันกำหนดแนวทางในการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

๗. รูปแบบการประชุมวิชาการ

การประชุมแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑ การแสดงปาฐกถาพิเศษ

๒. การนำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการ ภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๒.๑ กลุ่มพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตใจและปัญญายุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๒ กลุ่มพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๓ กลุ่มพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ/พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๓. การเสวนาสรุปผลการประชุมวิชาการ เรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐”

๔. การจัดนิทรรศการวิชาการ

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ : วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่

๘.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ

ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ จำนวน ๓๐๐ รูป/คน ประกอบด้วย

๑. พระสงฆ์
๒. นักวิชาการ
๓. ผู้แทนองค์กรภาครัฐ
๔. ประชาชนทั่วไป
๖. นิสิต นักศึกษา

๙. วัน เวลา สถานที่จัดงาน

วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ พุทธมณฑลจังหวัดน่าน วัดพระธาตุแช่แห้ง และวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

ห้องประชุมย่อยที่ ๑ : ชั้น ๑ ห้อง ๑๐๑ อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

: พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตและปัญญายุคไทยแลนด์ ๔.๐

ห้องประชุมย่อยที่ ๒ : ชั้น ๒ ห้อง ๒๐๔ อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

: พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ห้องประชุมย่อยที่ ๓ : ชั้น ๓ ห้อง ๓๐๑ อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

: พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ/พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑๐. งบประมาณ

- ๑๐.๑ เงินอุดหนุนโครงการสัมมนาวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
- ๑๐.๒ ค่าลงทะเบียนนำเสนองานของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิตและนักศึกษา

๑๑. อัตราค่าลงทะเบียน

- ๑๑.๑ ผู้นำเสนองานภายใน ๑,๐๐๐ บาท
- ๑๑.๒ ผู้นำเสนองานภายนอก ๑,๕๐๐ บาท
- ๑๑.๓ ชำระค่าลงทะเบียนโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทย สาขาห้างนราไฮเปอร์มาร์ท
ชื่อบัญชี วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
หมายเลขบัญชี ๖๙๕-๐-๒๑๐๕๗-๔
(ส่งสำเนาใบโอนระบุชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อใช้ในการออกใบเสร็จรับเงินต่อไป)

๑๒. การรับสมัคร

ผู้สนใจเสนองานและเข้าร่วมประชุมวิชาการสามารถ ศึกษารายละเอียดและสมัครได้ที่ WWW.nan.mcu.ac.th โดยส่งแบบตอบรับการเข้าร่วมประชุม และส่งบทความวิจัย/บทความวิชาการ (Pull Paper) Email : mcunancon2017@gmail.com ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม-๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ หรือติดต่อสอบถามสำนักงานวิชาการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน โทร. ๐๕๔-๖๐๑-๐๖๓ หรือ อาจารย์ ดร.วรปรัชญ์ คำพงษ์ โทร.๐๙-๘๕๖๓-๗๒๓๓ , อาจารย์ ดร.ชำนาญ เกิดช่อ โทร.๐๙-๙๒๖๙-๒๙๙๙

๑๓. แผน/กิจกรรมดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา
๑	เปิดรับบทความวิจัย/บทความวิชาการ (Pull Paper)	วันที่ ๒๕ กรกฎาคม - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐
๒	ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน	วันที่ ๑ สิงหาคม - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐
๓	แจ้งผลพิจารณาบทความทาง E-mail	ภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐
๔	แจ้งผลคัดเลือกผู้นำเสนอ	ภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐
๕	ส่งบทความฉบับสมบูรณ์	ภายในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐
๖	นำเสนอบทความในการประชุมวิชาการ	๙ กันยายน ๒๕๖๐

๑๔. ตัวชี้วัด

๑๔.๑. ผลผลิต (Output)

๑. วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน ได้ตีพิมพ์สิ่งพิมพ์ทางวิชาการเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาต่างๆ
สู่สาธารณชน
๒. ได้เครือข่ายวิชาการขับเคลื่อนการใช้พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสังคมร่วมกัน
๓. ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติมีความพึงพอใจในการจัดประชุมมีความรู้สึกละและความพึงพอใจโดยมีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑

๑๔.๒ ผลลัพธ์

๑. สิ่งพิมพ์ทางวิชาการเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
๒. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคม
๓. นำเสนอองค์ความรู้ดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและกำหนดนโยบายการนำไปปรับใช้

๑๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๕.๑. ได้มีการตีพิมพ์สิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีคณะกรรมการภายนอกร่วมกลั่นกรองออกเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
- ๑๕.๒. เกิดเวทีสาธารณะในการวิเคราะห์ เสนอแนะผลงานวิชาการประเด็นที่เกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนา ที่จะยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วนของสังคม
- ๑๕.๓. ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ มุมมองประเด็นที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนิสิตนักศึกษาโดยผ่านบทความเชิงวิชาการและงานวิจัย
- ๑๕.๔. ได้รับข้อเสนอแนะและร่วมกันกำหนดแนวทางในการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

กำหนดการ
งานวันคล้ายวันก่อตั้งวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และการจัดประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๐
เรื่อง พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุคไทยแลนด์ ๔.๐
(Buddhist Integration and Modern Science for Developing the Mind
and Society of Thailand 4.0)
ณ ศาลาหลวงวัดพระธาตุแช่แห้ง พุทธมณฑลจังหวัดน่าน
วันเสาร์ ที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาคเช้า

- ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. -ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน
- ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น. -รับชมมัลติมีเดียเสนอประวัติวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ
-รับชมการแสดงวัฒนธรรมล้านน่านาน
- ๐๙.๐๐-๑๐.๓๐ น. -**พระเดชพระคุณ พระราชวรมนี,ดร.** รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มจร จุฑารูปเทียนและ
นำกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย
-**ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน** จุฑารูปเทียน หน้าพระบรมรูป รัชกาลที่ ๕ องค์สถาปนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/ จุฑารูปเทียนหน้าพระฉายาลักษณ์รัชกาลที่ ๙/
เปิดกรวยถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร / เปิดกรวยถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรม
ฉายาลักษณ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
-ประกอบพิธีทักษิณานุประทาน
-ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ กล่าวถวายรายงาน
-**พระเดชพระคุณ พระราชวรมนี,ดร.** รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มจร กล่าวเปิดงาน
ประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑
-**ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน** กล่าวต้อนรับผู้ร่วมงานทุกภาคส่วน
-รับชมการแสดงการเป่าแซกโซโฟน ของศิษย์เก่าวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
- ๑๐.๓๐-๑๑.๑๐ น. -ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมสู่สังคมยุค
Thailand 4.0”
โดย...นายธีรวัชร ภรสัมฤทธิ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ๑๑.๑๐-๑๑.๓๐ น. -บันทึกความร่วมมือเครือข่ายประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ของ ๕
สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดน่าน
- ๑๑.๓๐ น. -ฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหารกลางวัน

วิทยาการดำเนินรายการ/ประสานงาน :

พระมหาชุติภัก อภินนุโท /อาจารย์รัชพล ยรรยงค์ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

ห้องที่ ๔ : นำเสนอโปสเตอร์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. พระชยานันท์หมณี, ผศ.ดร.	มจร วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน
๒. พระครูสุนทรสังฆพิณิจ, ดร.	มจร วิทยาเขตเชียงใหม่
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี	มจร วิทยาเขตพะเยา
๔. รองศาสตราจารย์ พูนทรัพย์ เกตุวีรพงศ์	มจร วิทยาเขตแพร่
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนันต์ อุปสอด	มจร วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปผลการนำเสนอผลงานวิชาการและมอบเกียรติบัตร

วิทยาการดำเนินรายการ/ประสานงาน :

อาจารย์ ดร.ธีรทัศน์ โรจน์กิจจากุล/ อาจารย์สมคิด นันตะ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

.....

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
11	การปกครองนครน่านจากรัฐจารีตสู่การ สร้างรัฐสมัยใหม่ในรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2411 - 245๓)	พ.อ.พงศ์ศิริ พงศ์อารียมงคล	บนเวที (Oral Presentation)
12	อนาคตภาพองค์กรแห่งความสุขวิทยาลัย สงฆ์ลำพูน	นางวรรณพร บุญรัตน์	บนเวที (Oral Presentation)

ห้องประชุมย่อยกลุ่มที่ 2 : ชั้น 2 ห้อง 202 อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

: พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองยุคไทยแลนด์ 4.0

ผู้ทรงคุณวุฒิ (ห้องที่ 1)

1. พระครูโสภณปริยัติสุธี, รศ.ดร. มจร วิทยาเขตพะเยา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ชินะวงศ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทร์แดง มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปผลการนำเสนอผลงานวิชาการและมอบเกียรติบัตร

ผู้ดำเนินรายการ/ประสานงาน :

อาจารย์ ดร.วรปรัชญ์ คำพงษ์/อาจารย์ ดร.รัฐพล เย็นใจมา วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
1	ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัด กอง บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์	นายปรีดี กิตติวัฒนากุล	บนเวที (Oral Presentation)
2	ความผูกพันต่อองค์กรของครูและบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1	นางสาวพัชรินทร์ ศิริเมฆ	บนเวที (Oral Presentation)
๓	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธเพื่อ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ยุคไทยแลนด์ 4.0	อาจารย์ ดร.วิษญาภา เมธีวร ฉัตร	บนเวที (Oral Presentation)
4	การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองนมวัว	นายกริช เทียมสุวรรณ	บนเวที (Oral Presentation)
5	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน เทศบาล จังหวัดอุทัยธานี	นายสมควร แก้วกสิกิจ	บนเวที (Oral Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
6	ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท	นายณัฐติกร สังข์รูป	บนเวที (Oral Presentation)
7	คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตาคี จังหวัดนครสวรรค์	ร.ต.อ.พิเชษฐ์ ขำใจ	บนเวที (Oral Presentation)
8	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	อาจารย์จุฬาทพร ศรีรังสรรค์ ผศ.ดร.สุทธิพงศ์ บุญผดุง ดร.วินัย วินัย ชุ่มชื่น	บนเวที (Oral Presentation)
9	มองวัฒนธรรมไทยในสังคมเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	อาจารย์ ดร.จิรกิตต์ภณ พิริยสุวัฒน์	บนเวที (Oral Presentation)
10	แนวทางประยุกต์ใช้สื่อโซเชียลเพื่อพัฒนาการสื่อสารการเรียนการสอน	อาจารย์สถาพร กันธิยะ พระมหาไกรสร โชติปัญญา	บนเวที (Oral Presentation)
11	การบูรณาการการเรียนการสอนกับโจทย์จริง: กรณีศึกษาการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์แบบเว็บสำหรับบันทึกงานแปลคัมภีร์ใบลานในรูปแบบดิจิทัลของวัดพระธาตุแช่แห้ง	นายธนกร ม่อมดี พลวิทย์ นवलจันทร์จิต ดร.ภัทรพร คุวุฒยากร ผศ.ดร.วรวิษญ์ จันท์ฉาย ดร.อรวิชัย ถิ่นนุกูล ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์ ดร.ภุริตา เวียนทอง พญ.นิพัทธวรรณ ไวศยะนันท์	บนเวที (Oral Presentation)

ห้องประชุมย่อยกลุ่มที่ ๓ : ชั้น 2 ห้อง 20๓ อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

: พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ/ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยุคไทยแลนด์ 4.0

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา จันทบูรณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน
๓. อาจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปผลการนำเสนอผลงานวิชาการและมอบเกียรติบัตร

วิทยากรดำเนินรายการ/ประสานงาน :

พระมหาชุตีภัก อภินนโท /อาจารย์รัชพล ยรรยงค์ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
1	ศึกษาความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย	พระครูสุวิมลสีลบรรพต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
2	การศึกษาวิเคราะห์หลักจริยธรรมของเทวดาที่มีต่อสังคมไทย	พระเสาร์คำ ธมมวโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓	โหราศาสตร์เชิงพุทธศาสตร์	พระอธิการนำเกียรติ วิสุโท	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
4	ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เครื่องเงินศิลปะอีสานใต้	นายสมคิด สุขจิตติ นายสรพงษ์ ไกรสินธุ์ นางสาวมณฑิรา สะแกทอง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
5	เปรียบเทียบความจริงของพระพุทธศาสนา กับวิทยาศาสตร์	พระปลัดวุฒิพงษ์ กิตติว ณโณ,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
6	รัฐศาสตร์เชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก	พระพิระพงษ์ ฐิตธมโม,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
7	"ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการปกครอง อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช"	พระกนก กนต์สีโล (โพธิสาร)	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
8	การพัฒนาตนเองตามหลักพุทธธรรม	พระครูศรีอรุณศาสน์และ พระครูสุตาภรณ์พิสุทธิ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
9	พระพุทธศาสนากับการสร้างวัดมุงคผล	อาจารย์ เอกมงคล เพ็ชรวงษ์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
10	ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพุทธธรรม	พระครูโสภณวีรานูวัตร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
11	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคมไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0	พระมหานพวิทย์ ขนดีโสภ ณโณ,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
12	รูปแบบเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาคณะสงฆ์ไทย	พระครูภาวนาจันทคุณ วิ., ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
1๓	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4	นางลักขณา ไชยฤทธิ์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
14	การบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การ	พระมหาโชตนิพิฐพนธ์ สุทฺธจิตโต นายเศรษฐพร หนูนชู พระมหาอุทธรพิชาญ โยธสาโน นายสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ ดร.วันชัย สุขตาม นายไว ชีรัมย์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
15	สมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันขององค์การไปสู่ความสำเร็จในยุคประเทศไทย 4.0	พระมหาโชตนิพิฐพนธ์ สุทฺธจิตโต พระปลัดวัชระ วชิรญาโณ พระปลัดสุระ ญาณธโร,ดร. นายสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ ดร.วันชัย สุขตาม นายอิสรพงษ์ ไกรสินธุ์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
16	หลักศีล 5 เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์	ดร.สิรภพ สนวนง ดร.สงวน หล้าโพนทัน ดร.กาญจนพงศ์ สุวรรณ พระครูสังวรวิริรักษ์, ผศ.ดร. ดร.เกษม ทาขามป้อม	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
17	การวิเคราะห์การบริหารจัดการการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา	พระราชปรีดิ์,ดร., รศ.ดร.วันชัย พลเมืองดี อูมาพร โคตรกรวด	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
18	การฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุของวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	พระมหาสุภวิชัย ปภัสโร (วิราม), ผศ.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
19	คุณค่าความเป็นมนุษย์ : แนวคิดและวิถีปฏิบัติตามหลักพุทธปรัชญาและหลักสิทธิมนุษยชน	ภูวเดช สีนทับศาล พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ พระสันต์ทัศน์ คมภิโรปัญญา ผศ.ปัญญา นามสง่า อาจารย์ชัยรัตน์ ทองสุข ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
20	นิยาม 5: กลไกจักรวาลเป็นไปตามกลไกธรรม	ดร.สามารถ สุขุประการ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
21	ศึกษาวิเคราะห์วิธีการปฏิบัติในสติปัญญาเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ	พระสันต์ทัศน์ คมภีรปัญญา นายชัยรัตน์ ทองสุข นายภูวเดช สิ้นทับศาล	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
22	การพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย	นายอนันต์ คติยะจันทร์ พระครูสมุห์หัตถพร ปิยะมโฆ พระมหานิพัทธ์พนธ์ จีรวุฒโน พระสุวรรณ์ สุทธาโส นายสมพงษ์ แสนคุณท้าว	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
2๓	การส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา	พระครูปัญญาธรรมนุกิจ นายมงคล มาเวียง นายช่วงวิทย์ สิงห์มอ นายไชยยา เมืองแทน ว่าที่ร้อยตรี ชนะพล ดุลยเกษม	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
24	การเรียนการสอนรัฐศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวปฏิรูปการศึกษาไทย 4.0	พระวิชาญ อาทโร พระสุเทิด ทีปังโกโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
25	รัฐสภาไทยในบริบทประชาคมอาเซียน	พระสุเทิด ทีปังโกโร พระวิชาญ อาทโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
26	แนวความคิดการจัดการทรัพยากรมนุษย์ : ฐานความคิดตามหลักพรหมวิหาร	ดร.ศุภณัฐ เจริญสุข	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
27	การจัดระบบสาธารณสุขขั้นมูลฐานพระสงฆ์ห่างไกลจากโรค	พระไพรัตน์ รัตนโชโต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
28	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	MS.YANG LINGYUN กลมทิพย์ คำใจ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
29	พระพุทธศาสนาและเทคโนโลยีในการพัฒนาจริยธรรม	นายอิสรพงษ์ ไกรสินธุ์ นายสมคิด สุขจิต นางสาวมณฑิรา สะแกทอง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓0	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่	ดร.ธาดา เจริญกุล ดร.กาญจนา ดำจตุ ดร.ไกรวิน ไชยวรรณ ดร.ปทุมมาศ ว่องอรุณชัย	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
๓1	กระบวนการเรียนรู้ : มรรคาแห่งการรู้	พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ จันทาโภ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓2	วิถีไทย วิถีพุทธ นำชีวิต เกื้อกูลสังคม	ดร.กาญจนา ดำจตุ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓๓	พุทธศาสนากับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน	พระปลัดวัชร วัชรญาณ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓4	ศีล : พุทธวิธีปลูกจิตสำนึกการมีวินัยในการแก้ปัญหาการทิ้งขยะ	นายอารุณ สิทธิวงศ์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓5	ภัยจากภายในพระพุทธรูปของประเทศไทย : สาเหตุและทางออก	ดร.สุวิบูลย์ จำรูญศิริ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓6	ศึกษาแนวทางการปฏิบัติกัมมัฏฐานของพระราชนิเวศรังสี(หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี)	พระอธิการสมนึก นรินโท	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓7	การจัดการการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	ดร. สุเทพ เชื้อสมุทร พระครูสังฆวิสุทธิคุณ,ดร. พระครูปริยัติสุนทรนิกร,ดร. พระครูรัตนกรวิสุทธิ พระมหากุศล กุศลภทโท	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓8	แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ดร.พิชิต ปุริมาต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
๓9	การพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรตามหลักพุทธบูรณาการ	นางไพวรรณ ปุริมาต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
40	ความเป็นพุทธกับวัฒนธรรมไทย	พระครูสังฆรักษ์สวัสดิ์ อภินนโท	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
41	การบริหารกิจการคณะสงฆ์อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบสภาสงฆ์	พระอินทร์นุช สุวณโณ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
42	การสร้างเสริมทักษะภาษาอาเซียนแก่นิสิตของ มจร.วิทยาเขตนครราชสีมา	ดร.ประพันธ์ นิกกระโทก	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
4๓	ธรรมมาภิบาลกับการบริหาร	ภูติศ นอขุนทด	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
44	อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาไทยถิ่นล้านนา	ผศ.ดร.อภิพัทธ์ วิศิษฎ์ใจงาม นายจิรพจน์ ขวัญคง พระบุญโชติ ปุญญโชติโก	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
45	องค์การและการจัดการในยุคThailand 4.0	นายณัฐสันต์ นันทวัฒน์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
46	ลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางจิตใจ	พระครูธรรมธรรบงกช (คนธาโร), ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
47	การประยุกต์พุทธธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร	พระครูประทีปวุฒิชัยธรรม	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
48	หลักการพระพุทธศาสนาสู่แรงจูงใจในการทำงานจิตอาสา	พระแสงจันทร์ ฐิตสาโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
49	กระบวนการพัฒนาปัญญานิยม (แนวปรัชญา) กับปัญญาเจตสิก (แนวพระพุทธศาสนา)	ดร.เจริญ มณีจักร์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
50	การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดพะเยา	ผศ.คนอง ว่างฝายแก้ว	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
51	พระพุทธศาสนาในสิบสองปันนา : ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับล้านนา	ผศ.จักรแก้ว นามเมือง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
52	การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุโดยวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธในจังหวัดพะเยา	ผศ.จักรแก้ว นามเมือง ดร. ใจ บุญชัยมิ่ง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
5๓	พุทธปรัชญาการศึกษา	ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
54	ศึกษายุทธศาสตร์และการรวมกลุ่มของพระสงฆ์ที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	นายดำเนิน ปัญญาผ่องใส	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
55	กระบวนการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของชุมชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	นายดำเนิน ปัญญาผ่องใส	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
56	การพัฒนาหลักสูตรและการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานสำหรับการปฏิบัติระยะสั้น	พระครูปริยัติปัญญารุ,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
57	การจัดการพัฒนาวัดในยุคไทยแลนด์ 4.0	พระครูโกวิทบุญเขต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
58	การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนยุค 4.0 เชียงพุทธ	พระอธิการเฉลย	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
59	ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะของไทย	ดร. วีระ จุฑาคุปต์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
60	ความพร้อม Thailand 4.0 ในการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ	พระมหาจักรพันธ์ จุกวโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
61	ภาวะผู้นำกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์	นายอำนาจ สาเขตร์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
62	การตัดสินใจทางการบริหาร	ณัฐชยา วงษา	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
6๓	ชมราวาสาภิบาล หลักการปกครองครอบครัว	บุญเดือน ทรัพย์เพชร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
64	ประสิทธิภาพในการบริหารงานยุคใหม่	นายสุขสันต์ เขียวพลอย	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
65	ประสิทธิภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา	พระครูวินัยธร ปัญญา ปญญาโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
66	ชรธัมมสูตร : การดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพระพุทธศาสนา	พระครูธีรศาสน์ไพศาล	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
67	รูปแบบการตัดสินใจตามหลักพุทธจิตวิทยา	พระศรีปริยัติธาดา นายทิพย์ ชันแก้ว นายธนันต์ชัย พัฒนะสิงห์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
68	สารานุกรม นามวงศ์การสู่ความเป็นเลิศ	อาจารย์รุ่งสุริยา หอมวัน อาจารย์สมาพร มังคลัง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
69	อำนาจกับการเมือง	พระครูวชิรคุณพิพัฒน์,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
70	สิทธิกับความมั่นคงของมนุษย์	ผศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม นางสาวพัชรี สายบุญเขื่อน	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
71	เสริมสร้างสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง	ดร.สมจันท์ ศรีปรัชยานนท์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
72	การเรียนรู้กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	พระชยานันท์มณี, ผศ.ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
7๓	การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและการพัฒนาตนเองตามหลักมงคลสูตร 1 ที่ปรากฏในสุภาษิตพระร่วง	ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล พระครูพิพิธจารุธรรม นายภูวเดช สิ้นทับศาล	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
74	การประยุกต์ใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 กับชุดความรู้มีคคุณุเทศก์น้อย วัดพระธาตุผาเงา	นายเสพบัณทิต โห่งบัณฑิต	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
75	โยนิโสมนสิการ : แนวคิดและกระบวนการพัฒนาทักษะทางความคิด	พระครูโกวิทธรรมภาที,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
76	การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0	วุฒิกัณฑ์ มูลศรี	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
77	การจัดการองค์กรให้ยั่งยืนด้วยหลักเบญจศีล	ดร.สงุ่น ตรีสุขี	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
78	บทความเรื่องการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา Thailand 4.0	เอนก ณ เชียงใหม่	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
79	การจัดการความรู้เชิงพุทธเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพในยุค 4.0	นายกันตภณ จงงามวิไล นายจันทร์สม์ ตาบุลิ่ง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
80	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทศวรรษหน้า	ผศ.ดร.เสนห์ ใจสิทธิ์ พระมหาอรุณพล นรินสโร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
81	ความสุขกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	นายภราดร สุขพันธ์ นายอาเดช อุปันนท์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
82	เน็ดเหนื่อย : โรคที่กำลังแพร่หลายในยุคไทยแลนด์ 4.0	นายณัฐวุฒิ เอี่ยมอินทร์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
8๓	กระบวนการสร้างและการใช้องค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นในจังหวัดแพร่	ผศ.นวัชโรจน์ อินเต็ม พระมหาฐิติพงษ์ วรทสสี	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
84	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเรียนภาษาอังกฤษ	พระมหาพงษ์ประกาภรณ์ วิสุทธิญาณเมธี,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
85	การใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ตามหลักพุทธวิธี	พระมหาทวิ มหาปญโญ, ผศ.ดร. พระมหาสมเจต สมจारी นายเกรียงไกร พินยารัก.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
86	ภาวะผู้นำกับการบริหารองค์กรตามหลัก อิทธิบาทธรรม	นางรุ่งธิพร สุกุลมูล	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
87	ผู้นำกับการสร้างความเปลี่ยนแปลง	พระมหาสุชาติ อนาลโย	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
88	รูปแบบการจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิง บูรณาการ	พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิร ปญโญ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
89	คอร์ปชั่นไม่ใช่อุปสรรคการพัฒนาสังคมไทย	ดร.ธีรทัศน์ โรจน์กิจจากุล พระครูปลัดเถรานุวัตร,ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
90	วิธีสืบพยานบุคคลในคดีอาญา	ดร.ณัฐพงศ์ชัย กุรัตนธรรมมา	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
91	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนาและ วัฒนธรรม การเทศน์มหาชาติ จังหวัดน่าน – แขวงไชยบุรี สปป.ลาว	นายเชษฐ์ นิมมาทพัฒน์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
92	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน รายวิชา ศิลปะการขายและเทคนิคการนำ เสนอ เรื่อง กระบวนการขาย โดยใช้การ แสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาชั้นปี ที่ ๓ สาขาการตลาด	ดร.ภาสกร รอดแผลง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
9๓	สมเด็จพระสังฆราชไทย : รสนิยม ความ เห็นขัดแย้ง และกลไกการได้มา	นางสาวมัลลิกา ภูมะชน นายดิเรก ด้วงลอย พระปลัดระพิน พุทธิสารโ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
94	หลักธรรมาภิบาลการบริหารเศรษฐกิจ ชุมชนกลุ่มผู้ปลูกเงาะจังหวัดเลย ตามแนว นโยบายประชารัฐ	พระครูใบฎีกาทวีศักดิ์ ใต้ศรี โคตร	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
95	การศึกษาองค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดใน การเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ ตาม แนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา	ผศ.มงคลกิตต์ โวหารเสาวภาคย์ นางฟ้าณพราง โวหาร เสาวภาคย์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
96	ชุมชนโบราณแช่แห้ง	พระสมุห์อุทัย อุทยเมธี	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ที่	เรื่อง	ผู้เขียนบทความ	การนำเสนอ
97	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงโลกทรศน์ จริยธรรม	พระราชสิทธิเวที, ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
98	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการ เสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ ในจังหวัด อุบลราชธานี	พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิมโม, ผศ. ดร., พระมหาเอกชัย อธิปัญญา นายวุฒิมพล คำตั้งหน้า นายไชยสิทธิ์ อุดมโชคนามอ่อน	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
99	การมองความจน-รวยทางมิติพระพุทธ ศาสนา	นายกรรวี จินดาหลวง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
100	แนวทางการอนุรักษ์ และการฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย	นายสไว พรหมประวัติ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
101	การส่งเสริมสุขภาวะในพระสงฆ์: จากมิติ มหาเถรสมาคมสู่การปฏิบัติของคณะสงฆ์ จังหวัดพะเยา	พระราชขปริยัติ, ดร.	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
102	รูปแบบการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 บ้าน หนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน	พระครูฉันทเจตยานุกิจ	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
10๓	การส่งเสริมความเชื่อของเด็กและเยาวชน ต่อพระพุทธศาสนา	พระสมณีก จรโณ นายจันทร์สม์ ตาบุลิ่ง	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
104	การบูรณาการหลักไตรสิกขากับการพัฒนา สมรรถนะบุคลากรของสถาบันพัฒนาฝีมือ พัฒนาแรงงาน	นางสาวศุติยา อายุเย็น	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
105	พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ พยาบาล	ร.อ.ดร.อากาศ อาจสนาม ดร.ณัฐชนันตร์ อยู่สีมารักษ์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
106	หลักไตรสิกขากับการส่งเสริมดูแลสุขภาพ ของผู้สูงอายุ	พญ.นิพัทธวรรณ ไวศยะนันท์	แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

อนุปวาโท : พุทธวิธีการสื่อสารเพื่อสันติในยุคประเทศไทย 4.0
Anupavado: The Buddhist Communication for Peace of Thailand 4.0

พระมหาธนรัฐ รัตนเมโธ, ดร.
พระอธิการเวียง กิตติวัฒน์, ดร.
วิทยาเขตสุรินทร์

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหลักพุทธวิธีการสื่อสารและหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาหลักของอนุปวาโท ซึ่งเป็นหลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อการสื่อสารเพื่อสันติสุข ศึกษาโดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปาฏิโมกข์เป็นแผนแม่บทที่สำคัญของพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธองค์ทรงประกาศและสั่งสอนให้กับพระสงฆ์ ซึ่งมีทั้งคำสอนและหลักการปกครองคณะสงฆ์ ที่เป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา และมีวิธีการของการประกาศพร้อมทั้งจรรยาบรรณของนักเผยแผ่ และหลักการพูดตามหลักของพระพุทธศาสนานั้นต้องเป็นวาจาที่ไม่ประกอบด้วยอกุศลกรรม และสัมมาวาจาเป็นหลักการสื่อสารที่พึงประสงค์ และหลักการสื่อสารสื่อสารที่สำคัญตามแนวพุทธวิธี คือ หลักอนุปวาโท การไม่กล่าวร้าย(Non speaking evil) ในโอวาทปาฏิโมกข์ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการสื่อสารทุกประเภท และเป็นแม่บททางจริยธรรมให้กับนักสื่อสารได้นำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งคุณค่าของการคิดพูดด้วยเมตตากรรมนี้ ก็จะส่งผลเป็นการสร้างสันติสุข (Peace) ในสังคมมนุษย์ในยุคประเทศไทย 4.0 ในที่สุด

คำสำคัญ:พระพุทธศาสนา, อนุปวาโท, การสื่อสาร, สันติ, ประเทศไทย 4.0

Abstract

The purposes of this article were to study the principles of Buddhist communication and related principles, and to study the principles of *Anupavado*, which is the Buddhist ethics for communication for peace. Content analysis used for data analysis was from related research and literature and summarized body of knowledge from the synthesis study based on the content analysis of relevant documents and research. The study found that *Patimokkha* is a major master plan of Buddhism, which was the Buddha, taught and instructed the monks and its have both the teachings and principles governing the Sangha. *Patimokkha* is the heart of Buddhism, and there is a method of proclamation, along with the ethics of the missionaries. The principle of communication according to the principles of Buddhism is a word that does not consist of unwholesome, and the word of mouth is the preferred communication principle. And the main communication principle in the Buddhist way is the way of non-evil (Non speaking evil) in the *Patimokkha*. This is important for all types of communication, and ethical framework for communicators applied to the media. The value of this kind of speech is done with kindness. It will result in peace in the human society in Thailand 4.0 in the end.

Keywords: Buddhism, Anupavodo, Communications, Peace, Thailand 4.0

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงพยาบาลพะเยาต่อการจ้างงานภายนอก
An Efficiency of Phayao Hospital Management
Towards Outsourcing Service

พระเอกภพ (ปญญาวิชโร) พวงประดิษฐ์
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ 2) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการ และ 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงพยาบาลพะเยาต่อการจ้างงานภายนอก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 393 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงพยาบาลพะเยาต่อการจ้างงานภายนอก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากทุกขั้นตอน พบว่า มีการวางแผนดำเนินการที่ชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความจำเป็นขององค์กร มีการคัดเลือกผู้ให้บริการด้วยวิธีการที่ทันสมัย โปร่งใสและตรวจสอบได้ การโอนถ่ายทรัพยากรเกิดประโยชน์ต่อองค์กร มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกื้อกูล ส่งเสริมกันกับบริษัทจ้างงานภายนอก มีทัศนคติด้านบวกในการพิจารณาจ้างงานให้ประสบความสำเร็จ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.70

ปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ การร่างรายละเอียดเงื่อนไขการดำเนินงานไม่ครอบคลุม การกำหนดงบประมาณไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้รับบริการ แนวทางการปรับปรุงแก้ไข คือ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากรในการวางแผนงานและการศึกษาและคัดเลือกรูปแบบการจ้างงานที่เหมาะสมกับองค์กร

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการ, การจ้างงานภายนอก

Abstract

The objective of this research was to study 1) the efficiency of Phayao hospital management towards outsourcing service 2) problems and obstacles on outsourcing management of Phayao hospital 3) guidelines for enhancing the efficiency of outsourcing service of Phayao hospital. There were 393 samples. The research tools were questionnaire and in-depth interview. The statistical analyses were frequency, percentage, mean and standard deviation.

It was found that the efficiency of Phayao hospital management towards outsourcing service was at a high level, considering from all aspects, there was a clear action plan for decision-making process; outsourcing objectives were consistent with the necessity of the organization. The methods for selecting outsourcing provider were in compliance with the procedures of modernity, transparency and auditability, resources transferring made good benefits for the organization. Types of relationship that Phayao hospital used encourage and support the provider. Phayao hospital had a positive attitude to explore successful outsourcing process. The overall client's satisfaction towards outsourcing service was at a high level (3.70).

With regard to the problem, it was found that lack of site-specific on project implementation. Budgeting was not consistent with the number of clients. The improvement approach was to enhance the potential of planning staff, Understanding the appropriate way and choosing successful outsourcing model for the organization.

Keyword: Efficiency, Management, Outsourcing

อาชีวปาริสุทธิศีลกับการปรับใช้ในการพัฒนาชีวิตให้เป็นสุข
Ajivaparisuddhisila and Adaptable Development for Life Happiness

ปัญญา เสนงูษา
นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

อาชีวปาริสุทธิศีลในพระพุทธศาสนา คือ การดำรงชีวิตของตน ให้เป็นอยู่ได้อย่างสะอาดหมดจด เป็นการงดเว้นจากการประพฤติมิจฉาชีพที่กระทำด้วยวิธีอันเลวทรามต่างๆ การปฏิบัติตามหลักอาชีวปาริสุทธิศีล คือการเลี้ยงชีพโดยทางที่ชอบธรรม บริสุทธฺิ ไม่หลอกลวงผู้อื่น บุคคลที่มีอาชีวปาริสุทธิศีล ย่อมแสวงหาปัจจัย 4 โดยชอบธรรม การปฏิบัติตามหลักอาชีวปาริสุทธิศีลของบรรพชิต คือ ความสะอาดหมดจดแห่งวิธีการที่จะได้มาซึ่งปัจจัยบริโภคของภิกษุ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัยและ ยารักษาโรค ซึ่งจะต้องได้มาโดยวิธีที่ถูกต้อง โดยนัยแห่งความเป็นสมณะเพศ และการปฏิบัติตามหลักอาชีวปาริสุทธิศีลของคฤหัสถ์ คือ ควรที่จะยึดในหลักหัวใจเศรษฐกิจ คือ อุฏฐานสัมปทา อารักขสัมปทา กัลยาณมิตตตา และสมชีวิตา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงวางหลักการแสวงหาทรัพย์ และรักษาทรัพย์ไว้ได้อย่างมั่นคงที่เป็นประโยชน์ที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล

การปรับใช้อาชีวปาริสุทธิศีลในการพัฒนาชีวิตให้เป็นสุข คือประกอบกิจการงานที่สุจริตละมิจฉาชีพ เลี้ยงชีวิตด้วยสัมมาชีพ ขณะเดียวกันก็มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ การงานหน้าที่ที่อันสุจริต การทำงานเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ถ้าการงานเป็นสัมมาชีพ คือไม่ทุจริตไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เป็นไปเพื่อทำลายตน และทำลายคนอื่นก็นับว่าเป็นอาชีพที่ดี ส่งเสริมให้การดำรงชีวิตดำเนินไปอย่างสะดวก และปลอดภัยจึงไม่เกิดโทษและชีวิตเป็นสุข

คำสำคัญ : อาชีวปาริสุทธิศีล, การปรับใช้, การพัฒนาชีวิตให้เป็นสุข

Abstract

Academic article. The Occupational Spa holy precepts in Buddhism. The author focuses on the life of his to be clean. To refrain from criminal conduct committed by a vile place. In compliance with the Occupational give a holy sacrament. The Fund is a pure righteous deceiving others. Deployment occupational Prisutti baptized in the development of life for everyone. Is the practitioner work that honestly living with each fraud career Fund. Meanwhile, it has diligently occupation. The job duties of good faith. By assembling the career Fund is Miami Miami Miami cheat fraud scam. Not to destroy their and destroy others is a good career. To promote a happy life.

Keywords: Ajivaparisuddhisila, Adaptable Development, Life Happiness

สัพปุริสธรรม 7 กับการพัฒนาในยุคไทยแลนด์ 4.0 Sappurisadhamma and Development in Thailand 4.0

ธนนันท์ธร โสภณดิลก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้หลักหลักสัพปุริสธรรม 7 สำหรับพัฒนาประเทศไทยแลนด์ 4.0 หลักธรรมนี้ซึ่งองค์พระสมเด็จฯ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้มอบไว้ให้กับสากลโลก หลักธรรมดังกล่าวนี้เป็นแนวทางหรือธรรมะที่ทำให้มนุษย์เราเป็นคนดี หรือจะเรียกได้ว่าเป็นธรรมะของคนนั่นเอง หนึ่งแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) อันเป็นแนวทางแห่งการประมาณตนและทำสิ่งที่ตนพอจะทำได้เพื่อตนเอง เพื่อชุมชนอันก่อให้เกิดผลประโยชน์สุขตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่องค์พระสมเด็จฯ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ ดังนั้น หลักสัพปุริสธรรม 7 นี้สามารถนำมาใช้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ “ประเทศไทย 4.0” นับเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : สัพปุริสธรรม 7, การพัฒนา, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

This article aims to study the concept and applying of Sappurisa dhamma principles for development Thailand 4.0. Sappurisa dhamma principles that Lord of Budhha give to the world is way of life and bring people to good men. Thus, King Bhumibol Adulyadej (Rama IX)'s Sufficiency Economy Philosophy is the middle path principle generating for yourself and communities according to Lord of Budhha said. So, Sappurisa dhamma principles can explain the way of country development under "Thailand 4.0". This is the beginning of truly driving country to stability, prosperity and sustainability.

Keywords: Sappurisadhamma, Development Thailand 4.0

ความเชื่อกฎแห่งกรรมตามหลักสัมมาทิฏฐิในพระพุทธศาสนาเถรวาท
The Belief in Law of Karma According to Sammadhitthi
in Theravada Buddhism

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม (ปวงกลาง),ดร.
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และความเชื่อกฎแห่งกรรมตามหลักสัมมาทิฏฐิในพระพุทธศาสนาเถรวาท การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า กฎแห่งกรรม คือ การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา ที่ทำให้เกิดผลของการกระทำนั้นๆ คำว่า “กฎแห่งกรรม” จึงเป็นคำกลางๆ ที่ไม่ดีหรือชั่วในตัวเอง กรรมบางอย่างให้ผลในปัจจุบัน บางอย่างรอให้ผลเมื่อมีเหตุปัจจัยที่เพียงพอ ในทางพระพุทธศาสนาสามารถสงบประจักษ์และดับได้ โดยการฝึกฝนอบรมตนในแนวทางไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา มนุษย์ทุกคนจึงควรตระหนักรู้ และชวนช่วยหมั่นทำความดีทั้งในที่แจ้งและในที่ลับ เป็นผู้ละอายชั่วเกรงกลัวต่อบาป ให้ตั้งกุศลจิตในกรรมคืออยู่เป็นนิจ กรรมจึงเป็นประดุจเงาติดตามตัวบุคคล อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะกรรมนั้นล้วนส่งผลเป็นวิบากอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

ส่วนกฎแห่งกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นกระบวนการของการดำเนินชีวิต มีความคิดดี ความปรารถนาดี ก็เกิดความถูกต้องตามไปด้วย อันเป็นเหตุให้วิถีชีวิตดำเนินไปตามทางสายกลางหรือมรรคมรรค 8 ซึ่งเป็นทางดับทุกข์ วิธีการสร้างความเชื่อในกฎแห่งกรรมตามหลักสัมมาทิฏฐิ มี 2 ประการ คือ 1. ปรโตโฆสะ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก เช่น การคบหากัลยาณมิตรคนดี คนมีศีลธรรม มีสัตบุรุษและพระพุทธเจ้า เป็นต้น และ 2. โยนิโสมนสิการซึ่งเป็นปัจจัยภายใน ทำความดีทั้งในที่แจ้งและในที่ลับเป็นผู้ละอายชั่วเกรงกลัวต่อบาปให้ตั้งกุศลจิตในกรรมคืออยู่เป็นนิจ การเชื่อในกฎแห่งกรรมตามหลักสัมมาทิฏฐิ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะมีผลต่อการแสดงออกและการคิด ควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความเชื่อ,กฎแห่งกรรม,หลักสัมมาทิฏฐิ,พระพุทธศาสนาเถรวาท

Abstract

This thesis was the main purposes to study the law of Kamma in Theravāda Buddhism, and to study a belief in the law of Kamma according to Theravāda Buddhism. This was a qualitative research to collect all data from academic paper, books and related researches.

A result of this study was found that the law of Kamma was action with intention to cause a result of that action. The word, ‘Kamma’ was general language without stressing on only goodness or badness. Some of Kamma produced a result in the present time but some of Kamma gave a result in the future when all proper factors came together. In Buddhism, there was a way to stop and cease it by training oneself in a way of Threefold Training: morality, concentration, and wisdom. All human beings ought to be conscious and get attempt to produce good action both in front of people and behind them. They ought to be afraid of badness and get continuously moral mind full of good action. Thus, Kamma was like a shadow following a person without any stop although he was free from all defilement because Kamma gave continuously a result through all times.

The law of Kamma according to being a process of living. If life was full of kindness, it caused the right to live in the Middle Way or Eightfold Noble Path that was really a way of ceasing the suffering. There were two ways of making people believe in the law of Kamma according to Theravāda Buddhism : (1) Paratoghosa (external factors) such as associating with good, moral persons like a worthy man and the Buddha, and (2) Yonisomanasikara (internal factors) such as holding the honesty both in front of people’s eyes and behind them, fearing a result of badness, and getting the intention to produce continuously goodness. The belief in the law of Kamma according to Sammādhitthi was an important factor to live in the present time because it had great effect on a personal manner and thoughts. Thus, it was necessary to practice it continuously.

Keywords: The Belief, Law of Kamma, Sammadhitthi, Theravāda Buddhism

ธรรมชาติของจิตในพุทธศาสนาเถรวาทที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์

The Nature of Citta in Theravada Buddhism Influencing Over The Change of Human Behavior

ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาธรรมชาติของจิตและเจตสิกในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในชีวิตประจำวัน และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ธรรมชาติของจิตที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า จิต คือธรรมชาติที่รู้อารมณ์ หรือธรรมชาติที่ทำหน้าที่ เห็น ได้ยิน รู้กลิ่น รู้รส รู้สี การสัมผัสผัสสูกต้องทางกาย และรู้สึกนึกคิดทางใจ ในทางพระพุทธศาสนาไม่ถือว่าจิตเป็นตัวตนที่แท้จริงแต่ถือว่าเป็นสิ่งที่อาศัยเหตุปัจจัยหลายอย่างทำให้เกิดขึ้น จิตดำรงอยู่ได้ด้วยการอิงอาศัยกันของสิ่งที่เรียกว่าเจตสิกอันเป็นองค์ประกอบของจิต ประกอบกันเป็นกระบวนการทำงานทั้ง 7 อย่างเรียกว่า ธรรมชาต 7 ธรรมชาติของมนุษย์ ถึงแม้ว่าท่านจะไม่ได้กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ในแง่สภาวะธรรมเอาไว้โดยตรง แต่เราสามารถมองในแง่จิตวิทยาได้

การพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะต้องพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงปัญญาควบคู่กันไป ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา ให้มีความแข็งแรง มั่นคง มีความรู้เท่าทันในทุกๆ จากภวังคจิตที่เก็บสิ่งสมมาจากวิถีจิตในปัจจุบันหรืออดีตภพเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมแสดงออกมา มีทั้งกุศล อกุศล และอุเบกขา ซึ่งทำให้เกิดการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับต้นเหตุหรือไม่ใช่ต้นเหตุก็ตามอยู่ภายใต้อิทธิพลของภวังคจิตที่เก็บสิ่งสมมาในอดีตหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาที่คิดนึกว่าถูกต้อง และเมื่อมีความพอใจในพฤติกรรมนั้นๆ ก็จะมีเจตนาในวิถีจิตนั้นแรง เช่น ความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำให้เราได้รู้จักพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ รู้จักตัวเอง คนใกล้ชิด ซึ่งจะเป็นหนทางอีกหนทางในการแก้ปัญหาของมนุษย์ ให้มีความสมบูรณ์นั้นจะต้องครบพร้อมทั้ง 3 ด้าน คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งชีวิตส่วนตัวและสังคมส่วนรวมได้

คำสำคัญ: ธรรมชาติของจิต,พระพุทธศาสนาเถรวาท,มีผลต่อ,การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์

Abstract

The main purposes of this research to study the natural duty of mind and mental factors in Theravāda Buddhism, to study human behaviour in daily life, and to analyze the natural duty of mind that had great effect on the change of human behaviour. This was a qualitative research to collect all data from academic paper, books and related researches.

A result of this study was found that mind was a natural factor to know emotions or to complete a duty of seeing, listening and knowing smell, taste, and feelings from physical touching and thinking. In Buddhism, mind was not recognized as a real self but it was a thing coming from cause and effect. Mind existed with dependence of things called a 'mental factor'. As an element of mind, mental factors had cooperated with mind in a natural process, actually called 'sevenfold Dhamma-thatu'. Although there was no consideration of the state of Dhamma in human nature, a person could see it in the psychological way.

The development of individual personality was completely done both in a body and mind. Similarly, wisdom was required great development for strength, stability, and knowing the suffering clearly. Here, the sub-consciousness collected all suffering from a way of mind in the present time or the past time as a main cause of the good, bad, and impartial behaviour. Then, it caused the action relating to craving or no craving under the influence of sub-consciousness from the past time or the past experience. When there was satisfaction in such behaviour, the intention in a way of mind was stronger in the form of greed, anger, delusion, etc. If one learned it clearly, one could know clearly human behaviour. It was useful to make people understand clearly the human behaviour, personality, and close people. This was one of many good ways to resolve the human problems. A way of making humanity perfect was to follow three principles of morality, concentration, and wisdom for personal happiness and social happiness in daily life.

Key Words: The Nature of Citta ,Theravada Buddhism, Influencing ,The Change of Human Behavior

แผนที่เล่าเรื่องวัดในพุทธศาสนา พื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
Buddhist Temples Story Map in Mueang Nan District Area, Nan Province with
Geographic Information System

พระมหาปิยะ ธีรังกุโร มุลทา
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพรรณ ทวีสุข
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของวัดในพุทธศาสนา ย้อนรอยเวลาตามช่วงพุทธศตวรรษผ่านมุมมองของ “แผนที่เล่าเรื่องวัดในพุทธศาสนา” ของพื้นที่ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผลการศึกษาพบการมีอยู่ของวัดในพุทธศาสนา ตั้งแต่ช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน วัดในพุทธศาสนาแห่งแรกสร้างขึ้นใน พุทธศตวรรษที่ 15 คือ “วัดพญาวัด” การสร้างวัดในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15 ถึง 21 กระจายตัวอยู่ใน พื้นที่ตำบลในเวียง และตามการย้ายเมืองของเมืองน่าน ส่วนพุทธศตวรรษที่ 17 ไม่ปรากฏหลักฐานว่า มีการสร้างวัด ช่วงพุทธศตวรรษที่ 22 ถึง 25 การสร้างวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับเป็นยุค รุ่งเรืองด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา การสร้างวัดมีการกระจายตัวไปยังพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ของพื้นที่ อำเภอเมืองน่านด้านทิศใต้ ทิศตะวันตก และทิศเหนือตามลำดับ ปัจจุบันวัดในพุทธศาสนาของอำเภอ เมืองน่านมีจำนวนทั้งหมด 73 วัด กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 11 ตำบล วัดที่สร้างใหม่ล่าสุด คือ “วัดป่า ปัญญาอุธาราม”

คำสำคัญ: พุทธศาสนา, ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์, จังหวัดน่าน

Abstract

The purpose of this research is to analyze the spatial distribution of Buddhist temples in the past Buddhist centuries, through the perspective of “Buddhist temples story map” of Mueang Nan District, Nan Province, using geographic information system. The result indicated that Buddhist temples came into existence since the middle of the 15th Buddhist century with “Wat Phaya Wat” as the first one built in that period. During the 15th to 21st Buddhist centuries, Buddhist temples were scatteringly built in Nai Wiang Sub-district and also in accordance with the relocation pattern of Nan city. In the 17th Buddhist century, there was no evidence of temple building. However, the number of Buddhist temples increased significantly in the 22nd to 25th Buddhist centuries as it was the glorious age of Buddhism propagation. The construction of Buddhist temples was spread to other sub-district areas in the South, West, and North of Mueang Nan District, respectively. At present, there have been 73 Buddhist temples locating in 11 sub-districts with “Wat Pa Panyawuttaram” as the latest built one.

Keywords: Buddhism, Geographic Information System, Nan Province

บุพเพสันนิวาส ยุค 4 G

State of Being Husband and Wife in the Past Life in the Fourth Generation

อำนาจ ทาปิน
หน่วยวิทยบริการวัดท่านา จังหวัดตาก

บทคัดย่อ

บุพเพสันนิวาส ยุค 4 G บทวิเคราะห์ความรักในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะด่วนและรวดเร็วทั้งจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของความรัก นอกจากนี้ยังมีลักษณะรักแบบไม่ลืมหูลืมตา อธิบายว่าไม่เห็นคุณค่าของความรักที่แท้จริง หลงใหลในค่านิยมจนมองไม่เห็นคุณค่าของความรักที่มีอยู่ โดยการอธิบายและวิเคราะห์ความหมายของคำว่า “บุพเพสันนิวาส” เพื่อนำเสนอแนวทางในการประคับประคองชีวิตคู่ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ประยุกต์กับบริบทของสังคมในปัจจุบัน เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติมุมมองของความรัก บนพื้นฐานของความรักความเข้าใจกันและกัน

คำสำคัญ: บุพเพสันนิวาส บทวิเคราะห์ความรัก ความรักความเข้าใจ

Abstract

State of being husband and wife in the past life in the Fourth Generation Analysis of love in the present age. It looks quick and quick, both the beginning and the end of love. It also has an unforgettable look. Explain that you do not appreciate the true love. Passion of values until the value of the existing love. By explaining and analyzing the meaning of the word. “State of being husband and wife in the past life” To provide a way to sustain a happy life together. According to the guidelines of Buddhism Applied to the present context of society. To modify attitude View of love Based on love, understanding each other.

Keywords: State of being husband and wife in the past life Love analysis Love, understanding

มองสังคมไทยผ่านจารวาก Thai Society in Cārvāka's View

ผศ.ดร.สาคร พรหมโคตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บทคัดย่อ

สังคมไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอิงอาศัยแผนพัฒนาและสังคมแห่งชาติตั้งอดีตจนถึงปัจจุบันรวมแล้วทั้งหมด 12 ฉบับ โดยมีการมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ฉบับแรกๆก็จะเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม ต่อมาก็พัฒนาบุคคล รวมถึงการพัฒนามนุษย์โดยมีฐานการพัฒนาควบคู่ไปกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความยั่งยืนเป็นต้น ต้องบอกว่าพื้นฐานสังคมไทยมีลักษณะเฉพาะแต่เมื่อถูกกระแสการพัฒนาแบบตะวันตกที่เรียกว่า แดกด่วน ทุกอย่างรีบเร่งทั้งหมด ทำให้สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมประเพณีมีผลสะท้อนย้อนแย้งมาจนถึงปัจจุบันทำให้สังคมไทยมีลักษณะที่แตกต่างยุคอดีตเต็มไปด้วยการทำรีบเร่ง เอาแบบสบายเป็นที่ตั้ง ในสภาพที่สังคมเกิดแหล่งเที่ยวดื่มกันเต็มไปหมด การศึกษาเอาแค่ผ่าน การเมืองเอาแค่ผลประโยชน์ วัฒนธรรมประเพณีก็แค่สักว่าแต่ทำกลายเป็นเพียงประเพณีเท่านั้นเมื่อมองจากปรัชญากลุ่มจารวาก ซึ่งเรียกอีกอย่างว่า ปรัชญาวัตถุนิยม ที่เน้นกระบวนการทำปัจจุบันให้มีความสุข ส่วนตายไปแล้วก็ไม่มีอะไร จงกิน จงดื่ม และจงหาความสุขในชาตินี้ เพราะชาติหน้าเราไม่รู้ว่าจะมีหรือไม่มีนั่นเอง

ในบทความฉบับนี้ผู้เขียนจะมองสังคมไทยในมิติของจารวากที่เกี่ยวข้องและสามารถอธิบายได้ตามมิติต่างในด้านดังนี้

คำสำคัญ: สังคมไทย, จารวาก

Abstract

The Thai society is constantly evolving, based on the National Development Plan and the past 12 national societies, with a total focus on development and the first one focuses on industrial development, later it develops individuals, including human development with a development base, along with a philosophy of sufficiency economy and sustainability. It must be said that the basics of Thai society are unique, but when it is developed in a Western way, called urgency, everything rushed all. The economic, social, political, and cultural traditions have been countered to the present, Thai society has a different character; the past is full of haste, take a comfortable place. In the state of society, the discotheques, alcohol drinking and Entertainment places are full of country. Education just passed, Politics only benefits Cultural tradition is just that, but only become a tradition when viewed from the philosophy of the Cārvāka, which is also called Materialism philosophy focusing on the present process to be happy, death is nothing, eat, drink, and find happiness in this world, because we do not know the life after death will have or not.

In this article, the author looks at Thai society in the dimension of Cārvāka and can be explained in various dimensions as follows.

Keywords: Thai Society, Cārvāka

พระสงฆ์ ยุค 4.0: การใช้นวัตกรรมในการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์

Monks in the 4.0 Age: Using the Innovation to Disseminate Buddha-Dhamma Via Social Media

พระอักษรวิศุทธิ์ สิริวิฑฒโน (อุณณะวัน),ดร.
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง พระสงฆ์ ยุค 4.0 : การใช้นวัตกรรมในการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพระสงฆ์ยุค 4.0 กับการสื่อสาร และ 2) ศึกษากระบวนการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ตลอดจนจนถึง 3) การใช้ นวัตกรรมของพระสงฆ์ ยุค 4.0 ในการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ความสำเร็จที่สำคัญของการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนถาวรสืบไปคือ การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในยุค 4.0 ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย พระสงฆ์คือ พระภิกษุผู้มีหน้าที่ในการส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรือง สร้างศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน สร้างความเข้มแข็ง และความมั่นคงให้กับพระพุทธศาสนา บทบาทของพระสงฆ์ที่จำเป็นในยุค 4.0 ประกอบไปด้วย การสื่อสารเข้าถึงคนรุ่นใหม่ได้โดยง่าย มีการสื่อสารด้วยการใช้เทคโนโลยี เชื่อมความสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์และเสริมสร้างความผูกพัน มีเทคนิคเพื่อสื่อสารกับทีมในรูปแบบที่แตกต่างกันเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในงาน กระตุ้นความมุ่งมั่น และทำให้เกิดความไว้วางใจ ทางด้านกระบวนการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบไปด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง สื่อ ผู้รับสาร และที่สำคัญต้องมีเจตนาของการส่งสารข้อมูลที่เป็นเรื่องจริง ไม่บิดเบือน ไม่แต่งแต้มใส่สี เรื่องที่เสนอนั้นต้องเหมาะสมกับกาลเวลาแต่ในบางครั้งบางสถานการณ์ ผู้ส่งสารอาจต้องต้องพิจารณาด้วยปัญญาว่า ตลอดจนจนถึงเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะสื่อสาร รู้แจ้งแทงตลอด ในภาคทฤษฎีและปฏิบัติของการสื่อสารที่แน่นอนชัดเจน ตลอดจนถึงในทางพระพุทธศาสนา การใช้นวัตกรรมของพระสงฆ์ ยุค 4.0 ในการสื่อสารพุทธธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) นวัตกรรมด้านผลิต คือ สนับสนุนให้วัด สำนักสงฆ์ที่มีความพร้อมเป็นที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน 2) นวัตกรรมด้านการให้บริการ คือ การพัฒนา Course Ware หรือแอปพลิเคชัน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ สำหรับแท็บเล็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ เผยแพร่ในทุกกระดับชั้นการศึกษา และประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ 3) นวัตกรรม ด้านกระบวนการผลิต คือ สนับสนุนให้มีการแปลหนังสือธรรมะเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ แล้วนำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ 4) นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ คือ การรวบรวมคำสอนเป็นพระไตรปิฎก ซึ่งนวัตกรรมเกิดขึ้นมาจาก 2 ประการ 1) จากภายใน คือ ประชาชนในทางพระพุทธศาสนา และ2) จากภายนอก คือ ไปศึกษาดูงานคนอื่นว่าโลกภายนอกเป็นอย่างไร หรือไปดูนอกองค์กรศาสนา แล้วนำกลับมาพัฒนาเพื่อได้องค์ความรู้ใหม่มาพัฒนาคณะสงฆ์สืบต่อไป

คำสำคัญ : พระสงฆ์ ยุค 4.0, การใช้นวัตกรรม, การสื่อสารพุทธธรรม, สื่อสังคมออนไลน์

Abstract

This article, entitled, “ Monks in the 4.0 Age : “ Using the Innovation to Disseminate Buddha-Dhamma Via Social Media”, has three objectives as follows; (1) to study the communication between the monks in the 4.0 age and the social media, (2) to study the communication procedures in disseminating Buddha-Dhamma using the online-social media, and(3) to investigate the use of the innovation by the monks in the 4.0 age in expounding the Buddha-Dhamma through the online-social media.

The important success in supporting the sustainable activities of Buddhism is to manage all the activities of the 4.0 age monks completely. Monks, in fact, are those who are in charge of disseminating and maintaining Buddhism as well as its teachings to be continuously prosperous, creating faith to all Buddhists, and strengthening Buddhism. The necessary roles of the monks in the 4.0 age are included with the easy access to the new generation people with high technological media and creative relations and commitment among them, using different techniques among teamwork to encourage morale and confidence to create trust. Regarding the online-social media communication procedures, it should be consisted with the transmitters, messages, channels, media and receivers, but more importantly, the information to be transmitted has to be in forms of good attention, and reality without any distortion and unreality added. The programmes to be presented have to be suitable to the real time, but in some situations, the presenters have to thoroughly consider with wisdom until insight appeared in the presented programmes both in theory and practice of communication. In Buddhism, the use of innovation of the monks in the 4.0 age is included with the following 4 aspects : (1) On the production aspect, monasteries and houses of priests which are ready to be an ICT center of the community should be promoted, (2) On the service aspect, the course wares or applications related to Dhamma talks for tablets or mobile phones have to be disseminated to all levels of education and the public interested, (3) On the production procedure, foreign language text translation especially the English ones has to be made and encouraged in order to publicize through various websites, and (4) On the management aspect, the Buddhist teachings from two branches; (a) from the internal-Buddhist scholars and (b) from the external- study tours to other religious organizations should have been collected and integrated into new knowledge for the Sankha development.

Keywords: Monks in the 4.0 age, use of innovation, Communication of the Buddha-Dhamma, Online social media

ศึกษาความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป
ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
A Study of Belief in Puñña-Pāpa Influencing to People
in Gīrīmas Sukhothai

พระครูสุวิมลสีลบรรพต สีลสุโท (อำพุ่ง)
วิทยาลัยสงฆ์พระพุทธชินราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปในพระพุทธศาสนาเถรวาท 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเรื่องความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอกีรีมาศ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิพระไตรปิฎก ข้อมูลทุติยภูมิเอกสาร หนังสือ ตำรา และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่าง 381 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 55.06 มีกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 การศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 53.02 อาชีพเกษตรกร จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.18 และมีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) กลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) กลุ่มตัวอย่างที่เสนอปัญหาและอุปสรรค ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยรวมคือขาดการศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว โดยรวมได้เสนอว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นผลของการทำกรรมหรือเห็นว่ากรรมนั้นมาซ้ำจึงทำกรรมนั้น ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก โดยรวมได้เสนอว่า ขาดความเข้าใจเรื่องนรกสวรรค์ที่แท้จริง ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน โดยรวมได้เสนอว่า สังคมขาดความเชื่อว่าบาปบุญเป็นผลในการใช้ชีวิตในชาติปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความเชื่อ, บุญ, บาป, อำเภอกีรีมาศ สุโขทัย

Abstract

This research aims at 1) To study belief in puñña (meritorious) and pāpa (sinful) actions of People in Theravada Buddhism 2) To compare their beliefs in puñña and pāpa actions 3) To examine problems, setbacks and suggestions for clarifying their beliefs impacting on making their livings in the district. It is the quantitative research as survey from the sampling people group belongs the amount of 381. It is the descriptive analysis.

The result of research is found that the sampling people group of female belongs the amount of 212 with average of 55.06. The sampling group of age 51 up belongs the amount of 167 with average of 43.83. The sampling group of primary school belongs the amount of 202 with average of 53.02. The sampling group of agriculturist belongs the amount of 115 with average of 30.18. The sampling group of income in 10,000-15,000 Bath belongs the amount of 237 with average 62.20.

The rank of idea by the sampling group of belief in Buddhism belongs much ($\bar{X}$ 3.99). The sampling group of belief in Good and wrong action belongs much ($\bar{X}$ 3.96). The sampling group of belief in Heaven and Hell belongs much ($\bar{X}$ 4.13). The sampling group of belief in common social influence belongs much ($\bar{X}$ 3.99) The sampling group present the problems and obstacle in the belief of Buddhism as holistic unit is not to take Sīla and Dhamma practice. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of meritorious and sinful action as holistic unit is not to see the result of action or the action coming soon. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of heaven and hell as holistic unit is not to lack understanding in the heaven and hell. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of common social influence as holistic unit is not to lack belief in puñña) and pāpa as result in present life.

Keywords: Belief, Puñña (merit), Pāpa (wrong), Gīrīmas Sukhothai

พัฒนาการราชนาวีสยามในยุคการปรับปรุงและปฏิรูปประเทศสู่ความทันสมัย The Development of Siam Navy in the Period of Modernization

น.ท.ดร.อนุชา ม่วงใหญ่
สำนักงานวิจัย โรงเรียนนายเรือ

บทคัดย่อ

การพัฒนาการราชนาวีสยามในยุคการปรับปรุงและปฏิรูปประเทศไปสู่ความทันสมัยตามรูปแบบสากล(ตะวันตก) จากเหตุการณ์ ร.ศ.112 ทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีแนวคิดในการบูรณะและสร้างป้อมปราการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการรุกรานของข้าศึกศัตรู ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้มีการปฏิรูปการทหารให้ทันสมัย ให้เป็นแบบตะวันตก ด้วยวิสัยทัศน์ในความเป็นผู้นำในการพัฒนากองทัพทรงส่งพระราชโอรสไปเรียนวิชาการทหารต่อที่ต่างประเทศ เพื่อเรียนรู้วิชาการทหารในแบบตะวันตกที่กองทัพเรือสยามยังขาดความรู้ความชำนาญในขณะนั้น ทรงให้ความสำคัญในยุทธศาสตร์ทางทะเลให้มียุทธวิธีการรบที่ทันสมัย ทรงจัดระบบกองทัพให้เป็นระเบียบมากขึ้น และทรงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้อง บำรุงกำลังทหารไว้ป้องกันภัยทางทะเล ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องใช้คนไทยทำหน้าที่แทนชาวต่างประเทศทั้งหมด จัดให้มีการศึกษาแก่ทหารเรือไทยจนเกิดมีโรงเรียนนายเรือขึ้น อันถือเป็นรากแก้วของการพัฒนากิจการทหารเรือในด้านการพัฒนากำลังพลของกองทัพเรือ ทรงเจริญพระราชไมตรีกับนานาประเทศทั่วโลก มีการส่งอัครราชทูตไปประจำต่างประเทศ และได้เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเพื่อเจริญสัมพันธไมตรี ทำให้ไม่มีชาติใดมารุกรานไทยเช่นนี้อีกสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาติสืบไป

คำสำคัญ: พัฒนาการราชนาวีสยาม, การปรับปรุง, การปฏิรูป, ความทันสมัย

Abstract

The development of Siam Navy in the Period of Modernization. To protect the country from enemy, Rama V decided to build and improve fortress. Moreover, he determined to modernize Siam Military Force. With his own vision on leadership, he sent male children to attend cadet academy aboard in order to study western military science. Siam Navy needs experts on navigation tactics which Rama V strongly emphasized. Rama V reformed military force in need of marine defense, so he established naval academy that was necessary for development of navy affairs. In this regard, it was needed to recruit Thai people rather than foreigner. Rama V had diplomatic relations with other countries by appointing ambassador to stay aboard and visiting many countries in Europe. This prevented western imperialism and made Siam grow prosperously.

Keywords: The Development of Siam Navy, Improving, Reforming, Modernization

รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบการ
ใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
The Participation Model of Civil Society to for Checking and Balance
of Power of the Local Administration Organizations

ดร.คุณากร กรสิงห์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจรูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quatitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางตรง และ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางอ้อม

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางตรง ได้แก่ การตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี หรือมติขององค์กรท้องถิ่น การตรวจสอบแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตรวจสอบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบโครงการพัฒนาต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางตรง อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.47

2. รูปแบบการตรวจสอบการใช้อำนาจของประชาชนในทางอ้อม ได้แก่ การตรวจสอบผ่านสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ในภาพรวมภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางอ้อม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65

คำสำคัญ : การตรวจสอบการใช้อำนาจ, การมีส่วนร่วม, ภาคประชาชน

Abstract

The purpose of this research was to explore The Participation Model of Civil Society to for Checking and Balance of Power of the Local Administration Organizations . The data were analyzed by using mean and standard deviation statistics.

The research findings were as follows:

The Participation Model of Civil Society to for Checking and Balance of Power of the Local Administration Organizations have two models were direct and indirect participation model.

1. Direct participation model including checks and balances, the preparation of the annual budget regulations, the local government development plans, the behavior of the incumbent political administration, procurement, project planning development. In general, people participate in direct monitoring that average was 1.47

2. Indirect participation model including checks and balances, through the Office of the Electoral Commission, Office of the National Anti-Corruption commission, Office of the Ombudsman Thailand, Office of the Auditor General of Thailand and regional office. In general, people participate in indirect monitoring that average was 1.65

Keywords: the Checks and Balances of Power, Participation, Civil Society

การจัดการองค์การภาครัฐเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม Public Management for Social Change

ดาบตำรวจ ดร.ไทยมณี ไชยาฤทธิ์
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ระบบการจัดการองค์การภาครัฐเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฝ่ายองค์การรัฐจะต้องมีการกำหนดนโยบายองค์การทางด้านบริหารจัดการโดยเฉพาะประเด็นการมีส่วนร่วม การปรับโครงการทางการบริหารโดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และการส่งเสริมระบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยเหล่านั้น ความร่วมมือใน เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับแต่ในการทำงานโดยทั่วไป ระบบการบริหารงบประมาณ มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน และโครงการ และการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

คำสำคัญ : การจัดการ, องค์การภาครัฐ, การเปลี่ยนแปลงสังคม.

Abstract

This article is aimed at analyzing the corporate governance system for social change. It is found that the factors that cause the change of the state organization must be the organization of organizational management policy, especially the issues of participation. Adjustment of administrative projects by sub-divisions. Determine the authority and responsibility and promote the relationship between those subordinate units. Cooperation in to reach the goals that both parties accept, but in general work. Budget management system Have budgeted controls been implemented in accordance with plans and projects, and monitored and evaluated to track mission progress and / or assess whether mission accomplished for the intended purpose?

Keywords: Management, Government Organization, Social Change

บูรณาการการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยหลักสัป
ปรีชธรรม
The Integrated the Administration of Charity School of Buddhist
Temples
with Sappurisadhamma

ดร.โสภณ บัวจันทร์
ห้องเรียนวัดพัฒนาราม สุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาหลักสัปปรีชธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 3) เพื่อบูรณาการการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยหลักสัปปรีชธรรม 4) เพื่อศึกษาแนวทางและสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “บูรณาการการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยหลักสัปปรีชธรรม” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบคุณภาพสัมภาษณ์ (Qualitative Research Interview) เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสัมภาษณ์จากตัวแทน 6 ท่าน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ และตีความ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) การบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
- 2) หลักสัปปรีชธรรม มีองค์ 7 ประกอบด้วย ธัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ อตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล อตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักตน มตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณ กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล ปริสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท ปุคคลัญญาตา หรือ ปุคคลบโรรปัญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล
- 3) บูรณาการการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยหลักสัปปรีชธรรม ได้แก่ ด้านวิชาการประกอบด้วยสัปปรีชธรรม ด้านงบประมาณประกอบด้วยสัปปรีชธรรม ด้านการบริหารงานบุคคลประกอบด้วยสัปปรีชธรรม และด้านการบริหารทั่วไปประกอบด้วยสัปปรีชธรรม
- 4) แนวทางและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “บูรณาการการบริหารการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยหลักสัปปรีชธรรม” คือ “4M7K-SP MODEL” ได้แก่ 4M= management หมายถึง การบริหารจัดการ 4 ด้าน, 7K= knowing หมายถึง ผู้รู้จัก... 7 ประการ, 1M7K หมายถึง ผู้บริหารงานวิชาการที่เป็นสัตบุรุษ, 2M7K หมายถึง ผู้บริหารงบประมาณที่เป็นสัตบุรุษ, 3M7K หมายถึง ผู้บริหารงานบุคคลที่เป็นสัตบุรุษ, 4M7K หมายถึง ผู้บริหารทั่วไปที่เป็นสัตบุรุษ และ SP หมายถึง งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1
ศาสตร์แห่งการบูรณาการ 2 ประการ ได้แก่ S= Sociology หมายถึง หลักสังคมวิทยา และ P= Psychology หมายถึง หลักจิตวิทยา”

Abstract

This research is of the following purposes : 1) To study the educational administration of Charity School of Buddhist Temples . 2) To study the principles of Buddhism related to the Administration of Charity School of Buddhist Temples. 3) To integrated the Administration of Charity School of Buddhist Temples with Sappurisa-dhamma. 4) To study the approach and create new knowledge about “The integrated the Administration of Charity School of Buddhist Temples with Sappurisa-dhamma ”.

The research methodology was Qualitative Research Interviews were conducted by interviewees from 6 representatives. Then the data was analyzed, synthesized and interpreted and presented in a description.

The study found that :

1) The educational administration of Charity School of Buddhist Temples has four aspects: academic, budget, human resources and general administration

2) The principles of Buddhism related to the Administration of Charity School of Buddhist Temples is composed of 7 elements, namely, Dharmannutta : knowing the cause, Atthannuta : knowing the purpose, Attannuta : knowing oneself, Mattannuta : moderation; Kàlannutà : knowing the proper time, Parisannutà : knowing the societ, Puggalannutà : knowing the individual.

3) The integrated the Administration of Charity School of Buddhist Temples with Sappurisa-dhamma namely : General administration consists of Sappurisadhamma 7, budget consists of Sappurisadhamma 7, human resources consists of Sappurisadhamma 7, and General administration consists of Sappurisadhamma 7,

4) Guidelines and new knowledge about "The integrated the Administration of Charity School of Buddhist Temples with Sappurisadhamma" is "4M7K-SP MODEL" 4M = management means 4 management, 7K = knowing means 7 people know, 1M7K means a academic administrator thathave Sappurisadhamma, 2M7K means a budget administrator have Sappurisadhamma, 3M7K means a human resources administrator have Sappurisadhamma, 4M7K means a general administrator have Sappurisadhamma. 2 the science of integration refers to S = sociology and P = psychology".

Keywords: Administration, School, Sappurisadhamma

การเมืองภาคประชาชน 4.0 ในสังคมไทย และบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย Civic Politics 4.0 in Thailand Society, and Role, in Thailand Society

ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

การเมืองภาคประชาชน 4.0 ในสังคมไทยและบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย เกิดขึ้นเพื่อนำกระบวนการมาใช้ในการอธิบายกลุ่มก้อนของผู้คนที่เป็นประชาชนที่ไม่ใช่ “ภาครัฐ” หรือ “ภาคราชการ” และไม่ใช่ “ภาคธุรกิจ” ที่เติบโตในช่วงรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นต้นมา งานเขียนที่กล่าวถึงนิยาม ความหมายของประชาชน 4.0 เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมไทยที่มีการสำรวจเอาไว้ อย่างกว้างขวางแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นภาคประชาชนมีความแตกต่างไปจากภาคประชาสังคมหรือไม่ อย่างไร ในทัศนะของผู้บรรยายมีความเห็นว่า คำว่า “ภาคประชาชน” และ “ภาคประชาสังคม” รวมไปถึงคำว่า “ภาคพลเมือง” เป็นคำที่ใช้ในความหมายเดียวกัน โดยมุ่งหวังให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ความเปลี่ยนแปลงสำคัญจึงอยู่ที่ว่า เกิดการเข้ามาเชื่อมต่อระหว่างองค์กรชาวบ้าน กับพื้นที่ในภาครัฐหรือระบบราชการ ในรูปแบบลักษณะของการแสวงหาความร่วมมือ บางมิติ เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณ มีการทำงานทั้งชุมชนในชนบทและการหนุนเสริม

คำสำคัญ: การเมือง, ประชาชน, สังคมไทย

Abstract

Politics Thailand and its role in social movements, 4.0 civil society, social, political, Thailand. Going to be used to describe the mass of people who are not "public" or government, and not a "sector" grew during the government of General Prem Tinsulanonda, the writings mentioned definition. The definition of civil society and the development of civil society in Thailand has explored it extensively already. Whether the public sector are different from civil society or not, in the opinion of the speaker is of the opinion that the term "civil society" and "civil society" as well as the word "citizen" is used. in the same sense, "with the aim to achieve cooperation between various sectors in society, so it is important to change that. The connection between the organization into the house. In the area of government or bureaucracy. In the style of seeking the cooperation of some dimensions, such as budget support, and has worked both in rural communities and reinforce.

Keywords: Politic, Civil, Thailand Society

สมณศักดิ์กับอำนาจสงฆ์ไทย
Priest's Ranks and Power of Thai monks

ณัฐกานต์ หงส์กุลเศรษฐ์
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าได้ทรงใช้จิตวิทยาในการปกครองพระสงฆ์ สาวก โดยการยกย่องผู้ที่ควรยกย่อง ปอองปรามผู้ที่ควรปอองปราม ดังจะเห็นได้จากทรง ยกย่องพระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวก ฝ่ายซ้าย ฝ่ายขวา และทรงตั้งเอตทัคคะ กล่าวคือ ทรงยกย่องพระสาวกอีกส่วนหนึ่งว่ามีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวยังมีได้ถือว่าเป็นสมณศักดิ์เมื่อพระพุทธองค์ เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เพื่อสามารถสืบทอดเจตนารมณ์ของพระพุทธศาสนา พระประมุขแห่งประเทศต่าง ๆ ที่นับถือพุทธศาสนา จึงได้มีการพระราชทานสมณศักดิ์ แก่พระสงฆ์ โดยปรากฏหลักฐานว่ามีการพระราชทานสมณศักดิ์ และพัดยศพร้อมทั้ง เครื่องประกอบสมณศักดิ์อื่น ๆ ได้รับแบบอย่างมาจากประเทศศรีลังกา

คำสำคัญ : สมณศักดิ์, อำนาจสงฆ์ไทย

Abstract

In the modern era The Buddha used the psychology of governing the clergy disciples. By honoring those who should be praised to suppress those who should suppress As can be seen from the glory of Srisaram and Mahamakalala, the righteous and righteous apostles, namely, exalted the other disciples as having excellence in various fields. However The case is not considered a monk. When the Buddha went to extinction. To be able to inherit the spirit of Buddhism. Heads of countries Buddhist The monks were given a title. By evidence that there is a monk. And fanciful, along with other masters. Received a model from Sri Lanka.

Keywords: Priest's Ranks, Power of Thai monks

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
ภาคเหนือตอนล่าง

Factors Affecting High Performance Organization of Subdistrict
Administrative Organizations in the Lower North

นายวิชณุ เทพสินธพ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยทำการศึกษาระดับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของ องค์การบริหารส่วนตำบล และ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของ องค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 238 แห่ง

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือตอนล่างอยู่ในระดับมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูง ตัวแปรอิสระ แต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01โดยมีระดับความสัมพันธ์ ตามลำดับ ดังนี้ กล่าวคือ การบริหารยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การสมรรถนะสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือตอนล่างมากที่สุด รองลงมาคือ การบริหารองค์การสมัยใหม่ การมุ่งเน้น ทรัพยากรบุคคล และการนำองค์การ

ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการแปรผันของตัวแปรตาม (การเป็นองค์การ สมรรถนะสูง) ได้ร้อยละ 35.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปร ตาม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูง โดยที่ การบริหารยุทธศาสตร์มีค่าอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงมากที่สุดที่รองลงมาคือ การบริหาร องค์การสมัยใหม่ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล และ การนำองค์การมี โดยทั้ง 4 ตัวแปรอิทธิพลในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: องค์การสมรรถนะสูง

Abstract

The purpose of this study was to investigate factors influencing the high performance organizations of the subdistrict administrative organizations in the lower northern region. The high performance cognitive level of the subdistrict administrative organization was studied and factors influencing the highperformance organization of the subdistrict administration organization were studied. The questionnaires were collected from 238 subdistrict administrative organizations.

The results showed that the high level of organization of the subdistrict administration organization in the lower northern region was at the high level.

Correlational coefficient of factors affecting high performance organization. Each independent variable correlated with the variables statistically significant at .05 level. .01 with the correlation level in the following order, namely, that the strategic management was related to the high performance of the subdistrict administration organization in the lower northern region, followed by the modem administration human resource focus and corporate leadership.

The results from the analysis of all independent variables explain the variance of the variables. (Being a high performance organization) was 3 5.20 percent. The influence of each independent variable on the dependent variables. The study indicated that all independent variables are the factors influencing high-performance organization, whereby the strategic management has the greatest influence on organizational performance. The second is the modem administration. The focus on human resources and organizational leadership has all four positive influences. Statistically significant.

Keywords: high performance organization

การปกครองนครน่านจากรัฐจารีตสู่การสร้างรัฐสมัยใหม่ในรัชกาลที่ 5
(พ.ศ.2411 – 2453)

Nan Administration from the Conservative State
to the Creation of the Modern State in the Reign of King Rama V
(1868 - 1910)

พันเอกพงษ์ศิริ พงษ์อริยมงคล
กอรมน. จังหวัดน่าน

บทคัดย่อ

การสร้างรัฐ - ชาติของสยามในการควบรวมนครรัฐในล้านนาสมัยรัชกาลที่ 5 นั้นถือว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนด เนื่องจากในขณะนั้นอำนาจรัฐและอำนาจเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศตกอยู่ในมือกลุ่มขุนนางพระองค์จึงต้องแย่งชิงอำนาจจากกลุ่มขุนนางอันเป็นการสลายกลุ่มการเมืองภายในสยาม โดยใช้วิธีการสลายไพร่พลหัวอำนาจอำนาจขุนนางประกาศเลิกทาส และพระองค์จำเป็นต้องขยายอำนาจในการปกครองออกไปสู่ดินแดนรอบนอกซึ่งมีล้านนาซึ่งมีทรัพยากรป่าไม้สักมากโดยรวมมือกับประเทศอังกฤษอันเป็นปัจจัยภายนอกของสยามซึ่งอังกฤษได้ปกครองพม่าที่มีดินแดนติดต่อกับล้านนา

การศึกษาเอกสารนี้พินิจหลักฐานประวัติศาสตร์นครน่าน เพื่อศึกษาการปกครองนครน่านจากรัฐจารีตสู่การสร้างรัฐสมัยใหม่ในรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411 – 2453 (ค.ศ.1868 – 1910) ซึ่งนครน่านนับว่ามีส่วนสำคัญในการในการป้องกันการยึดครองของชาติตะวันตกโดยการปรับรูปแบบการปกครองจากรัฐจารีตหรือรัฐโบราณหรือรัฐศักดินาให้สอดรับการเปลี่ยนแปลงของสยาม ดังนั้นกระบวนการสร้างรัฐ - ชาติของสยาม เป็นการช่วยเหลือล้านนาให้พ้นจากภัยคุกคามของชาติตะวันตกเนื่องจากกลุ่มรัฐในล้านนาเป็นคนไทยด้วยกัน และอาศัย ประดิษฐ์กรรมทางการเมืองคืออาณาเขตผ่านเส้นเขตแดนและแผนที่สร้างตัวตนขึ้นมาใหม่โดยรวมมือกับอังกฤษในการสร้างความชอบธรรมในการเข้ามาครอบครองล้านนาโดยใช้สนธิสัญญาเชียงใหม่ซึ่งทำระหว่างสยามกับอังกฤษกำหนดเขตอำนาจศาลขึ้นอันเป็นการขยายสิทธิสภาพนอกอาณาเขตจากสนธิสัญญาบาวริงเข้ามาสู่ล้านนาทำให้เกิดคำว่าคนในบังคับของอังกฤษ ซึ่งคือการเกิดของพลเมืองสยาม หรือประชากรของสยามนั่นเองและอังกฤษยังยอมรับอาณาเขตของสยามที่ติดต่อกับพม่าและยอมรับว่ากรุงเทพหรือกรุงรัตนโกสินทร์เป็นรัฐบาลกลางและรวมศูนย์อำนาจอธิปไตยที่กษัตริย์สยามก็ถือว่าสยามได้ควบรวมนครน่านเข้าเป็นรัฐ-ชาติ ของสยามได้ครบตามองค์ประกอบของรัฐ - ชาติ สมัยใหม่เช่นเดียวกับชาติตะวันตก นครน่านซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของล้านนาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากรัฐจารีตให้เข้ากับรัฐสมัยใหม่ของรัชกาลที่ 5 โดยยอมรับข้าราชการที่ส่งมาจากส่วนกลางมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อป้องกันมิให้ชาติตะวันตกยกเป็นข้ออ้างในการยึดครองแผ่นดินของนครน่านผนวกเข้ากับลาวหรือฝั่งขวาแม่น้ำโขง

สรุปจากการศึกษาค้นคว้าพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะป่าไม้สักในพื้นที่นครน่านและของล้านนาเป็นตัวกำหนดให้สยามเข้ามาครอบครอง เพื่อให้เป็นรัฐสมัยใหม่ตามรูปแบบของสยาม โดยสยามร่วมกับอังกฤษสร้างวาทกรรมทางการปกครองขึ้นมาเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองให้เหมือนชาติตะวันตกที่เรียกว่าการสร้างรัฐสมัยใหม่หรือสร้างรัฐ – ชาติ ซึ่งจากข้อเท็จจริงพบว่าทั้งประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศสไม่ได้เป็นภัยคุกคามล้านนาและนครน่านในขณะนั้นเพียงเป็นความต้องการของสยามที่จะรวบรวมให้รัฐอิสระเป็นรัฐ – ชาติ ของสยามตามรูปแบบชาติตะวันตกนั่นเอง

คำสำคัญ: การปกครอง, นครน่าน, การสร้างรัฐสมัยใหม่, รัชกาลที่ 5

Abstract

The building of the nation state of Siam and the merger of city state in Lanna during the reign of King Rama V was brought about by economic factors. At that time international trade was controlled under the state authority of the Siamese aristocracy . King Rama V then had to seize state authority from the aristocracy through the agency of dissolving internal political groups in Siam.

The method chosen to diminish the authority of the aristocracy was to abolish slavery. King Rama V thus found it necessary to expand his governmental authority, especially to Lanna , so that the teak forest resources of Lanna could be controlled. The exploitation of the Lanna teak forest required cooperation with Great Britain , an external agency ruling Burma territory contiguous with Lanna.

A research on Rethinking Nan Historical Records , aims at making a search for major new invaluable records, to build a body of knowledge by means of selecting documents historical data of Lanna and Siam for case study Nan administration from the conservative state to the creation of the modern state in the reign of King Rama V , between 2411- 2453 (1868 - 1910). Nan has played an important role in preventing Western occupation by adjusting the form of rule from a conservative state or an ancient state or feudal state to conforming to the change of Siam. Thus, Siam's state-of-the-art process is a way to help Lanna to free itself from the threat of the West because the Lanna Kingdom is a Thai nation and relies on the political fabric of its territory through its borders and a new identity. To cooperate with Britain in the legitimacy of taking possession of Lanna using the Chiang Mai treaty between Siam and Great Britain. Papandreou jurisdiction, extraterritoriality was formed as an extension of the treaty Bounty factoring into Lanna causes that force people in the UK. And that is the birth of a Siamese citizen or a Siamese population, and the British have accepted the Siamese boundary with Burma and acknowledged that Bangkok or Rattanakosin was a government and centralized the sovereignty of the Siamese king. Include Lanna into a state-state. Siam's state-of-the-art elements, as well as Western nations. Nan, a part of Lanna, needed to change the form of government from the conservative state to the modern state of the reign of King Rama V. Accepting government officials sent from the center to provide advice on economic and social governance. Prevent the West from being an excuse for the occupation of the land of Nan, or Laos, or the right bank of the Mekong.

In conclusion, the study found that the economic factors, especially teak forests in Nan and Lanna areas, were to determine Siam. To be a modern state in the style of Siam. Siam, together with the British, created an administrative discourse to create the legitimacy that would change the Western-style governance model, called the creation of a modern state or the creation of a nation-state. And France is not a threat to Lanna and Nan City at the moment, it's just a requirement of Siam to merge the Free State. State - the nation of Siam by the form of the West itself.

Keyword: Administration, Nan, Creation of the Modern State, the Reign of King Rama V

อนาคตภาพองค์กรแห่งความสุขวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

The Scenario of happy work place at Buddhist college lumphun

วรรณพร บุญรัตน์
นิสิตปริญญาโท วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ แนวโน้ม และเสนอฉากทัศน์การพัฒนาระบบองค์กรแห่งความสุขของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มีรูปแบบการวิจัยเชิงอนาคต (Futures Research) ด้วยศึกษาการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญจำนวน 4 รูป/คน และการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้จัดระบบการวิเคราะห์ด้วยการกำหนดกรอบฉากทัศน์ การวาดภาพฉากทัศน์ การประเมินความเป็นไปได้ของฉากทัศน์ และการนำเสนอฉากทัศน์พร้อมทั้งนำเสนอผลสรุปการวิจัยและอภิปรายผลต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า ปรากฏการณ์ปัจจุบันวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน พบว่า วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนสามารถสร้างให้เกิดขึ้นทั้งสองทั้งด้านกายภาพและด้านชีวภาพ สำหรับแนวโน้มการพัฒนาระบบองค์กรแห่งความสุขของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน พบว่า การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปรับตัว การเรียนรู้ที่สามารถนำเทคโนโลยีสมัย การพัฒนาคลังสมองในด้าน KM ด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ด้านพันธกิจ ด้านทุนวัฒนธรรมหรือคลังปัญญาชุมชน ด้านผลงานวิชาการ การประกันคุณภาพการศึกษา การสื่อสารองค์กร ด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการวางระบบการทำงานขององค์กร ด้านค่าตอบแทนการทำงาน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร และการมอบสิทธิประโยชน์และผลตอบแทนอื่นๆให้กับบุคลากร และฉากทัศน์การพัฒนาระบบองค์กรแห่งความสุขของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน พบว่า ประกอบด้วย วิทยาลัยสีเขียว การพัฒนาวิทยาเขต วิทยาลัยแห่งความพอเพียง วิทยาลัยแห่งคลังปัญญาชุมชน วิทยาลัยแห่งศูนย์รวมเครือข่ายวิทยาลัยต้นแบบการทำงานเป็นทีม และวิทยาลัยแห่งความเป็นเจ้าของร่วม

คำสำคัญ : อนาคตภาพ, องค์กรแห่งความสุข, วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

Abstract

The purpose of this research was to analyze the trend phenomenon and to present a vision for the development of the happiness organization of the Lamphun Buddhist College. Futures Research (Futures Research). 4 person / person interviews and expert group discussions. Analysis of descriptive data. For the purposes of Article 3. the researcher provided an analytical framework with framing a view. Painting a scene Assessing the Possibilities of the Scenario And presenting the vision and presenting the results of the research and discussion

The research found that the current phenomenon of Lamphun Buddhist College found that the Lamphun Buddhist College could be created both physically and biologically. For the development trend of the happiness organization of the Lamphun Buddhist College. it was found that the learning process for adaptation Learning can bring modern technology. Development of brainstorming in KM on information and technology. mission. capital. culture or community finance. Academic performance Quality assurance education Corporate Communications English skills development The organization of the organization. Work compensation Strengthening relationships between colleagues and executives. And the provision of other benefits and benefits to personnel. And the visionary development of the happy organization of the Lamphun Buddhist College found that it consisted of green colleges. Campus development College of self-sufficiency College of Community Intellectual Property College College Networking Center And the College of Co-ownership

Keywords: Future image, Happy organization, Lamphun Buddhist Monastic College

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
สังกัด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์
Morale in The Performance of Commissioned Police Officers under
The Nakhon Sawan Provincial Police Division

ปรีดี กิตติวัฒนากุล
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตาม อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตามอายุ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ขวัญกำลังใจ

Abstract

The purposes of this study were to investigate the morale of police officers in Nakhon Sawan Provincial Police Division and to compare the morale of the work by age and experience.

The results showed as follows:

1. Overall, the morale of non-commissioned police officers under Nakhon Sawan Provincial Police Division was at a high level.
2. The results of the comparison of morale in the performance of non-commissioned police officers under Nakhon Sawan Provincial Police Division revealed that when classified by age and work experience, there were significant differences at the .05 level.

Keywords: Morale

ความผูกพันต่อองค์กรของครูและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
Organizational Commitment of Private School Teachers and
Personnel under the Nakhon Sawan Primary Education
Service Area Office 1

นางสาวพัชรินทร์ คีรีเมฆ
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของครูและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความผูกพันต่อองค์กรของครูและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของครูและบุคลากรในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความผูกพัน, ครูและบุคลากร, โรงเรียนเอกชน

Abstract

The objectives of this research were to study the organizational commitment of teachers and private schools. Under the Nakhon Sawan Primary Education Service Area Office 1 and to compare organizational commitment by age, educational level Marital status Average income per month And time to work The study indicated that

1. Organizational commitment of teachers and personnel in private schools. Under the jurisdiction of the Office of Nakhon Sawan Primary Education Area 1, the overall picture was at the highest level.

2. Comparison of organizational commitment of teachers and personnel in private schools. Under the Office of Nakhon Sawan Primary Education Service Area 1, classified by age Education Marital status Average income per month And time to work Different Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Engagement, Teachers and Personnel, Private School

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม
และการเมือง ยุคไทยแลนด์ 4.0

The Buddhist Human Resource Development for Political, Social and
Economic Developments in Thailand 4.0

วิษณุภา เมธีวรฉัตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นการพัฒนาศาสตร์มนุษย์ในหลายๆด้านเพื่อตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนโยบายของรัฐบาลเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมต้องมีความยั่งยืนและการเมืองต้องมีความเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาทั้งระดับภูมิภาคและนานาชาติ มนุษย์ไม่ควรที่จะหยุดพัฒนาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้มนุษย์มีสติและสามารถพัฒนาตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, พุทธศาสนา, เศรษฐกิจ สังคม การเมือง.

Abstract

The Buddhist human resource development for the political, social and economic developments was the human resource development in all aspects for keeping up with the change. The government policies focusing on the social and economic developments must be sustainable. Moreover, the political development must be strong for the development in both regional and international levels. The human should not stop the development. The human resource development with the application of the Dhamma principles in Buddhism would make the human conscious. Moreover, the human could develop themselves and their organizations efficiently

Keywords : Human Resource Development, Buddhism, Social and Economic, Political.

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน
New Public Management of Nong Nom Wua Subdistrict Administrative
Organization in Lat Yao District, Nakhonsawan Province according to
Public Perception

กริช เทียมสุวรรณ
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละในการพรรณนาข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้ค่า Mean และ S.D. ในการวิเคราะห์ถึงระดับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับของการจัดการภาครัฐ แนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเน้นการให้ความสำคัญต่อบริการประชาชน ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านมีระบบสารสนเทศที่ดี ด้านการมีธรรมาภิบาล ด้านมีแนวทางการให้บริการที่ชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การจัดการภาครัฐแนวใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบล, จังหวัดนครสวรรค์

Abstract

The purpose of this study was to investigate the level of new public management of Nong Nom Wua Subdistrict Administrative Organization, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province, According to public perception. This study was a survey study. The study population was used in Nong Nom Wua District Administrative Organization, Lat Yao District, Nakhon Sawan province for population and sample. The author collected data from people who use the service at the Nong Nom Wua Subdistrict Administrative Organization, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province. The data were then analyzed by frequency and percentage in the descriptive characteristics of the respondents, and Mean and S.D. in the analysis of the new public management. The study indicated that The level of new public management of Nong Nom Wua Subdistrict Administrative Organization, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province according to public perception is at the high level. When looking at each item, it was found that the items with the high level are the importance of public service, reducing operational steps, good information system, good governance, a clear service approach and public participation, while using information technology is at the moderately level.

Keywords: New Public Management, Administrative Organization, Nakhonsawan Province

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล จังหวัดอุทัยธานี

The work motivation of municipal employees in Uthai Thani Province

สมควร แก้วกลลิกิจ
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล จังหวัดอุทัยธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลจังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่การงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ พนักงานเทศบาล จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล จังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และพบว่า พนักงานเทศบาล จังหวัดอุทัยธานี ที่มีระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่การงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, พนักงานเทศบาล, จังหวัดอุทัยธานี

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of the work motivation of municipal employees in Uthai Thani Province, 2) to study compare the work motivation of municipal employees in Uthai Thani Province by level of education, income, work experience and job position. The study sampling subjects were the 297 heads of the municipal employees in Uthai Thani Province. A questionnaire was used as instrument for data collection. The data were analyzed by using descriptive statistics were percentages, mean, standard deviation, and One Way ANOVA.

The study indicated as follows: Overall, the work motivation of municipal employees in Uthai Thani Province as a whole was at a high level. And found that the municipal employees in Uthai Thani Province to had different level of education, income, work experience and job position had the work motivation was significantly different at the 0.01 level.

Keywords: Motivation, Municipal Employees, Uthai Thani Province

ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท
Factors Affecting the Morale and Encouragement in the Work
Performance of the Village Headman in Chainat Province

ณัฐติกร สังก์ฐูป
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาทและ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดชัยนาท ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และพบว่า สภาพการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เงินเดือนและค่าตอบแทน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และการได้รับการยอมรับนับถือ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดชัยนาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ขวัญและกำลังใจ, การปฏิบัติงาน, ผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of the morale in the performance of the village headmen in Chainat Province, 2) to study factors affecting the morale in the performance of the village headmen in Chainat Province, and 3) to study the influence of factors that affect the morale of the village headmen in Chainat Province. According to the formula of Taro Yamane the samples used in the research were the 212 village headman in Chainat Province. The instrument used for data collection was a set of questionnaires with a Cronbach's alpha coefficient of 0.98. The questionnaires were of the five-level rating scale. The statistics used for data analysis were percentages, mean, standard deviation, and Multiple regression analysis.

The study indicated as follows: Overall, The level of factors affecting the morale of the village headmen in Chainat Province was at a high level. And found that the operating condition, interpersonal factors, the salary and compensation, the nature of the work factors, and the sides had been respected was factors affecting the morale of the village headmen in Chainat Province was significantly at the 0.01 level.

Keywords: Morale and Encouragement, The Work Performance, Village Headman

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ
สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์
Quality of work life of Policeman in Takhli Police Station,
Nakhon Sawan Province

ร.ต.อ.พิเชษฐุ์ ข้าใจ
นักศึกษานิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา เงินเดือน ชั้นข้าราชการตำรวจ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 91 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.98 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม ได้แก่ ด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านส่งเสริมการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์กร ด้านบทบาทของการทำงานที่มีความสมดุล และด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีอายุ มีเงินเดือนที่ได้รับ มีชั้นข้าราชการตำรวจ และมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of quality of work life of policeman in Takhli Nakhon Sawan Region, 2) to study compare the quality of work life of policeman in Takhli Nakhon Sawan Region by age, education, salary, top police officials, and experience. According to the formula of Taro Yamane the samples used in the research were the 91 heads of the policeman in Takhli Nakhon Sawan Region. The instrument used for data collection was a set of questionnaires with a Cronbach's alpha coefficient of 0.98. The questionnaires were of the five-level rating scale. The statistics used for data analysis were percentages, mean, standard deviation, and One Way ANOVA.

The study indicated as follows:

1. Overall, policeman in Takhli Nakhon Sawan Region in the aspects of including adequate and fair compensation, work conditions that take into account safety and health promotion, personnel development progress and security in the job, promote social integration or collaboration, democracy in the organization, the role of work is balanced, and the relationship with society was at a moderate level.

2. For policeman in Takhli Nakhon Sawan Region to had different age, had different salaries, there were different levels of police officers, and having different working experience. There was not difference in quality of work life of policeman in Takhli Nakhon Sawan Region was not different.

3. For policeman in Takhli Nakhon Sawan Region with different levels of education their quality of work life of policeman in Takhli Nakhon Sawan Region was significantly different at the 0.05 level.

Keywords: life Quality, Policeman, Takhli Police Station

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
The Casual Relationship of Readiness to be ASEAN Community of
Rajabhat Universities

จุฬารัตน์ ศรีรังสรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ บุญผดุง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.วินัย วินัย ชุ่มชื่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 350 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานประกอบด้วยสถิติวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) และสถิติการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling :SEM) ผลการวิจัยพบว่า (1) โมเดลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 39.958$, $df = 31$ $p = 0.001$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.93$) แสดงว่าโมเดลความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ของกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี (2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏมากที่สุด รองลงมาคือด้านการรับรู้วัฒนธรรมอาเซียน และด้านคุณภาพการสอนของอาจารย์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพร้อม, ประชาคมอาเซียน, มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Abstract

his research was a survey research. It is aimed to analyze the factors for the readiness to ASEAN Community of Rajabhat Universities. The sampling used was 350 teachers from Rajabhat universities. The questionnaire were used as tools to collect the data. The descriptive statistics used were frequency, percentage, average and standard deviation. Path analysis and Structural Equation Modeling (SEM) were used to analyze the hypotheses. The research revealed as follows (1) The analysis model was related to the empirical data ($\chi^2 = 39.958$, $df = 31$, $p = 0.001$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.93$). It showed that the readiness model to ASEAN Community of the sampling was well suitable with the empirical data. (2) The factors about support from administrators had the highest influence on the readiness to ASEAN Community of Rajabhat universities, ASEAN cultural perception was the second, and the last was teaching quality of teachers, respectively.

Key Words: Readiness, ASEAN Community, Rajabhat universities

มองวัฒนธรรมไทยในสังคมเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน

ลาว

A Culture in Thailand Society Luang Prabang City, Lao PDR

ดร.จิรกิตต์ภณ พิริยสุวัฒน์

วิทยาลัยสงฆ์เลย

บทคัดย่อ

กระแสวัฒนธรรมประเทศไทย มีอิทธิพลกับวัยรุ่น เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มากขึ้น แนวโน้มของวัยรุ่น ที่ดูจะไหลไปตามกระแสมากขึ้นนั้น ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางสังคมและวัฒนธรรมโดยรวม ตัวอย่างที่ปรากฏให้เห็น เช่น “โรคคั้งดารา” นำไปสู่การหันหลังให้วัฒนธรรมประเพณีอันดีในลุ่มแม่น้ำโขง ปัจจุบันจากที่เป็นสังคมเมือง ซึ่งมีสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ เมืองหลวงพระบาง ที่ดินรอบๆ มหาวิทยาลัยถูกจัดสรรให้เป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า และที่สำคัญ เกิดหอพักนักเรียน นักศึกษา และวัยทำงาน ชาวเมืองหลวงพระบางได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมในสื่อต่างๆ จากประเทศไทย เช่น ทีวี อินเทอร์เน็ต คนรุ่นใหม่ได้รวมกลุ่มกันเช่าหอพัก หรือบ้านเช่า มั่วสุม ทั้งด้าน SEX และยาเสพติด จับคู่เช่าอยู่อาศัยด้วยกัน สิ่งเหล่านี้เองหลายคนกังวลกัน ก็คือ “การถูกกลืนวัฒนธรรม”

คำสำคัญ: วัฒนธรรมไทย, สังคม, เมืองหลวงพระบาง

Abstract

Thailand's current culture Influence on teens Luang Prabang City, Laos Increase. The trend of teen the look is more along the stream. Not only affecting the teens only. The impact on the health, social and cultural integration. Examples appearances like the "syndrome Superstar" Leads back to the cultural traditions of the MRB. Current from the city. The Academy As souphanouvong university Luang Prabang. The land around the university was allocated to housing. Shops and major birth dormitories for students and young working people of Luang Prabang, the cultural influence of the media in Thailand. For example, a new generation TV has gathered rent an apartment or house to rent both sides mingling SEX and drugs paired with rental housing. What these people do is worry. "The culture was swallowed"

Key Words: Thai Culture, Society, Luang Prabang City

แนวทางประยุกต์ใช้สื่อโซเชียลเพื่อพัฒนาการสื่อการเรียนการสอน Guidelines for Using Social Media for Development Instructional Media

สถาพร กันธิยะ
ผู้จัดการบริษัท The Forest Art & Garden Gallery
พระมหาไกรสร โชติปัญญา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

ยุคปัจจุบันนั้นอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อสืบหาข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของความบันเทิง การหาข่าวสาร การทำงาน ไปจนถึงกระทั่งใช้เพื่อการศึกษา ซึ่งในประเด็นในส่วนของศึกษานี้ในปัจจุบันเริ่มกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก จากในสมัยอดีตการที่นักศึกษาจะค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ทำรายงาน ทำการบ้าน หรืองานที่อาจารย์มอบหมายนั้น ต่างก็ต้องใช้วิธีการค้นหาในหนังสือแบบเรียนหรือในห้องสมุดแทบทั้งสิ้น ซึ่งบางครั้งการที่จะต้องคอยหาเวลาไปหาข้อมูลจากหนังสือในห้องสมุดก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาหรือผู้ที่ต้องการค้นหาข้อมูลเกิดความเบื่อหน่าย และหมดความตั้งใจ ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นออกมาได้ไม่สมบูรณ์ แต่ในปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา ข้อมูล หรือแม้กระทั่งงานวิจัยต่าง ๆ ต่างก็มีการนำเข้าไปเก็บไว้ในอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ทำให้ผู้ที่ต้องการสืบหาข้อมูลสามารถค้นหาได้อย่างง่ายดาย แต่ในความง่ายนี้ก็เป็นที่ประเด็นอยู่เช่นกัน เพราะข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในสื่อโซเชียลทั้งหลายนั้นเป็นข้อมูลที่มาจากหลายที่ ซึ่งบางครั้งก็เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ผู้ที่นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการศึกษาเกิดปัญหาตามมา ดังนั้นการสร้างสื่อหรือข้อมูลที่เป็นข้อมูลคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และการนำเอาสื่อโซเชียลมาใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่ไม่มีความสนใจในการศึกษาหันมาสนใจก็เป็นสิ่งที่ควรทำเช่นกัน

คำสำคัญ : สื่อโซเชียล, การพัฒนา , สื่อการเรียนการสอน

Abstract

In modern times, the Internet is influencing the lives throughout. Whether it is used to ascertain the information. The issues on the part of education today has become very necessary. In the past, the students will find more to do homework or work on assignments that. Need to find in a textbook or library almost. Sometimes the need to find the time to find books in the library is another reason for the student who wants to find it boredom. And my intentions The task assigned to it was incomplete. But today Whether the information content, or even research. It is bringing the Internet to keep up. The desired data can be easily traced. But in its simplicity, it is an issue as well. Because information In social media, it is the source of many. Sometimes this information is incorrect. This causes them to be used in the subsequent crashes. So the media or the data quality is important. And the introduction of social media used to encourage those who have no interest in the study of attention, it is the right thing to do as well.

Keywords: Social Media, Development, Instructional Media

การบูรณาการการเรียนการสอนกับโจทย์จริง: กรณีศึกษาการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์
แบบเว็บสำหรับบันทึกงานแปลคัมภีร์ใบลานในรูปแบบดิจิทัลของวัดพระธาตุแช่แห้ง
The Integration of Learning with Real-world Project: A Case Study of
the Development of Web-based Application for Recording Digitalized
Palm Leaf Manuscripts of Phra That Chae Haeng Temple

ธนกร ม่อมดี
พลวิทย์ นवलจันทร์จิต
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ดร.ภัทรพร คุณฒยากร
ผศ.ดร.วรวิษณุ จันทร์ฉาย
ดร.อรวิชัย ถิ่นนุกูล
ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์
ดร.ภูริดา เวียนทอง
พญ.นิพัทธวรรณ ไวศยะนันท์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

คัมภีร์ใบลาน คือ หนังสือโบราณที่บันทึกลายลักษณ์อักษรด้วยการใช้เหล็กแหลมจารตัวหนังสือลงบนใบของต้นลานที่ตัดแต่ง เจาะรู ร้อยหูด้วยเชือกมัดรวมเข้าด้วยกันเป็นผูก และอาจใช้ไม้ประกบที่มีลวดลายมีสีสันทาเป็นปกหน้า-ปกหลังเพื่อความสวยงามและเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับคัมภีร์ ภายในประกอบด้วยเนื้อเรื่องที่จดจารลงบนใบลานซึ่งมีความหลากหลาย ทำให้คัมภีร์ใบลานเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นบันทึกแห่งภูมิปัญญาของบรรพชนท้องถิ่นที่ควรจะอนุรักษ์และสืบทอดแก่นุชนรุ่นหลัง โครงการการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์แบบเว็บสำหรับบันทึกงานแปลคัมภีร์ใบลานในรูปแบบดิจิทัลนี้ เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับโครงการงานสืบสารมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของวัดพระธาตุแช่แห้ง ภายใต้โครงการปริวรรตคัมภีร์โบราณล้านนาเมืองน่าน ซึ่งในปัจจุบันเนื้อหาคัมภีร์ที่แปลแล้วถูกจัดเก็บในรูปแบบไฟล์กระจายบนระบบคอมพิวเตอร์ โจทย์ดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นหัวข้อโปรเจกต์สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อสอบจบการศึกษาในปีสุดท้าย โดยระบบที่พัฒนานี้ถูกออกแบบเพื่อช่วยในกระบวนการนำเข้าข้อมูล การจัดเก็บและการบันทึกงานแปลคัมภีร์ใบลานในรูปแบบดิจิทัลของทางวัด

เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานแปลคัมภีร์โบราณในระยะยาว โดยข้อมูลจะถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบในฐานข้อมูลแหล่งเดียว ทำให้ง่ายต่อการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สนใจศึกษา เป็นการสืบสานข้อความที่ถูกจารไว้ในคัมภีร์โบราณไปยังชนรุ่นหลังต่อไปในอนาคต และนักศึกษาผู้พัฒนาระบบได้เรียนรู้ทักษะในการทำงานร่วมกับการทำงานจริงจนสำเร็จเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: การออกแบบระบบฐานข้อมูล โปรแกรมประยุกต์แบบเว็บ คัมภีร์โบราณ

Abstract

Bai Lan book or palm leaf manuscripts is a kind of ancient books written by using a sharp steel stick inscribing letters on palm leaves which are trimmed, drilled holes and tied together as Phuk. Front and rare covers are often made of patterned wood for the reason of beauty in the context of arts and also to strengthen the scriptures. Stories recorded inside Bai Lan books are very diverse which make them a cultural heritage and a record of the wisdom of the local ancestors that should be preserved and passed on to the later generations. This web-based application development project is for recording the translation of Bai Lan books in digital format. It is an integration between modern technology and the invaluable cultural heritage project of Phra That Chae Haeng Temple under the project of Lanna ancient scripture translation of Nan city. At present, the translated contents of the scripture are stored in a file format disrupted on a computer system. The topic was assigned to undergraduate students for their final-year project. The developed system was designed to assist users to entry, store and record data of the translated content to facilitate the operation of the ancient scripture translation project in the long run. It keeps the data stored neatly in a single database, which makes it easy to find and access through the website. This is for the benefit of anyone who is interested in the Bai Lan books studies and also for keeping the contents inscribed in the ancient scriptures to the next generations as well as for developer students to develop their skills by learning via the real-world Buddhism Project.

Keywords: Database System Design, Web-based Application, Palm Leaf Manuscripts

การพัฒนาาระบบเฝ้าระวังและส่งต่อภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพในผู้ป่วยสูงอายุติด
เตียง โดยความร่วมมือของภาคีเครือข่าย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปลักแรด
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

The Development of Senior Bedridden Patients' Monitoring and
Transferring System in an Emergency Case Cooperated by Related
Parties from Plak Raet Health Promotion Hospital, Bangrakam District,
Phitsanulok Province

สุภัชชา พันเลิศพาณิชย์
นักวิจัยอิสระ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวังและการส่งต่อผู้ป่วย
สูงอายุ ติดเตียง ระบบการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยเมื่อผู้ป่วยสูงอายุติดเตียงมีภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ และ
พัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังและการส่งต่อผู้ป่วยสูงอายุติดเตียงเมื่อมีภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ โดยใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ Care Giver
ผู้รับผิดชอบส่งต่อผู้ป่วย ประธานชมรมผู้สูงอายุ ผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยสูงอายุติดเตียง จำนวน 51 คน
ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินสุขภาพ
ผู้สูงอายุแบบเป็นองค์รวม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสรุปกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุ สถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง มีการพัฒนาแนว
ทางการดูแลอย่างเป็นระบบ มีระบบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทีมเจ้าหน้าที่และทีมสหวิชาชีพ
ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการพัฒนาแนวทางสนับสนุนการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาช่องทางการส่ง
ต่อและเชื่อมโยงกับเครือข่าย และรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบลปลักแรด แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พัฒนาศักยภาพด้านความรู้และทักษะการ
ดูแลต่อเนืองกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง แก่ผู้ดูแลหลักและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ระยะที่ 2 ฝึกปฏิบัติจริงในชุมชนและวางแผนการดูแลต่อเนืองและระยะที่ 3 สรุปและประเมินหลัง
การปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุติดเตียง

Abstract

This research aims to investigate senior-bedridden patients' monitoring and transferring practices, patient transferring system in emergency cases, and to develop the patient monitoring and transferring format in an emergency case using cooperation from a community network. Selected by using purposive sampling method, the sample group consisted of administrators, care givers, transferring staffs, president of senior club, patients, and home health aides, altogether 51 participants. The research tools were health evaluation form, semi-structure interview and healthcare activity form. The statistics employed in this study were percentage and mean.

The research found that there was a systematic development of caring practices for senior bedridden patients as well as a continuous follow-ups and evaluations. The staff team cooperated with related multidisciplinary team in continuously developing health-care method, transferring means, network connection, and bedridden patients' care practices for patients at homes and in Plak Reat Health Promotion Hospital. The development was divided into 3 phases: the first phase was to develop the knowledge and skills of care givers and public health volunteers; the second phase was to practice in a community and plan a continuous care and the last phase was to sum up and evaluate the satisfaction of related groups on the bedridden-care practices.

Keywords: Surveillance System, Health Emergency, Bedridden Elder

พระ วัด กับความรู้ด้านการท่องเที่ยว Monks, Temples, and Tourism Knowledge

อัญญา รัตนประเสริฐ
ยุทธศักดิ์ ฉัตรแก้วภานนท์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงศาสนามีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทำให้บทบาทของวัดและพระสงฆ์ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวจากผู้สืบทอดและเผยแพร่พุทธศาสนา ไปสู่การเป็นเจ้าของพื้นที่เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนที่มีพื้นฐาน ความเชื่อ ศรัทธาที่หลากหลายรวมถึงจุดมุ่งหมายของการเดินทางมาเยือนวัดที่แตกต่างกัน ทำให้คณะสงฆ์และบุคลากร ทางศาสนามีความจำเป็นที่ต้องมีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว และสามารถจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยว จะช่วย สร้างความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในการบริหารจัดการวัดในฐานะเป็นพื้นที่รองรับการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: วัด, พระสงฆ์, ความรู้ด้านการท่องเที่ยว, การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยว, การพัฒนาการท่องเที่ยว

Abstract

The importance of religion tourism has shifted roles of temples and monks from the Buddhist propagation to be hosts of tourist attractions. Temples have become tourist destinations to those people who have different beliefs, practices and travel proposes. In this respect, monks and laypersons need to have knowledge in tourism studies. Importantly, the ability to accomplish the knowledge will construct the integrated understanding of tourism management in the temple context.

Keywords: Temple, monk, tourism studies, Tourism course syllabus, tourism development

กระบวนการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดและชุมชน

Process of Conscience Development to Develop Cultural Tourism for Temples and Communities

ดร.ฤทธิชัย แกมนาค
นางสุภัชชา พันเลิศพาณิชย์
วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักท่องเที่ยวในการพัฒนาของวัดและชุมชนและศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดและชุมชน โดยใช้กระบวนการวิจัยในเชิงปฏิบัติการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่เชื่อมโยงชุดความรู้ บุคลากร และกระบวนการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ชุมชนต้องมีการให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สรุปว่า องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการคิดวางแผนปฏิบัติตามแผนได้รับผลประโยชน์ติดตาม ตรวจสอบตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยและในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพท้องถิ่น ในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นและอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

คำสำคัญ : กระบวนการสร้างจิตสำนึก การพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This study purposes to study the collaboration between communities and tourists for the development of temples and communities, and to study the conscience development to develop cultural tourism for temples and communities by using practical research processes both in quality and quantity that connect set of knowledge, people, and process of conscience development to develop cultural tourism. The research result is found as follows.

There must be the collaboration of local community in the development plan of sustainable tourism in all steps by which this must be in accordance with the policy of The Tourism Authority of Thailand. The conclusion is that the collaborative factor is about tourism that considers the collaboration of the community and people. The local area, that has participated in the plan and has followed the plan, gains benefit by following, inspecting, and maintaining the natural resource. Moreover, the feedback is received for maintenance and management of the tourism and at the end, the local community has participated in the control of high quality tourism development in the area starting from the grass root level to the local administrative level and it may include the collaboration of concerned people which this is therefore the collaboration of the community.

Keywords: The Process of the Consciousness Development Cultural Tourism

การสร้างเครือข่ายการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

Create Networking for Management of
Buddhist Tourist Attractions in the Northeast

ดร.พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยวิธีวิจัยคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มที่มีความสนใจ และศรัทธาต่อสำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรม สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยว โดยสร้างเครือข่ายด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติ 2) กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นผู้ประกอบการที่ให้ความสนใจในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เน้นการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้และปฏิบัติกรรมฐาน 3) หน่วยงานภาครัฐ เป็นหน่วยงานที่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวทางพุทธธรรม โดยพร้อมให้การสนับสนุนร่วมมือให้ข้อมูลข่าวสาร 4) กลุ่มพระสงฆ์ในวัดและชาวบ้านในชุมชนที่เห็นความสำคัญการท่องเที่ยวทางพุทธธรรมให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวทางพุทธธรรม

คำสำคัญ : เครือข่าย, การจัดการ, แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

Objectives of this research are Create networking for management of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast. Research methodology included qualitative and quantitative. data about the tourist's opinion of Thai and foreigner of 400 tourists. The research results found that. presented the route of travel in new brand, the practicing dharma that follow the Creating the network for management of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast including 1) the tourist group were also interested and believed in the dharma practice where is a Buddhist tourist attraction, could attract the tourists to travel by creating a network to exchange practical experiences, 2) the tourist business is the entrepreneur who interested in tourist business in new brand that emphasized learning from and mediation practicing, 3) the government sector is the sector recognized the important, 4) the Buddhist monks in the temple and the public in the community recognized the important of the Buddhist tourist attraction

Keywords: Networking, Management, Attractions

ความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครสวรรค์

Happiness at Work of Professional Nurses at Nakhon Sawan
Provincial Public Health Office

ทรรศวรรณ ขาวพราย
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 273 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (T-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านความพึงพอใจในงาน และด้านความรื่นรมย์ในงาน 2) เมื่อเปรียบเทียบระดับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสุขในการทำงาน, พยาบาลวิชาชีพ, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์

Abstract

The objectives of this research were to study and to compare the happiness level in the work of professional nurses under the Jurisdiction of Nakhon Sawan Provincial Public Health Office as categorized by gender, age, graduated degree, marital status, monthly salary, level of position and duration. 273 people were drawn to be the sample of the study. The data obtained were analysed by means of statistical software, i.e. percentage, mean ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.). The T-test and F-test were performed as the hypothesis test. The result of the study showed as follows: 1) The happiness level in the work of professional nurses under the Jurisdiction of Nakhon Sawan Provincial Public Health Office was at a medium level. For considering aspect by aspect, the highest average was the enthusiasm for work, followed by job satisfaction and jobpleasure, respectively. 2) When comparing, the happiness level in the work of professional nurses under the Jurisdiction of Nakhon Sawan Provincial Public Health Office showed that gender, age, graduated degree, marital status, monthly salary, level of position and duration were consistent with the set assumptions significantly at the .05 level.

Keywords: Happiness at Work, Professional Nurses, Nakhon Sawan Provincial Public Health Office.

คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรกรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Quality of Working Life of Personnel at Pollution Control Department,
Ministry of Natural Resources and Environment

อดิศักดิ์ แพบัว
นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า

๑. ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
๒. เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า เพศ อายุ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตในการทำงาน, กรมควบคุมมลพิษ

Abstract

The objectives of this research were to study the quality of working life of personnel at Pollution Control Department, Ministry of Natural Resources and Environment and to compare their quality of working life, categorized by gender, age, graduation degree, position, salary and duration.

The results showed as follows:

1. The level of quality of working life of personnel at Pollution Control Department, Ministry of Natural Resources and Environment was at a high level.
2. When comparing, the quality of working life of personnel at Pollution Control Department, Ministry of Natural Resources and Environment showed that gender, age, position, salary and duration were consistent with the set assumptions significantly at the 0.05 level. In the other hand the level of education did not meet the set assumptions.

Keywords: Quality of Working Life, Pollution Control Department

ความสุขของผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
The Happiness of the Elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District,
Nakhon Sawan Province

จำนงค์ เพ็งสาตร์

นักศึกษาปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สาขาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขของผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสุขของผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย สถานภาพสมรส ลักษณะที่อยู่อาศัย และภูมิหลังด้านอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสุขของผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และพบว่า ผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีสถานภาพสมรส ลักษณะที่อยู่อาศัยและภูมิหลังด้านอาชีพต่างกัน มีความสุขที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความสุขของผู้สูงอายุ, ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of the happiness of the elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province, 2) to study compare the happiness of the elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province by marital status, housing characters and career background. The study sampling subjects were 335 heads of the elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province. A questionnaire was used as instrument for data collection. The data were analyzed by using descriptive statistics were percentages, mean, standard deviation, and One Way ANOVA.

The study indicated as follows: Overall, the happiness level of the elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province was at a high level. And found that the happiness of the elderly in Banrai Sub-District, Lat Yao District, Nakhon Sawan Province to had different level of by marital status, housing characters and career background had the happiness was significantly different at the 0.05 level.

Keywords: The happiness of the elderly, Banrai Sub-District, 2 Lat Yao District, Nakhon Sawan Province

การเกษตรยุคใหม่สู่การเปลี่ยนแปลงตามวิถีคุณธรรม Modern Agriculture as a Way to Change Society

พระวิหวัส ปภัสสรญาโณ (โกฏินกรรจ)
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

การเกษตรมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ช่วยแก้ปัญหาความยากจน ด้วยการสร้างรายได้ให้เกิดแก่เกษตรกร ช่วยแก้ปัญหาความอดอยากด้วยการทำหน้าที่สร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ อากาศ แสงแดด มาใช้ในการผลิตอาหารเลี้ยงพลโลก การเกษตรยุคใหม่ที่ดีที่ถูกต้องจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม เพื่อสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพของผลผลิตที่จะไปสู่ผู้บริโภค หากการทำการเกษตรขาดซึ่งคุณธรรม ผู้ผลิตเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียวด้วยกระบวนการผลิตที่ไม่ถูกต้องจะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของลูกหลานในอนาคต

คำสำคัญ: การเกษตรยุคใหม่, การเปลี่ยนแปลง, วิถีคุณธรรม

Abstract

Agriculture is vital to the survival of mankind from the past to the present. Solve the problem of poverty with the creation of income to farmers. Help solve the problem of hunger by acting build food security. Using existing resources, be it water, air, sunlight, soil used to produce food to feed the troops. Modern agriculture is a great need to be set on the basis of merit. In order to come up with a sustainable natural resources are limited. Requires environmental responsibility and quality of products to consumers. If the lack of moral cultivation. Manufacturers seeking unilateral Manufactured by incorrectly will affect the sustainability of natural resources. And the quality of life of future generations

Keywords: New Age Agriculture, Change, Moral Way.

วิถีชีวิตกับความเชื่อภูมิปัญญาปลาไหลของชุมชนทุ่งกุลา Lifestyle and Belief about Eel Fish of Thung Kula Community

มณฑิรา สะแกทอง
อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
สมคิด สุขจิต
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

เมื่ออย่างเข้าฤดูฝน ธรรมชาติกับภูมิปัญญาด้านระบบนิเวศที่อยู่อาศัยของปลาไหลนา ในฤดูฝนปลาไหลนาชอบอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติตามท้องทุ่งนา ป่าทามมูล บ่อขุดดักปลา ฤดูแล้งจะขุดรูไว้เป็นที่หลบอาศัยตามท้องทุ่งนา บ่อขุดดักปลา ดินที่ปลาไหลนาชอบทำรูไว้เป็นที่หลบอาศัยเป็นดินร่วนปนทราย ที่ชาวบ้านเรียกว่า ดินสมอง ดินตากหรือดินขี้เียน เพราะเป็นดินที่มีคุณสมบัติอุ้มน้ำได้ดี แม้ในฤดูแล้งรูของปลาไหลนายังมีน้ำหล่อเลี้ยงให้มีความชื้นตลอดฤดูแล้ง เมื่อถึงฤดูฝนถัดไปปลาไหลนาสามารถออกมาจากรูเพื่อหาอาหารและแพร่ขยายพันธุ์ต่อไปในการจับปลาไหล คนทุ่งกุลาร้องไห้มีกลวิธีดักจับปลาไหลนาหลายวิธี ได้แก่ ดักด้วยเบ็ดขุดด้วยเสียม ดักด้วยลันหรืออ็ู้ และแทงด้วยส้อม ในโภชนาการด้านอาหารที่ปรุงจากปลาไหลนา ยังสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายประเภททั้งปิ้งย่าง ต้ม แกง ผัด และทอด แต่รายการอาหารที่เป็นที่นิยมรับประทาน ได้แก่ ผัดเผ็ดและต้มเปรตปลาไหลนาซึ่งจะส่งผลเกี่ยวกับเชื่อเกี่ยวกับปลาไหลนา ชาวบ้านเชื่อว่าผู้ที่เป็นโรคเกี่ยวกับเลือด รับประทานเนื้อปลาไหลนา และมีความเชื่อว่าคนที่เลี้ยงปลาไหลเผือกไว้ในบ้านจะทำให้ทำมาหากินค้าขึ้น ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมารบกวน

คำสำคัญ : วิถีชีวิต, ความเชื่อ, ภูมิปัญญา

Abstract

When it rains in the rainy season. Nature and ecology of habitat of eel fish in the rainy season, waters like to live in natural water sources in the fields, forests, lakes, ponds, ponds, dug fish, drowning, digging holes for shelter in the fields. Holes are sheltered sandy loam. The villagers called soil, soil, dirt or soil. Because it has good water absorption. Even in the dry season, the eel of the eel still has moist moisture throughout the dry season. At the next rainy season, the fish can come out of the hole to find food and crabs to propagate. Thung Kula Rong Hai people have many strategies to catch fish in the way. Trapped by a lion or a lion and stabbed with a fork In food nutrition, cooked from eels. There are many types of cooking, including grilling, boiling, currying and frying, but the popular dishes are spicy and salty fish. This will affect the belief in the eel. Villagers believe that people with blood disease. Should ban (eat) fish meat. And it is believed that people who feed the turtle in the home will make a living.

Keywords : Lifestyle , Believe , Knowledge

พุทธวิธีในการบริหารทรัพย์กับบัญชีครัวเรือน
Buddhist Practices in the Administration of the Estate's
Household Accounting

ดร. พิษณุ บุญนิยม
ดร. บุญญาบาร์มี สว่างวงศ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

พุทธศาสนามีหลักการบริหารทรัพย์ที่หามาได้ไว้ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ใช้เพื่อเลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ส่วนที่ 2 และ 3 ใช้เพื่อประกอบกิจการงาน และส่วนที่ 4 ใช้เพื่อคุ้มครองป้องกันตน ยามมีภัย สงเคราะห์ญาติและทำบุญ สำหรับหลักวิชาการทางโลกได้ประยุกต์ใช้หลักการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการบริหารทรัพย์ ซึ่งเป็นการประยุกต์ทางการบัญชีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือนสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นส่งผลให้เกิดการประหยัดและการออม และในที่สุดจะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน พร้อมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความสุขได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : พุทธวิธีการบริหารทรัพย์, บัญชีครัวเรือน

Abstract

Buddhist principles estate acquired into 4 parts. Part 1 of livelihood for themselves and their families. Part 2 and 3 is used to operate the equipment. And the fourth is to protect its security guards. Veterans and relative merits. For the academic world have applied the principles of accounting for the management of household assets. This application of accounting as a tool of the sufficiency economy philosophy. Accounting household can reduce unnecessary costs, resulting in savings and savings are not necessary. And finally be able to resolve the debt problem. And was instrumental in creating sustainable happiness.

Keywords: Buddhist estate management, household accounting

โบราณสถานวัดศรีบุญเรือง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
กับแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาเชิงบูรณาการตามหลักพุทธธรรม
Archaeological Site of Sriboonruang Temple, Dan Sai District,
Loei Province with Guidelines for Conservation and Development
Integrative Based on Buddhaddhamma

ธีระวัฒน์ แสนคำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญวัฒน์ บุญทวงค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บทคัดย่อ

วัดศรีบุญเรืองตั้งอยู่ที่บ้านนาฮี ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ภายในวัดศรีบุญเรืองมีโบราณสถานสำคัญ 3 แห่ง ได้แก่ วิหารหลวง โบสถ์และเจดีย์ ซึ่งมีอายุกว่า 100 ปี เป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศิลปกรรมพื้นบ้านในอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการผสมผสานทางศิลปกรรมและเกิดจากความสามัคคีของชาวบ้าน และเป็นศูนย์รวมศรัทธาของชาวบ้านนาฮี แต่ปัจจุบันอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการชำรุดทรุดโทรมควรที่จะได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาเชิงบูรณาการโดยใช้หลักพุทธธรรม ซึ่งในการศึกษานี้ผู้เขียนเลือกใช้ “อปริหานิยธรรม” เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาให้โบราณสถานวัดศรีบุญเรืองเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี พระพุทธศาสนาและศิลปกรรมต่อไป

คำสำคัญ : โบราณสถานวัดศรีบุญเรือง, การอนุรักษ์และพัฒนา, การบูรณาการ, พุทธธรรม

Abstract

Sriboonruang temple was located at Ban Na-Hi, Na-Ho Sub-District, Dan Sai District, Loei Province. This temple has archaeological site is 3 site include sanctuary, Buddhist church and Pagoda. Which is more than 100 years old archaeological site are valuable in historical archeology and folk art was valuable in Dan Sai District, Loei province as well. It was a blend of art and of the unity of the people and a center of community faith. But in a state vulnerable to damage it should be conserved and integrated development based on the Buddhaddhamma. In this study authors used “APARIHANIYADHAMMA” in order that the archaeological site of Sriboonruang temple was the archeological and historic site of archeology, religion and the arts.

Keywords: Archaeological Site of Sriboonruang Temple, Conservation and Development, Integration, Dhamma

รูปแบบการจัดกิจกรรมตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธในโรงเรียนผู้สูงอายุ
จังหวัดพะเยา

Observing a Model of Buddhist Activities at the School of Older
Persons in Phayao Province.

พระครูวรธรรมวิฑูรย์,ดร
พระมหาศิวก ร ชาญวชิโร
พระสุกฤษฏ์ ปิยสีโล
นายกรภ สีสัน
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิดวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ และวิเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยได้คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีดอนไชย อำเภอดอกคำใต้ และ โรงเรียนผู้สูงอายุวัดเชียงทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 50 รูป/คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้ดำเนินตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ โดยได้ยึดหลักของประเพณีทางพระพุทธศาสนา 12 เดือนเป็นหลัก แล้วนำมาบูรณาการให้เข้ากับช่วงวันเวลาที่เหมาะสม การร่วมกิจกรรมของผู้เรียนนั้น เป็นไปตามความถนัดของแต่ละคน ทั้งนี้การบูรณาการเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปในแนวทางที่อนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้ให้มากที่สุด และที่สำคัญของกิจกรรมทั้งหมดเน้นความสามัคคี ความสงบสุขใจ และการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา 3 มีการนำเข้าสู่การจัดกิจกรรม คือ การที่ทุกคนมีความพร้อมเพรียงและมีใจใฝ่ที่จะมีกิจกรรมร่วมกัน แม้จุดอ่อนคืออุปกรณ์จะไม่เพียงพอก็ตาม

คำสำคัญ : วิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ, โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstract

The objective of the research is to study: 1. The Buddhist culture. 2. The activities at the school of older persons according to Buddhist culture. 3. The analysis of activities of the school of older persons according to Buddhist culture. This search is Qualitative research. The people in the interviews have been selected from 2 particular target groups, namely:

1. The school of older persons school in Wat Sridonchai, Dokhamtai district.
2. The school of older persons school in Wat Chiangthong, Mueang district. The interviews and collected data came from 50 persons .

According to the research the results found that the curriculum objectives defined themselves as a design split into 3 classes with the aim to learn the principles of threefold training (Sikkha). A secondary result from the research showed that the use of activities in the class gave everyone a sense of unity and they enjoyed the act of sharing activities together. Although a weakness is that the activities are not a strong enough instrument for studying.

The activities have taken the Buddhist culture through a festival of 12th months as principle and integrating into suitable date. The activities of students are based on the talents of each individual. The integration of activities is so to achieve conservation of the culture of local services, and most importantly to focus on harmony, peace of mind, and applying these efficiently.

Keywords: Buddhist Activities, The School of Older Persons

พฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา

Health Behaviors among Buddhist Monks in Phayao Province

ชมพูนุท สิงห์มณี
วิทยาลัยเชียงราย
วโรดม เสมอเชื้อ
มหาวิทยาลัยพายัพ
สมศรี สัจจะสกุลรัตน์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

บทคัดย่อ

พฤติกรรมสุขภาพเป็นสิ่งที่ช่วยบอกถึงภาวะสุขภาพของบุคคลนั้น ๆ เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีจะส่งเสริมการป้องกันและชะลอการเกิดโรค ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีการปฏิบัติพฤติกรรมที่เสี่ยงทางด้านสุขภาพ การปฏิบัติกิจกรรมนั้นอาจส่งผลให้บุคคลเพิ่มโอกาสในการเกิด ความเจ็บป่วย โดยเฉพาะการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้ พฤติกรรมสุขภาพในพระสงฆ์เป็น ประเด็นที่มีความสำคัญเนื่องจากพระสงฆ์เป็นผู้ที่มีระเบียบและกิจวัตรจำเพาะที่ต่างจากบุคคลทั่วไป รวมถึงการศึกษาถึงพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ยังมีค่อนข้างจำกัด

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data analysis) ที่มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพระสงฆ์ ในจังหวัดพะเยา จำนวน 312 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และ แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของคนไทยที่สร้างขึ้นโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า มากกว่าร้อยละ 50 ของพระสงฆ์มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง โดยมีพฤติกรรมฉันทผลไม้อรสหวาน อาหารที่มีคลอเลสเตอรอลสูง และดื่ม เครื่องดื่มที่มีน้ำตาล 2-4 วันต่อสัปดาห์ สูงถึง ร้อยละ 40, 36.9, และ 24 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรม การออกกำลังกายพบว่าร้อยละ 50 ของพระสงฆ์มีการออกกำลังกาย แต่ไม่สม่ำเสมอ สำหรับ พฤติกรรมด้านอารมณ์ พระสงฆ์ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องการนอนหลับ หรือความเครียด สำหรับการ สูบบุหรี่พบได้ร้อยละ 17.6 โดยสูบบวนแรกภายใน 6 – 30 นาทีหลังตื่นนอนร้อยละ 43.9 ในส่วนของ พฤติกรรมสุขอนามัย พระสงฆ์น้อยกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมการใช้ช้อนกลาง การล้างมือก่อน รับประทานอาหาร การล้างมือหลังการขับถ่าย และการรับประทานอาหารเช้าที่ปรุงสุกใหม่ ๆ ผลการวิจัย ครั้งนี้ได้อธิบายถึงพฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์ อันจะเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญในวางแผนกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา

คำสำคัญ : พฤติกรรมสุขภาพ , พระสงฆ์

Abstract

Health behaviors can be used to describe person's health status. Healthy behaviors promotes prevention of diseases and/or delays progression of illness. On the other hands, when people perform risky behaviors, those behaviors might lead them to have non-communicable diseases (NCDs). Health behaviors among Buddhist monks are very important issues since Buddhist monks have specific rules and regulation that might impact on their health behaviors. In addition, there are only few studies focusing on health behaviors among Buddhist monks.

The purpose of this secondary data analysis was to describe health behaviors among Buddhist monks. Data from 312 monks were included in this study. Two research instruments were employed, including demographic and the Health Behavior Surveillance System (HBSS). Descriptive statistics were used to explain Buddhist monks' health behaviors.

The results showed that the majority of monks in this study had high risk behaviors related to dietary pattern, including having fruits that high in sugar, high lipid diet, food that high in cholesterol and sweet sugar beverage (40%, 36.9%, and 24%, respectively). Although 50% of sample did exercise, they did not do it regularly. For emotional health behaviors, most of the monks did not have emotional problems. According to cigarette smoking, 17.6% smoked. Almost 44% smoked within 6-20 minutes after woke up. For Hygiene behavior, less than 50% perform hygiene behaviors, i.e., eating hot food, using serving spoon, and always wash hands before having meal or right after using restroom.

The research finding describes health behavior among Buddhist monks, which can be used as the fundamental data to create activities aimed to promote health and wellbeing among Buddhist monks in Phayao.

Keywords: Health Behaviors, Buddhist Monks

ดัชนีมวลกายของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
Body Mass Index among Buddhist Monks in Phayao Province
and It's Related Factors

วโรดม เสมอเชื้อ
มหาวิทยาลัยพายัพ
ชมพูนุท สิงห์มณี
วิทยาลัยเชียงราย
ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ดัชนีมวลกาย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับดัชนีมวลกาย และ 3) ความชุกของภาวะอ้วนของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยาจำนวน 285 รูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน ผลการวิจัยพบว่าพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา มีดัชนีมวลกายเฉลี่ยที่ 24.87 กก./ม.² โดยร้อยละ 42 มีภาวะอ้วน กล่าวคือมีดัชนีมวลกายมากกว่าหรือเท่ากับ 25 กก./ม.² เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับดัชนีมวลกายพบว่า อายุพรรษา ($r = .18, p = .004$) และรอบเอว ($r = .54, p = .000$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับดัชนีมวลกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับดัชนีมวลกายในพระสงฆ์

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีภาวะน้ำหนักเกิน ซึ่งถือเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพที่สำคัญของการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยจำนวนปีของพรรษาที่เพิ่มขึ้นรวมถึงขนาดของรอบเอวที่เพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของดัชนีมวลกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นบุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการมีภาวะน้ำหนักเกินในพระสงฆ์ โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่มีจำนวนพรรษามาก และร่วมมือกันวางแผนกิจกรรมในการควบคุมดัชนีมวลกายให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม อันจะนำมาซึ่งการมีสุขภาพที่ดีของพระสงฆ์

คำสำคัญ: ดัชนีมวลกาย, น้ำหนักเกิน, พระสงฆ์

Abstract

The objectives of this descriptive study were to 1) explain body mass index (BMI), 2) describe the relationships between demographic data and body mass index and 3) identify the prevalence of obesity among Buddhist monks in Phayao.

Secondary data from 285 monks were included in this study. Descriptive statistics, along with Spearman correlation coefficient were used in this study.

The results showed that the average BMI was 24.87 kg/m². Approximately 42% of subjects were obese with BMI of at least or more than 25 kg/m². According to the relationships between demographic data and BMI, number of years being ordained ($r = .18, p = .004$) and waist circumference ($r = .54, p = .000$) had statistically significantly positive relationship with BMI at .01. However, chronological age showed no statistically significant relationship with BMI in Buddhist monks.

The results implies that there is a high percentage of monks who are obese. Obesity is one of the important risk factor for several non-communicable diseases. Increasing in years of ordination and increasing in waist circumference are positively correlated with BMI. Thus, all stakeholders should pay attention on issue related to overweight in monks especially who has many years of ordination and work collaboratively to plan for activates to help monks to be able to control BMI and prevent overweight, which are the important strategy for maintain health and well-being among Buddhist monks.

Keywords: Body Mass Index, Overweight, Buddhist Monks

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา Health-Related Quality of Life among Buddhist Monks in Phayao Province

พระครูโสภณปริยัติสุธี, รศ.ดร.
พระสุภุชฌ์ ปิยสีโล
วิทยาเขตพะเยา
ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) บางส่วนจากข้อมูลจากการประชุมพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และเลขานุการ จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 281 รูป เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ชุด ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพ และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ (SF-36) วิเคราะห์ค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .76 และ .90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และอธิบายความสัมพันธ์ด้วยตัวสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพโดยรวมของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับดี ($M = 510.25, SD = 130.03$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับดีเช่นกัน โดยความสามารถในการทำหน้าที่ด้านร่างกาย (physical functioning, PF) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 75.22, SD = 22.69$) ในขณะที่สุขภาพทั่วไป (general health, GH) มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 55.49, SD = 19.46$) ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ พบว่า อายุ ($r = -.17, p = .006$) จำนวนพรรษาที่บวช ($r = -.14, p = .020$) ความดันโลหิตสูง ($r = -.25, p = .001$) เบาหวาน ($r = -.23, p = .003$) และจำนวนโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็น ($r = -.31, p = .000$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่พฤติกรรมการรับประทานอาหาร ($r = .17, p = .007$) พฤติกรรมด้านอารมณ์ ($r = .43, p = .000$) และพฤติกรรมการนอนหลับ ($r = .38, p = .000$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ พระสงฆ์ พะเยา

Abstract

The objective of this study were to examine health-related quality of life (HRQOL) among Buddhist monks in Phayao province, along with to explore the relationships between demographic data and HRQOL. This study was a secondary data analysis from 281 monks who joined the Buddhist ecclesiastical official monk meeting. Three research instruments were used to gather data, namely demographic questionnaire, the health behaviors questionnaire, and the SF- 36 Thai version. Reliability was tested. These two instruments provided Cronbach's alpha coefficient of .76, and .90, respectively. Descriptive statistics, along with Spearman Rank Correlation were used to analyze data.

Results showed that the overall health related quality of life among Buddhist monks in Phayao was at good level ($M = 510.25$, $SD = 130.03$) When examining components of QOL, physical functioning (PF) earned the highest average score ($M = 75.22$, $SD = 22.69$) while general health (GH) yielded the lowest one ($M = 55.49$, $SD = 19.46$) According to the relationship between demographic data and HRQOL, age ($r = -.17$, $p = .006$), number of years being ordained ($r = -.14$, $p = .020$), hypertension ($r = -.25$, $p = .001$), diabetes ($r = -.23$, $p = .003$) and number of non-communicable diseases ($r = -.31$, $p = .000$) had statistically significant negative relationships with HRQOL while eating habits ($r = .17$, $p = .007$), emotional habits ($r = .43$, $p = .000$), and sleep habits ($r = .38$, $p = .000$) had statistically significant positive relationships with HRQOL.

Keywords: Health-related Quality of life, Buddhist Monks, Phayao

การสำรวจคุณภาพการจำวัดและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
ของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา
Exploring Quality of Sleep and its Related Factors
among Buddhist Monks in Phayao Province

พระครูพิศาลสรกิจ,ดร.
พระมหาศิวกร ปญญาวิชโร
วิทยาเขตพะเยา
ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การจำวัดหรือการนอนหลับเป็นความต้องการพื้นฐานที่มีความสำคัญเนื่องจากการจำวัดมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการมีสุขภาพที่ดีและความผาสุกตลอดช่วงอายุของบุคคล อย่างไรก็ตามมีการศึกษาเกี่ยวกับการจำวัดของพระสงฆ์ไม่มากนัก

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ได้แก่ เพื่อศึกษา 1) การจำวัด 2) ความชุกของคุณภาพการจำวัดที่ดี และ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจำวัดของพระสงฆ์ในจังหวัดพะเยา โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) บางส่วนจากข้อมูลจากการประชุมพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และเลขาธิการ จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 199 รูป เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ชุด ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพ และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ (SF-36) วิเคราะห์ค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .76 และ .90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และอธิบายความสัมพันธ์ด้วยตัวสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ส่วนใหญ่จำวัดในเวลา 22 น. และ ตื่นจำวัดในเวลา 5 น. โดยมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาของการจำวัดทั้งหมดเท่ากับ 6.8 ชั่วโมง ($SD = 1.14$) 2) ร้อยละ 78.4 ของพระสงฆ์ระบุว่ามีความคุณภาพการจำวัดในระดับดี และ การจำวัดมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ ($r = .39, p < .01$) และทั้ง 8 มิติของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ โดย 3 มิติที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ความผาสุกทางจิต ความกระตือรือร้น/ความเหนื่อยล้า และบทบาททางสังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนที่ .48, .39, และ .30 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจำวัด, การนอนหลับ, พระสงฆ์, จังหวัดพะเยา

Abstract

Sleep is a basic need for everyone but it is very important since it plays a vital role in good health and well-being throughout individual's lifespan. However, little is known about sleep among Buddhist monks.

The purposes of this study were to 1) describe sleep in Buddhist monks in Phayao province, 2) explore the prevalence of good sleep quality, and 3) identify the relationship between sleep of Buddhist monks and its related factors. A secondary data analysis of 199 Buddhist monks who joined the Buddhist ecclesiastical official monks meeting. There were three research instruments, including demographic questionnaire, health behavior questionnaire, and the SF-36 Thai version. Reliability was tested among the health behavior questionnaire and the SF-36 Thai version. These two instruments provided Cronbach's alpha coefficient of .76, and .90, respectively. Descriptive statistics, along with Spearman Rank Correlation were employed for data analysis.

The results were as follows: 1) the majority of monks went to bed around 10 pm and woke up around 5 am. The average total sleep time was 6.8 hours ($SD. = 1.14$). 2) 78.4% of subjects were self-reported of having good sleep quality, and 3) health related quality of life ($r = .39, p < .01$) had a positive statistically significant relationship with quality of sleep among Buddhist monks in Phayao province. In addition, all 8 dimensions of health-related quality of life were significantly correlated with sleep. The top three dimension with strongest correlation coefficients were emotional well being, energy/fatigue, and social function with the Spearman correlation coefficients of .48, .39, and .30, respectively.

Keywords: Sleep, Buddhist Monks, Phayao Province

การศึกษาวิเคราะห์หลักจริยธรรมของเทวดาที่มีต่อสังคมไทย An Analytical Study of the Ethics in Devatā to Thai Society

พระเสาร์คำ ธรรมวโร (อิหฺล้า)

นิสิตปริญญาโท วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ศึกษาสถานะและบทบาทของเทพในธรรมชาติและพระพุทธรูปและศึกษาคุณค่าจริยธรรมของเทพที่มีผลต่อการพัฒนาชีวิต เป็นวิธีค้นคว้าเชิงเอกสาร ใช้พระไตรปิฎกเป็นเอกสารชั้นปฐมภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า เทพมี 3 จำพวก คืออุบัติเทพ สมมติเทพ และวิสุทธิเทพ เทพจำพวกอุบัติเทพมีสถานะความมีอยู่ตามภพ/ภูมิ ตามอายุ ตามการเกิด/ตาย ตามภพ/ภูมิ ตามชีวิต/กำเนิด ตามอาหาร ตามความสัมพันธ์กับมนุษย์ เทพ จัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีบทบาทต่อธรรมชาติและพระพุทธรูป กลุ่มที่มีบทบาทของเทพในสวรรค์และกลุ่มที่มีจริยธรรมต่อพระพุทธรูปและธรรมชาติ เทพมีอาณาจักรสถิตคือเทวโลก เป็นชาวสวรรค์ เทพในชั้นจตุมหาราช มีบทบาทต่อธรรมชาติ เช่นป่า น้ำ อากาศ เป็นต้น เทพมีส่วนสำคัญในพระพุทธรูป เทพผู้เจ้าถือเป็นพุทธรูปหนึ่งใน 5 คือเวลาเที่ยงคืนจะทำหน้าที่แก้ปัญหาให้แก่เทพ เทพมีส่วนสำคัญให้เกิดมงคลสูตร นอกจากนี้ เทพมีบทบาทต่อพระพุทธรูปในฐานะเป็นต้นบัญญัติหลายข้อ เช่นอาบัติปาจิตตีย์ข้อที่ห้ามพระภิกษุพรากของเขี้ยว บทบาทของเทพที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ภายหลังที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาจบลง เทพชุมนุมในหมื่นโลกธาตุพากันแซ่ซ้องสรรเสริญดังกึกก้องไปทั่วโลกธาตุ แสดงให้เห็นว่าปกติของเทพจะใคร่ในธรรมและจริยธรรมของเทพมีคุณค่าในการเป็นแหล่งจริยธรรมจากพระพุทธรูปต่อ

ธรรมให้เกิดเป็นเทพที่สำคัญ คือ (1) บุญกิริยาวัตถุ 3 คือ บุญที่สำเร็จด้วยการให้ทาน บุญที่สำเร็จด้วยการรักษาศีล บุญที่สำเร็จด้วยการภาวนา (2) บุญกิริยาวัตถุ 10 ประการ คือการทำบุญด้วยการให้ปันสิ่งของ การทำบุญด้วยการรักษาศีลหรือประพฤติดี การทำบุญด้วยการเจริญภาวนาคือฝึกอบรมจิตใจ การทำบุญด้วยการประพฤติอ่อนน้อม การทำบุญด้วยการชวนช่วยรับใช้ การทำบุญด้วยการเฉลี่ยส่วนแห่งความดีให้แก่ผู้อื่น การทำบุญด้วยการยินดีในความดีของผู้อื่น การทำบุญด้วยการพึงธรรมศึกษาหาความรู้

การทำบุญด้วยการสั่งสอนธรรมให้ความรู้ การทำบุญด้วยทำความเห็นให้ตรง (3) สัมปทา 5 ประการ คือ การถึงพร้อมด้วยศีล การถึงพร้อมด้วยฉันทะ การถึงพร้อมด้วยตน (จิตสมบูรณ์) การถึงพร้อมด้วยทิวติ และการถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท (4) เทวธรรม 2 คือ หิริและโอตตตัปปะ (5) วัตรบท 7 ประการ คือ (1) การเลี้ยงมารดาและบิดา (2) การประพฤดิอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ (3) การพูดจาแต่คำอ่อนหวาน (4) การไม่พูดคำส่อเสียด (5) การมีใจปราศจากความตระหนี่ (6) การพูดแต่คำสัตย์ (7) การไม่โกรธ เทพจะสร้างคุณค่าทางจริยธรรมแก่สังคม เพราะจริยธรรมของเทพ เป็นจริยธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาชีวิตทางกาย-ใจ เอื้ออาทรต่อกัน เกิดสันติภาพต่อสังคมและธรรมชาติ มีคุณค่าต่อความรู้ ต่อการเป็นแหล่งจริยธรรม ต่อการเจริญอนุสติ ต่อการเป็นมิตรกับป่า ต่อการสะอาดเคราะห์ ต่อการบนบาน ต่อความสุข คุณค่าเหล่านี้เป็นประโยชน์เกื้อกูลอย่างยิ่งแก่ผู้ปฏิบัติ เพราะเป็นหลักที่ช่วยเสริมสร้างกำลังใจ ให้ความหวัง ทำให้ผู้ปฏิบัติตามได้ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท มีสุคติเป็นที่ไปเบื้องหน้า เกิดในสวรรค์ พันทุกข์ในที่สุด

คำสำคัญ: คุณค่า, จริยธรรม, เทพ, การพัฒนาชีวิต

Abstract

This research consists of 2 objectives; to study the status and roles of gods (deva) in nature and Buddhism, to study ethical value to the development of life in Thai society. It is the documentary research in Tepitaka as the primary source.

It was found that there are three kinds of gods, namely:- gods by rebirth, gods by purification, gods by convention. The gods by rebirth have status, existence, according to sphere/heaven, according to age, according to birth/death, according to life/rebirth, according to food, according to relation with a human. The gods are grouped in three kinds, namely;- the kinds of roles in gods for Buddhism and nature. The kinds of rituals concerning with gods. The kinds of gods in heaven and the status and roles of gods for nature and Buddhism. The gods who produce the ethical values to human concluding monks and Buddhists. The gods is the important point of Buddhism. The Buddha regards the Buddha's one of routines in five ones, it is the reply of question for Deva at time in noon night. The highest blessing arises by gods. Besides, the gods' roles in Buddhism as they are resource of the first regulation of titles such as Pācittī which prohibits monks in cutting of grasses. Other roles of the gods are pleasure in the ending of the first sermon of the Buddha by loud sound in ten earths. It is well shown that the gods intend to Dhamma. The morals of gods are regarded as high value for ethical resource to Buddhism and nature.

The morals of gods as Dhamma for being deva:- 1. Three bases of meritorious action (Puññakiriyāwatthu);- meritorious action consisting in giving or generosity, meritorious action consisting in observing the precepts or moral behavior, meritorious action consisting in mental development. 2. Ten bases of meritorious action (Puññakiriyāwatthu);- merit acquired by giving, moral behavior, by mental development, by reverence, by rendering services, by sharing out merit, by rejoicing in others' merit, by listening to the Doctrine or right teaching, by teaching the Doctrine or showing truth, by straightening one's views or forming correct views. 3. Five Achievement (Sampadā);- to be endowed with morality, to be endowed with will, to be endowed with view, to be endowed with carefulness. 4. Two titles in ethics of gods (Devadhamma);- moral shame, moral fear. 5. the seven principles for practice of gods (Wattapada);- to taking care our parents, suitable practice to elders, only sweet speech, not tale-bearing speech, not be miserly, only true speech and not be angry.

The morality of gods develops their lives caring to each others arised peace in society and nature. In which, the god of forest follows rukkhadhamma, the gods of sky delete the lunar eclipse by speech in the Buddha's virtues, the god of rice care of vegetation, the god of water saves it, the god of rain gives rain in right season. The gods teach Dhamma to human and the human resides with the gods by making merit, making gift, making good, making of the ritual of good worship and ethical treatment. The gods give ethical values to society. The morality of gods is the morality for the development of life, helping each others, the arise of peace in society and nature. The morality of gods has the value to knowledge, to moral source, to memorial, to relation of forest, to changing one's bad fortune, to pledge, to happiness. These values of gods are the benefit for followers, because they are empower in their minds being hopefulness without carefullness. The next point of their lives is heaven. Finally, they are free from suffering and finding peace in one's own life.

Keywords: Value, Ethics, Gods, Development of Life

ศึกษาความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป
ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
**A Study of Belief in Puñña-Pāpa Influencing to People
in Gīrīmas Sukhothai**

พระครูสุวิมลสีลบรรพต สีลสุทฺโธ (อำรุง)
นิสิตปริญญาโท วิทยาลัยสงฆ์พระพุทธชินราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปในพระพุทธศาสนาเถรวาท 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเรื่องความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอคีรีมาศ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิพระไตรปิฎก ข้อมูลทุติยภูมิเอกสาร หนังสือ ตำรา และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่าง 381 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 55.06 มีกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 การศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 53.02 อาชีพเกษตรกร จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.18 และมีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) กลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$)

กลุ่มตัวอย่างที่เสนอปัญหาและอุปสรรค ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยรวมคือขาดรักชาติและปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว โดยรวมได้เสนอว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นผลของการทำกรรมหรือเห็นว่ากรรมนั้นมาช้าจึงทำกรรมนั้น ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก โดยรวมได้เสนอว่า ขาดความเข้าใจเรื่องนรกสวรรค์ที่แท้จริง ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน โดยรวมได้เสนอว่า สังคมขาดความเชื่อว่าบาปบุญเป็นผลในการใช้ชีวิตในชาติปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความเชื่อ, บุญ, บาป, อำเภอคีรีมาศ สุโขทัย

Abstract

This research aims at 1) To study belief in puñña (meritorious) and pāpa (sinful) actions of People in Theravada Buddhism 2) To compare their beliefs in puñña and pāpa actions 3) To examine problems, setbacks and suggestions for clarifying their beliefs impacting on making their livings in the district. It is the quantitative research as survey from the sampling people group belongs the amount of 381. It is the descriptive analysis.

The result of research is found that the sampling people group of female belongs the amount of 212 with average of 55.06. The sampling group of age 51 up belongs the amount of 167 with average of 43.83. The sampling group of primary school belongs the amount of 202 with average of 53.02. The sampling group of agriculturist belongs the amount of 115 with average of 30.18. The sampling group of income in 10,000-15,000 Bath belongs the amount of 237 with average 62.20.

The rank of idea by the sampling group of belief in Buddhism belongs much ($\bar{X}$ 3.99). The sampling group of belief in Good and wrong action belongs much ($\bar{X}$ 3.96). The sampling group of belief in Heaven and Hell belongs much ($\bar{X}$ 4.13). The sampling group of belief in common social influence belongs much ($\bar{X}$ 3.99)

The sampling group present the problems and obstacle in the belief of Buddhism as holistic unit is not to take Sīla and Dhamma practice. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of meritorious and sinful action as holistic unit is not to see the result of action or the action coming soon. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of heaven and hell as holistic unit is not to lack understanding in the heaven and hell. The sampling group presents the problems and obstacle in the belief of common social influence as holistic unit is not to lack belief in puñña) and pāpa as result in present life.

Keywords : belief, puñña (merit), pāpa (wrong), Gīrīmas Sukhothai

โหราศาสตร์เชิงพุทธศาสตร์ Buddhistic Astrology

พระอธิการนำเกียรติ วิสุทฺโธ (ทองทวี)
นิสิตดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความนี้มีความประสงค์ที่จะนำเสนอโหราศาสตร์มุมมองของพระพุทธศาสนา พร้อมนำเสนอแนวทางการวางท่าทีต่อโหราศาสตร์ในทางที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้ยึดติดเรื่องฤกษ์งามยามดี ความพร้อมที่สุดคือฤกษ์ที่ดีที่สุด ดวงชะตาไม่สามารถที่จะดำเนินลิขิตแห่งกรรมได้ นอกจากนี้ โหราศาสตร์หรือการดูดวงยังจัดเป็นเครื่องวิชาที่ขัดขวางต่อวิถีแห่งการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา และอาจจะกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ประโยชน์สูญหายไปจากการรอดคอยฤกษ์ยามก็ได้ พระสงฆ์ทำหน้าที่หมอดูหรือโหราจารย์ก็ถือว่าทำผิดต่อพระวินัย เพราะพระพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาตให้พระสงฆ์เรียนวิชาดูดวง โหราศาสตร์อาจจะช่วยให้เราทราบแนวโน้มของชีวิตในอนาคต เป็นการเตรียมการไว้เบื้องต้น แต่อาจไม่ใช่สิ่งที่แน่นอน อาจเป็นเพียงแผนที่บอกทางชีวิตเราไว้อย่างคร่าวๆ ว่าแต่ละช่วงชีวิตเราต้องเจอเหตุการณ์อะไร ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ซึ่งสามารถจะระมัดระวังหรือหลีกเลี่ยงได้ แต่ทั้งนี้เราต้องเข้าใจโหราศาสตร์แสดงให้เห็นถึงกฎแห่งกรรม ซึ่งตรงกับคำสอนทางพระพุทธศาสนาว่าสัตว์ทั้งหลายมีทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งหมดทั้งสิ้น สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตนตนเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัยกระทำกรรมอันใดไว้จักได้รับผลของกรรมนั้น ดังนั้นชาวพุทธเชื่อโหราศาสตร์ได้แต่ควรยึดมั่นอยู่ในเรื่องกรรมเป็นสำคัญ

คำสำคัญ: โหราศาสตร์, เชิงพุทธศาสตร์

Abstract

The purposes of this study were to present astrology in Buddhist views and to present guidelines for proper reactions toward astrology. Results of the study revealed that Buddhism does not teach Buddhists to adhere to auspicious moments. The best auspicious moment is readiness. Destiny cannot resist the epistle of Karma. Moreover, astrology or fortune telling is classified as brute subject which obstructs ways of living with wisdom and may cause a person to lose advantage due to waiting for an auspicious moment. A monk who acts as a fortune teller or an astrologer is regarded as violating the monk discipline because the Lord Buddha does not allow monks to learn fortune telling subject. Astrology may help us know life tendency in the future. It is a preliminary preparation. However, it is uncertain. It is Just a rough map of life, telling what one is going to encounter either good or bad certain periods of life in order to aware or avoid the event. All in all, astrology shows us the Rule of Karma. It is in line with the Buddhist teaching: all creatures bear sufferings – birth, ageing, pain, death. All creatures bear their own Karma and they themselves receive results the Karma of their own. They have Karma as their inherence, residence and get results from Karma they have done. Therefore, Buddhists may believe in astrology but they should adhere to Karma.

Keyword: Buddhist astrology

ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เครื่องเงินศิลปะอีสานใต้ Study and collect the knowledge of southern.

สมคิด สุขจิต
อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
มณฑิรา สะแกทอง
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ศิลปะหัตถกรรมเครื่องเงินเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ชาวบ้านได้สร้างมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจนกลายเป็นอาชีพหลักของชาวบ้านในการสร้างรายได้ให้ชุมชนในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เครื่องเงินไทยเป็นศิลปะหัตถกรรมที่มีค่าในตัวเอง คือทำด้วยโลหะเงินและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นโดยช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญและความประณีตพิเศษ ทั้งในด้านรูปทรงและลวดลายที่ประณีต ซึ่งแสดงถึง วิจิตรกรรมและวัฒนธรรมของชาติไทยอย่างชัดเจน ผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไทยจึงเป็นที่นิยมในหมู่ของคนไทยและชาวต่างชาติ คุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษแห่งเครื่องเงิน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บรวบรวมไว้เพื่อเป็นข้อมูลให้สูญหายไป และเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการสืบสาน อนุรักษ์ภูมิปัญญาและรูปแบบของงานเครื่องเงิน บนพื้นฐานเอกลักษณ์และองค์ความรู้ของบรรพบุรุษไทยสู่คนรุ่นหลังต่อไป

คำสำคัญ: ศึกษา, องค์ความรู้เครื่องเงิน, ศิลปะอีสานใต้

Abstract

The silver handicrafts are folk art that villagers have built from local wisdom and become the main occupation of villagers in generating income for the community each year. Silverware It is a valuable art and craft in itself. It is made silver and is a product made by skillful artisans. Expertise and refinement In terms shapes and patterns that are invented. Cultural values and traditional wisdom of silver ancestors are essential to be collected so as not to be lost. And to use this information in the continuation. Conserve wisdom and style of silverware. Based on the identity and knowledge of Thai ancestors generations.

Keyword: study, silverware knowledge, Southern Isan Art

เปรียบเทียบความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ A Comparative of Truth Buddhism and Science

พระปลัดวุฒิพงษ์ กิตติวณโณ,ดร.
วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

ความจริงตามหลักพระพุทธศาสนา คือ การเข้าถึงกฎธรรมชาติฝ่ายนามธรรมคือด้านจิตใจ การเข้าถึงความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์คือการเข้าถึงความจริงฝ่ายรูปธรรมคือด้านวัตถุ ส่วนที่เหมือนกันคือมีความเป็นเหตุเป็นผลเชื่อในการทดลองพิสูจน์จากประสบการณ์ ส่วนที่แตกต่างกันคือพระพุทธศาสนาเป็นความจริงของธรรมชาติเพื่อปรับจิตใจให้เข้ากับสภาวะนั้นเน้นคุณธรรมจริยธรรมเพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น วิทยาศาสตร์เป็นความจริงจากธรรมชาติเพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเน้นด้านวัตถุไม่สนใจสิ่งที่ไม่ใช่วัตถุ พระพุทธศาสนาส่วนมากรับความจริงที่เป็นสภาวะหรือนามธรรมและจุดเป้าหมายสูงสุดคือนิพพาน ส่วนความจริงทางวิทยาศาสตร์เน้นกฎของวัตถุที่ประสาทสามารถสัมผัสได้เน้นความจริงและยอมรับการทำงานของสสารไม่สามารถพิสูจน์ธรรมชาติของจิตวิญญาณได้ไม่สามารถพิสูจน์นามธรรมให้เห็นประจักษ์ได้

คำสำคัญ : ความจริง , พระพุทธศาสนา , วิทยาศาสตร์

Abstract

The result of the study found that the truth in Buddhism was the law of nature, and the way to comprehend the truth was placed through the mind. While, in the field of science, all empirical phenomena were the truth. It rather gave an authority to the external objects as the ultimate truth. Nevertheless, both Buddhism and science went in the same vein on the function of casual relation or cause and effect; and both agreed that the truth could be proof. The differences between those fields were thus: Buddhism emphasized on the mutual relation between human and nature, and developing the distorted or interrupted mind into its real state; science investigated the truth from nature (environment) with the expectation of new innovation of artifact products. Therefore, according to Buddhism, the process of inquiring the truth was equalized to the practice of culturing one to attain the goal of Buddhist practice, nibbana or liberation. Unlike Buddhism, science mainly focused on the external objects and hold on as the ultimate truth. Science ignored the internal objects, because it was unable to proof by means of external-scientific equipment.

Keywords : Truth, Buddhist, Science

รัฐศาสตร์เชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

Political Science in the Holy Scriptures

พระพีระพงษ์ ฐิตธมโม,ดร.
วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง เพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

รัฐศาสตร์เชิงพุทธที่ปรากฏในพระไตรปิฎก คือ หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ใช้ในด้านการเมืองการปกครองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ ตลอดจนถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางเศรษฐกิจและทางสังคม เช่น หลักธรรมที่ค้นพบ หลักทศพิธราชธรรม หลักสาราณียธรรม 6 กุศลกรรมบถ 10 จักรวรรดิวัตร อปริหานิยธรรม สัปปุริสธรรม 7 พรหมวิหาร 4 กัลยาณมิตรธรรม 7 สังคหัตถ์ 4 อริยสัจ 4 อคติ 4 และหลักวินัยคือ สีล 5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้จัดไว้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ทั้งด้านการเมืองการปกครอง การแก้ไขปัญหาสังคม และการเสริมสร้างความปรองดอง หลักธรรมทุกระดับสามารถช่วยในการพัฒนามนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ได้ ดังนั้น หลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการตามทิศทางที่พระพุทธองค์ได้ค้นพบ รัฐศาสตร์เชิงพุทธจึงเป็นฐานแนวคิดด้านการเมืองการปกครองในระบอบธรรมราชาธิปไตยได้

คำสำคัญ : รัฐศาสตร์, พระไตรปิฎก

Abstract

Concept of Political Science Buddhist appears in the Holy Scriptures is the main teachings of Buddhism in the politics and the legislature, the judiciary, as well as the application of the principles of economic and social principles that have been found. core Virtues Saraniyadhamma 6 commandment Empire 10 observances. The context for a new fair and equitable Sappuris virtues 7 cardinal virtues 4 Kalayanamitra fair 7 Sangahavatthu 4 Noble Truths 4 bias 4 and the discipline of canon 5 Reasons. The doctrine of Buddhism was organized into categories. This easy to use in both politics. Social problems And reconciliation The principles at all levels can help in the development of human beings from suffering, so Buddhism can be used as a tool or strategy for managing the direction of the Buddha have been found. Political science is the Buddhist concept of the political regime has Tarmatipati.

Keywords : Political Science, the Holy Scriptures

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการปกครอง
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

THE OPINION OF SANGHA TOWARDS APPLICATION OF APARIHANIYADHAMMA IN
SANGHA ADMINISTRATION OF ECCLESIASTIC IN RULLING ASPECT MUEANG
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE.

พระกนก กนนตสีโล (โพธิสาโร)
นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาทางสามัญ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ในเขตของการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 611 รูป กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 รูป เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test ค่า F - test และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการปกครอง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านไม่บัญญัติสิ่งใหม่ๆ ตามอำเภอใจ โดยผิดหลักการเดิมที่หมู่คณะวางไว้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภิกษุเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ เป็นสังฆบิดรเป็นสังฆปรินายกเคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งควรรับฟัง และด้าน ยินดีในเสนาสนะ ส่วนด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุม และทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ เมื่อจำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาทางสามัญ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการปกครอง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของพระภิกษุที่มีพรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่มีอายุ และวุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านหมั่นประชุมกัน เนื่องนิตย์ มีค่าความถี่สูงสุด กล่าวคือควรมีการทำงานร่วมกันของคนในองค์กรจะต้องมีการพบปะประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันคณะสงฆ์ควรมีการประชุมประจำเดือนและมีการจัดตารางนัดประชุมอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: อปริหานิยธรรม, พระสังฆาธิการ, ประยุกต์ใช้

Abstract

The objectives of this thesis were as follows 1). To study the opinion of Sangha towards application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. 2). To compare the opinion of Sangha towards application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of periods of monkhood, ages, secular educations, Dhamma studies, and Pali studies as differently and 3). To study the suggestions on the way to promote towards application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The population were monks in Mueang district, Nakhon Si Thammarat province for 611 persons, sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 234 persons, the instrument for data collection was questionnaire, both closed and open ended question the statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and to test the difference mean in each pair by LSD method.

The findings were as follows

1) The opinion of Sangha towards application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at more level for all aspects when considered in each aspect found that the aspect of not act the rule that ever acted by group or the lord Buddha was the highest mean, and followed up the aspect of respect elder monk and pleasure in dwelling and the aspect of to be united and stopped in meeting throughout other missions was the lowest mean respectively,

2) The comparative results on opinion of Sangha towards application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of periods of monkhood, Dhamma studies, and Pali studies found that there were different as statistically significance at .001. in terms of ages, secular educations, found that there were not different as statistically significance at .05.

3) The suggestion on application of Aparihaniyadhamma in Sangha administration of ecclesiastic in ruling aspect Mueang district, Nakhon Si Thammarat province found that the highest frequency was the aspect of always meeting i.e. there should cooperate in working of personel in organization, to be joined for consulting, there should have meeting in monthly and meeting schedule program.

Keywords: Aparihaniyadhamma, Sangha Dministration, Application

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพุทธธรรม

The Good Leadership Followed in Buddhist Principles

พระครูโสภณวีรานุวัตร
หน่วยวิทยบริการวัดป่าไผ่กวีวิหาร สุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

ผู้นำของประเทศของโลกที่ยิ่งใหญ่เกรียงไกรไป ด้วยความสามารถปัญญาเฉียบแหลมจะมีประโยชน์อะไรถ้าขาดสติหรือเสียสติ และไม่ยึดหลักธรรมในการปกครองบริหารประเทศความสำเร็จที่ได้มาไม่ว่ายุคใดสมัยใด ถ้าขาดองค์ประกอบดังกล่าวนี้จะเป็นความสำเร็จที่ไม่ยั่งยืนย่อมเสื่อมสลายได้ ยิ่งเจริญสูงส่งทางด้านวัตถุขึ้นเท่าใด ก็ยังมีโอกาสเสื่อมสลายเร็วขึ้นเท่านั้น หากภาวะผู้นำของผู้ใดดีอันพึงประสงค์ นำสังคมมนุษย์ให้ดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม ก็สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งของสังคมมนุษย์ได้ เพราะหลักพุทธธรรมนั้นจะดำเนินการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมมนุษย์ ด้วยเหตุผลและสติปัญญาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์, ตามหลักพุทธธรรม

Abstract

The great leaders of the great countries of the world can be deteriorated up to now, if they lack of consciousness and ignore Buddhist principles as good governance. The lack of following Buddhist principles causes degeneration, therefore, the success turns to unsustainable, the more civilized the cities are, the more mental degeneration we get. Hence, good leadership with Buddhist principles bring about pleasant societie and solution of every social problems as well. This is definitely, Buddhist principle is the process of solving problems and conflicts with wisdom.

Keywords : Good Leadership, Buddhists Principle

พระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคมไทย ในยุคไทยแลนด์ 4.0 Buddhism and Thai Society Development, Thailand 4.0

พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ,ดร.
หน่วยวิทยบริการวัดป่าไผ่แก้ววรวิหาร สุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาเอกของโลกที่มีหลักคำสอนอันเปรียบเสมือนห้วงมหานทีแห่งสรรพศาสตร์ จึงมิใช่เพียงแค่เป็นปรัชญาหรือทฤษฎีเท่านั้น หากแต่ยังมีเนื้อหาครอบคลุมถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความนึกคิดแทบทุกด้าน ไม่ใช่ศาสนาแห่งการอ้อนวอนปรารถนา หรือศาสนาแห่งความหวังหวังกังวล การสั่งสอนธรรมของพระพุทธเจ้าทรงมุ่งผลในทางปฏิบัติให้ทุกคนจัดการกับชีวิตที่เป็นอยู่จริงๆ ในโลก ในสังคมปัจจุบันนี้ อยู่ในยุค Thailand 4.0 นับเป็นกระแสที่ได้รับการกล่าวถึง และวิเคราะห์ในแง่มุมต่าง ๆ อย่างมากมาย ทั้งนี้คงเนื่องมาจากเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของรัฐบาล ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายที่จะเปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา, การพัฒนา, สังคมไทย, ยุคไทยแลนด์ 4.0

Abstract

Buddhism is one of the world major religion includes the principle doctrines of all things (universal knowledge): not only philosophy theories but also way of living and ideas extensively. As we know, Buddhism does not focus on praying to the lord. Buddha or anxiety. but concentrates on individual best practices in real life. In addition, Thailand 4.0 the policy for Thai present-day society which aims to make Thailand stability, prosperity and sustainability, being widely criticized and pushed forward in order to transform Thailand into an innovative economic country.

Keywords : Buddhism, Development, Thai Society Development, Thailand 4.0

รูปแบบเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาคณะสงฆ์ไทย The Goal of Educational Reform Model of Thai Sangha.

พระครูภาวนาจันทคุณ วิ., ดร.
ห้องเรียนวัดพัฒนาราม สุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

การปฏิรูปที่จะเน้นคือทางการปฏิรูปเชิงโครงสร้างก่อน ในส่วนเชิงโครงสร้างนั้นในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาล้วนเกิดจากการริเริ่มโดยรัฐที่นำมาสู่การร่าง พ.ร.บ. สงฆ์ 2505 จากการริเริ่มโดยรัฐที่ผ่านมามีมาตรการมองการมีส่วนร่วมจึงทำให้การร่าง พ.ร.บ. สงฆ์ที่ออกมาจึงไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพุทธศาสนิกชน ในปัจจุบันก็เป็นการปฏิรูปหรือแก้ไขปัญหาโดยการริเริ่มจากรัฐเช่นเดียวกัน ล่าสุดในการทำงานของคณะกรรมการดังกล่าวได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากถึงความเหมาะสมเพราะขาดการมีส่วนร่วมจากพระสงฆ์และฆราวาสจากหลายฝ่ายเพราะฉะนั้นแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบันที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ นั้นจึงเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชาวพุทธทุกภาคส่วนเพื่อให้เป็นแนวทางการแก้ไขและพัฒนาดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและมีผลในทางปฏิบัติที่แท้จริงได้โดยแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบันจะแบ่งออกเป็น 3 ประการ 1) การแก้ปัญหาด้านโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ 2) การแยกรัฐออกจากศาสนา 3) การแก้ปัญหาด้านการศึกษาของคณะสงฆ์

คำสำคัญ: รูปแบบ, ปฏิรูปการศึกษา, คณะสงฆ์ไทย

Abstract

The reforms will focus on the structural reforms first. The structure is in a period of the past were caused by government initiatives that led to the bill. The Clergy from 2505 initiated by the state, often through a lack of participation, making the Bill Priest comes out, it can not meet the needs of the Buddhists. At present, it is reform or fix the problem by the introduction of the same. In the latest work of the commission has been criticized strongly by the right because of a lack of participation by the laity and clergy from various parties. Therefore, the solution development and administration of Buddhist Thailand's current needs, the authors propose that it emphasizes the participation of Buddhists from all sectors to provide a solution and develop the ability to respond. social needs and practical results by the real solutions and development. Thailand currently ruling clergy is divided into 3 kinds: 1) solutions ecclesiastical hierarchy 2) the separation of state from religion, 3) to solve the education of the clergy.

Keywords: Model, Educational Reform, Thai Sangha

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4
Academic administration in educational institutions
according to the Four Noble Truths

ลักขณา ไชยฤทธิ์
นิสิตปริญญาเอก สาขาพุทธบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยอาศัยหลักอริยสัจ 4 จากการศึกษาทำให้พบว่า การบริหารวิชาการตามหลักอริยสัจจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1. การสำรวจปัญหาการบริหารวิชาการ (ทุกข์) ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาการวางแผนการดำเนินงาน ปัญหาการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และปัญหาการวัดประเมินผล 2. การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สามารถเชื่อมโยงของข้อมูลที่เป็นเครื่องชี้ตขวงการทำงานวิชาการและไม่สามารถพัฒนาสถานะวิชาการให้มีคุณภาพได้ 3. การกำหนดเป้าหมายการบริหารวิชาการอยู่ที่ประสิทธิภาพที่มองถึง ความเก่งในเชิงวิชาการ ความดีในเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมที่มีความสุขในการใช้ชีวิตประจำวันและความสุขในการเรียนรู้ และ 4. การประเมินผลและเสนอแนวทางเลือกให้กับการบริหารวิชาการจะนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้หากแผนไม่ตอบสนองต่อผู้เรียนก็ควรกลับไปแก้ไขที่แผนงาน และพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างระบบการวางแผน และการจัดการการดำเนินการอันเป็นกระบวนการการทำงานต่าง ๆ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษา, หลักอริยสัจ 4

Abstract

This article aims to analyze academic administration in educational institutions based on the Four Noble Truths. Academic administration according to the Noble Truth consists of four stages. 1. The problem of academic management (suffering) is the problem of personnel. Implementation planning problem. The problem with the implementation of the plan. Problems in teaching management. 2. Analyze the causal factors that can link the data that interfere with the academic work and cannot develop the academic status to the quality. 3. Targeting Academic Administration is at the performance level. To Academic excellence Good behavior And happy behavior in daily life and pleasure in learning; and 4. Evaluation and suggestion of choice for academic administration will lead to the implementation of the planned work plan if the plan does not respond. To the students. they should go back to the plan. And develop activities to strengthen the planning system. And management of various work processes.

Keyword: Academic Administration, Academic Institutions, the Four Noble Truths.

การบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การ:

การบริหารงานภาครัฐ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ และการบริหารปกครองภาครัฐใหม่ Public Administration According to Organizational Theory: Public Administration, New Public Management and New Public Governance

พระมหาโชตนิพิฐพนธ์ สุทธจิตโต (ผลเจริญ),
เศรษฐพร หนูนชู
พระมหายุทธพิชาญ โยธสาโน (ทองจันทร์)
วิทยาเขตสุรินทร์
สุรศักดิ์ ชะมารัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.วันชัย สุขตาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ไว ชีรัมย์
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งทำการสำรวจการบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การตามมุมมองของนักวิชาการคนสำคัญ โดยได้ทำการจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มแนวคิดคือ กลุ่มแรกเป็นการบริหารงานภาครัฐ (Public Administration) ประกอบด้วยหลักการบริหารองค์การตามแนวคิดของ Luther H. Gulick หลักแนวคิดเชิงระบบขององค์การตามแนวคิดของ Daniel Katz & Robert L. Kahn และหลักแนวคิดวัฒนธรรมขององค์การตามแนวคิดของ J. Steven Ott กลุ่มที่สองเป็นเรื่องการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้แก่ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามแนวคิดของ Christopher Hood และกลุ่มที่สามเป็นเรื่องการบริหารปกครองภาครัฐใหม่ (New Public Governance) ได้แก่ การบริหารปกครองภาครัฐใหม่ตามแนวคิดของ Stephen P. Osborne นอกจากนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นข้อดี-ข้อด้อยของผลงาน ซึ่งจะทำให้สามารถถ่วงปรองประเด็นต่างๆที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารงานภาครัฐ, ทฤษฎีองค์การ, การจัดการภาครัฐแนวใหม่, การบริหารปกครองภาครัฐใหม่

Abstract

This article aims at conducting a survey of public administration in accordance with organizational theories from the point of view of key scholars. The group is divided into 3 groups. The first is the Public Administration, consisting of the principles of organizational management, based on the concept of Luther H. Gulick, the concept of organization based on Daniel Katz and Robert L. Kahn and the concept of organizational culture based on the concept of J. Steven. Ott. The second group is the New Public Management, consisting of the new public management based on the concept of Christopher Hood. And the third is the New Public Governance, consisting of the new public governance, based on the concept of Stephen P. Osborne. It also has comparative analysis to see the advantages - disadvantages of the work. This will allow us to scrutinize issues that are beneficial to be used in practice appropriately.

Keywords: Public Administration, Organizational Theory, New Public Management, New Public Governance

สมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลกับการเพิ่มขีด
ความสามารถทางการแข่งขันขององค์กรไปสู่ความสำเร็จในยุคประเทศไทย 4.0
Core Competencies Needed for HR Managers and Increasing
organizational Competitiveness to Success in Thailand 4.0

พระมหาโชตนิพิฐุพนธ์ สุทฺธจิตโต (ผลเจริญ),
พระปลัดวัชร วัชรญาณโณ (เกิดสบาย,
พระปลัดสุระ ญาณธโร (จันทิก) ดร.
วิทยาเขตสุรินทร์
สุรศักดิ์ ชะมารัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.วันชัย สุขตาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลคือ บุคคลผู้มีบทบาทสำคัญขององค์กรในฐานะที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินกิจกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลจึงต้องมีความเข้าใจและมีทักษะเบื้องต้นในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การกลั่นกรองคัดเลือกและบรรจุแต่งตั้งพนักงาน การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เรื่อยไปจนถึงการประเมินผลทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร และสำคัญยิ่งไปกว่านั้น ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลยังจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันขององค์กรไปสู่ความสำเร็จในยุคประเทศไทย 4.0 ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์ (Analytical and Critical Thinking) ทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพ (Relationship-Building Skills) และทักษะภาวะผู้นำ (Leadership)

คำสำคัญ: สมรรถนะหลัก, ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล, ขีดความสามารถทางการแข่งขันขององค์กร, ประเทศไทย 4.0

Abstract

HR Manager is the person who plays an important role of the organization as a direct responsibility for the organization's human resource management activities to be successful. HR Manager must have an understanding and basic skills in human resource management consisting of human resource planning, human resource selection and appointment, human resource training and development with continuing to human resource evaluation and organizational efficiency improvement. Moreover, HR Manager also needs to have the core competencies needed for HR Manager and enhance his organization's competitive ability to succeed in Thailand 4.0 as follows: Communication, Analytical and Critical Thinking, Relationship- Building Skills and Leadership.

Keywords: Core Competencies, HR Manager, Organizational Competitiveness, Thailand 4.0

หลักศีล 5 เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ The 5 Precepts for Development Behavior of Human

ดร.สิรภพ สวนดง
ดร.สงวน หล้าโพนทัน
ดร.กาญจนพงศ์ สุวรรณ
พระครูสังวรวิริรักษ์, ผศ.ดร.
วิทยาเขตนครราชสีมา
ดร.เกษม ทาขามป้อม
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ศีล 5 เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกด้วยความรักในสัตว์ทั้งหลาย ด้วยจิตเสมอกันในสัตว์ทุกหมู่เหล่าในที่ทั้งปวง เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงอบรมสั่งสอนให้มนุษย์โลกทุกคนได้ประพฤติปฏิบัติให้เกิดมีขึ้นในจิตใจ เพราะมีอานิสงส์ที่ปรากฏออกมาเป็นคุณธรรม 5 ประการ คือ 1) มีอายุยืน 2) มีทรัพย์มากและยั่งยืน 3) ไม่ต้องกลัวภัยจากใคร 4) มีวาจาไพเราะ 5) มีสติมั่นคง ซึ่งวิธีการเข้าถึงศีล 5 พึ่งปฏิบัติด้วยการมีศีล 5 ประกอบหลัก 3 ประการ 1) การไม่ทำบาปทั้งปวง 2) การทำกุศลให้ถึงพร้อม และ 3) การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ พฤติกรรมเป็นการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ปรากฏออกมา 3 ทาง กาย วาจา และใจ หลักธรรมที่สามารถช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดี คือ หลักโยนิโสมนสิการ เป็นหลักธรรมในการไตร่ตรองความคิดที่ถูกต้องของการพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรม 2) ด้านเจตคติ 3) ด้านความคิด และ 4) ด้านอารมณ์ เมื่อปฏิบัติดีแล้วย่อมส่งผลในการพัฒนาให้มีความคิดถูกต้องและปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนาอย่างมีความสุข 2 ประการ คือ 1) ได้ปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีล 2) ได้ปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรม

คำสำคัญ: หลักศีล 5, พฤติกรรม, มนุษย์

Abstract

The Precept 5 is the practice for development of the human Behavior. That is to be loved in all living being with the good mind in kind action to all of them absolutely. So it is necessary to be cultured in the minds in order to keep peace and happiness in the lives as the Buddha teaches. Those who consist of the Precept 5 can taken the result of the practical mind as five kinds (1) long life, (2) Property and Sustainable (3) Do not be scared of anyone. (4) Far-Spoken (5) consciousness of steady. However, those who always practice the Precept 5 is to be loved of the human beings and dieties (devas). It is along with the teaching of Lord Buddha that” No doing all evils, consisting the merit and also puring mind.” The three actions belonging to the human being are of three kinds named the body action, the word action and the mind. These are human being action and behavior for them in daily lives. The principle of Dhamma for controlling such the action is Yonisomanasikara (making in mind with wisdom). It can be changed the hard behavior to become good behavior as well. The persens who with good character must always practice and take care of their maid for the way of right seeing (right vision). They also must be in the five silas and the five Dhammas for supporting the practice in order to get the result of the good action as said.

Keywords: The 5 Precepts, Behavior, Human

การวิเคราะห์การบริหารจัดการการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ
ตามแนวพระพุทธศาสนา

The Development and Promoting Health Elderly on Buddhism
Principle,
in Phayao Province

พระราชปริยัติ,ดร.,
รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี
อุมาพร โคตรกรวด
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องการวิเคราะห์การบริหารจัดการการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาและการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนาในจังหวัดพะเยา 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ วิถีปฏิบัติตามแนวพระพุทธศาสนาและวิถีวัฒนธรรมชุมชนในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา 3) เพื่อวิเคราะห์นโยบาย กลไก กระบวนการและเครือข่ายการเสริมสร้างผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยามีแนวโน้มจะสูงขึ้น และจะทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพทาง ร่างกาย ทางจิตใจ ทางปัญญา และสังคม เราเรียกว่า ปัญญาสุขภาพของผู้สูงอายุ ดังนั้นการพัฒนาและการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา โดยอาศัยองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา วิถีวัฒนธรรมชุมชน แบบพระพุทธศาสนา เคารพศรัทธาในพระรัตนตรัย ใช้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อใช้เป็นข้อที่ควรปฏิบัติได้แก่ศีล 5 ความกตัญญูกตเวที ความปล่อยวางปลงใจ หรือการนำหลักคำสอนเรื่องไตรสิกขา ได้แก่ ศีล ข้อบังคับในการดำเนินชีวิต สมาธิ ความตั้งมั่นใน ความดีความชั่ว และปัญญา สามารถดำรงชีวิตในโลกนี้อย่างมีความสุข

โดยเพียงแค่ความรู้ความเข้าใจเท่านั้นยังไม่พอ จากการศึกษายังพบว่า นโยบาย กลไก และกระบวนการเครือข่ายยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจะเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุในจังหวัดให้ดีขึ้น บรรลุผล ได้แก่ นโยบายในการส่งเสริม กลไก คือการขับเคลื่อนให้นโยบายสามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องและเกิดผล โดยการช่วยเหลือเอาใจใส่จากเครือข่ายภาครัฐ เอกชน วัด พระสงฆ์ บุคคลรอบข้างผู้สูงอายุก็มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุจังหวัดพะเยาเพื่อป้องกันปัญหาผู้สูงอายุที่ไม่พึงประสงค์

นอกจากนั้น การศึกษาวิจัยยังพบว่า นโยบาย กลไก และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า การกำหนดนโยบายจะเป็นไปตามนโยบายที่ได้นำเสนอในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง และนำเสนอในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา และเทศบาลทั้ง 2 หน่วยงาน ดังนั้นนโยบายที่กำหนดจะประกาศไว้อย่างกว้างๆ สอดคล้องกับพันธกิจ (Mission) มีการกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) หรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา สำหรับรายละเอียดการดำเนินงานที่เกี่ยวกับสุขภาวะผู้สูงอายุจะกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกันทั้ง 3 หน่วยงาน นั่นคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม และกำหนดไว้ในแนวทางพัฒนา

คำสำคัญ: การพัฒนา, สุขภาวะ, ผู้สูงอายุ, หลักพุทธธรรม

Abstract

The study entitled “ The Analytical Study of Management in Development and Enhancement of Elders’ Wellness based on Buddhism aimed to analyze the development and improvement of the elderly's health according to Buddhism in Phayao, to analyze a body of knowledge and the way to practice according to Buddhism and the communal way culture in enhancing the health of the seniors in Phayao, and to analyze the policy, mechanism, process and network to strengthen the elderly people’s wellness in Phayao.

The results showed that there is an increase of a high tendency of elderly people in Phayao and it would cause economic, social, physical, mental, intellectual and other social problems and therefore development and enhancement of the health of the elderly in Phayao based on by the body of knowledge of Buddhism, community culture, respect and faith in the Triple Gem, the application of Buddhist teachings in daily life including the 5 precepts, gratitude, detachment; that is the how the principle of Threefold Training (Trisikkha) ; Sila, rules for living, Samadhi, concentration on good and bad, and Panna for happily living in this world.

Findings also revealed that the policy, mechanism, and network processes were also important factors in enhancing the health of the elderly people in the province effectively. That is to say; a policy of promoting ,the mechanism in enabling the policy to be implemented in consistent and fruitful way with the help of state networks, private sectors, the Sangha. Those who are around the elderly are also important in enhancing the well-being of the elderly in Phayao to prevent unwanted problems related to the aged group.

In addition, the results of the study showed that the policy, the mechanism, and processes to enhance the well-being of the elders by the local government organizations in Muang District, Phayao were found to be in line with the policy presented during the election campaign and presented in Phayao Provincial Administrative Organization Council and the two municipalities, so the policy announced is stipulated broadly in accordance with Mission, Goal or purpose for development. Details on operations related to the health of the elderly are specified in the strategy, which is consistent with the 3 divisions, that is, Strategy 2: Social Development, Education and Culture, and this is prescribed in the development guidelines.

Keywords: Development, Health, Elderly, Buddhism

การฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุของวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Health Restoration of Elder People in the Monasteries in the North East

พระมหาสุภวิชัย ปภัสโร (วิราม), ผศ.
วิทยาลัยสงฆ์เลย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุของวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทและกิจกรรมของศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพทางกายและทางจิตของผู้สูงอายุของพระสงฆ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการของศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุตามแนวพุทธศาสนาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied research) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของผู้สูงอายุตามแนวพุทธศาสนา คณะผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) เจ้าอาวาส คณะสงฆ์ พระสังฆาธิการระดับสูง ตัวแทนวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ 2) ผู้สูงอายุชาย/หญิงที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพตามแนวพุทธศาสนา พื้นที่กรณีศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำสำคัญ: การฟื้นฟูสุขภาพ, ผู้สูงอายุ

Abstract

The research on "Retreats of the Elderly Health of the Temple In the Northeast" covered three objectives as follows : 1) to study the role and activities of the Retreat Center related to physical and mental health of the elderly in the Northeast. 2) to study the management process of rehabilitation health center of the elderly in the Northeast. 3) to study the promotion outcomes of the elderly health under Buddhism in the Northeast.

The research operation was conducted by using applied research for studying the learning management of the elderly under Buddhism. The authors used the qualitative research method and classified the samples into two groups. 1) Abbot, Sangha group, High level PhraSanghatikarn, Temples' representatives and Related agencies involving health promotional activities of the elderly. 2) Male and female elderly participated in the learning and promotion management project under Buddhism. The case study areas in the Northeast were divided into three categories of temple groups.

Keywords: Rehabilitation, Senior

คุณค่าความเป็นมนุษย์: แนวคิดและวิถีปฏิบัติตามหลักพุทธปรัชญา
และหลักสิทธิมนุษยชน

The Virtue of Humanity: The Concept and the Way of Action
In Buddhist Philosophy and Human Right

ภูวเดช สิ้นทับศาล
พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ
พระสันต์ทัศน์ คมภีรปณโณ
ผศ.ปัญญา นามสง่า
อาจารย์ชัยรัตน์ ทองสุข
ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

ผลการวิจัยพบว่า หลักสิทธิมนุษยชน คือคุณธรรมสากลที่เน้นคุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยถือว่า มนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคกันในศักดิ์ศรี และมีความเท่าเทียมกันในสิทธิไม่ว่าจะยากดีมีจน พิการ หรือมีความแตกต่างกันทั้งเชื้อชาติ ศาสนา แล่งกำเนิด เพศ วัย หรือสีผิว สิทธิมนุษยชน จึงเป็นวิถีปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมา ตั้งแต่เกิด และมีต่อไปจนกว่าจะสิ้นชีวิต แนวคิดและวิถีปฏิบัติตามหลักพุทธปรัชญามีส่วนสำคัญ ในการวางรากฐานแนวคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งต่อมาได้ผ่านกระบวนการสร้างกฎเกณฑ์ของสังคม กลายเป็นสิทธิทางกฎหมาย ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ดังปรากฏอยู่ในบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญของชาติต่างๆ และในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องสิทธิของบุคคล หรือสิทธิ ความเป็นมนุษย์ทุกคนในโลก ระบบทฤษฎีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าการ กระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ประพฤติดตามหลักจริยธรรมในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ ที่จะ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในประเทศของตน

คำสำคัญ : สิทธิมนุษยชน, พุทธปรัชญา, คุณค่าความเป็นมนุษย์

Abstract

The research found that a human right is a universal virtue emphasized the Virtue of Humanity, it means every human being is equal in the honor, and equal in the right whether the poor, rich, and disabled man. There is a different ethnicity religion, origin, sex, age or skin color, and human rights. It is a way to promote the values of human being which is the natural right of every human who has been born since birth and continue until lifeless. The concept and the way of regulation in Buddhist Philosophy have an important part to basic of the concept of a human right, and later then has gone through the process of creating social norms. It becomes to the legal rights throughout national and international just like in the constitutional provisions of various nations and international treaties to protect human right in the world. A human rights theory system provides a basis for judging the value of the actions of those involved or those who practice ethics in practice depending on the country to promote and protect within their own country.

Keywords: Human Right, Buddhist Philosophy, the Virtue of Humanity

นียม 5: กลไกจักรวาลเป็นไปตามกลไกธรรม
The 5 Aspects of Natural Buddhist Laws:
The Mechanic Cosmos as Following Mechanic Dharma

ดร.สามารถ สุขุประการ
วิทยาเขตนครสวรรค์

บทคัดย่อ

องค์ประกอบและกลไกของจักรวาลเป็นไปตามหลักนียม 5 เพราะนียม 5 มีความสอดคล้องกับทฤษฎีวิทยาศาสตร์ อุตุนียมมีความสมนัยกับทฤษฎีพลังงานความร้อน จักรวาลเกิดขึ้นจากการระเบิดที่มีพลังงานความร้อน สรรพสิ่งในจักรวาลจึงมีความร้อนแฝง พินียมมีความสมนัยกับชีววิทยาที่อธิบายกลไกของสิ่งมีชีวิตที่เกิดขึ้นในจักรวาล จิตนียมมีพฤติกรรมแบบคลื่นที่สามารถสื่อสารกับวัตถุได้ตามทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ ธรรมนียมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับจิตในรูปแบบของการรับข้อมูล อันเกิดจากการกระทำ มีการเก็บสะสมไว้ในอวกาศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการนำไปใช้สำหรับภพใหม่ ธรรมนียมมีกฎไตรลักษณ์ที่ควบคุมกระบวนการเกิดและดับของจักรวาล อวกาศถูกบีบอัดมีความทุกข์ที่ไม่สามารถทนได้จึงระเบิดออกมาเป็นจักรวาล จากนั้นจักรวาลยังคงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจักรวาลต่างมีเหตุปัจจัยปราศจากอำนาจใด ๆ เป็นไปตามกลไกของกฎ จักรวาลมีวัฏจักรเกิดและดับหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามกฎไตรลักษณ์ ถ้าหากว่าจิตตัดการเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลกรรมที่ฝากไว้ในอวกาศของจักรวาลได้ นั่นคือความหมายของการหลุดพ้นจากเกิดใหม่ในจักรวาล

คำสำคัญ: นียม 5 พุทธจักรวาล, จิตกับควอนตัม, คลื่นจิต

Abstract

Elements and mechanisms of the universe, according to the 5 aspects of natural Buddhist laws. The 5 aspects are consistent with the theory of science. Physical laws (Uttu Niyam) correspond to thermal energy. The beginning of universe is caused by thermal energy. Cosmic blast occurred from a thermal energy. In what universe is latent heat. Peecha definition corresponds to a biologist. Physical organic order (Peecha Niyam) corresponds to a biology, described a mechanism of living things that happen in the universe. Psychic law (Chitta Niyam), the Mind behaving like waves, so as to communicate with the theory of quantum physics. Karma Niyam is defined in relation to the mental of the information datas. The results of Karma is collected in the space, in order to information on applying for a new incarnation. Dhamma Niyam, the 3 characteristics (anicca-impermanence, dukkha- sufferings and anatta- no self-inherent entity) that control the process and end of the universe. Space is compressed that cannot be tolerated, burst out become the universe. The universe still continues to change all the time. The phenomena that occur in a universe devoid of any power but they are conforming to 3-rules. Cosmic cycle of arising and failure to change the 3 characteristics. If mental can disconnect with Karma resources deposited in the space of the universe, that is the meaning of the liberation from rebirth.

Keywords: the 5 aspects of natural Buddhist laws, Buddhist Cosmology, Mind and Quantum, Mind Wave.

ศึกษาวิเคราะห์วิธีการปฏิบัติในสติปัฏฐานเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ
Analytical study of the practice method in satipattana to
build up the elderly well being

พระสันต์ทัศน์ คมภีรปณโณ (สินสมบัติ)
ชัยรัตน์ ทองสุข
ภูวเดช สิ้นทับศาล
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

ผลการวิจัยศึกษาวิเคราะห์วิธีการปฏิบัติในสติปัฏฐานเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุนั้นพบว่า

1) ข้อมูลเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า สุขภาวะของผู้สูงอายุในไทยชี้ให้เห็นว่าประเด็นปัญหาด้านผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยวิวัฒนาการทางการแพทย์ประกอบกับอัตราการเกิดของประชากรไทยลดลงเป็นสำคัญ เมื่อมองถึงแนวทางส่งเสริมในทางพระพุทธศาสนาแล้วมีหลักธรรมที่สอดคล้องกับประเด็นสุขภาวะผู้สูงอายุนั้นคือ หลักองค์ภาวนา 4

2) เสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุด้วยการฝึกตามหลักสติปัฏฐานสามารถกระทำได้โดยการฝึกปฏิบัติธรรมตามหลักของสติปัฏฐาน ด้วยกาย เวทนา จิต ธรรม โดยมุ่งเน้นที่การแสดงผลลัพธ์ผ่านองค์ภาวนา 4 ประการ คือ ด้านกาย ด้านศีล ด้านจิต และด้านปัญญา ทั้งนี้เป็นหลักธรรมที่เป็นไปกับแนวทางในการเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุได้จริง

3) ผลวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักสติปัฏฐาน 4 กับการดูแลสุขภาวะกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในจังหวัดพิษณุโลกนั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกปฏิบัติของผู้สูงอายุก่อนและหลังด้วยการฝึกปฏิบัติสติปัฏฐานเพื่อส่งเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังฝึกปฏิบัติสติปัฏฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้ารับการฝึกสติปัฏฐาน

คำสำคัญ: สติปัฏฐาน, การส่งเสริมสุขภาวะ, ผู้สูงอายุ

Abstract

The results of analysis in the method of Foundations of Mindfulness to strengthen health of the elderly found that;

1) The relevant research papers found that; a good healthy of the elderly people in Thailand points out that; the elderly issues in Thailand have a tendency increasing according to the medical revolution and the birth rate of Thai have been depreciated. When we look at the promotion in Buddhist way. There are the principles of Baddha teaching consistent with the issue of a good healthy of the elderly that is “the four foundations of mindfulness.”

2) Increasing the well-being of the old age by practicing the four foundations of mindfulness which is we can be done by practicing in the four foundations of mindfulness with contemplation of body, feeling, mind, and mind objects with focusing on expressing the results through the four contemplation of body, feeling, mind, and mind objects. This is a principle that is in line with the way to increasing the well-being of the old age.

3) The analytical results the practicing of foundations of mindfulness and the health care from the representative sample of the elderly people in Phitsanulok, it has different effects both before and after practiced, there was statistical significance at .01 level, and there was the average score after practice was higher than the average before attending to practicing.

Keywords: Satipattana, Enchance health, Eldery

การพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย
Development of integrated learning with Sufficiency Economy
Philosophy
Of the beautiful water school, Sra Khir District, Nong Khai Province.

อนันต์ คติยะจันทร์
พระครูสมุทรหัตถพร ปิยธมโม
พระมหานิพัทธ์พนธ์ จิรวทมนโ
พระสุวรรณ์ สุทธาโส
สมพงษ์ แสนคุณท้าว
วิทยาเขตหนองคาย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) โรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน 138 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับความคิดเห็นของนักเรียนกับการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.26) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวัดผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.36) ด้านการนำเสนอสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.30) ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{x}$ = 4.24) และด้านการสอดแทรกกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.14) ซึ่งสรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความครอบคลุมทุกด้านและสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนน้ำสวย อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า ด้านเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอายุ และด้านระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research study the research objectives of the research are two reasons: 1) to study the learning integrated with the core philosophy of the school and pretty Sakhray District Nong Khai Province, 2) to compare the learning integrated with. the main philosophy of the school district swimming pool at no offense. The data were collected from a sample of students in junior high school. (Secondary Grade 4-6), a beautiful school. District Sakhray Nong Khai Province, 138 samples using a questionnaire as a tool for the analysis of data using the percentage (Frequency) Average (Mean), standard deviation (Standard Deviation) and hypotheses were tested by t test (t-test) and. F test (F-test) or ANOVA (one-way ANOVA) results were found.

1) The opinions of students with learning integrated with the core philosophy of the school district swimming pool at no offense. Overall and specific The high level In descending order ($\bar{x} = 4.26$) of descending below. The evaluation is the average ($\bar{x} = 4.36$), the use of media technologies, with an average ($\bar{x} = 4.30$), the management ($\bar{x} = 4.24$) and the learning activities with an average ($\bar{x} = 4.14$), Which concluded that Learning to integrate the philosophy of sufficiency economy. A comprehensive and can be applied in everyday life as well. 2) The comparison of results of students to learning integrated with the core philosophy of the school district swimming pool at no offense. Test the hypothesis by analyzing the different variables were gender and class size did not differ. Which rejects the hypothesis of the age difference, which is recognized by the hypothesis.

Keywords: Integration, Sufficiency Economy Philosophy.

การส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
Promoting public mind to develop the desirable characteristics of
students in Khaibokwanwitthaya School,
Mueang Nong Khai District, Nong Khai Province

พระครูปัญญารมณกิจ
มงคล มาเวียง
ช่วงวิทย์ สิงห์มอ
ไชยยา เมืองแทน
ว่าที่ร้อยตรี ชนะพล ดุลยเกษม
วิทยาเขตหนองคาย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 70 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัยในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หาค่าความแปรปรวนทางเดียวค่า t-test และ F-test (One-Way ANOVA) ซึ่งจากการวิจัยเรื่องนี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ด้านการออกแบบการเฝ้า รั้ว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.81) (2) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.79) (3) ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.77) และ (4) ด้านการส่งเสริมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.72) ซึ่งสรุปได้ว่า ครูสามารถส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างครอบคลุมทั้ง 4 ด้านและสามารถสอดแทรกจิตสำนึกความเป็นจิตอาสาแก่นักเรียนได้ดีตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการส่งเสริมจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนค่ายบกหวานวิทยา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์หาความแตกต่างตัวแปร พบว่า ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านระดับชั้นเรียนโดยภาพรวม ความคิดเห็นของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ : การส่งเสริม, จิตสาธารณะ, คุณลักษณะอันพึงประสงค์

Abstract

Research " Promoting public mind to develop the desirable characteristics of students. In Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province, "this research. Aimed to Promoting public mind to develop the desirable characteristics of students. In Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province To promote public mind and to develop desirable characteristics of students. In Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province Data were collected from the population as a junior high school student. (Grade 1-3) Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province, 70, using a questionnaire as a research tool for the analysis of data using the percentage (Frequency) Average (Mean) the standard deviation (Standard Deviation) variance way the t-test and. F-test (One-Way ANOVA), which from this research study showed.

1. Comments of students to promote the public mind to develop the desirable characteristics of students. In Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province Overall and specific The high level In descending order from most to least: (1) design study, the mean ($\bar{x} = 3.81$) (2) to measure and evaluate the mean ($\bar{x} = 3.79$) (3) the technology used is the average value ($\bar{x} = 3.77$) and (4) promoting activity with a mean ($\bar{x} = 3.72$), which concluded that. Teachers can encourage philanthropists to develop the desirable characteristics of students to cover all four sides and can be inserted into the consciousness of the student volunteers as well as all the desired characteristics.

2. A comparison of student opinion to the promotion of public mind to develop the desirable characteristics of students. In Khaibokwanwitthaya School Mueang Nong Khai District Nong Khai Province The hypothesis was tested by analyzing different variables that determine gender, age and class as a whole. The student is no different. Which rejects the hypothesis Statistically significant. .05

Keywords: promotion, public mind, desirable characteristics

วิเคราะห์หลักประชาธิปไตยที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

Analysis of the Democratic Principles that Appear in the Tipitaka

พระมหาประเสริฐ สุขเมโธ
นายปิยวัฒน์ คงทรัพย์
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นระบอบการปกครองที่มีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนานและได้มีพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนหลักประชาธิปไตยที่ปรากฏในพระไตรปิฎก มีหลักสำคัญ ๕ ประการ คือ ๑) หลักอธิปไตย หรือ หลักอำนาจของประชาชน ๒) หลักเสรีภาพ ๓) หลักความเสมอภาค ๔) หลักพระธรรมวินัย หรือ หลักการปกครองโดยกฎหมาย ๕) หลักเสียงข้างมาก

คำสำคัญ: ประชาธิปไตย, พระไตรปิฎก

Abstract

Democracy is a regime of individuals. By the people and for the people. It is a long-evolved regime and has evolved to the present. The democratic core that appears in the Tipitaka has five main principles: 1) the sovereignty or the authority of the people; 2) the principle of liberty; 3) the principle of equality; 4) the principles of discipline or rule of law; 5) Majority.

Keywords: Democracy, Tipitaka

การเรียนการสอนรัฐศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวปฏิรูปการศึกษาไทย 4.0
Political Science Education for Sustainable Development
according to Thai Educational Reform 4.0

พระวิชาญ อาทโร
พระสุเทิด ที่ปงก์โร
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การสอนรัฐศาสตร์ การพัฒนาและการปฏิรูปการศึกษา 4.0 คือ วิชาว่าด้วยการศึกษา เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีรัฐเป็นจุดศูนย์กลางนับตั้งแต่ อาณาเขต ที่ตั้ง ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง อำนาจที่ใช้ในการปกครองรัฐ การจัดองค์การ การปกครอง อำนาจสูงสุดของรัฐ การได้มาซึ่งอำนาจรัฐ วิธีการรักษา รวมไปถึงการทำนุบำรุงรัฐ การบริหารรัฐให้มีประสิทธิภาพ เป้าหมายของรัฐ รวมไปถึงการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างรัฐ วิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคโบราณ และยุคปัจจุบัน วิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ได้สั่งสมวิธีการศึกษา ดังนี้ ยุคโบราณจะมี 2 แนวทาง คือ แนวทางเน้นปรัชญา แสวงหาผู้ปกครอง รูปแบบรัฐที่ดีที่สุด กับแนวทางเน้นการปฏิบัติการบริหารการปกครองรัฐที่มีประสิทธิภาพ โดยริเริ่มสร้างประมวลกฎหมาย ในสมัยโรมัน ในการศึกษาวิชารัฐศาสตร์นั้น ได้มีการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์นำมาใช้ศึกษาโดยการสังเกต ตั้งสมมติฐาน พิสูจน์สมมติฐานด้วยวิธีการเชิงปริมาณและสถิติ ในยุคปัจจุบันการศึกษารัฐศาสตร์ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาเชิงพฤติกรรม ถ้าศึกษาในระดับสูงขึ้นไปจะเห็นได้ว่ารัฐศาสตร์มีพลังในการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมได้ แต่ศักยภาพในการพยากรณ์ ปรากฏการณ์ทางการเมืองในอนาคตเป็นสิ่งที่ยังคงพัฒนาวิธีการศึกษาให้สมบูรณ์ต่อไป ดังนั้น การศึกษารัฐศาสตร์จึงเป็นวิชาที่ผู้ศึกษาได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ เป็นพลเมืองของระบอบประชาธิปไตย รู้จักการใช้สิทธิ ซื่อตรงต่อหน้าที่ ปฏิบัติตนภายใต้กฎหมาย มีส่วนร่วมทางการเมือง

คำสำคัญ: การเรียนการสอนรัฐศาสตร์, การพัฒนาที่ยั่งยืน, การปฏิรูปการศึกษาไทย 4.0

Abstract

Political science Development and Education Reform 4.0 is a state-centered study of subjects ranging from parental and parental backgrounds. The power of government. Organization of state supremacy Acquisition of state power, treatment methods, as well as state maintenance. Effective administration State goal Including contact between the state. How to Study in Political Science It can be divided into 2 ages: ancient and modern. The method of study in political science has been studied in the following way. Seek parents Best state format With a focus on effective state administration practices. By initiating a codification in Roman times. In the study of political science. The scientific method was used to study the hypothesis by hypothesizing hypothesis and statistical methods. In modern times, political science is influenced by behavioral education. In higher education, it is clear that politics has the power to explain political phenomena in society. But the potential for forecasting political phenomena in the future is something that politicians continue to develop their methods of study. Therefore, the study of political science is a subject of direct and indirect benefit to the people of the regime. democracy Know the right Honest on duty Acting under the law Political participation

Keywords: Political Science Education, Sustainable Development, Thai Educational Reform 4.0

รัฐสภาไทยในบริบทประชาคมอาเซียน The Thai Parliament in the context of the ASEAN Community

พระสุเทิด ที่ปงโกโร
พระวิชาญ อาทโร
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนได้นำเนื้อหาสาระเกี่ยวกับรัฐสภาไทยในบริบทประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นเนื้อหาองค์การระหว่างประเทศในระดับรัฐบาล ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2510 โดยตราสารที่เรียกว่า “ปฏิญญากรุงเทพฯ” สถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศในช่วงเวลาที่ก่อตั้งอาเซียนนั้น มีส่วนทำให้อาเซียนต้องอาศัยรูปแบบความร่วมมือเชิงมิตรภาพและความสมัครใจแทนการกำหนดสิทธิหน้าที่ในทางกฎหมายระหว่างประเทศต่อกัน แนวปฏิบัติเช่นนี้เรียกว่า **ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก** ต่อมาองค์การได้ดำเนินการมาโดยปราศจากความขัดแย้งที่รุนแรง แม้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศจะมีระบบกฎหมาย นโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และระดับการพัฒนาทางสังคมที่แตกต่างกันก็ตาม ดังนั้นนับตั้งแต่องค์การได้ปฏิญญาร่วมกันก็สามารถสามารถจับมือฝ่าฟันอุปสรรคร่วมกันมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรม การตั้งองค์การอาเซียนนี้ขึ้นมาก็เพื่อร่วมกันพัฒนา ระหว่างประเทศภายในภูมิภาคเดียวกัน โดยผ่านกระบวนการจัดตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคที่สามารถจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนตลอดไป

คำสำคัญ: นิติสัมพันธ์, รัฐสภาไทย, ประชาคมอาเซียน

Abstract

This article is the author of the contents of the Thai Parliament in the context of the ASEAN Community. This is the content of an international organization at the governmental level. Founded in 1967 by the so-called "Bangkok Declaration", the international political situation at the founding of ASEAN It contributes to ASEAN's need for a friendly and voluntary partnership, rather than establishing international legal rights. This practice is called. Cooperation between Member States The organization then proceeded without any serious conflict. Although each ASEAN member country has a legal system. Political, economic and social development levels are different. Therefore, since the organization has made a joint declaration, it is possible to shake hands together through barriers. Whether it is a political development. Economic development Social development And cultural development The establishment of this ASEAN organization is for international development in the same region. Through the process of setting up a regional cooperative organization that can effectively and effectively organize international relations in various dimensions.

Keywords: International law, Thai Parliament, ASEAN Community

แนวความคิดการจัดการทรัพยากรมนุษย์: ฐานความคิดตามหลักพรหมวิหาร Humanitarian moral management for sustainable development

ดร.ศุภณัฐ เจริญสุข
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือหลักการที่ให้ความสำคัญต่อการได้มาและการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด โดยพยายามสร้างความสุขและความพอใจให้เกิดขึ้นในหมู่บุคลากรในองค์กร โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนา สร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรม และความเท่าเทียมกันของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร โดยการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรในองค์กรนั้นก็คือการตอบสนองความต้องการของบุคลากรในองค์กร ผ่านกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้แก่ กำหนดความต้องการ, ตอบสนองความต้องการ, และการบำรุงรักษาและพัฒนา ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ก็คือหลักพรหมวิหารธรรมประกอบด้วย เมตตา, กรุณา, มุทิตา, และอุเบกขา จะได้แนวทางที่ใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการ, ทรัพยากรมนุษย์, พรหมวิหารธรรม, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

Human Resource Management Principles Is the principle that attaches importance to the acquisition and use of human resources for maximum benefit. By trying to create happiness and satisfaction occurs among the personnel in the organization. With emphasis on strengthening and development. To create fairness, justice and equality of human resources in the organization. By human resource management is Human Resource Management. This is the motivation for personnel in the body that is to meet the needs of personnel in the organization. Through the human resource management process, Determine needs, meet needs, and maintain and develop. When analyzed in conjunction with the principles of Buddhism, the principle of compassion consists of compassion, kindness, compassion, and detachment, to be guided in the management of sustainable human resources.

Keyword: Management, Human Resources, Morality, Sustainable Development

การจัดระบบสาธารณสุขขั้นมูลฐาน: พระสงฆ์ห่างไกลจากโรค

Foundation Health System: Healthy Monks

พระไพรัตน์ รัตนโชโต
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการนี้ ผู้เขียนมีความมุ่งหมายที่จะศึกษา 1) เพื่อส่งเสริมแนวทางปฏิบัติงานของพระสงฆ์อาสาสมัครสาธารณสุขประจำวัด (อสมว.) 2) เพื่อดำเนินการกิจกรรมระบบสาธารณสุขขั้นมูลฐานสุขภาพพระสงฆ์ 3) เพื่อส่งเสริมแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง อสมว. กับ อสม. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นการป้องกันและดูแลสุขภาพพระสงฆ์และสามเณรให้ห่างไกลโรค รวมถึงเป็นการพิจารณาในเรื่องอาหาร ก่อนฉันและหลังฉันเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโรค ความดัน เบาหวาน และไขมันในเส้นเลือด

คำสำคัญ: การจัดการ, สุขภาพพระสงฆ์

Abstract

This academic research. The author aims to study. 1. To promote the practice of public health volunteers to measure (the brightness.) 2. To conduct healthcare clergy. 3. To promote the interoperability between the brightness. With volunteers. The health authorities. Protection and care of the monks and novices far the disease. As well as in the food. Before me and after me no disease pressure, diabetes and cholesterol.

Keyword: Management, Health Monks

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Factors Affecting to Chinese Students Selecting Study
in Chiang Mai Rajabhat University

Lingyun Yang
กมลทิพย์ คำใจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการศึกษาต่อ ในด้านปัจจัยความต้องการส่วนบุคคลและปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดของนักศึกษาจีนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาจีน จำนวน 100 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย สถิติทดสอบที่ การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยความต้องการส่วนบุคคล ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.36 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.08 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยความต้องการส่วนบุคคล ทุกด้านไม่แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความต้องการส่วนบุคคลกับส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก

คำสำคัญ: การศึกษา, นักศึกษาจีน, ราชภัฏเชียงใหม่

Abstract

This research has the purpose as to study the factors affecting to Chinese students selecting study in Chiangmai Rajabhat University. In terms of personal factors and the marketing mix factors. The data collected by using questionnaires of 100 Chinese students. Data analyzed by using percentage, mean and standard deviation. For independent samples used T-test, One-way anova and Pearson product moment correlation coefficient were used to test the hypothesis. The results had found that, the personal need factors that affecting was in a highest level, the average was 4.36. The marketing mix factors that affecting was in high level, the average was 4.08. The hypothesis testing had found that no differentiation of personal need factors. The relationship between the personal need factors related in positive side with the marketing mix factors in selecting study in Chiangmai Rajabhat University is positive.

Keywords: Study, Chinese students, Chiangmai Rajabhat University

พระพุทธศาสนาและเทคโนโลยีในการพัฒนาจริยธรรม Buddhism and Technology for Development in Ethics

อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
สมคิด สุขจิต
มณฑิรา สะแกทอง
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การพัฒนาในด้านทุนและเทคโนโลยี มนุษย์จะต้องยอมรับว่าเราไม่ต่างจากสิ่งมีชีวิตทั้งหลายเกิดมาแล้วต้องตายจากไป ความต้องการของคนทั้งโลกคือ ความสุข ความสบาย ในชีวิตขณะที่เกิดมาสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้เกิดความสุข เป็นจุดอ่อนที่จะต้องถูกกำจัดออกไปเหมือนที่รัฐบาลกำลังมีนโยบาย จัดระเบียบสังคม เพื่อกำจัดสิ่งอันไม่พึงปรารถนาออกไปจากสังคมหากคนเรามีคุณธรรมประจำใจ จะสามารถช่วยให้เราเผชิญหน้ากับความจริงกำจัดจุดอ่อนของตัวเอง แล้วนำไปปรับให้ฉลาดและดีขึ้น เมื่อประสบเหตุอันไม่คาดฝันในอนาคตก็จะใช้สติปัญญาเอาตัวรอดได้ แทนที่จะวิ่งหนีโลกด้วยความอ่อนแอและอับอายปัญหาการเจริญต้องฆ่าตัวตายจะไม่เกิดขึ้น จะเห็นว่าผู้ใดประพฤติตามคำสอนของพระพุทธองค์ ก็มีความสุข ความสงบ บรรเทาความเร่าร้อนเท่ากับขึ้นสวรรค์ ทั้งเป็นเพราะการรู้จักสร้างสวรรค์ให้เกิดในอภิญญาหลีกเลี่ยงป้องกันนรกไม่ให้เกิดในใจด้วยอำนาจการสั่งสมบ่อๆ ถ้ามีปัญหาทางธรรมก็จะพ้นจากแรงดึงดูดของสังสารวัฏของชีวิต แม้โลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหากยังมีหลักธรรมเป็นภูมิคุ้มกันสิ่งไม่ดีไม่ให้เข้ามาสู่ตัวเองแล้วท่านจะพบความสุขในท่ามกลางความวุ่นวายได้

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา, เทคโนโลยี, จริยธรรม

Abstract

Development in capital and technology Humans must admit that we are no different from all living things and die from it. The needs of the whole world are happiness, comfort in life, births, things that hinder happiness. A weakness that must be eliminated as the government is policy. Organize society To get rid of the undesirable thing out of society, if people are moral. It can help us to face reality, to eliminate our own weaknesses. And then adjusted to be smarter and better. When the unexpected unexpected in the future, the intelligence will survive. Instead of running away from the world with weakness and embarrassment, stress and suicide do not occur. To see that anyone who follows the teachings of the Buddha is happy, calm, alleviating rage, ascending to heaven, because of the knowledge of heaven to create in the chest, avoid the inferno in the mind with the power to accumulate frequently. If there is fair wisdom, it will be free from the gravity of the transmission of life. Even if the world is changing, if there is a principle of immunity, the bad thing is not to come to gluten, then you will find happiness in the midst of turmoil.

Keyword: Buddhism, Technology, Ethics

การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน
ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

The Development of Community Welfare Fund Management Model in
Mueang Phrae District, Phrae Province

ดร.ธาดา เจริญกุล
ดร.กาญจนา คำจตุ
ดร.ไกรวิน ไชยวรรณ
ดร.ปทุมมาศ ว่องอรุณชัย
วิทยาเขตแพร่

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 378 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับปานกลาง การจัดการบุคลากร/คณะกรรมการกองทุนฯ อยู่ในระดับมาก การจัดการทั่วไป การจัดการวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการงบประมาณกองทุน อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยการเพิ่มแกนนำทั้งระดับพื้นที่และกลุ่มกิจกรรม เพื่อให้เกิดการขยายผลและสามารถดูแลสมาชิกได้ทั่วถึง กองทุนฯ ได้รับเงินงบประมาณจากรัฐ การจัดสรรจาก อบต. และเงินสมทบจากสมาชิกกองทุนฯ มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อสาร ในการทำงาน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่สมาชิก มีหลักฐานการจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ 3) ด้านบุคลากร/คณะกรรมการกองทุนฯ พัฒนารูปแบบการบริหาร โดยคณะกรรมการกองทุนฯ มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ มีความรู้เข้าใจ ระเบียบข้อบังคับและวิธีการบริหารกองทุน

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงบประมาณ โดยเพิ่มแหล่งรายได้ของกองทุน สร้างรายได้ของชุมชนจากทรัพยากรที่มีในชุมชน การพัฒนาารูปแบบการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ค้นหาแหล่งวัตถุดิบในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกของกองทุน และการพัฒนาารูปแบบการจัดการทั่วไป โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพิ่มแกนนำทั้งระดับพื้นที่และกลุ่มกิจกรรม ขยายจำนวนสมาชิกให้ครอบคลุมทุกบ้าน เพิ่มประเภทและผลประโยชน์ของกองทุน

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหาร, กองทุนสวัสดิการชุมชน, จังหวัดแพร่

Abstract

The Objective of this Research were: 1) to study the general condition of community welfare fund management in Mueang Phrae District, Phrae Province. 2) To study the management model of community welfare fund in Mueang Phrae District, Phrae Province and 3) To develop the model of community welfare fund management in Mueang Phrae District, Phrae Province, to be effective and consistent with the context of the area for sustainable self-sufficiency.

This research is a mixed method. Quantitative research Data were collected from 378 committee members and community fund members in Mueang Phrae District, Phrae Province. By Simple random sampling. Data were analyzed by descriptive statistics: Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation And qualitative research by group discussion. Data were collected from 17 key informants and analyzed by descriptive statistics.

The research results. 1) The management of community welfare funds in Mueang Phrae District, Phrae Province, it was the medium level. Staff Management/Fund Committee In a very high level, General Management, Material and Equipment there was the medium level. Fund Management Section Are in minor levels, respectively. 2) Welfare fund management model in Mueang Phrae District, Phrae Province. By adding both area and activity leaders. To maximize results and to take care of members thoroughly. Funds received from the state budget from Others state. And contributions from fund members are equipped with communication equipment to work and promote information to members. There is proof of payment that can be verified. 3) Personnel/Fund Committee Develop management model By the fund committee to be honest, transparent, caring, giving advice, understanding. Fund regulations and procedures. Development of budget management model by increasing the source of income of the fund. Make money from community resources. Development of Material Management Equipment Model Find the source of raw materials in the community as a product. To make money for members of the fund. And the development of a common management model by creating the participation of members. Add a spatial leader to both the area and the activity group. Expand the number of members to cover every home. Add categories and benefits to the fund.

Keywords: Model, Management, Community Welfare Fund, Phrae Province

กระบวนการเรียนรู้: มรรคาแห่งการรู้ Learning process: The Way of Knowledge

พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ จนทาโก (พานิช)
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

ความรู้เป็นที่ปรารถนาของคนทั้งหลาย มรรคาหรือทางแห่งรู้เกิดขึ้นแก่คนได้สองประการ ประการที่หนึ่ง การรู้เกิดจากการเรียนรู้ที่ผ่านทางประสบการณ์ และเกิดจากประสาทสัมผัส ความรู้ประเภทนี้เกิดมาจากอายตนะทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นความรู้ที่คนทั่วไปสามารถเรียนรู้ได้ ประการที่สอง ความรู้ที่เกิดขึ้นมาจากประสบการณ์ทางใจ ซึ่งเป็นความรู้ที่ต้องอาศัยการฝึกอบรมทางใจ เป็นความรู้ที่อยู่เหนือประสบการณ์และประสาทสัมผัสของความรู้สามัญทั่วไป เพราะความรู้ชนิดนี้มีจุดมุ่งหมายปลายทางสูงสุดคือรู้สัจจะหรือความจริงอันประเสริฐ กล่าวคือ พระนิพพาน

คำสำคัญ: ศรัทธา, ปัญญา, การรู้

Abstract

Knowledge is the requirement of the people. The path or way of knowing happens to two types. First Learning comes from learning through experience, and the senses. This kind of knowledge comes from internal and external reactions which this is a knowledge that people can learn. Second, the knowledge that comes from spiritual experiences. This is the knowledge that requires spiritual training. It is the knowledge beyond the experience and the senses of ordinary knowledge, because this kind of knowledge is aimed at the ultimate destination -- knowing truth, or the noble truth -- nirvana.

Keywords: Believe, Wisdom, Learning

วิถีไทย วิถีพุทธ นำชีวิตเกื้อกูลสังคม

Thai Way of Living and Buddhist Way of Life Lead to Social Support.

ดร.กาญจนา คำจตุ

วิทยาเขตแพร่

บทคัดย่อ

แนวทางการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตายแบบวิถีไทยที่เป็นแหล่งรวมความรู้ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญา การประพจน์ ปฏิบัติ การศึกษาอบรม และการสืบทอดวัฒนธรรม จากอดีตจนถึงปัจจุบันโดยวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่กำหนด แบบแผน ข้อบังคับ กฎหมาย ทำให้เกิด ประเพณี ความเชื่อ ในการกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมตามหลักวิถีพุทธ คือ แนวทางปฏิบัติเพื่อ สร้างความสุขตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เช่น การไหว้พระ สวดมนต์ ตักบาตร ทำบุญตาม ประเพณีเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาที่เราปฏิบัติกันมา ให้ประพจน์ดีปฏิบัติตามทางสายกลาง การ รักษาศีล 5 ไปวัดถือศีลภาวนา รักษากาย วาจา และใจเป็นหลักนำชีวิตให้สงบมีสมาธิ มีเมตตา กรุณา และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย สร้างความสามัคคี การช่วยเหลือเกื้อกูลกันแบบเครือญาติใน สังคมนั้น ๆ อีกด้วย

คำสำคัญ: วิถีไทย, วิถีพุทธ, สังคม

Abstract

The lifestyle of Thai people from birth to death. Thai way is a source of knowledge. Culture, Wisdom, Conduct, Education, Training. And the inheritance from past to present. By culture is what determines. pattern, regulations and laws. There are create a tradition. To determine the behavior of people in society. According to Buddhist principles is to follow the teachings of the Buddha, such as paying homage to the Buddha. Traditional merit to inherit Buddhism we practice. Bring life to behave well in the middle way. The Five Precepts go to the temple to pray, to maintain a calm mind, to meditate on the principle of kindness. And create order Create harmony mutual support in the society as well.

Keywords: Thai Way, Buddhist Way, Society

พุทธศาสนากับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน Buddhism and solving economic problems in the community

พระปลัดวัชร วัชรญาณ
วิทยาเขตสุรินทร์

บทคัดย่อ

คนเราเมื่อเกิดมาแล้ว จะสามารถดำเนินชีวิตประจำวันไปได้อย่างมีความสุขความเจริญตลอดทั้งประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของชีวิต จำเป็นต้องอาศัยเครื่องอุปโภคบริโภคนานาชนิดอย่างน้อยก็ต้องอาศัยปัจจัยสี่ คือ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคและก็ต้องมีอย่างเพียงพอที่เรียกว่า อยู่ดีกินดีถ้าแต่ละคนมีการอยู่ดีกินดี ก็ย่อมจะทำให้สังคมมีความมั่นคง แต่ถ้าแต่ละคนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมส่วนใหญ่มีความเดือดร้อนในเรื่องการกินดีอยู่ดี ก็ย่อมจะเป็นสาเหตุนำความอ่อนแอมาสู่สังคม สังคมย่อมมีแต่ความเดือดร้อน เป็นหนี้เป็นสินกันมาก มีการทำผิดกฎหมาย บ้านเมืองมีโจรผู้ร้ายมากขึ้นปรากฏการณ์ทางสังคมเช่นนี้ สาเหตุที่แท้จริงก็เนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจ อันเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งในชีวิตประจำวันของมวลมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ต้องดิ้นรนในแต่ละวันก็ไม่ใช่อื่นไกลก็เพื่อปากเพื่อท้องที่เรียกว่า ทำมาหากินนั่นเอง

คำสำคัญ: พุทธศาสนา, เศรษฐกิจชุมชน

Abstract

When we were born I can live happily ever after. Throughout the successful completion of various aspects of life, the need for a variety of consumer goods, at least the four factors, namely, food, clothing, housing. And medicine and it must be sufficiently called. Well, if each person is well-off. It will surely make the society secure. But if each of the members of society had a good time eating well. It will be the cause of weakness to society. The society is suffering. Very bad debt There is a law breaking the law, the thief more villains, such social phenomenon. The real cause is due to economic problems. This is a major problem in everyday life of mankind. Which man struggles each day, it is not far to mouth to the local called. Make a living

Keywords: Buddhism, community economy

ศีล: พุทธวิธีปลูกจิตสำนึกการมีวินัยในการแก้ปัญหาการทิ้งขยะ
The Precepts: The Buddhist Way to Encourage Awareness of Self
Discipline in Solving Garbage Disposal.

อรุณ สิทธิวงศ์
วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

บทคัดย่อ

บทความนี้พยายามที่จะสะท้อนให้เห็นวิกฤตเรื่องปัญหาการทิ้งขยะซึ่งจะก่อให้เกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเป็นแหล่งสะสมเพาะเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุของโรคต่าง ๆ หลายโรคเราจะเห็นว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วไปโดยเฉพาะในเมืองที่เจริญก็จะประสบปัญหานี้มากกว่าในชนบทซึ่งในแต่ละรัฐบาลก็มีแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านี้ตลอดแต่ปัญหายังมีอยู่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดวินัยชาติ หรือศีลธรรมของคนไทย แนวทางในการแก้ปัญหาที่ผู้เขียนนำมาเสนอคือการปลูกจิตสำนึกในการทิ้งขยะด้วยพุทธวิธีอันได้แก่ การรักษาศีล ความสะอาด เกรงกลัวในการกระทำผิดของตนเองในการทิ้งขยะไม่เป็นที่ และขาดวินัย

คำสำคัญ : ศีล, พุทธวิธี, จิตสำนึก, การแก้ปัญหาการทิ้งขยะ

Abstract

This article tries to pinpoint the problem crisis of garbage disposal aimlessly which creates the environmental pollution including the collection of diseases causing several illnesses. We all will know that this is a common problem found everywhere especially in many big urban cities. This problem occurred more frequently than those of the little rural ones. Each government has put great efforts to solve this situation continuously. However, it still exists. This reflects on the shortage of Self Discipline both in national level and precepts of the people level as a whole. The way to solve this problem the write tries to present is to encourage the awareness of garbage disposal of the Thais by adopting the Buddhist teachings which are the observation of precepts, shame, and conscience of oneself in garbage disposal aimlessly because of the lack of discipline of Thai people.

Keywords: The Precepts, The Buddhist, Awareness, Solving Garbage Disposal

ภัยจากภายในพระพุทธศาสนาของประเทศไทย: สาเหตุและทางออก

The Danger within Buddhism of Thailand: Cause and Solution

ดร.สุวิบูลย์ จำรูญศิริ
วิทยาลัยสงฆ์เลย

บทคัดย่อ

ภัยจากภายในพระพุทธศาสนา คือ ภัยจากกลุ่มคนที่อ้างตนว่า นับถือพระพุทธศาสนา การที่ประกาศว่า จะปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา ท่านคุ้มครองหรือทำลายพระพุทธศาสนากันแน่ ภัยภายในพระพุทธศาสนาส่วนหนึ่งเกิดจากคนภายในพระพุทธศาสนา กระทำด้วยความหวังดีต่อพระพุทธศาสนา แต่มองปัญหาไม่ครบคลุมจึงทำประโยชน์และก่อโทษให้พระพุทธศาสนา มาพร้อมกัน เช่น การเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มการเมืองก็มีทั้งคุณและโทษ การสนับสนุนการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเถรวาท ก็ทำให้ชาวพุทธไทยขาดโอกาสที่จะเรียนรู้พระพุทธศาสนาทั้งหมด การควบคุมการบริหารทรัพย์สินพระพุทธศาสนาอาจเกิดปัญหาความไม่คล่องตัวในการแข่งขันดั่งนั้น ต้องรู้สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา และร่วมมือกันแสวงหาทางแก้ไขปัญหาที่พระพุทธศาสนาเสียหายน้อยที่สุด

คำสำคัญ: ภัย, พระพุทธศาสนา, สาเหตุ, ทางออก

Abstract

The danger within Buddhism is the danger of people claiming that “Buddhism”. To declare will protect Buddhism. You protect Buddhism or destroy Buddhism each other. A part of Buddhism is caused by people within Buddhism. Act with good hope toward Buddhism. But the problem is seen not covered, so the benefits and harm to Buddhism come together. For example, the benefits to political groups are both yours and blame. Support for the propagation of Theravada Buddhism. It makes Thai Buddhists lack the opportunity to learn all Buddhism. Control of Buddhist property management may be a problem in the competitive inequity. Thus, must know the cause true actually of the problem, and cooperate to seek through the solution of Buddhism is minimal damage.

Keywords: The danger, Buddhism, cause, solution

ศึกษาแนวทางการปฏิบัติกัมมัฏฐานของพระราชนิโรธรังสี
(หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย
A Study of Meditation Way from Phra Rājanirodharaṅgī
(Desaka Desaraṅgī) Wat Hinmangpeng, Nongkai

พระอธิการสมนึก นรินโท(ฤทธิ์มาก)
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักการปฏิบัติกัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 2) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติกัมมัฏฐานของพระราชนิโรธรังสี (หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) 3. เพื่อศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระราชนิโรธรังสี เป็นแบบวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้เอกสารปฐมภูมิ ได้แก่พระไตรปิฎก อรรถกถาพระไตรปิฎก และเอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ ตำรา หนังสือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

หลักการปฏิบัติกัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 คือ การมุ่งให้มาตุที่กายกับใจของตนเป็นสำคัญ ก็เพื่อจะกำหนดรู้ชัดเวทนาว่า สุขหนอๆ ทุกข์หนอๆ เฉยหนอๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนดตามอาการที่จิตเสวยอารมณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เรียกว่า กำหนดอารมณ์ปัจจุบันการตามรู้เวทนาส่งผลให้นักปฏิบัติยังเห็นความเกิดดับของเวทนา คือ ทุกข์ อนิจจัง และอนัตตา แนวทางการปฏิบัติกัมมัฏฐานของพระราชนิโรธรังสี การฝึกหัดให้เป็นสมาธินั้น ต้องพิจารณาให้เห็นโทษในการที่จิตส่งสายรบกวนาย เปื้อน่าย ยังเหลือแต่ตัวจิตอันเดียวเท่านั้น เราารู้ว่าจิตคือผู้คิดผู้นึก แต่อย่าไปเอาการคิดนึกมาเป็นอารมณ์ ให้จับผู้ที่คิด ผู้ที่นึก ผู้มันส่งสายนั้น เมื่อจับเอาผู้นั้นแล้วจะหยุดส่งสาย จะรวมเข้ามาเป็นใจคือ ผู้รู้ จิตกับใจ ต่างกันอย่างนี้ จิตคือ ผู้คิดผู้นึก ผู้ส่งสายปรุงแต่ง ครั้นไม่คิดไม่นึก ไม่ส่งสายอยู่เฉย ๆ แล้วก็เป็นที่ใจ ใจคือ ผู้รู้ นั้นแหละจึงจะเป็นสมาธิได้การศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระราชนิโรธรังสี เช่น ปัญญาวิปัสสนา คือ เห็นสิ่งทั้งปวงหมด เป็นอนิจจัง ทุกข์ อนัตตา สิ่งเหล่านั้นเป็นของไร้สาระเป็นโทษเป็นทุกข์ เป็นภัยอันตรายแก่จิตใจ จึงปล่อยวาง ทอดธุระในสิ่งทั้งหลายเหล่านั้น อันนี้เป็นปัญญาอันวิเศษสูงสุด เพราะคนจะพ้นจากโลกได้ ก็เพราะเห็นที่สุดของโลก คือ ได้แก่เห็น อนิจจัง ทุกข์ อนัตตา

คำสำคัญ: แนวทางปฏิบัติกรรมฐาน, พระราชนิโรธรังสี (เทสก์ เทสรังสี)

Abstract

This research aims at 1) To study of code for meditation along with four foundations of mindfulness. 2) To study of meditation of Phra Rājānīrodharaṅgī (Desaka Desaraṅgī) 3) To study of Phra Rājānīrodharaṅgī's teaching. It is documental research. The primary source is Tepitaka and Tepitaka's explanation and the secondary source is text, book, research report which is related to this research. It is the analysis of descriptive data. The result of research is found that the code of four foundation of mindfulness is to see a body and mind of oneself as main point focusing clear feeling as happy, suffering, quiet etc. This is determined according to mind to see arising objects called the object of present time. The such one makes one who meditates to see the arising and falling of feeling, namely;- impermanent, suffering and non-self. The way of Phra Rājānīrodharaṅgī's meditation must be trained to consider to see the offence of mental confusion, boring. One mind remains. We known mind as a thinker. But no that thinking is meditation object. We have to take the thinker as restive one. When we take that one into mind as a knower of mind that is meditation. The code of Phra Rājānīrodharaṅgī's teaching i.e. insight is all things as impermanent, suffering and non-self. Those are useless, offence, suffering, danger for mind. Then we should leave and free all things. That is the great wisdom. Because we are free from sensual world by the sight of ending in the world i.e. impermanent, suffering and non-self.

Keywords: the ways of meditation, Phra Rājānīrodharaṅgī (Desaka Desaraṅgī)

การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
Educational Management in Prapariyattidhamma School,
General Education Section

ดร. สุเทพ เชื้อสมุทร
พระครูสังฆวิสุทธิคุณ,ดร.
พระครูปริยัติสุวัฒนาภรณ์,ดร.
พระครูรัตนการวิสุทธิ
พระมหากุศล กุศลภทโท
หน่วยวิทยบริการ วัดป่าประดู่ ระยอง

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญพบว่า ด้านหลักสูตรครูที่รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร อีกทั้งจำนวนชั่วโมงตามโครงสร้างหลักสูตรสำหรับโรงเรียนพระปริยัติสามัญมีมากเกินไปด้านการเรียนรู้วิธีการเรียนการสอน เน้นการท่องจำ และการแปล ไม่ค่อยมีการประยุกต์ใช้และขาดการคิดวิเคราะห์ จึงควรเน้นทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยปรับวิธีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์มากขึ้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตได้ ด้านการใช้สื่อการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีสื่อสำหรับประกอบการสอนค่อนข้างน้อย และขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อประกอบการสอนครูผู้สอนไม่มีความรู้ในเรื่องการผลิตสื่อผู้บริหาร ครูให้ความสำคัญต่อสื่อการสอนน้อยด้านการวัดผลประเมินผลครูสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมไม่เข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผลซึ่งการวัดผลและประเมินผลขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ครูผู้สอนไม่มีความหลากหลายในการประเมินผล

คำสำคัญ : การจัดการ การเรียนการสอน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, แผนกสามัญศึกษา

Abstract

The management of teaching and learning in front of Phrapariyattidhamma School. The teacher in charge of the courses taught in Phrapariyattidhamma School lack of knowledge and understanding of the course. The number of hours, according to the ordinary course for Phrapariyattidhamma School too. Learning Teaching methods Emphasis on rote learning and translation are rarely applied and lack of critical thinking. Should focus on all 4 sides is spoken by adjustment of teaching students to think critically. More synthetic Can be applied to life. The teaching materials Phrapariyattidhamma School teaching media for quite a few. And lack of funding for the provision of teaching materials. The teachers have no knowledge of media production, management teachers to focus on teaching less. The measurement and evaluation Phrapariyattidhamma School teacher does not understand the measurement and evaluation. The evaluation of participation in the evaluation. Teachers have a variety of assessments

Keywords: Educational Management, Prapriyattidhamma School, General Education Section

แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรม
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Development approach Potential of Buddhist Tourist Attractions
in the Northeast.

ดร.พิชิต ปุริมาต
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือวิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยวิธีวิจัยคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 400 คนผลการวิจัยพบว่านำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่การปฏิบัติกรรมฐานตามรอยตำนานพระอริยสงฆ์สายกรรมฐานที่ปรากฏในตำนานอุรังคธาตุของประชาชนในภาคอีสาน นำเสนอภาพและวีดีโอผ่านระบบออนไลน์ บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวจัดทำฐานข้อมูล หลักการปฏิบัติธรรม และการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในพระไตรปิฎกบริการแก่นักท่องเที่ยวจัดทำเว็บไซต์ เผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวและเพิ่มข้อมูลให้เกิดการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว จัดทำคู่มือการปฏิบัติธรรมและการปฏิบัติกรรมฐาน ส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

คำสำคัญ : การพัฒนา, ศักยภาพ, แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

Objectives of this research are to study of development method of The Potential of Buddhist Tourist Attraction in the Northeast. Research methodology included qualitative and quantitative. data about the tourist's opinion of Thai and foreigner of 400 tourists. The research results found that. presented the route of travel in new brand, the practicing dharma that follow the legend of noble monk of mediation who was appeared in the relic of the Buddha legend in Northeast, presented images and video via online system, servicing the information for the tourist, prepared the data base about principle of practice the dharma and practice the mediation that has shown in Tripitaka for service the tourist, prepare the website to publicizing the route and add more information that would connect the route, prepare the manual of practice the dharma and mediation, encourage the Buddhist tourist attraction and the related sections to prevent natural environment.

Keywords: Development, Potential, Attractions

การพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรตามหลักพุทธบูรณาการ Human Capital Development in Integrative Buddhist Organizations

ไพวรรณ ปุริมาต
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีความมุ่งหมายไปที่การนำหลักพุทธธรรมสำหรับการสร้างรากฐานในองค์กร หรือที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ในองค์กรแบบพระพุทธศาสนา ได้แก่หลักอิทธิบาทธรรม ทำให้พบว่าการสร้างงานให้มีคุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้นจะต้องมองไปที่ การวางรากฐานให้เหมาะสมระหว่างภาระงานกับความพอใจของบุคลากร อาจจะเปลี่ยนแปลงภาระงานใหม่ได้เพื่อค้นหาตนเองในภายหลัง เมื่อบุคลากรเกิดความพอใจได้แล้ว ความขยันขันแข็ง ความเพียรพยายาม ความอดทน ความอุตสาหะก็จะตามมาโดยอัตโนมัติ พร้อมทั้งความตั้งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างไม่ลดละ มีจิตจดจ่ออยู่กับงานนั้น แต่หากเกิดความผิดพลาดประสพการณ์และการพิจารณาใคร่ครวญจะเกิดขึ้นก็ด้วยอาศัยความรู้ และรอบคอบของผู้ปฏิบัติงาน จึงเรียกว่า กระบวนการสร้างมนุษย์ให้เกิดความพร้อมหรือทุนสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร

คำสำคัญ: พุทธบูรณาการ, การพัฒนาทุนมนุษย์, องค์กร.

Abstract

This paper aims at bringing Buddhist principles for the foundation of the organization. Also known as Human capital in corporate life. Are the main guilds THB fair we found a quality job creation and achievement, it must look at. The foundation to fit the task to the satisfaction of the people. Changes may have to find a new task manually later. On staff satisfaction, then. The Beaver Perseverance, patience, perseverance will follow automatically. The commitment to work relentlessly. Mind focused on the task. If an error occurs, experienced and considerations arise only by residents who complained knowledge. And conscientious worker then called the creation of human capital to be ready for duty in the organization.

Keywords: Buddhist integration, Development of human capital, organizations.

ความเป็นพุทธกับวัฒนธรรมไทย

Buddhism and Thai culture

พระครูสังฆรักษ์สวัสดิ์ อภินนโท (ขันติธรรม)
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

นับแต่พุทธธรรมได้อุบัติขึ้นจากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ณ ใต้ต้นโพธิ์ พุทธคยาประเทศอินเดีย ก่อน พ.ศ. 45 ปี จากการค้นพบสัจธรรมอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้าในครั้งนั้น ได้เกิดปรากฏการณ์ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ กล่าวคือการประกาศความจริงเกี่ยวกับโลก และชีวิตที่ถูกปิดบังด้วยลัทธิความเชื่อต่าง ๆ มาช้านาน ให้ปรากฏเห็นตามความเป็นจริง พร้อมประกาศอิสรภาพให้แก่มนุษย์ให้พ้นจากการถูกรอบงำโดยอำนาจเหนือธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ ผลจากการตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณขององค์พระศาสดา ได้เกิดบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานขึ้นเป็นองค์แรกของโลก ปรากฏนามว่า "พระพุทธเจ้า" ผู้ทรงค้นพบกฎเกณฑ์แห่งความเป็นจริงตามธรรมชาติของสรรพสิ่ง และกฎเกณฑ์ของธรรมชาติดังกล่าวนี้ ได้ถูกนำมาเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้มนุษย์ได้เข้าใจและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กฎเกณฑ์นั้นเรียกว่า "พระธรรม" คือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

คำสำคัญ : ความเป็นพุทธ, วัฒนธรรมไทย

Abstract

Since Buddhism has emerged from the enlightenment of the Buddha under the Bodhi tree Bodhi tree India before 45 years. From discovering the great truth of the Buddha at that time. There has been a major phenomenon in human history. That is, the proclamation of the truth about the world and the life that has been obscured by faith has long been practiced. Promote freedom from the overwhelming supernatural power in various ways. The result of enlightenment, the righteous thoughts of the Prophet. One of the world's first known waking qualities is known as the "Buddha," who discovered the rules of the natural reality of all things. And the rules of nature are. Has been propagated to the public. To allow people to understand and act properly on the rules. The law is called "preaching" is the teaching of the Buddha.

Keywords: Buddhism, Thai culture

การบริหารกิจการคณะสงฆ์อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบสภาสงฆ์

The Effective Administration of the Clergy Order in the form of the Monks Council

พระอินทร์นุช สุวณฺโณ (บุญต้อง)
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

การบริหารคณะสงฆ์มีมาแล้วตั้งแต่พุทธกาล หลักที่ใช้คือ พระธรรมวินัย การบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภิกษุสงฆ์ทุกระดับแบบเอื้ออาทรต่อกัน การบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้สามารถบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น หลักการบริหารงานสมัยใหม่ จำเป็นต้องอาศัยวิทยาการด้านการจัดการบริหารเข้ามาสนับสนุน เพื่อเสริมพลังการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสนับสนุน ด้านฐานข้อมูล การปกครองคณะสงฆ์ไทย เป็นการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางกับการปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค โดยการปกครองสงฆ์ส่วนกลางเป็นหน้าที่ของมหาเถรสมาคมดูแลปกครองคณะสงฆ์ มีสายการบังคับบัญชาตามลำดับและมีการถ่วงดุลอำนาจที่เป็นไปตามกฎหมาย ลักษณะอำนาจหน้าที่แบ่งเป็นการปกครอง การศึกษาสงเคราะห์ การสาธารณูปการ การศาสนศึกษา การเผยแผ่ และการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งคณะสงฆ์ผู้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่แบ่งเป็นลำดับชั้นตั้งแต่เจ้าคณะใหญ่ถึงเจ้าอาวาส

คำสำคัญ: การบริหาร, คณะสงฆ์, สภาสงฆ์

Abstract

Administration Ministry has since era. Discipline is the key to effective management Sangha focused on the involvement of all levels monk compassionate towards each other. The Executive Affairs Ministry to provide administrative activities more quickly. Principles of Modern Management Requires management to support science. Principles of Modern Management Requires management to support science. The power management efficiency, effectiveness and use modern technology to support the database Slideshow Thailand the public administration ministry with the ruling clergy Authority. The chain of command, respectively, and the balance of power, according to the law. Parental authority is divided into styles WELFARE A public propagation of religious education and public housing. The ecclesiastical authority worker as a big order from the Abbot Primate.

Keywords: Administration, Clergy, Monks council.

การสร้างเสริมทักษะภาษาอาเซียนแก่นิสิตของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา
ASEAN language skill Building to students of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Nakhon Ratchasima Campus

ดร.ประพันธ์ นีภกรโทท
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้การสอนภาษาอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อผลิตเอกสารประกอบการสอนภาษาอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ซึ่งมีวิธีการวิจัยแบบผสานวิธี ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้การสอนภาษาอาเซียน พบว่า เนื้อหาวิชามีการจัดเรียงตามลำดับความยากง่าย ผู้สอนบางท่านใช้เอกสารประกอบการสอนแบบย่อให้เข้ากับช่วงเวลาการสอน ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาอาเซียนไม่ถ่องแท้ ไม่สามารถแต่งประโยคของภาษาอาเซียนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไม่สามารถนำความรู้หรือคู่มือไปขยายการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนได้ 2) การผลิตเอกสารประกอบการสอนภาษาอาเซียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

คำสำคัญ: การเสริมสร้างทักษะ, ภาษาอาเซียน, ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Abstract

Objectives of this research are analyze and synthesize of the knowledge to teach writing and Asian languages of Mahachulalongkornrajavidalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, to make the teaching publication of for Asian languages of Mahachulalongkornrajavidalaya University, Nakhon Ratchasima Campus that research by Mixed Methodology. Research results found that 1) Analysis and synthesis of knowledge, teaching Title Asian languages University of Mahachulalongkornrajavidya - laya University Teaching Status Asian languages composed of Mahachulalongkornraja - vidyalaya University found that subjects are arranged in order of difficulty. Some teachers use Teaching condensed into a teaching moment. Students have knowledge of Asian languages, not perfectly. ASEAN can not compose a sentence of language appropriate to study at a higher level can be manual or knowledge to extend learning outside the classroom. 2. Distributing for the teaching documentary of writing and Asian languages of Mahachulalongkornrajavidalaya University Nakhon Ratchasima Campus is distributing documentary about the teaching of writing and Asian languages according to requirement conditional of the teacher and the student. In the teaching documentary which distributed includes the subject matter.

Keywords: skill Building ASEAN language, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

ธรรมาภิบาลกับการบริหาร Good Governance and Administration

ภูติศ นอขุนทด
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้ให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลมากขึ้น หลักธรรมาภิบาลหรืออาจเรียกได้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี และพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน ธรรมาภิบาลกับการบริหารเป็นวิธีการที่ดีที่นำมาใช้ใน การบริหารจัดการองค์การหรือประเทศให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของสังคม นำมาซึ่งความเจริญในด้านต่าง ๆ จะเห็นว่าธรรมาภิบาลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการและเป็นประโยชน์ต่อองค์การ ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก ธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 6 หลักการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, การบริหาร

Abstract

Good governance is an important concept of management and government nowadays as globalization and good governance has caught the attention worldwide. Good Governance, the principle of peaceful way of living together in the country and society, can benefit in terms of trouble resolving in a peaceful manner and develop a sustainable society. Good governance and management are good practices used for organization or country management to be effective, moral, transparent, fair, accountable, and solving social problems efficiently. These lead to civilization. It can be seen that the good governance is an important for management and having a benefit to organization, community, society, country and the world. Good governance consists of 6 main elements: the rule of law, the principle of morality, the principle of accountability, the principle of participation and principles of responsibility and principles of cost effectiveness.

Keywords: Good Governance, Administration

อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาไทยถิ่นล้านนา

A Study of the Influence of the Buddhism to Thai Lanna Dialects

ผศ.ดร.อภิวัฒน์ วิศิษฎ์ใจงาม
จิรพจน์ ขวัญคง
พระบุญโชติ ปุญญโชติโก
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เกี่ยวกับภาษาและอักษรล้านนาเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรล้านนาที่มีมาตั้งแต่การสร้างเมืองเชียงใหม่ของเจ้าพระยาติโลกราชเมื่อพ.ศ. 1839 เป็นต้นมาจนกระทั่งมีพัฒนาการไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวรรณกรรมในยุคต่อมา และทำให้ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน กลายเป็นแหล่งองค์ความรู้ ตลอดถึงเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญแหล่งหนึ่ง โครงการวิจัยดังกล่าวได้จัดทำขึ้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะศึกษา อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาไทยถิ่นล้านนาและ มีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อศึกษาลักษณะอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาไทยถิ่นล้านนา ว่า อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาไทยถิ่นล้านนานั้น มีลักษณะอย่างไร และ มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ความเชื่อของ ชาวล้านนาอย่างไร วิจัยเป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ นี้ ผู้วิจัย มีการใช้แบบบันทึกคำ เพื่อเก็บข้อมูล และเพิ่มการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา พร้อมกับใช้แนวคิดทฤษฎีมาเป็นกรอบในการอธิบายผลการศึกษาในครั้งนี้ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และคัดเลือกโดยการกำหนดกฎเกณฑ์คือ โดยคัดเลือกการสัมภาษณ์ ประชากรที่พูดภาษาถิ่นล้านนาและอยู่อาศัยใน 8 จังหวัดภาคเหนือ โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากการติดต่อผู้บอกภาษาโดยตรง ก่อนการออกเดินทางสรุปผลวิจัย ลักษณะอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภาษาถิ่นล้านนาจากการศึกษา พบว่า ลักษณะที่หนึ่ง คือการนำเอาคำศัพท์ที่เป็นภาษาบาลี-สันสกฤตหรือคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนามาใช้โดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงใดๆเรียกว่าการทับศัพท์ ลักษณะที่สองได้แก่การนำเอาศัพท์ภาษาบาลี-สันสกฤตมาปรับใช้โดยเปลี่ยนรูปลักษณะตอนหัวหรือท้ายศัพท์หรือพยัญชนะเพื่อให้สะดวกกับลิ้นชาวไทยล้านนา และลักษณะที่สาม การบัญญัติคำภาษาถิ่นไทยล้านนาแทนภาษาบาลี-สันสกฤตแต่ยังมีความหมายคงเดิมหรือใช้แทนกันได้

คำสำคัญ: อิทธิพล, พระพุทธศาสนา, ภาษาไทยถิ่นล้านนา

Abstract

This study is about language and Lanna letters. It is a sign of the Lanna Kingdom prosperity since the founding of Chiang Mai City in the reign of King Tilokaraj, 1839 B.E. until there is the flourish of literary development in the next generation which made 8 Northern provinces source of knowledge and one of the important wisdom also. The propose of the research is to study the influence of Buddhism on Lanna Thai dialects how the characteristic is: how to relate way of life, custom and belief of the Thai Lannas. The research methodology is qualitative research which researcher and research team used recorder for collecting the data and adding in - depth interview. The study analyzed the data based on the information which obtained from the study as well as used theoretical concepts as a framework for explaining the results of the study, by using a selective approach and selecting interviews with Lanna speaking population living in 8 Northern provinces as the sample of the research. The result of the research found that the influence of Buddhism on Lanna language: first characteristic is by using words in Pali- Sanskrit or Buddhist term terminology, not changing any of words called as transliteration; second characteristic is by adapting Pali- Sanskrit, changing the first word or final word or consonant modified to be comfortable with the Thai Lanna tongues; and third characteristic is by formulating Thai Lanna words replaced Pali -Sanskrit, but the same as their meaning.

Keywords: Influence, Buddhism, Lanna language Dialect

องค์การและการจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0

Organization and Management in Thailand 4.0

ณัฐสันต์ นันทวัฒน์

หน่วยวิทยบริการ วัดพระบรมธาตุ กำแพงเพชร

บทคัดย่อ

องค์การและการจัดการในยุค Thailand 4.0 เป็นการบริหารจัดการองค์การ ที่ต้องอาศัย วิทยาการด้านการจัดการบริหารเข้ามาสนับสนุนองค์กร เพื่อเสริมพลังการบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล พัฒนาทรัพยากร - มนุษย์ ขององค์กรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสนับสนุน ด้านฐานข้อมูล การสร้างบุคลากรในองค์กรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาคในองค์กร การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีการประสานประโยชน์ สร้างความร่วมมือ การกระจายอำนาจที่เหมาะสม จะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสมัยใหม่เพื่อนำองค์กร เข้าสู่เป้าหมาย และพร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจ ในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

คำสำคัญ: องค์การ, การจัดการ, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

Thailand Organization and Management 4.0. The need for management science to support the organization. To strengthen the management efficiency, effectiveness, continuous development of human resources - human resources of the organization. Including using modern technology to support. Database The creation of personnel in the organization to be able to manage, regularly review and evaluate performance. Creating justice Equality in the organization Effective team building There is synergistic benefit Create Partnerships Proper Decentralization It will guide modern management to bring the organization into the goal. And ready to be a key mechanism for Thai economic and social development to regional and international economic arena.

Keywords: Organization, Management, Thailand 4.0

ลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางจิตใจ Reduce Risk and Create Mental Security

พระครูธรรมธรบงกช (คนธาโร), ดร.
หน่วยวิทยบริการ จันทบุรี

บทคัดย่อ

ความเสี่ยงเป็นอุปสรรค สร้างความกดดันทางจิตใจ เพิ่มความเครียด และทำให้เสียโอกาส ความเสี่ยงทางสังคมเป็นผลมาจากความเสี่ยงทางจิตใจ ที่เกิดจากการขาดความเข้าใจในความเป็นจริงของธรรมชาติและสังคม (หลง) มีพฤติกรรมของความมักได้เกินกว่าความจำเป็นและพอดี ปราศจากการไตร่ตรองเหตุผล (โลภ) จนส่งผลเป็นความขัดแย้งในใจ (โกรธ) และจากเหตุแห่งความไม่เข้าใจและมักได้ จึงกลายเป็นความหลง ที่ขาดความมั่นคงทางจิตใจ เป็นภัยเสี่ยงของสังคม แนวทางการดำรงชีวิตตามวิถีพุทธ สร้างความเข้มแข็งมีความมั่นคงทางจิตใจ เป็นความมั่นคงพื้นฐานในการดำรงชีวิตและความมั่นคงของสังคม โดยรู้สาเหตุของความหลง หาวิธีการแก้ไข (ปัญญา) และยอมรับเปลี่ยนแปลง (สติ) ด้วยวิถีชีวิตแบบชาวพุทธ สามารถ “วางได้” และ “เฉยเป็น” อย่างเข้าใจ และมีความอดทน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจ ต้องพึ่งพระสงฆ์และศาสนา เข้าวัดปฏิบัติธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีศีล ในการประพฤติและปฏิบัติ ส่งเสริมสังคม ความสามัคคี ศรัทธาในบาปบุญ คุณโทษ เป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความมั่นคง และสังคมที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ความเสี่ยง, ความมั่นคง, จิตใจ

Abstract

Risk is a barrier mental pressure increases. And spoil the opportunity Social risk is the result of mental risk. Caused by lack of understanding of the realities of nature and society (Delusion). Behavior is often more than necessary and fit. Without reason (Greediness). The result is a conflict in mind (Consciousness). And because of the lack of understanding and often. It became a passion. Lack of mental stability, A risk society. A Way to Live a Buddhist Way Strengthen mental stability. It is the fundamental stability in the stability of life. By the cause of the fall and find a solution. And accept change. With the Buddhist way of life can be "laid" and "passive" understanding and patience. To improve the quality of life and the mind. Must rely on the clergy and religion. Go to temple practice. Live a life of baptism To behave and practice Promote social harmony. Believe in sin, you are blessed as the main anchor for security. And sustainable society

Keywords: Risk, Security, Mind

การประยุกต์พุทธธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
The Application of Buddhadhamma and the Use of Information
Technology for Communication

พระครูประทีปวุฒิวรรณ(วีระชัย อามาทย์มนตรี)
นิสิตปริญญาเอก วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของสังคมไทยในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาการประยุกต์พุทธธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร หลักพุทธธรรมเป็นทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม ดังนั้น ประชาชนจึงต้องศึกษาพื้นฐานเบื้องต้นของการใช้เทคโนโลยีและนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของสังคม โดยพัฒนาองค์ความรู้หลักพุทธธรรมเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ทางศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ ตามหลักคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม สติ สัมปชัญญะ หิริ โอตตปปะ ทางพระพุทธศาสนาซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนนำไปพัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม และพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่ประพฤตินิยาม ประพฤติชอบตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา

คำสำคัญ: การประยุกต์, พุทธธรรม, เทคโนโลยีสารสนเทศ, การสื่อสาร

Abstract

This article was aimed (1) to study an introduction to communication technology of Thai societies at present, and (2) to study the application of Buddhism to communicative information technology. The Buddhist principles were regarded an alternative for the development of life quality, which led to the development of societies. Therefore, an introduction to technology utilization had to be studied and applied in accordance with the technological change of societies. It was also dependent upon the development of the knowledge base on Buddhism in relation to knowledge bases of other sciences, which were involved with efficient and beneficial communication technology, based on the principle of “an essential value” and “an artificial value.” The Buddhist principles: Mindfulness, Thoughtfulness, Shamefulness and Fearfulness, were capable to be taken as the right guidance on the most efficient technology utilization, and to be taken to develop appropriate development of a living life and to develop human beings as ones with good behavior based on the principles of Buddhism. Keywords: Communication Technology, Buddhism and Information Technology

Keywords: Application, Buddhadhamma, Information Technology, Communication

หลักการพระพุทธศาสนาสู่แรงจูงใจในการทำงานจิตอาสา

Principles of Buddhism toward Motivation in Volunteer Work

พระแสงจันทร์ ฐิตสาโร
นิสิตปริญญาเอก วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องหลักการพระพุทธศาสนาสู่แรงจูงใจในการทำงานจิตอาสา ผู้เขียนมุ่งศึกษาหลักการพระพุทธศาสนาและแรงจูงใจในการทำงานจิตอาสา ผลการศึกษาพบว่าคุณธรรมและหลักการการทำงานเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ของพระพุทธเจ้า สามารถนำมาเป็นกรอบหรือแนวทางอันดีงาม เพื่อนำมาปรับใช้สำหรับการทำงานจิตอาสาอย่างเหมาะสมในบริบทของสังคมปัจจุบัน และแรงจูงใจตามแนวพุทธธรรมกับการทำงานจิตอาสานั้น การทำงานจิตอาสาที่ถูกต้องหรือที่ควรจะเป็นจะต้องเกิดจากแรงจูงใจที่เป็นฉันทะที่มุ่งหวังประโยชน์และความอยู่ดีมีสุข เพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยจิตที่มีความเมตตา กรุณา และบริสุทธิ์ใจอย่างปราศจากความเห็นแก่ตัว หรือปราศจากแรงจูงใจที่เกิดจากต้นเหตุที่ปรารถนาเสพความสุขและอารมณ์ที่ชบใจเพื่อตนเป็นสำคัญนั่นเอง

คำสำคัญ : แรงจูงใจ, จิตอาสา

Abstract

Academic article The Principles of Buddhism on motivation in volunteer work. The author aims to study the principles of Buddhism in order to motivate volunteer spirit work. The results show that the virtues and principles work to help the Buddha's animal. Can be used as a framework or a good way. To apply for volunteer spirit work appropriately in the context of today's society. Motivation in Buddhism and volunteer spirit work. True volunteer spirit work, or should it be. It must be caused by a motive that is intended for benefit and well-being For others and society with a mind that is kind and pure without selfishness Or without the motivation of the desire to Tanha (Pāli: Taṇhā) , happiness and emotion that amuse themselves is important to them.

Keywords: Motivation, Volunteer

การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดพะเยา

Strengthening Social Responsibility with the Buddhist Way of Local Politicians in Phayao Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คนอง วังฝายแก้ว
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม ศึกษาการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา และวิเคราะห์และเสนอรูปแบบการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิถีพุทธของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดพะเยา ซึ่งแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่ม ได้แก่ 2 ประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) Indepth Interview (คือ พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 3 คน และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลจำนวน 3 รูป ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 3 12 รูป/คน 18 คน รวมทั้งหมด โดยคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะเทศบาลตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญโดยคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะเจาะจง) Purposive sampling (รูป 18 จำนวน/คนแบ่งออกเป็น 3กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นจำนวน 3คน 3กลุ่ม พระภิกษุสงฆ์ จำนวน รูป 3 และกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 12กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัย ชนิด ได้แก่ ข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้วิจัยใช้วิธีการ 2) วิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis (ทั้งหมดโดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยหลักสังเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เทคนิค 6 C ได้แก่ Concept (ประเด็น) Classify (การจำแนกกลุ่ม) Category จัด) (หมวดหมู่ Content (สาระสำคัญ) Communication (การอธิบาย) และ Conceptualization (จัด) กรอบแนวคิด) และเทคนิคใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเทคนิคกระบวนการวิภาษวิธี) Dialectic Process DP ลักษณะ คือ ลักษณะยืนยัน 4 มี (ลักษณะปฏิเสธ ลักษณะยอมรับและปฏิเสธ และลักษณะหาข้อสรุปพร้อม

ผลการวิจัยพบว่า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการที่รับผิดชอบต่อสังคม/และสิ่งแวดล้อม 7 ด้าน

1. **ด้านชุมชน** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรมโครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักสังคหะวัตถุ 4 และบุญกิริยาวัตถุ 10
  2. **ด้านสุขภาพและสวัสดิการ** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรม โครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สังคหวัตถุ/4 และภาวนา 4
  3. **ด้านการศึกษา** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักสังคหวัตถุ 4 หลักภาวนา 4 และหลักไตรสิกขา 3
  4. **ด้านสิทธิมนุษยชน** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรม โครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักทศ/6 และอคติ 4
  5. **ด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรมโครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักจักร 4
  6. **ด้านสิทธิของผู้บริโภค** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรม โครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามหลักอายุวัฒนธรรม/5
  7. **ด้านวัฒนธรรม** พบว่า การเสริมสร้างโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจกรรม/6 โครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมตามหลักทศหลักพละ 5 และหลักอภิธานยธรรม 7
- คำสำคัญ:** การเสริมสร้าง, ความรับผิดชอบต่อสังคม, สังคม, วิถีพุทธ

Abstract

Strengthening the social responsibility of politicians within the Buddhist tradition The objective of this research is to: Study responsibilities of local politicians in the society of Phayao. Study the strengthening of social responsibilities of the local Buddhist tradition. Analyze and propose ways of strengthening corporate social responsibility of local politicians. The sample used in this study of 18 persons, including 3 monks, 10 local administrators and 5 members of the Sub-district Council. In this work, researchers used two methods: In depth interview. And Focus Group discussion. Analysis of the data from the two methods will be examined. Technical analysis of the information using the “Six C’s”. Concept Classify Categorize Content Communication and Conceptualize. Using technical analysis by “Dialectic Process”, the results of the research found that local administration in Phayao Province processed activities of responsibility to society using the “Seven Aspects”. The application of the principles in the activities of social responsibility projects and environmental communities by: Saigahavattu: Basis of sympathy; acts of kindness or favors; principles of service; virtues making for group integration and leadership. Pukakiriya-vatthu: Basis of meritorious action; grounds for accomplishing merit.

The research found that

1. The community found that strengthening by applying the principles of social and environmental projects. According to the 4th ruler, object 4 and merit object 10

2. Health and Welfare It was found that by enhancing the application of the principles in the social responsibility projects.

3. Education Enhancing the application of the principles in the Sikkha activities; “Threefold Learning and Training”; “Four Virtues” conducive to growth.

4. Human Rights Enhancing the application of principles, in the activities, with the “Four Prejudices” and “Six Directions”.

5. Environment By enhancing the principles, of the activities, of the “Four Virtues” wheeling one to prosperity.

6. Consumer Rights By enhancing the activities by using the “Five Principles Conducive to Long Life”.

7. Culture By enhancing the principles of activities through “Six Directions”, “Five Powers”, controlling faculties that lead to prosperity but never decline conditions of welfare.

Keywords: Strengthening, Responsibility, Society, The Buddhist Way

พระพุทธศาสนาในสิบสองปันนา: ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับ ล้านนา

Buddhism in Xishungbanna: History Culture and Lanna Relationship

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จักรแก้ว นามเมือง
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยพระพุทธศาสนาในสิบสองปันนา: ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับล้านนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา ศึกษาการจัดการพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมในสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และศึกษาความสัมพันธ์ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมของสิบสองปันนากับกลุ่มจังหวัดในล้านนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมในสิบสองปันนา เช่น เจ้าอาวาส วัดป่าเจย์ วัฒนธรรมสิบสองปันนา และผู้นำทางพระพุทธศาสนาในกลุ่มจังหวัดในล้านนา เช่น เจ้าคณะภาค 6 เจ้าคณะจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด และปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10-15 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์มาเชื่อมโยงสัมพันธ์ และมีการตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของเนื้อหาโดยเชื่อมโยงเนื้อหาทั้งในด้านประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาและล้านนา ความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การบริหารจัดการในสิบสองปันนาเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการพระพุทธศาสนาในล้านนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. พระพุทธศาสนาในสิบสองปันนา มีพระภิกษุชาอินเดีย 2 รูป ที่เข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สิบสองปันนา จากนั้นช่วงต่อมาสิบสองปันนาถึงได้รับอิทธิพลพุทธศาสนานิกายลังกาวงศ์จากล้านนา พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทมีทั้งฝ่ายป่า (สำนักวัดป่าแดง) และฝ่ายสวน (สำนักวัดสวนดอก) พุทธศาสนาเถรวาทนิกายลังกาวงศ์ทั้งฝ่ายป่าและฝ่ายสวนกำเนิดที่ล้านนา (เชียงใหม่) ได้แพร่เข้าสู่สิบสองปันนาโดยผ่านเชียงตุง พระพุทธศาสนาเถรวาทในสิบสองปันนาถูก ชะงักงั้นในช่วงของการปฏิบัติวัฒนธรรมเป็นเวลานานถึง 20 ปี จึงถูกฟื้นฟูขึ้นมาจากความต้องการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาเถรวาทจากชาวไทลื้อ และพระภิกษุสามเณรที่ไปศึกษาต่ออย่างต่างประเทศ โดยเฉพาะเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย โดยเฉพาะในดินแดนล้านนา เมื่อกลับไปยังสิบสองปันนาก็นำความรู้ที่ได้ศึกษาในประเทศไทย และนำรูปแบบการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมไปฟื้นฟูในสิบสองปันนา

2. การบริหารจัดการพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม

1) การบริหารจัดการพระพุทธศาสนาในอดีต โดยวัดเป็นศูนย์กลางการบริการจัดการ วัดในลีสองปันนาแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ระดับแรกเป็นวัดที่พระเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองเมืองลีสองปันนาเป็นผู้อุปถัมภ์ ระดับที่สองเป็นวัดที่ถูกสร้างขึ้นโดยวัดมหาธาตุราชทานโดยได้รับการอุปถัมภ์จากเจ้าเมือง ระดับที่สามเป็นวัดที่ถูกสร้างขึ้นโดยวัดต่าง ๆ ในหมู่บ้านประมาณสิบหมู่บ้าน วัดมหาธาตุราชทานในกลุ่มนี้ เรียกว่า “หัววัด” ในระดับที่สี่เป็นวัดทุกวัดในหมู่บ้านลีสองปันนา

2) พุทธสมาคมจังหวัดลีสองปันนา พุทธสมาคมลีสองปันนา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2506 และในปี 2509 เกิดการปฏิบัติวัฒนธรรม พุทธสมาคมถูกยกเลิกและได้รับการจัดตั้งใหม่ในปี 2523 วัดป่าเจย์เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของพุทธสมาคม ตั้งแต่ปี 2533 พุทธสมาคมลีสองปันนา แบ่งการบริหารงานไปตามสาขาต่าง ๆ 3 สาขา คือ พุทธสมาคมเมือง เชียงรุ่ง พุทธสมาคมเมืองฮาย และพุทธสมาคมเมืองล้ำ มีบทบาทของพุทธสมาคมจะช่วยสร้างความตระหนักให้กับประชาชนที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ และวัดป่าเจย์ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวในลีสองปันนา การรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทลื้อ และการรักษาเสถียรภาพของสังคมท้องถิ่น บทบาทนี้ได้รับการยอมรับจากรัฐบาลท้องถิ่น และส่วนใหญ่มีส่วนร่วมร่วมกับพุทธสมาคมในประเทศไทย

3. ความสัมพันธ์ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมของลีสองปันนากับล้านนา ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ทางความเชื่อเรื่องผีเชื่อมโยงทางพระพุทธศาสนา ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความสัมพันธ์ด้านภาษาและวรรณกรรม และความสัมพันธ์ด้านการศึกษาสงฆ์

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา, ลีสองปันนา, ประวัติศาสตร์, วัฒนธรรม, ความสัมพันธ์กับล้านนา

Abstract

The study Buddhism in Xishuangbanna: history, culture and Lanna relationship. The purpose is to study the history of Buddhism. Education Management Buddhism and culture in Xishuangbanna, Yunnan Province, China. And study the relationship of religious and cultural Xishuangbanna with group of Lanna. Target groups include religious and cultural leaders in Xishuangbanna as abbot of Wat Pajie. Culture Xishuangbanna Religious leaders and civic groups in the Northern Region 6 as coadjutor vicar provincial. Provincial culture religious experts and cultural figure of 10-15 person. Tools used in research a depth interviews The data were analyzed using content analysis. By analyzing data from a study document. Interviews, links and relationships. And checked for accuracy. And reliability of content by linking content in the history of Buddhism. Buddhism and culture and the relationship between Buddhism and Lanna history. The relationship between the religious and cultural past and present. Management in Xishuangbanna linked to the management of Buddhism in Lanna.

The results found that

1. Buddhism in Xishuangbanna. There are two Indian monks by elephant propagate Buddhism came to Xishuangbanna. Then came the Xishuangbanna to have been influenced by Buddhism Lanna over. Buddhist sect Theravada is bureau of Wat pa dang and bureau of Wat Suan Dok. Theravada Buddhist sect Lanna, both the origin of Lanna (Chiang Mai) has spread through Xishuangbanna pass of Chiang Tung. Theravada Buddhism in Xishuangbanna were stagnant during the Cultural Revolution for over 20 years, has been restored to demand restoration of Theravada Buddhism from the Tai Lue and monks who went to study abroad. In particular, he came to study in the United States. Especially in the Northern Territory. Upon returning to Xishuangbanna brought the knowledge gained in the study. And a form of cultural activities to revive in Xishuangbanna.

2. Management of Buddhism and culture

1) Traditional Management of Buddhism. The measurement-centric managed services. Temple in Xishuangbanna is divided into four levels. The first level is a measure of the king who ruled the city of Xishuangbanna and support. The second level is a measure that has been created by Wat Maha Rajatan Muang

support by Chao Muang. The third level was formed by temples at the head of a small group of several village temples, usually consisting of about ten villages. The WatMahaRajatan within this group was also called “ho vuosok” The fourth level is a measure of all the temples in Xishuangbanna.

2) Buddhist Association of Xishuangbanna Province. Buddhist Association of Xishuangbanna founded on March 31, 2506 .And in 2509 the Cultural Revolution. Buddhist Association canceled. And has been established in the year 2523. WatPajieto the headquarters of the Buddhist Association. Since 2533 Buddhist Association of Xishuangbanna. The administration is divided according to the various branches of the third branch of the Buddhist Association of the city of Jinghong. Buddhist Association of the city of Muanghai Buddhist Association and the city of Muangla. The role of the Buddhist Association to help raise awareness to the public about AIDS prevention. Environmental Protection And assistance from those who have been affected by natural disasters. Wat Pajie also have an important role in the development of tourism in Xishuangbanna. Preserving the traditional culture of the Tai Lue. And stabilization of local society. This role has been recognized by the local government. Most involved with the Buddhist Association of Thailand.

3. Relationship of Buddhism and culture of Xishuangbanna and Lanna. Such as history relations, relations spiritualism linked to Buddhism, cultural and traditional relations, language and literature relations and Sangha education relations.

Keywords: Buddhism, Xishuangbanna, History, Culture, Lanna Relationship

การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธในจังหวัดพะเยา

Geriatric Wellness Development and Enhancement by Buddhist Culture in Phayao

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรแก้ว นามเมือง
ดร. ใจ บุญชัยมิ่ง
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสุขภาวะของผู้สูงอายุ ตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะ ตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ และวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การพัฒนา และเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ ตามแนววิถีพุทธ จังหวัดพะเยา

ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มผู้สูงอายุชุมชนวัดแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 50 รูป/คน และชุมชนวัดแทนคำ ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 60 รูป/คน รวมทั้งหมด 110 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยชุมชนวัดแทนคำ ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.0 และชุมชนวัดแม่กาห้วยเคียน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.0 วิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา

1) ลักษณะการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ กิจกรรม/โครงการในการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในภาคทฤษฎี นอกจากนั้น ยังมีการจัดกิจกรรม/โครงการในการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ เช่น โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ โครงการธรรมะติดล้อ โครงการช่วงฉายา เป็นต้น

2) ผลของการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา อาศัยการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นด้านหลัก เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามคติความเชื่อของพระพุทธศาสนา รวมทั้งการดำเนินการตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อน เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้นจะพบว่า การดำเนินกิจกรรมทั้งหมดเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

2. การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา โดยการพัฒนา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ สุขภาวะทางกาย 12 ตัวชี้วัด สุขภาวะทางสังคม 13 ตัวชี้วัด สุขภาวะทางจิตใจ 17 ตัวชี้วัด และสุขภาวะทางปัญญา 18 ตัวชี้วัด

3. ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา

1) ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$)

2) ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$)

3) ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$)

4) ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนววิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$)

คำสำคัญ: การพัฒนา, การเสริมสร้าง, สุขภาวะผู้สูงอายุ, วิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

Abstract

The study entitled ‘Geriatric Wellness Development and Enhancement by Buddhist Culture in Phayao’ aimed to study elders’ wellness according to Buddhist culture and development and enhancement of wellness based on Buddhist culture and to analyze an achievement from development and well-being promotion based on Buddhist culture in Phayao.

The population in this study was 110 informants consisting of 50 Buddhist monks, local leaders and a group of elders from Wat Mae Ka Huay Kean community, Tambon Mae Ka, Amphoe Mueang, Phayao province and 60 people from the community of Wat Tankham Huay Lan, Dok Kham Tai District, Phayao Province. The questionnaire and interview were used as research instruments. The research received 57 questionnaires or 95.0% from Wat Mae Ka Huay Kean community and 43 questionnaires or 86.0% from Wat Mae Ka Huay Khan community. The analysis was carried out based on a content analysis as fixed and the data from the questionnaire was analyzed by percentage, mean (μ) and standard deviation (σ).

Findings were as follows:

1) Geriatric Health Development and Enhancement based on Buddhist culture in Phayao

(i) Kinds of activities, projects in developing and enhancing the health of the elderly based on Buddhist culture, and activities, projects to develop and enhance the well-being of the elderly via the seniors learning center were learning activities with both theoretical and theoretical learning curricula. Besides, there were activities and projects for developing and enhancing the wellness of the seniors, such as the tree planting project to glorify royal court, Dhamma wheel project and Kwangphaya project etc.

(ii) Results of management of activities and projects in developing and enhancing the health of the elderly based on the Buddhist culture, and activities, projects to develop and enhance wellness according to the Buddhist culture derived mainly from Buddhist activities to make people engage in activities in accordance with Buddhist beliefs including inherited local culture as a mechanism to move to be accorded with belief and way of life community. Thus, all of activities dealt with development and enhancement of the well-being of the elderly members based on the Buddhist culture.

2) Geriatric Health Development and Enhancement based on Buddhist culture in Phayao with 4 components of development consisting of indicators i.e. 12 physical health, 13 social health, 17 mental health and 18 intellectual health.

3) Achievement of development and health promotion for the elders based on the Buddhist culture in Phayao;

(i) Achievement classified by physical health ,overall, at high level ($\mu = 4.46$)

(ii) Achievement classified by social health, overall, at the highest level ($\mu = 4.61$)

(iii) Achievement classified by mental health, overall, at the highest level ($\mu = 4.60$)

(iv) Achievement classified by intellectual health, overall, at the highest level ($\mu = 4.63$)

Keywords: Development, Enhancement, Geriatric Wellness, Buddhist Culture

พุทธปรัชญาการศึกษา Educational Buddhist Philosophy

ดร.เสฐียร ทังทองมะดัน
วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาความหมายและลักษณะของพุทธปรัชญาการศึกษา 2) เพื่อศึกษาประเภทของพุทธปรัชญาการศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาทฤษฎีและกรอบแนวคิดของพุทธปรัชญาการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร จากการศึกษาพบว่า พุทธปรัชญาการศึกษา มีความหมายครอบคลุมถึง แนวคิดทางการศึกษาจากมุมมองของพระพุทธศาสนา กล่าวคือ มีปรัชญาอยู่ก่อนแล้วได้นำเอาหลักการบางอย่างในปรัชญามาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการดำเนินการศึกษา พุทธปรัชญาการศึกษามีลักษณะที่เน้นเป้าหมายการดำรงชีวิต การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาสติปัญญา การพัฒนาร่างกาย และการพัฒนาศีลธรรม กรอบแนวคิดของพุทธปรัชญาการศึกษา ประกอบด้วยหลักคำสอนเรื่องชั้น 5 แสดงชีวิตที่มีองค์ประกอบไตรลักษณ์ แสดงสภาพที่เป็นจริง ปฏิจจสมุปบาทแสดงกฎแห่งเหตุผลและปัจจัย และอริยสัจ 4 แสดงปัญหาและการแก้ปัญหาชีวิตของมนุษย์

คำสำคัญ : พุทธปรัชญา, การศึกษา

Abstract

This Article consists of three purposes namely : 1) to study the meaning and characteristics of Educational Buddhist Philosophy, 2) to study the kind of Educational Buddhist Philosophy and 3) to study the theory and conceptual framework of Educational Buddhist Philosophy. This is the documentary studies. From to study, it is found that Educational Buddhist Philosophy has meaning including educational view by mean of Buddhist view. That is, when we have philosophical view, the some philosophical view is applied to be the principle in education. The characteristics of Educational Buddhist Philosophy is emphasized the purpose of living, the personality, intellectual, physical and moral development. The conceptual framework of Educational Buddhist Philosophy consists of the Buddhist teaching : The Five Aggregates explain the element of life, The three Characteristics explain the truth being, the Independent of Origination explains the Law of causation and condition and The Four Noble Truths explain the problem-solving of human.

Keywords : Buddhist Philosophy, Education

ศึกษาบทบาทและการรวมกลุ่มของพระสงฆ์ที่ส่งเสริมความมีคุณธรรม
เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะสงฆ์อำเภอแม่ลาว
จังหวัดเชียงราย

Study the Role and Grouping together of the Buddhist Monks Who
Promote the Virtue that lead to Sustainable Community Development:
the Case Study of Buddhist Monks in Mae Lao District, Chiang Rai
Province.

ดำเนิน ปัญญาพองใส
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทและการรวมกลุ่มของพระสงฆ์ที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน และชี้แนะนำ ส่งสอน เผยแพร่ธรรมให้ประชาชนได้อยู่สังคมร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสังคมที่มีความแตกต่างกันในด้าน อายุ พรรษา ก่อนอุปสมบท เคยบรรพชาเป็นสามเณรหรือไม่ สถานภาพ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษาทางโลกและระดับการศึกษาทางธรรม ประชากรทั้งหมด 200 รูป กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 รูป โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลใช้เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถามปัญหาความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่มของพระสงฆ์ ความคิดเห็นด้านการขับเคลื่อนและกระบวนการทำงานของการรวมกลุ่มและด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า บทบาทและการรวมกลุ่มของพระสงฆ์ ที่ส่งเสริมความมีคุณธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนจะต้องยึดหลักทางพระพุทธศาสนาเป็นทางการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ : การรวมกลุ่ม, พระสงฆ์, การพัฒนาชุมชน, อำเภอแม่ลาว

Abstract

This research has the purpose to study the role and grouping together of the Buddhist monks, to promote the virtue that lead to sustainable development. And to direct, teach and disseminate Dharma for people living together happily. The society consist of the differences of people in ages, length of entering monkhood, ever been novice or not, status, birthplace and the level of secular and Dharma study. The number of the population is 200 Buddhist monks and the sampling group is 40. The research is using the technique of purposive; data collecting is through the quantitative questionnaire in understanding on grouping together of the Buddhist monks, opinion towards movement and working process on grouping together, including promoting and developing the Buddhist monks to participate community development. The finding is found that role and grouping together of Buddhist monks, to promote the virtue that lead to sustainable development, must hold on to Buddhist principal as life leading way.

Keywords: Grouping, Buddhist Monks, Community Development, Mae Lao District

**กระบวนการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของชุมชน
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงราย**
**The Process of Enhancing the Well-being of the Community
According to Sufficiency Economy Philosophy in Chiang Rai province**

ดำเนิน ปัญญาผ่องใส
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างความอยู่ดี มีสุขของชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนอยู่ดีมีสุข ในจังหวัดเชียงรายและเพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนความอยู่ดี มีสุขของชุมชนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงพหุภาคี โดยเลือกศึกษาเขตพื้นที่ในจังหวัดเชียงราย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ชุมชนหรือหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในอำเภอเมืองเชียงราย กลุ่มที่ 2 ชุมชนหรือหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในอำเภอแม่ลาว กลุ่มที่ 3 ชุมชนหรือหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในอำเภอเวียงชัย เลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง จำนวน 60 คน ประกอบด้วยผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า

บริบทของชุมชนมีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรม ศักยภาพของชุมชนที่เป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาจนสามารถประสบความสำเร็จสู่การเป็นชุมชนอยู่ดีมีสุข ได้แก่ 1. ระบบเครือข่ายได้มีการดำรงชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 2. ภาวะผู้นำ มีการปกครองที่ตัดสินใจดำเนินงานโดยต้องผ่านประชาคมหมู่บ้าน มีการทำแผนชุมชนความกัน รวมถึงการปกครองที่มีการจัดระบบสังคมที่ดีทำให้สมาชิกในชุมชนมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน คือชุมชนอยู่ดีมีสุขภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3. เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ไว้สำหรับร่วมกันทำกิจกรรมโดยการให้ทดลองปฏิบัติจริงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนให้ชุมชนอยู่ดีมีสุข ได้แก่ ปัจจัยทุนทางเศรษฐกิจ มีการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มพลังงานทดแทน รวมถึงกองทุนสวัสดิการของชุมชน มีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มยุ้งฉางธนาคารข้าว ปัจจัยทุนทางสังคม ชุมชนยึดมั่นปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาหรือหมู่บ้านศีล 5 มีวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ มีภูมิปัญญาดั้งเดิม ด้านสมุนไพร และการจัดการระบบเหมืองฝายโดยยึดหลักธรรมชาติ และปัจจัยทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชนมีทรัพยากรหลากหลายทั้งดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างการดำรงชีวิตตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การเสริมสร้าง, ความอยู่ดีมีสุข, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research is qualitative research with the purposes to study the strengthening process of community sufficiency, to promote the strengthening of well living community network and to develop the well living movement strategy according to the multilateral Sufficiency Economy Philosophy in Chiang Rai province. The research selects 3 area groups as follows; group 1: community or village with excellent of sufficient economy in Chiang Rai District, group2: community or village with excellent of sufficient economy in Mae Lao District and group 3: community or village with excellent of sufficient economy in Wiang Chai District. The target is through the purposive selective with the number of 60 targeted people, consist of villager leader and senior group. The finding is as follows;

The context community is agricultural with capacities of community development as important factors that lead to the success of well-being community comprise of; 1. kinship system that leads to way of living in relying on each other, 2. leadership that leads to through the process of decision-making made by the civil society of the community, planning together, well organize of social system that lead to the same goal which is the well-being community with sufficiency economy and 3. study place, the community has the learning center to do activity together as real implementation that lead to participatory learning process and also as learning exchange place to apply in using in daily living. For the vocation, the factors that move the community to be well-being are as follows; the factor of economic capital, grouping of different of professions including the welfare fund of community, the savings group, the center of market demonstrate, the rice barn bank and the social capital. The community hold on to the teaching of the Buddha or the Five Precepts with cultural identity, has tradition wisdom, herbs, good governance management of irrigation system and factor of natural resource. The community has variety of resources including earth, water and forest which help in supplement the living way according to sufficient economy very well.

Keywords: Enhancing, the Well-being, Sufficiency Economy Philosophy

การจัดการและการพัฒนาวัดในยุคไทยแลนด์ 4.0 Temple Management and Development in Thailand 4.0

พระครูโกวิทบุญเขต (รอด อคฺคธมฺโม)
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการจัดการวัดในทางพระพุทธศาสนา และเพื่อนำเสนอการจัดการวัดเพื่อการพัฒนาพระพุทธศาสนา ศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดและรูปแบบการจัดการวัดในทางพระพุทธศาสนาจะต้องปรับเปลี่ยนระบบ รูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา แม้แต่การนำเสนอหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าก็ต้องเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอน สำหรับแนวทางการปฏิบัติเพื่อการบริหารจัดการวัดที่ดี คือ การบริหารจัดการวัดตามกรอบการพัฒนาทั้ง 6 ด้านประกอบด้วย การปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์และ การสาธารณสงเคราะห์ และผสมผสานร่วมกันกับหลัก “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่ความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ความศรัทธาของพุทธศาสนิกชน การร่วมกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา การมีศาสนทายาทเพื่อสืบทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ : การจัดการ, การพัฒนา, วัด, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

This article aims to study the concept and management style Buddhist temple. And to propose measures for managing the development of Buddhism. Studies using content analysis of the documents and related research. The results showed that the ideas and management style Buddhist temple in the need to modify the system. Format to fit the times. In accordance with the changes that occur over time. Even the presentation of the principles of the Buddha's teachings had to change the style and method of teaching. For practical guidance to management is good management, a development framework based on the rule of unaffiliated 6 includes the propagation of the public. The welfare and public housing And combined with the "Thailand 4.0", which is a development approach that will lead to the stability of Buddhism consists of the Buddhist faith. The joint highways Buddhism The heir to inherit the religious teachings of Buddhism. And adopting Buddhist Teachings to deploy on a daily basis.

Keywords: Management, Development, Temple, Thailand 4.0

ไทยแลนด์ 4.0 กับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ Thailand 4.0 and Economic change

พระมหาจักรพันธ์ จุกวโร (นระวะแก้ว)
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

ประเทศไทยถือว่าเป็นช่วงเปลี่ยนถ่ายในเรื่องต่าง ๆ ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของเศรษฐกิจ ที่ทุกคนภายในประเทศกำลังพูดถึงอยู่ ก็คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ คำว่า **Thailand 4.0** ไปไม่ได้ โมเดลในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลไทยประเทศไทยที่ต้องการก้าวข้ามความเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศที่มีความชัดเจนเริ่มต้นกันที่ Thailand 1.0 ซึ่งช่วงนั้นรัฐก็จะเน้นการลงทุนทางภาคเกษตรกรรม เช่น หมู หมา กา ไก่ ฟิชไร่ ฟิชสวน ส่วนการส่งออกสมัยนั้นยังเป็นพวกแร่ และไม่เป็นส่วนใหญ่ โมเดลต่อมาก็เป็น Thailand 2.0 ที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมเบาแต่หันมาใช้แรงงานจำนวนมากแทน เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า และเครื่องประดับ และในช่วงที่เราอยู่กันขณะนี้ก็คือ Thailand 3.0 ซึ่งเป็นยุคของอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เน้นเรื่องชิ้นส่วนยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้าที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น และไปลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย เพราะ Thailand 3.0 ที่เราเป็นกันมาตลอดจนถึงทุกวันนี้มันทำให้รายได้ประเทศอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เราไม่สามารถยับหนึ่ไปจากจุดนี้ได้สักที จะประสบผลสำเร็จหรือจะล่มสลาย ขึ้นอยู่กับคนในชาติว่ามีความพร้อมและเปิดใจในการรับการเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ Thailand 4.0, การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ

Abstract

The country Thailand is considered a change in matters quite a lot, especially in terms of the economy, every country are talking about, I would avoid the word Thailand 4.0 impossible Models for Economic Development of the Government of Thailand Thailand desired. across the country to middle income. To developing countries The need to set policy for developing countries is clear. Starting at the Thailand 1.0 which states that it will focus on investments in the agricultural sector, such as pigs, chickens, dogs, crows field crops, horticultural exports are minerals that time. And mostly wooden The model was later Thailand 2.0-oriented light industry, but instead turned to many workers, such as clothing, shoes, bags and jewelry. During this time we were together, it was Thailand 3.0, which is the era of heavy industry and exports. There are more foreign investment. Tech higher Focused on auto parts Integrated circuits more complex. And to invest in other countries because Thailand 3.0 we are together all day it makes income countries is only moderate. We can not move away from this one. Will be successful or will collapse. Depending on whether the nation is ready and open to change.

Keywords: Thailand 4.0, Economic change

ภาวะผู้นำกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์

Leadership and Human Resource Management

อำนาจ สาขาเศรษฐศาสตร์
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์การเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพนักงานในองค์การ การบริหารจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารองค์การ ซึ่งจะต้องนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์สามารถปฏิบัติงานต่างๆให้สำเร็จมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

การบริหารงานในองค์การมนุษย์ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการทำงาน ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และสร้างโอกาสการเจริญเติบโตขององค์การ การสรรหาคัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การบำรุง รักษา และการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวหน้าขึ้น จึงเป็นการช่วยให้องค์การเจริญเติบโตยิ่งขึ้น

บทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดทางภาวะผู้นำของการบริหารและการบริหารทรัพยากร มนุษย์เพื่อให้ผู้บริหารและผู้สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ได้ประโยชน์ต่อการบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การบริหารทรัพยากรมนุษย์

Abstract

Leadership in the organization is part of the relationship with employees in the organization. Management will succeed or fail depending on the management. Leadership is important in organizational management. This must be adapted to suit the situation, able to perform tasks successfully, efficiently and achieve the objectives.

Human resource management is an important resource that will help the work process achieve its goals. And create the growth opportunities of the organization. Recruiting, recruiting qualified personnel, maintenance and personnel development to advance. It helps the organization to grow up.

This article presents the concepts of leadership, management and human resource management for management and interested parties to apply. In order to benefit the management to be effective.

Keywords: Leadership, Human Resource Management

ฆราวาสาภิบาล: หลักการปกครองครอบครัว Gharavasabhibal: Family Governance Principles

บุญเตือน ทรัพย์เพชร
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

ฆราวาสาภิบาล หลักการปกครองครอบครัว ถือเป็นหลักการปกครองครอบครัวมิติใหม่แห่งการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหา กับสถาบันครอบครัว ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่สถาบันครอบครัวกำลังเผชิญกับวิกฤติอยู่ในขณะนี้ อันประกอบด้วยหลักดังนี้ 1) สูตร/ศิลป์ (ศีล) วิสัยทัศน์ วินัย ไฟในตัว และ มโนธรรม 2) สุขภาพ (สมาธิ) ใส่ใจเรื่อง 6 อ. 3) คลัง (ปัญญา) คือ คลังปัญญา และ คลังเสบียง 4) นา (ขันติ/วิริยะ) สร้างที่อยู่อาศัย สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความพอเพียง บูรณาการกับศาสตร์ทั้ง 3 คือ ศาสตร์พระราชา ศาสตร์สากล และ ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักของฆราวาสาภิบาล หลักการปกครองครอบครัว เน้นการทำงานอย่างมีความสุข การสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในครอบครัว การให้อภัยต่อกัน ช่วยกันสร้างสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิตตัวเองและครอบครัว ให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

คำสำคัญ : ฆราวาสาภิบาล, คลังปัญญา, คลังเสบียง

Abstract

Gharavasabhibal public governance principles governing family. The ruling family is a new dimension of management solutions with the family. In the current situation The family is facing a crisis right now. Include the following: 1) Formula / arts (commandment), vision, discipline, power and a conscience 2) Health (meditation) cares about 6 in. 3) Finance (wisdom) is that link and storehouses 4) na (patience / persistence) addresses. Create professional lives monetization sufficiency. 3 is integrated with science, science, Cardinal Health Sciences International and local knowledge.

Gharavasabhibal of public governance. The ruling family Focusing on work happily. Creating a good relationship within the family. Forgiving one another Help build something that is sacred to life and family. A stable, prosperous, sustainable.

Keywords: Gharavasabhibal, Intelligent Finance, Storehouses

ประสิทธิภาพในการบริหารงานยุคใหม่ Efficiency in New Age Management

สุขสันต์ เขียวพลอย
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

การบริหาร เป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การและสั่งการควบคุมกำกับความพยายามของสมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ ลักษณะที่สำคัญของการบริหารให้มีประสิทธิภาพนั้น ได้สังเคราะห์ไว้ 4 ประการ ดังนี้ 1. ต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายทุกครั้ง การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง มีใช้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่บริหารนั้นก็เรียกว่าผู้บริหาร ซึ่งในการบริหารงานนั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายไว้ก่อน ไม่ว่าจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตามส่วนการบริหารนั้นจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย 2. ต้องปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การบริหารเป็นแนวทางสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสังคมภายในและภายนอกองค์กร ถ้าผู้บริหารต้องการจะปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็อาจทำได้โดยการจัดหา เครื่องจักร เครื่องมืออันทันสมัยมาใช้ จัดการฝึกอบรมคนงานให้มีความสามารถยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อองค์กรและผู้บริหารด้วย 3. ต้องดึงความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลมาช่วยกัน การบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของกลุ่มคน เพื่อดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยกลุ่มคน มิใช่เป็นความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงบุคคลเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะว่าคนเราย่อมมีขอบเขตความสามารถจำกัด ทั้งด้านกำลังกาย กำลังสมอง และเวลาจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลมาช่วยกัน 4. ต้องพัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร การบริหารจะประสบความสำเร็จด้วยดี ผู้บริหารควรมีความสามารถในการบริหารให้มาบริหารในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้ความรู้ความชำนาญและการฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าผู้บริหาร ควรเพิ่มเติมความรู้ด้านต่าง ๆ ทางเทคนิคในการปฏิบัติโดยตรง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหาร

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, ผู้บริหารเชิงพุทธ

Abstract

Management is the process of planning, organizing, directing and controlling the efforts of the members of the Organization and other resources. The achievement of the goals of the organization. An important aspect of the administration to be effective. The 4 synthesis : 1. To define the purpose or aim at all times. Event management is one Not any person or group. If the person who will manage it, it's called the executive. The administration is required to define the purpose or aim them. Whether clearly defined or not, the administration will guide the implementation of the achievement of the objective 2. How to improve operational efficiency at all times. Administration is a major influence on society inside and outside the organization. If administrators want to improve the way you work, the more powerful it could not supply. Modern machine tools used Training workers to be more versatile. This is especially beneficial to organizations and practitioners as well. 3. Pull the cooperation of the parties to help each other. Management is about the ability of the group. To carry out the objectives to be achieved by a group of people. It is not the ability of any one person, just one person, only because we have a finite capacity for disposal. Both the physical brain and are thus bound to get cooperation from people to help 4. Management must develop Management will be successful with it. The service should have the capability of management to manage the organization effectively. By using the expertise and training of managers specifically. It is generally accepted that the executive. Should additional knowledge in technical practices directly. Management is required to have expertise in the management.

Keywords: Performance, Buddhist Administrators

ประสิทธิภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา
The Efficiency of Human Resource Development
in Accordance with the Threefold Training

พระครูวินัยธรปัญญา ปญญาวิโร (ศรีสมุทร)
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เพื่อสร้างคุณธรรมความดีในการดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาทและมีคุณภาพ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมมาประยุกต์ในการบริหารจัดการทั้งในองค์กร ภาครัฐ เอกชน สังคม ชุมชน และประเทศชาติ โดยการนำหลักไตรสิกขา คือ ศีล หมายถึง การรักษากายวาจาให้เป็นปกติเรียบร้อย สมาธิ หมายถึง การตั้งใจมั่นในสิ่งนั้น ๆ ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ในกองสังขารและสภาวะธรรมต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนำหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา นำมาปฏิบัติแล้วย่อมจะนำพาชีวิตทั้งใน องค์กร ภาครัฐ เอกชน สังคม ชุมชน และประเทศชาติ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างยั่งยืน มั่นคง มั่งคั่ง และนำความสันติสุขมาสู่มนุษยชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การพัฒนา, ไตรสิกขา

Abstract

The purpose of this article is to bring the dhamma teaching of the Buddhist temples in the training of human resources in the three of the ascetic is morality and concentration and wisdom to create the virtues of good in the life of the negligence and quality According to the principle of Buddhism the Dhamma application in the management of the organization and the state sector private sector community, society and the country by the heaven of the ascetic is the hibernate the means to maintain body speech to normal has focus means the committed It Intellectual property refers to the insight into the pile of body and mind and The Council of the Dhamma Applied in a performance that will see that the heaven of the ascetic is morality and concentration and wisdom to follow and shall take life organization and the state sector private sector community, society and the Nation Goals set for sustainable stable wealth and bring peace to humanity.

Keyword: Efficiency, Development, Threefold Training

บุพเพสันนิวาส ยุค 4 G
State of being husband and wife in the past life
in the Fourth Generation

อำนาจ ทาปิน
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

บุพเพสันนิวาส ยุค 4 G บทวิเคราะห์ความรักในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะด่วนและรวดเร็วทั้งจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของความรัก นอกจากนี้ยังมีลักษณะรักแบบไม่ลืมหูลืมตา อธิบายว่าไม่เห็นคุณค่าของความรักที่แท้จริง หลงไหลในค่านิยมจนมองไม่เห็นคุณค่าของความรักที่มีอยู่ โดยการอธิบายและวิเคราะห์ความหมายของคำว่า “บุพเพสันนิวาส” เพื่อนำเสนอแนวทางในการประคับประคองชีวิตคู่ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ประยุกต์กับบริบทของสังคมในปัจจุบัน เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติมุมมองของความรัก บนพื้นฐานของความรักความเข้าใจกันและกัน

บุพเพสันนิวาส ยุค 4 G จึงเป็นการได้อยู่ร่วมกัน ได้เป็นคู่ครองกัน บนพื้นฐานของความรักความเข้าใจกันและกัน ปฏิบัติดีต่อกัน เสมอกันด้วยคุณงามความดี อธิบายว่ามีบุญเสมอกัน มีลักษณะเหมือนคำว่า “คู่สร้างคู่สม” คือเสมอกันด้วยบุญ ด้วยเหตุนี้จึงเรียกว่าทำบุญร่วมกัน หรือ “ทำบุญร่วมชาติ” เพราะบุญคือคุณงามความดี มีลักษณะเหมือนคำว่า “คู่กรรม คู่เวร” คือทำคุณงามความดีต่อกัน เว้นการทำไม่ดีต่อกัน เมื่อปฏิบัติดีจึงถือว่าเป็นบุญ การปฏิบัติดีต่อกัน ก็คือทำบุญร่วมกัน การทำบุญนอกจากนี้ก็จะส่งเสริมให้มีความสุขทั้งกายและใจเช่นเดียวกัน ตามอานิสงค์ของการทำบุญนั้น

คำสำคัญ: บุพเพสันนิวาส บทวิเคราะห์ความรัก ความรักความเข้าใจ

Abstract

State of being husband and wife in the past life in the Forth Generation Analysis of love in the present age. It looks quick and quick, both the beginning and the end of love. It also has an unforgettable look. Explain that you do not appreciate the true love. Passion of values until the value of the existing love. By explaining and analyzing the meaning of the word. "State of being husband and wife in the past life" To provide a way to sustain a happy life together. According to the guidelines of Buddhism Applied to the present context of society. To modify attitude View of love Based on love, understanding each other.

4 G as the husband and wife in previous existence had been put together. It pairs On the basis of love and mutual understanding. Be nice to each other With equal goodness. He explained that there was a tie Looks like the word "Spouse" is consistent with merit. This is why it is called the common people or "national philanthropy" because charity is a virtue. Looks like the term "double-action double duty" is to do good to each other. Leave the poor against each other. When good practice is considered a merit. Practice good together Merit is shared In addition to encouraging philanthropy happy both physically and mentally as well. According to The New Song of merit.

Keywords: State of being husband and wife in the past life Love analysis Love, understanding

การพัฒนาเชิงพุทธเพื่อความยั่งยืนยุค ไทยแลนด์ 4.0 Buddhist Development for the Sustainable in Thailand 4.0

พระอธิการเฉลย ฉนทโก(อิมทับ)
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

สภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากไม่ว่าจะด้านการศึกษา ด้านอาชีพ การดำรงชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรมแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์แก่สายตาบางสิ่งอย่างสามารถจับต้องได้ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ประโยชน์มากมายการติดต่อสื่อสารทันสมัยติดต่อได้รวดเร็วขึ้นกว่าการเป็นอยู่เดิมนำไปสู่การพัฒนาในหลาย ๆ ด้านของสังคม เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการพัฒนาหลายส่วนเช่นด้านสังคมเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เกิดความก้าวหน้าทันสมัยขึ้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการตามแผนในระดับองค์กรในระดับประเทศอาจเรียกว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อพัฒนาให้ทันยุคทันสมัยตามความต้องการหรือตามเป้าประสงค์ในสิ่งที่กำหนดไว้มีการติดตามประเมินเพื่อเกิดการพัฒนากำหนดวิสัยทัศน์เป็นกระบวนการเพื่อให้การพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างไม่หยุดนิ่งอาจกำหนดตามปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคมในปัจจุบันนี้ ณ เวลานั้นเพื่อให้ปัญหาหมดหรือเบาลงไป

คำสำคัญ: การพัฒนา, ความยั่งยืน, ไทยแลนด์ยุค 4.0

Abstract

Thailand still stuck in the economic model. "Do less." we want change. "Do less, much" will have to change from the production of goods. "Commodities" into products of "innovation" and the change from driving the country with region industry. To the driven by technology creativity. And innovation as agriculture must change from the traditional agriculture to the modern agriculture. Focus on management and technology or Smart Farming by farmers to get rich. And farmers entrepreneurship change from traditional SMEs into Smart Enterprises Startups and potential high changed from traditional service model which is value creation is quite low. To the service value change from low skill workers to the workers with knowledge and skills of high Thailand 4.0 model is stable. Wealth and sustainable.

Keywords: Development, Sustainable, Thailand 4.0

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาการวิเคราะห์ นโยบายสาธารณะของไทย Remarks on Thailand Public Policy Analysis

ดร. วีระ จุฑาคุปต์
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

บทความนี้จะกล่าวถึงจะกล่าวถึง “ ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะของไทย “ กรอบแนวคิดที่จะใช้ในการสังเกต ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย ในกรณีของไทยการศึกษาการกำหนดนโยบายการวิเคราะห์นโยบายจะเริ่มจากการกำหนดนโยบายหรือระบุปัญหาของนโยบาย ซึ่งปัญหาที่ใดจะเป็นปัญหาที่นำมาสู่การกำหนดนโยบายมักจะเป็นปัญหาที่ระบุโดยฝ่ายข้าราชการ มากกว่าเป็นปัญหาที่มาจากประชาชน โดยเฉพาะในช่วงที่การเมืองไทยอยู่ในระบบอำมาตยาธิปไตย เมื่อเป็นเช่นนี้ ต้องมีการจัดทำเค้าโครงและกระบวนการพัฒนานโยบาย สถาบันองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องในช่วงที่การเมืองอยู่ในระบบดังกล่าว ซึ่งได้แก่ สถาบันและองค์กรในระบบราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในการริเริ่มและในการพัฒนานโยบายดังนี้

คำสำคัญ: การวิเคราะห์, นโยบายสาธารณะ

Article

This article discusses the "Remarks on Thailand Public Policy Analysis," a concept that is used to observe such policies. Policy into Action and Assessment Policy In the case of Thailand, education, policy analysis, policy begins with a policy or specific policies. The problem is that any problems that have led to policy issues often identified by the Commissioner. More trouble is coming from the public. Especially in the political system in Thailand to cover the drug bureaucracies. When this Requires the preparation of layouts and policy development processes. Institutions to get involved in the political system in such institutions and organizations, including the bureaucracy involved in both the initiation and development policies.

Keywords: Analysis, Public Policy.

การตัดสินใจทางการบริหาร Administrative Decision

ณัฐชยา วงษา
หน่วยวิทยบริการ วัดท่านา ตาก

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการนั้น แม้จะประกอบด้วยองค์ประกอบชัดเจนได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุม แต่คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของผู้บริหารได้แก่การตัดสินใจ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารจะต้องใช้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร แม้ว่าการตัดสินใจของบุคคลจะอยู่ที่การเลือกทางเลือกใดจากหลายทางที่มีอยู่ เช่น หัวหิน ภูเก็ต หรือระยองในการตัดสินใจดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่ต้องคำนึงอยู่ในระดับหนึ่ง และการตัดสินใจอาจทำได้ไม่ยาก แต่การบริหารองค์การซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกเป็นข้อจำกัด ทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารอาจทำได้ลำบาก การตัดสินใจเพื่อให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการเป็นสิ่งที่ผู้บริหารในยุคปัจจุบันจะต้องเรียนรู้ที่จะทำอย่างเป็นระบบ เนื่องจากแรงกดดันจากหลายปัจจัย

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, การบริหาร

Abstract

This article is intended for those interested in General who need to have knowledge about the management process consists of clear elements include: Planning, organizing, facilitating, and control, but one of the most important features of the management, including decision. Which executives must be used in all stages of procedures in administration, although the party's decision to choose which option is on the way from the many that exist, such as Hua Hin, Phuket, Rayong, or in such decisions, it can be seen that there are factors that must take into account a Government and the decision may not be difficult, but the management organization, which consists of internal and external constraints. Making the decision of the Executive may be difficult. The decision to give the Administration the desired objectives is what today's executives must learn to do is because of pressure from several factors.

Keyword: Administration, Decision

ชราธัมมสูตร : การดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพระพุทธศาสนา
The Discourse on Old Age : Taking care of the Elderly in accordance
with the Buddhist Teachings

พระครูธีรศาสน์ไพศาล
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

บทคัดย่อ

สภาวะการณ์ปัจจุบันเรื่องของผู้สูงอายุถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนจะต้องหันมาให้ความสำคัญอย่างจริงจัง จากสถิติของประชากรไทยพบว่าจำนวนผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คาดการณ์ว่าอีกประมาณ 13 ปีข้างหน้า พ.ศ.2573 จำนวนประชากรผู้สูงอายุจะมีประมาณ 17,763,000 คน ทำให้ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว ประชากรส่วนใหญ่ของไทยนับถือพระพุทธศาสนา การนำเอาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะพระพุทธศาสนาเน้นเรื่องของจิตใจและการยอมรับสภาพตามความเป็นจริง

การศึกษาหลักธรรมในชราธัมมสูตรเพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการที่จะดูแลผู้สูงอายุ ให้เกิดความเข้าใจในสังขารแห่งชีวิตให้ตระหนักว่าชีวิตของคนทุกคนจะต้องประกอบด้วย ความทุกข์ประจำสังขาร อันได้แก่ ความแก่ ความเจ็บ และความตาย เหมือนกันทุกคนไม่มีข้อยกเว้น การทำให้ผู้สูงอายุได้เข้าใจแล้วนำไปพิจารณาปฏิบัติตามแนวทางนี้ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ยังเหลืออยู่อย่างปล่อยาวได้ และมีความสุขตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

คำสำคัญ : ชราสูตร, ผู้สูงอายุ, แนวทางพระพุทธศาสนา

Abstract

In the present situations of Thailand, the elderly is assumed to be one of the important issues every sector concerned have to seriously lend hands together to take care of them. According to the Thai population statistics, by the year of B.E. 2573, or 13 years onward, the elderly population will be 17,763,000. This leads Thailand to become the full elderly society. The majority of the Thais are Buddhists ; therefore, the adoption of the Buddhist teachings to be one of the guidelines in taking care of the elderly are very specially appropriate because Buddhism emphasizes the mind development and teaching to see everything as it really is.

The study of the discourse on old age is to adopt this teaching to be a guideline in helping the elderly to clearly understand the reality of life in terms of being aware that all living beings are subject to suffering which are consisted with old age, illnesses and death all have to face them with no exception. Having explained and guided according to this teaching can create benefits to spend the elderly's remaining life effectively and finally gain highest bliss due to Buddhism.

Keywords: Discourse on Old Age, The Elderly, Buddhist Guideline.

รูปแบบการตัดสินใจตามหลักพุทธจิตวิทยา The Model Decision making to Buddhist Psychology

พระศรีปริยัติธาดา
ทิพย์ ชันแก้ว
ธนันต์ชัย พัฒนะสิงห์
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นกระบวนการของการแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยทั่วไปการตัดสินใจเป็นบทบาทหน้าที่ ที่บ่งบอกถึงแตกต่างระหว่างบุคคลกับบุคคล การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจ ในการปฏิบัติงานทุก ๆ เรื่องทุก ๆ กรณีเพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัวอารมณ์ ความรักใคร่ ชอบพอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไป โดยหลักการ 1) การแยกแยะตัวปัญหา เป็นเรื่องราวของการสร้างความแน่ใจ มั่นใจ โดยการค้นหาความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง 2) การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นการเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็ได้ 3) การประเมินค่าข่าวสารเป็นความจำเป็นที่จะต้องประเมินค่าดูว่า ข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลาและสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ 4) การกำหนดทางเลือก การกำหนดทางเลือกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นการที่พยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลายๆ วิธี 5) การเลือกทางเลือก เมื่อได้กำหนดทางเลือกต่าง ๆ ออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ปัญหา การเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติต่อไป เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง 6) การปฏิบัติตามการตัดสินใจเมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกเข้ามาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือก

ตามหลักพุทธจิตวิทยานั้น ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่าสัพปุริสธรรม 7 ประการ สำหรับเป็นหลักการในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ประกอบ 1. อัมมัญญาตา ผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้นต้องมี ความรู้จักธรรม รู้หลักความจริง หลักการ หลักเกณฑ์ กฎธรรมดา กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล 2. อัตถัญญาตาผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้นต้องมีความรู้จักอรรถประโยชน์ รู้ความมุ่งหมายประโยชน์ที่ประสงค์ 3. อัตตัญญาตา ผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้นต้องมีความรู้จักตน คือ รู้ว่า เรานั้นว่า โดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม 4. มัตตัญญาตา ความรู้จักประมาณ ผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้น ต้องมีความพอดี กล่าวคือ ต้องรู้จักขอบเขตความพอเหมาะในการทำงานในเรื่องต่าง ๆ

5. กาลัญญตา ความรู้จักกาล ผู้ที่พร้อม ในการตัดสินใจนั้นต้องมีรู้จักกาลเวลาอันเหมาะสม จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทำหน้าที่การงานตรงเวลา เป็นเวลา และทันเวลา 6. ปริสัญญตา ความรู้จักบริษัท ผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้นต้องมีรู้จักชุมชน รู้กิริยาที่จะประพุดต่อชุมชนนั้น จะประพุดติอย่างไร 7. บุคคลัญญตา ผู้ที่พร้อมในการตัดสินใจนั้น ต้องมีความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดยอธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, จิตวิทยา

Abstract

Decision Making is the process of seeking alternatives that are available from alternatives. And the choice is possible. In general, the decision is a role. Indicates the difference between a person and a person. Decision is a matter of inevitable management and management. Decision is heart In every job, every Case to proceed to the objective. There may be tools to help you to consider. There is a personal reason, emotion, affection, involvement in decision making. Decide and process a process. that consists of various steps In principle, 1) discrimination problem. It is a story of ensuring certainty by finding out the true problem. 2) Finding the information about the problem, finding out what is causing it 3) Valuation information is a necessity to evaluate. The news came in right. Appropriate enough to meet the time and be able to analyze the problem 4) Determination of choice The choice of as many options as possible. It is trying to cover the way to solve the problem in many ways. 5) Choosing an alternative When the options are out. Set priorities and suitability to solve problems. Choice of options to continue operating. It is generally accepted that. It's a real decision. 6) The decision-making when the choice is selected has been. It follows the effect of decision or choice.

According to Buddhist psychology. Use the Buddhist principles called seven Sutras for the principles of decision-making. 1. To make the decision to be ready to make decisions. Righteousness Know the principles of truth, principles, rules, rules, rules of reason. 2. The eye who is ready to make decisions must know the utility. Knowing the purpose of the purpose. 3. Who is ready to make decisions that they have to know is that we know that by gender, power, knowledge, ability, aptitude and virtue. 4. Those who are ready to make the decision. Must be fit, that is, to know the extent of the right to work in various things. 5. The grace of knowing the time to be ready for the decision must have known the proper time. Will undertake various activities. To work on time, time and time. Those who are ready to make the decision must know the community. Know how to behave towards the community. How to behave 7. Punk Those who are ready to make the decision. Must know the person is the difference of the person that by virtue, virtue and virtue.

Key words: Decision Making, psychology,

สารานิยธรรม นำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

Saraniyadhamma: The Principle of Leadership for Excellence

รุ่งสุริยา ทอมวัน
สมาพร มั่งคั่ง
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสหลักธรรมอันจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร เอาไว้ 6 ประการด้วยกัน อยู่ในหมวดธรรมที่เรียกว่า สารานิยธรรม 6 ซึ่งเป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง เป็นหลักธรรมที่จะเสริมสร้างความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นต่อกัน และกันอยู่เสมอในยามที่ระลึกถึงกัน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นภายในองค์กร อันจะนำมาซึ่งความสุข ความสันติ ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าทั้งหลายทั้งปวง ดังพระพุทธวจนะบทที่ว่า "ความสามัคคีของหมู่คณะเป็นเหตุนำความสุขมาให้" ฉะนั้นองค์กรที่ต้องการจะเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้น ควรนำเอาหลักธรรมทั้ง 6 ประการ ไปใช้บริหารองค์กรอยู่เนืองๆ

คำสำคัญ: บริหาร, สารานิยธรรม

Abstract

Buddha has said the principles that guide and strengthen unity, 6 things to happen in your organization. In fairness category called Saraniyadhamma 6. This is a principle which is the location of the memorial. The principles to strengthen the good sense to come up against each other is always on guard at the memorial. Which will be instrumental in strengthening unity, solidarity happening within the organization. This will bring happiness, peace and stability. And growth catalysts. The word Buddha is like that. "The unity of the group is to bring happiness to the incident." Therefore, organizations need to strengthen unity and solidarity to happen. Should take the 6 principles to the organization repeatedly.

Keywords: Management, Saraniyadhamma

อำนาจกับการเมือง Power and Politics

พระครูวชิรคุณพิพัฒน์ ดร.
หน่วยวิทยบริการ กำแพงเพชร

บทคัดย่อ

การเมืองเป็นการต่อสู้แข่งขันชนิดหนึ่ง ในการแสวงหาอำนาจ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ ต้องการความสำเร็จ ความมั่นคงในชีวิต และอำนาจ เพราะ อำนาจเป็น วิธีทาง ที่มนุษย์ต่างแสวงหา เพื่อจะนำอำนาจนั้นไปแสวงหาความสำเร็จและความมั่นคงตลอดจนสิทธิและผลประโยชน์ต่าง ในการเข้าถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการตอบสนองความต้องการของตนเอง ตลอดจนการใช้อำนาจทางการเมืองให้ผู้อื่นยอมรับและปฏิบัติตามการตัดสินใจของตนเอง

การเมืองเป็นเรื่องของการได้มาซึ่งอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของผู้ปกครองให้กับผู้ถูกปกครอง ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ : อำนาจ การเมือง อำนาจทางการเมือง การจัดสรรทรัพยากร

Abstract

Politics is a kind of competition. To seek power Because of human nature Need success Security in life and power, because power is a way that human beings seek to bring that power to seek success and security as well as rights and benefits. To access limited resources to meet their own needs. As well as the use of political power to allow others to accept and follow their own decisions.

Politics is about acquiring the power to allocate limited resources of the ruler to the ruler. Provide value and benefits.

Keywords: power, politics, Political power, Resource allocation

สิทธิกับความมั่นคงของมนุษย์ Human Rights and Security

ผศ.ดร. ชงชัย สิงอุตม
พัชรี สายบุญเยื่อน
วิทยาลัยสงฆ์เลย

บทคัดย่อ

สิทธิเป็นหลักการหรือความจำเป็นพื้นฐานของความมั่นคงของมนุษย์เพราะ มนุษย์จะมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตที่ดีได้ต้องคุณค่าความเป็นคน มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิในชีวิต เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการที่จะมีชีวิตอยู่และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัย การได้รับสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอันได้แก่ปัจจัยสี่ การได้รับความช่วยเหลือ การปฏิบัติต่อกันด้วยการยอมรับซึ่งกันและกันโดยตระหนักถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าของชีวิตที่เสมอภาคเท่าเทียมกันและสิทธิในการที่จะพัฒนาตนเองเป็นการให้บุคคลได้มีโอกาสจากสังคมในการที่จะพัฒนาตนเองอย่างชอบธรรม เพื่อที่จะสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และปกครองตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิในชีวิตและร่างกาย เป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิดเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคลที่มีอยู่ในสภาวะธรรมชาติ สิทธิในชีวิตและร่างกายดังนี้อาจจะถูกพรากไปจากบุคคลได้และสิทธิในความเสมอภาคเป็นการแสดงว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้มนุษย์มีความมั่นคงในชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีอย่างแท้จริง นอกจากปัจเจกบุคคลจะมี สิทธิในชีวิตและร่างกาย แล้วยังจะต้องมีหลักประกันในเรื่องหลัก สิทธิความเสมอภาคจึงเป็นรากฐานอันสำคัญของ ความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์

คำสำคัญ : ความมั่นคงของมนุษย์, สิทธิมนุษยชน, ความเท่าเทียม

Abstract

Rights are the fundamental or fundamental necessity of human security because Human security is a good way to live a human worth. Human dignity being a life right is the most fundamental right to live and to be protected. The necessity for life is fourfold. Getting help Mutual recognition by recognizing the dignity and value of life in an equitable and equal way, and the right to self-development, give people the opportunity to be righteous in society. In order to decide for yourself. And self-governing especially Rights in life and body It is something that comes from the person born as the right of the individual in the natural state. The right to life and body can not be taken away from the individual and the right to equality shows that all human beings have equal rights and freedoms.

For this reason, in order to make human life more stable with dignity. Apart from individuals, there will be Rights in life and body It also has to be secured in the main. Equality is a cornerstone of Stability in human life

Keywords: Human Security, Human Rights, Equality

การเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง The Enhancing Health and Buddhist Learning in Lampang Province

ดร.สมจันท์ ศรีปรัชยานนท์
วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาปัจจัย เงื่อนไขที่มีต่อการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวทางพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวทางพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระสงฆ์ ผู้นำชุมชนและแกนนำ เพื่อให้รู้ถึงการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

การปฏิบัติศาสนกิจในการขับเคลื่อนเรื่องศีลและเสริมสร้างสุขภาวะตามแนวพระพุทธศาสนา นั้น มีเป้าหมายเพื่อให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตนำไปสู่การพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ ให้เกิดความสุขที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจสอดคล้องกับหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ 1) กายสุข ความสุขอันเกิดจากทางกาย โดยแรกเริ่มจากกระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคลในเนื้อหา สาระ เป็นการสร้างความรู้ที่ถูกต้อง ตระหนักถึงความจริงจนสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติในการรักษาสุขภาพตนเอง 2) ศีลสุข การเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติจากการข่มใจตนเองในการละเว้น/งดกระทำความผิดหรือสิ่งที่เป็นบาปจากการตระหนักรู้ถึงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ไม่เบียดเบียนตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางด้านจิตต่อไป 3) จิตสุข ภาวะแห่งนามธรรมที่เกิดจากการฝึกฝน ข่มใจแต่ละบุคคลในการตระหนักและรับรู้ถึงความดีงาม จิตใจบริสุทธิ์ ไม่ขุ่นมัว ความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจที่บริสุทธิ์ ย่อมทำให้สุขภาพทางด้านจิตใจ 4) ปัญญาสุข เป็นภาวะแห่งปัญญาอันสมบูรณ์แบบ หมดจดยอมทำให้เห็นสัจธรรมอันเป็นสภาวะแห่งสรรพสิ่งเข้าสู่บรมสุขทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีต่อการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา 2 อย่าง คือ 1) ปัจจัยภายใน อันเกิดจากตัวบุคคลทั้งทางด้านบุคคล งบประมาณ ระยะเวลาและเครือข่าย 2) ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยทางอ้อมต่อการจัดกิจกรรมทั้งวิถีชีวิต ชุมชน สภาพแวดล้อม สื่อมวลชน ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา

นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขที่ทำให้งานประสบความสำเร็จและเหลือ คือ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม วิธีการดำเนินชีวิต ความต่อเนื่อง งบประมาณ ท่าทีของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนและสื่อมวลชน เงื่อนไขดังกล่าวย่อมส่งผลต่อพระสงฆ์และชุมชน เพราะฉะนั้นการพัฒนาชุมชนต้องขจัดจุดที่เป็นอุปสรรคขัดต่อการปฏิบัติงาน และเร่งส่งเสริมส่วนที่ดี ให้มีศักยภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น พัฒนาให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์แก่สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นพัฒนาที่ถาวรมั่นคงต่อชีวิตและจิตใจอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง, สุขภาวะ, การเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา

Abstract

The purposes of this research are: 1) To study the Enhancing Health and Buddhist Learning in Lampang Province 2) To study the Factor and Condition of the Enhancing Health and Buddhist Learning in Lampang Province and 3) To Analyze the Enhancing Health and Buddhist Learning in Lampang Province. This research is a qualitative study and using sampling group of Sangha, Leader and Core Community for enhancing health and learning along the Buddhist province.

The result of study is found that:

The Buddhist work in the leading precepts and enhancing the Buddhist Health has a goal for bringing the communities to be well in the physical and mental development, completed on physic and mind that regards to Buddhist teaching as 1) Physical joy that comes from the body and beginning of personal learning process, knowledge and right understanding to aware of the fact to be changed in attitude in maintaining their health 2) Precept Joy that learning and bringing to practices for self-restraint, omission / no offense or awareness the sin and behavioral change in a way that does not encroach on their own, to lead to the mental development 3) Mental Joy that arising from the practice of abstraction by afflicted individual to realize and recognize on the goodness, having the purity mind, unclouded mental integrity and making the physical and mental health and 4) Intellectual Joy is a state of perfect wisdom, to be seen the fact as a condition of existence into the supreme Buddhist Way.

In addition, there are two factors that be enhancing health and learning along with Buddhism as 1) Internal Factor as personality, budget, time and network 2) External Factor as the indirectly activities on community life, community, environment and media. These factors impact to the Enhancing Health and Buddhist Learning in Lampang Province.

However, there is also a condition that makes success and failure is leader, social participation, economic and social situation, llifestyle, continuation, budget, attitude of the Sangha for social development and media. These conditions would be affected the Sangha and community. Thus, the development community must eliminate the barriers against the practice, accelerating and promoting the Buddhist health activities for making the completed form for society and nation and to be sustainable life and mind.

การเรียนรู้กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ของนักเรียนมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ ๔ เขตพื้นที่ จังหวัดน่าน
The Learning with Moral and Ethics Development
and Desirable Values of the Junior High School Students
at Nan Province

พระชยานันท์ทมนี, ผศ.ดร.
วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ เฉลิมพระเกียรติฯ

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ข้อ คือ (๑) การเรียนรู้ (๒) เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (๔) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงชั้นที่ ๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาโรงเรียน จำนวน ๗๓ คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในช่วงชั้นที่ ๔ จำนวน ๓๕๔ คน

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ ๔ โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ชั้นกำกับกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวมทั้ง ๓ ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวมทั้ง ๘ ด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีค่าแปลผลก็อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาได้แก่ ความกตัญญู กตเวทิต่า ค่านิยมแห่งความเป็นไทย ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา และความประหยัด ตามลำดับ สำหรับผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวมทั้ง ๘ ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านก็อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเมตตา กรุณา รองลงมาได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ค่านิยมแห่งความเป็นไทย ความกตัญญู กตเวทิต่า ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และความประหยัด ตามลำดับ

นักเรียน มีความคิดเห็นว่า คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ๘ ด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็น ๐.๖๘๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การเรียนรู้ ๓ ด้าน กับ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ๘ ด้าน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง ๐.๒๗๒ ถึง ๐.๖๖๙ และคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ๘ ด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็น ๐.๖๑๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ ๓ ด้าน กับ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ๘ ด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง ๐.๒๓๓ ถึง ๐.๖๕๙

ประการสุดท้าย แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ชั้นระบุปัญหาและวางแผน พบว่า ควรวิเคราะห์ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน แล้วจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจแล้วผนวกกับสิ่งที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนา แล้วนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เราคาดหวัง ชั้นกำกับกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูและบุคลากร ควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาแล้วนำไปวางแผน พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่กำหนดในวิสัยทัศน์ โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ด้วย ชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข พบว่า ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ละปี เทียบเคียงกับเป้าหมายที่วางไว้ หากงาน/โครงการใดไม่บรรลุ ควรหาสาเหตุ หารูปแบบ แนวทางแก้ไขปัญหา และพัฒนางานต่อไป

คำสำคัญ: คุณธรรม, จริยธรรม, ค่านิยมที่พึงประสงค์, นักเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aims to study Moral and Ethics Development and Desirable Values of the junior high school students of Nan Educational Area Office, to study their moral and desirable values, to study the relation between learning and desirable values of those students and to revise the guideline for developing all aspects. The samplings were from the 73 school administrators and teachers and the 4th level junior high school students of 354.

From the study, it is found that:

The students' opinions towards Moral and Ethics Development and Desirable Values of the students were in the medium in all aspects. In each aspect, it showed the high scale on the process of learning activities. The school administrator's opinions towards the learning also were in the medium in all aspects but in each aspect the medium scale on the process of learning activities is shown.

The students' opinions towards the student's eightfold moral and desirable values were in high of all aspects. When ordered from the highest to lowest, it showed as follows: loyalty or honesty, gratefulness, value of Thainess, responsibility, discipline, hospitality, loving kindness and frugality respectively. In case of the school administrators, their opinions towards the student's eightfold moral and desirable values were in the medium in all aspects. Considering from the highest to lowest, it showed loving kindness, hospitality, value of Thainess, gratefulness, discipline, responsibility, honesty and frugality correspondingly.

The students' opinions towards the eightfold moral and desirable value were shown that the significance was .05 and the correlation analyzed was 0.689. In each aspect, the threefold of learning with the eightfold moral and desirable value showed that the significance was .05 and the correlation coefficient was between 0.272 to 0.669. The school administrators' opinions towards desirable values have shown the significance was .05 and the correlation coefficient was 0.613. When considered by each aspect it showed .05 of the significance and the positive correlation coefficient of 0.233 – 0.659 between the learning and disable values.

At the last, the guideline for developing the learning moral and desirable value showed that in the needs of students, guardians and communities should be analyzed in the process of problem identification. The preparation of vision and obligation merging with the national curriculum is also set. All the above mentioned would be for the characteristic of students as good knowledge, skill and desirable characteristic. The process of learning activity indicated that teachers and staff should analyze the curriculum and planning for the knowledge management in order to achieve the quality of students and then the annual educational plan should be made. The process of evaluation and improvement, at last, mentioned that the job evaluation should be done every year and compared with the above mentioned target. If any plan does not reach its goal, the way-out needs to be undoubtedly found.

Keywords: Moral and Ethics, Desirable Values, Junior High School Students

การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและการพัฒนาตนเองตามหลักมงคลสูตร
ที่ปรากฏในสุภาษิตพระร่วง

An analytical study of the concept of self-development
according to Mongkhala Sutra in Proverbs of Phraruang.

ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล
พระครูพิพิธจารุธรรม
ภูวเดช สิ้นทับศาล
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักปฏิบัติในการพัฒนาตนเองตามหลักมงคลสูตร 2) เพื่อศึกษาแนวคิดการพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนในสุภาษิตพระร่วง และ 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลักปฏิบัติการพัฒนาชีวิตตามหลักมงคลสูตรกับหลักคำสอนที่ปรากฏในสุภาษิตพระร่วง ผลการศึกษาพบว่า

มงคลสูตรเป็นหลักการพัฒนาตนเอง มีองค์ธรรม 38 ประการ เป็นระบบการพัฒนาตั้งแต่มุมพื้นฐานจนถึงขั้นสูงสุด คือ พระนิพพาน โดยสามารถจำแนกตามลักษณะของการพัฒนาตนเองออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นพื้นฐาน 18 องค์ธรรม ชั้นกลาง 12 องค์ธรรม และขั้นสูง 8 องค์ธรรม ส่วนสุภาษิตพระร่วงสามารถจำแนกตามลักษณะของการพัฒนาตนเองออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) ด้านการมีสัมพันธไมตรี 2) ด้านการใช้ชีวิต 3) ด้านการประกอบกิจการ 4) ด้านพฤติกรรม 5) ด้านองค์ความรู้ และ 6) ด้านจิตใจ ในความสัมพันธ์ระหว่างมงคลสูตรกับสุภาษิตพระร่วง พบว่ามีสอดคล้องกันในแนวทางของการพัฒนาตนเอง มีคำสอนในสุภาษิตพระร่วง จำนวน 129 บทที่สัมพันธ์กับหลักมงคลสูตร แต่มี 16 บทที่ไม่มีความสอดคล้องกันเพราะเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นความเชื่อท้องถิ่น ในส่วนที่แตกต่างกันคือ เป้าหมายและวิธีการนำเสนอ

คำสำคัญ:การพัฒนาตนเอง, มงคลสูตร, สุภาษิตพระร่วง

Abstract

There are 3 objectives of the research: 1) to study the concept and practice of self-development according to the principle of Mangala Sutta, 2) to study the concept of self-development according to the doctrine in Proverbs of Phraruang, and 3) to analyze the relationship between the principles of life development according to Mangala Sutta and the doctrines in Proverbs of Phraruang. The study indicated that:-

Mangala Sutta, there are 38 blessings, is the principle of self-development from the basic to complete life in human beings to the highest Dharma in Buddhism – Nirvana. The Mangala Sutta can be classified by the nature of self-development into three categories: 1) basic self-development consists of 18 blessings, 2) intermediate self-development consists of 12 blessings, and 3) advanced self-development consists of 8 blessings.

Proverbs of Phraruang is classified as Didactic literature. It can be classified according to the characteristics of self-development into 6 groups: 1) in relationship, 2) in life, 3) in business, 4) in behavior, 5) in knowledge and 6) mental development. In term of relationship between the practice of life in accordance with Mangala Sutta and the doctrine in the Proverbs of Phraruang, the study revealed that the 129 verses in Proverbs of Phraruang are related to the Mangala Sutta 38, but there are 16 verses not correspondence with the Mangala Sutta because the contents are local belief. The differences are the goal and the presentation method.

Keywords: Self-development, Mongkhala Sutta, Proverbs of Phraruang

การประยุกต์ใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 กับชุดความรู้มัคคุเทศก์น้อย
วัดพระธาตุดาเวา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
Application on Itdhipada 4 into the Junior Guides Knowledge Set of
Phra Dhat Pha-Ngao Temple, Wiang Sup-District, Chiang Sean District,
Chiang Rai province

เสพบัณฑิต โหน่งบัณฑิต
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

บทคัดย่อ

กิจกรรมหน้าที่ในทุกระดับชั้น ควรมีหลักธรรมยึดเหนี่ยวเป็นแรงขับเคลื่อนภายใน เปรียบเหมือนกลไกภายนอกกับภายใน ผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมเป็นเหมือนตัวขับเคลื่อนกลไกภายนอก (Hardware) ส่วนหลักธรรมที่ประกอบใช้ในกิจกรรมนั้นเปรียบเป็นตัวขับเคลื่อนกลไกภายใน (Software) ทั้งสองอย่างจึงต่างต้องประคับประคองกันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

การสร้างรูปแบบ (Model) กิจกรรมอบรมมัคคุเทศก์น้อย วัดพระธาตุดาเวา มีกลไกภายนอก 4 อย่าง คือ 1) Speech การพูด 2) Model ภาพลักษณ์ที่เป็นแบบอย่าง 3) Entertain มีความสนุกในการทำงาน และ 4) Knowledge มีความรู้ และมีกลไกภายใน คือ หลักอิทธิบาท 4 คือ 1) ฉันทะ Love 2) วิริยะ Operation 3) จิตตะ Verifying และ 4) วิมังสา Evaluation เมื่อกลไกทั้งสองทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ การอบรมจึงสำเร็จด้วยดี

คำสำคัญ: การประยุกต์, อิทธิบาท 4, ชุดความรู้, มัคคุเทศก์น้อย

Abstract

There should be an anchor in all level of activities as an internal force. It is like an external and internal mechanism. Activity drivers are like external mechanisms/ Hardware and The Dhamma used in the activity is like internal mechanism/ Software. Both are to fostering each other properly and consistently.

Creating a Training Model of Wat Phra Dhat Pha-Ngao Junior Guides, there are 4 external mechanisms: 1) Speech 2) Model 3) Entertain and 4) Knowledge and for the internal mechanism is Itdhipada 4 : 1) Chanda : Love 2) Viriya : Operation 3) Citta : Verifying and 4) Vimangsa : Evaluation. When two mechanisms work together consistently, activity will be successful.

Keywords: Application, Itdhipada 4, Knowledge Set, Junior Guides

โยนิโสมนสิการ: แนวคิดและกระบวนการพัฒนาทักษะทางความคิด

Yonisomanasikàra: Concepts and Processes for Developing Cognitive Skills

พระครูโกวิทธรรมวาที,ดร.
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการพัฒนาทักษะทางความคิด โดยยกเอาหลักโยนิโสมนสิการ พบว่า โยนิโสมนสิการ เป็นระบบของปัจจัยในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ออกเป็นอย่าง ๆ ก่อนจะสรุปความสัมพันธ์กับปัจจัยในปัจจุบันที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาทักษะทางความคิดตามหลักโยนิโสมนสิการอย่างน้อย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การพัฒนาทักษะการสำรวจสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน ขั้นที่ 2 การพัฒนาทักษะความคิดในการแยกแยะสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน ขั้นที่ 3 การพัฒนาทักษะความคิดการเชื่อมโยงกับสาเหตุ และขั้นที่ 4 การพัฒนาทักษะความคิดในการสรุปผลเชิงประจักษ์ และขั้นที่ 5 การนำเสนอแนวทางการเลือกทางออกสำหรับการแก้ปัญหา

คำสำคัญ: โยนิโสมนสิการ, การพัฒนาทักษะความคิด

Abstract

This article aims to analyze the concept and process of thinking skills development by applying the principle of Yonisomanasikàra. It is a system of factors in determining things, before concluding the relationship with the current factors that affect the process of developing the cognitive skills in accordance with the principles of yoga in at least 5 steps: 1. Developing survey situation of Current Problems. 2 Developing Thinking Skills to Identify Current Situation Problems. 3 Developing Thinking Skills. 4 of the causes and development of skills, ideas and empirical results presented guidelines and 5.to choose a solution for the problem.

Keywords: Yonisomanasikàra, Processes for Developing Cognitive Skills

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0

Educational Administration of Local Government Organizations in Thailand 4.0

วุฒิกัณฑ์ มุลศรี
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาบุคลากรในประเทศให้เกิดการพัฒนาทางด้านศักยภาพบุคคล จากการจัดทำแผนพัฒนาทางการศึกษา ทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้รัฐผ่านแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะก่อให้เกิดตัวกิจกรรมการเรียนรู้ การเสริมสร้างความคิดกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้วยการสร้างแผนพัฒนาการศึกษาที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมความรู้ให้เป็นระบบเพื่อให้เกิดรูปแบบพัฒนาการศึกษา ซึ่งทั้งสองด้านจะทำให้เกิดความรู้ที่เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของประเทศ ซึ่งนอกจากนั้นแล้วควรมีการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้

คำสำคัญ : การจัดการศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The educational management of the local government organization in Thailand 4.0 in response to the government policy for human resource development in the country to develop human potential. From the development plan of education. Both the promotion of state learning through the development plan of the local government organization. which will lead to learning activities. Enhancing thinking sets educational standards by creating an educational development plan that supports the creativity of the learner. Knowledge management is a tool for gathering knowledge into the system to form a developmental education. Both sides will bring knowledge to the development of human resources of the country. In addition. there should be support for integration or networking of learners to exchange knowledge

Keywords: Education Management, Local Administration, Thailand 4.0

การจัดการองค์กรให้ยั่งยืนด้วยหลักเบญจศีลและเบญจธรรม
Sustainable Organizational Management by Benjasil and Dharma

ดร.สงวน ตรีสุขี
การประปานครหลวง

บทคัดย่อ

ณ.ปัจจุบันนี้ การศึกษาได้เจริญไปทั่วทุกมุมโลก คน ซึ่งเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนสังคม ให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน การศึกษาไม่ได้ทำให้คนมีจิตใจสูงขึ้นมาเลย คนในปัจจุบัน สภาพจิตใจอ่อนแอทุกขณะ ทุกคนมุ่งหวังประโยชน์ใส่ตน ในแทบทุกองค์กรเกิดการทุจริตเนื่องจากคนต้องการอำนาจ ซึ่งอำนาจจะทำให้เขาได้มาซึ่งทรัพย์สิน ในทางพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธองค์ในฐานะที่เป็นผู้นำของบริษัทที่สิ่งพระองค์ให้องค์กรอยู่รอดด้วยหลักธรรม ดังนั้นเพื่อที่จะให้ทุกองค์กรอยู่รอดได้สู่เป้าหมายที่ยั่งยืนนั้น ก็ต้องนำหลักธรรม ที่ชื่อว่าหลักเบญจศีลและเบญจธรรมเข้ามาให้บุคลากรปฏิบัติอย่างจริงจังตั้งแต่ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหาร พนักงานทุกระดับ ซึ่งเมื่อบุคลากรทุกระดับปฏิบัติอย่างจริงจังและเต็มที่แล้ว องค์กรจะไม่เกิดการทุจริต จะทำให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: หลักธรรม, การส่งเสริมให้องค์กรยั่งยืน

Abstract

Now Education has flourished all over the world. To progress in every way Education does not make people upright, people in the present state of mind weak every moment. Everyone is looking forward to their benefits. In almost all organizations there is a lack of power because people want power. The power to get his property. In the religion The Lord, as the leader of his company, provided him with the principle of survival. So in order for all organizations to survive on a sustainable basis, I need to lead the principles. The main names of Benjasil and Benjaram come to the staff seriously from policy makers, executives, employees at all levels. When all levels of people practice seriously and fully. The organization does not suffer any recklessness. It will make the organization sustainable.

Keywords: Doctrine, Promoting Sustainable Organizations

การจัดการความรู้เชิงพุทธเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพในไทยแลนด์ 4.0

Buddhist Knowledge Management to Produce Qualified Graduates in Thailand 4.0

กัณฑ์คุณ จงงามวิไล
จันทร์สม ตาปูลิง
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

การจัดการความรู้เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพภายใต้ยุค 4.0 เป็นวิธีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เกิดบัณฑิตที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย การส่งเสริมกิจกรรม, การสร้างแรงจูงใจ, การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้, การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์, และการแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิต ซึ่งจะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ตามมา เช่นเดียวกับหลักสูตรศึกษา ทั้งสี่คือการปฏิบัติ สมาธิคือจิตใจมุ่งมั่น และปัญญาคือการพัฒนาจนเกิดความรู้ ควรจะให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เสนอความคิดและอธิบายเหตุผลของความคิดนั้นด้วยตนเอง ควรจะมีการประเมินผลการจัดการความรู้เป็นประจำเพื่อพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่กว้างขึ้นอาจจะมีการออกไปค้นคว้านอกพื้นที่

คำสำคัญ : การจัดการความรู้, บัณฑิตที่มีคุณภาพ, ยุค 4.0

Abstract

The knowledge management to produce quality graduates under the 4.0 era is a learning method for the development of quality graduates, including the promotion of activities, motivation, the organization of learning environments. Know, support, creativity, and knowledge exchange. These are the things that contribute to the development of the potential of the graduates. This will bring about new innovations as well as the Three Senses. The whole precept is to practice. Meditation is a determined mind. And intelligence is the development of knowledge. The learner should be the one who gives the idea and explains the reason for the idea by himself. Knowledge management should be regularly assessed to develop more effectively. It should encourage a broader exchange of knowledge, perhaps to be outsourced.

Keywords: Knowledge Management, Qualified Graduate, Thailand 4.0

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทศวรรษหน้า Human Resource Development in the Next Decade

ผศ.ดร.เสนห์ ใจสิทธิ์
พระมหาอรรถพล นรินสโร
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มศักยภาพ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และพฤติกรรมที่ดีในการทำงานในองค์กรมาจากแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้น ทั้งด้านภาวะภายในที่เป็นการทำงานเข้าใจตนเอง ด้านสังคม ด้านการคิดวิเคราะห์ทำให้เข้าใจถึงเหตุที่เกิดขึ้นและผลที่ตามมาด้วยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการประเมินและการควบคุมตนเองจนสามารถสร้างผลผลิตด้านการปฏิบัติการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น องค์กรควรสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาบุคคลเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่แท้จริง มิใช่การบังคับด้วยระเบียบวินัยเพียงอย่างเดียวที่ก่อให้เกิดความอึดอัดในเชิงการปฏิบัติงานอันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กร

คำสำคัญ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, ศตวรรษที่ 21.

Abstract

This article is intended to analyze human resource development. According to studies, it has been found that Strengthening of skills, attitudes, and good behavior in the workplace of the organization, from the concept of human resource development to increased capacity. In terms of internal conditions, self-understanding, social, analytical thinking, understanding the causes and consequences of systematic thought processes. Self-assessment and self-control can produce more productive and efficient work performance. Therefore, organizations should motivate people to develop genuine partnerships. It is not only discipline that causes operational awkwardness, which is an important factor in the development of human resources in the organization.

Keywords: Human Resource, Development, Next Decade

ความสุขกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ Happiness and English Learning

ภราดร สุขพันธ์
อาเดช อุปนันท์
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีเป้าหมายเพื่อเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข ด้วยแนวคิด หลักการ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน รูปแบบ และเทคนิคต่างๆ ที่สามารถทำให้ผู้เรียนรู้เกิดความเข้าใจ ความมั่นใจตัวเอง มีสุขภาพดี และเรียนอย่างมีความสุข เช่น การอาศัยเพลงในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การดูภาพยนตร์ภาษาอังกฤษจากเสียงต้นฉบับ การดูการ์ตูนภาคภาษาอังกฤษ การดูข่าวบันเทิงภาคภาษาอังกฤษ และ การสนทนาภาษาอังกฤษด้วยภาษาง่ายๆ จะเห็นได้ว่าความสุขกับการเรียนรู้ต้องมาด้วยกัน เพราะความสุขเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนที่ทำให้เด็ก นักเรียน นิสิต และนักศึกษา เกิดความรู้สึกอยู่เสมอว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ไม่ยาก รู้สึกไม่กลัว รู้สึกไม่เบื่อหน่าย และเกลียดชังต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เหล่านี้เป็นเหตุและปัจจัยที่สามารถส่งเสริมให้เด็กนักเรียน นิสิต และนักศึกษาเพื่อที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข

คำสำคัญ : ความสุข, การเรียนรู้, ภาษาอังกฤษ

Abstract

This article aims to learn English happily with concepts, methods, processes, procedures, styles and techniques. That can make learner understand, self-confidence, to be good healthy and to learn happily such as music and learning English, watching English movies from original audio, watching English cartoon, watching English entertainment news and English conversation with simple language. It can be seen that happiness and learning those they must come together. Because happiness is a factor that promotes and supports to the students, as well as they always feel that learning English is not difficult, afraid, bored and hate to learn English. These are the reasons and factors that can promote the students in order to learn English happily.

Keywords: Happiness, English Learning

เน็ตเหนื่อย: โรคที่กำลังแพร่หลายในยุคไทยแลนด์ 4.0

Tired Net: Diseases That are Prevalent in Thailand 4.0

ณัฐรุณี เอี่ยมอินทร์
หน่วยวิทยบริการวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร สุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นยุคที่ผู้คนมักจะใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้นและใช้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำกัดเพศ, อายุ, สถานะ ตลอดจนระดับการศึกษา เหล่านี้เป็นต้น โดยอาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า "อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง" (Internet of Things) หรือ ไอโอที (IoT) ในบางสถานที่ที่มีสัญญาณโทรศัพท์หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เร็ว ไม่แรง ทำให้ผู้ใช้มักจะเกิดความหงุดหงิด และความหงุดหงิดนี้เอง เป็นต้นเหตุของโรคที่กำลังแพร่หลายในยุคไทยแลนด์ 4.0 นี้ นั่นคือ โรคเน็ตเหนื่อย

คำสำคัญ: เน็ตเหนื่อย, ไทยแลนด์ 4.0, อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง

Abstract

In the Thailand 4.0 is an age where people are more likely to use the internet and use it anytime, anywhere. Not limited to gender, age, status, and education. These are the in some places, the signal or the Internet is not fast, the user is often irritated. And this irritability itself. The cause of the disease is widespread in Thailand 4.0 this is the disease is tired.

Keywords: Tired Net, Thailand 4.0, Internet of Things

กระบวนการสร้างและการใช้องค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นในจังหวัดแพร่
The Process of Creation and Using the Knowledge of Local Scholars
in Phrae Province

ผศ.นวัชโรจน์ อินเต็ม
พระมหาฐิติพงษ์ วรทสสี
วิทยาเขตแพร่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาชีวิตและผลงานปราชญ์ท้องถิ่นในจังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างและการใช้องค์ความรู้ของปราชญ์ท้องถิ่นในจังหวัดแพร่ และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลงานปราชญ์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัดแพร่ดำเนินการโดยวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผลการวิจัยปราชญ์ท้องถิ่น ในจังหวัดแพร่ จำนวน 20 รูป/คน พบว่า

1. การศึกษาชีวิตและผลงานปราชญ์ท้องถิ่นจังหวัดแพร่ พบว่า

1.1 ชีวิตของปราชญ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดพระพุทธศาสนาเคยผ่านการบรรพชาอุปสมบทมาทุกท่านมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมเชี่ยวชาญด้านภาษาล้านนาและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา

1.2 ผลงานปราชญ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่มีผลงานด้านวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา แต่งคำภีร์เรื่อง มหาวิบาก สะท้อนถึงผลกระทบทางพระพุทธศาสนาและคำภีร์ สารากาวิจิตร สะท้อนถึงหลักธรรมทางเมตตาและคุณธรรมเป็นเหตุให้อายุยืน

2. ด้านกระบวนการสร้างและการใช้องค์ความรู้ปราชญ์ท้องถิ่น ในจังหวัดแพร่ พบว่า

2.1 การสร้างองค์ความรู้ปราชญ์ท้องถิ่น แต่ละท่านมีความเชี่ยวชาญด้านภาษาล้านนา และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับล้านนา สร้างองค์ความรู้โดยการเขียนธรรมและการแปลอักษร ข่อย การประดิษฐ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การเสวนากลุ่มของปราชญ์ชาวบ้าน มีถ่ายทอดไปสู่เยาวชนท้องถิ่นทำเป็นหลักสูตรตำราท้องถิ่น

2.2 การใช้องค์ความรู้ปราชญ์ท้องถิ่นถ่ายทอดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมล้านนาสู่สังคมชุมชน โดยผ่านการอบรมและการฝึกฝน ประชาชนและเยาวชน มีการประพจน์ร่วมกันด้านประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น

3. ผลการวิเคราะห์ผลงานปราชญ์ที่ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดแพร่ พบว่า

3.1 ธรรมเรื่องมหาวิบาก มีอิทธิพลในการทำให้สังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นเกิดความสงบสุขประชาชนมีความละอายต่อบาปทุจริต เกรงกลัวจะได้รับผลของการกระทำความชั่ว สร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3.2 ธรรมเรื่อง สารากาวิจิตร เป็นธรรมคำภีร์ที่มุ่งเน้นเรื่องประเพณีการสืบทอด อันเป็นเหตุให้อายุยืน และยังทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ในวันประกอบพิธีสืบทอด เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขพ้อง สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

คำสำคัญ: กระบวนการสร้าง, องค์ความรู้, ปราชญ์ท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research are 1) to Study life and works of local scholars in Phrae Province , 2) to study the process of creation and using of knowledge of local scholars in Phrae Province 3) to analyse the works of local scholars with the cultural promotion of Phrae province. This research is a qualitative research by interview on local scholars in Phrae Province 20 people.

The result of research are found that

1. The life and works of local scholar in Phrae province found that

1.1 The most of local scholar relation with Buddhism and they used to be ordian. Their life related to cultural society, erpert on canna cangyage and Buddhist Citerature.

1.2 The works of local scholars had Buddhist literatcre and created Mahavibak scripture refered to Buddhist action and sarakavirigasuttra refered to loving-hindnen and long life

2. The process of builting and using knowledge of Phrae scholars found that.

2.1 The creating knowledge of local scholar each of them hed expert in Lanna language and Lanna ceremony. They created knowledge by dharma writing and translated Dharma, The creation local cultcre and home scholar seminar.

2.2 The Usage of local knowledge in order to pass on knowledge, the wayof life and Lanna culture to society through training and practicing youth and population.

3. The analysis result of the of local expert's that enhance Phrae local culture shown that

3.1 The doctrine of Mahawibak Influence the peace of society, local culture and shame of sins.

3.2 The doctrine of Saragavijasoot is a scriptural that aims to educate life prolonging or Seab Cha ta and to make the societg be in unitg.

Keywords: The Process of Creation, the Knowledge, Local Scholars

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเรียนภาษาอังกฤษ

Applying the Buddhist Doctrines for Learning English

พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี,ดร.
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นความพยายามที่จะประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสำหรับใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนและวิธีการเรียนภาษาอังกฤษให้สัมฤทธิ์ผล จากการศึกษาพบว่า การเรียนภาษาอังกฤษให้สำเร็จนั้น ตัวผู้เรียนต้องพัฒนาตนเองให้เกิดอิทธิบาท 4 คืออะไรบ้าง ซึ่งเป็นหลักธรรมเบื้องต้นในการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความรักในการเรียน และในการเรียนนั้น ต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้ตามหลัก “หัวใจนักปราชญ์” คือ สุ จิ ปุ ลิ ได้แก่ สุ สุตะ ฝึกฟัง พุด จิ จินตะ ฝึกการคิด ตอบโต้เป็นภาษาอังกฤษ ปุ ปุจฉา ไม่เข้าใจให้สอบถาม โดยไม่ต้องกลัวว่าจะพูดผิด เพราะการพูดผิด เป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนรู้ และ ลิ ลิขิตะ เป็นการจดบันทึกช่วยจำ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพตนเองให้ดีขึ้นได้ หากนำเอาหลักธรรมเหล่านี้ไปประยุกต์กับการเรียนทุกศาสตร์ย่อมทำให้การเรียนประสบความสำเร็จไม่ใช่แค่กับการเรียนภาษาอังกฤษเท่านั้น

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, การเรียนภาษาอังกฤษ

Abstract

This article is an attempt to apply the Doctrines of Buddhism to the fundamentals of learning English. It inspires learners to learn English successfully. The result of studies found that learning English was successful. The students need to develop themselves according to the 4 paths of accomplishment, or also known as 4 bases for success. What is the basic principle to inspire a love in learning? According to Buddhism, one who needs to succeed in studying English has to learn on the main learning method, "heart of the wise." This means to listen, think, ask, and write without fear of being right or wrong. Wrong speech is one of the processes of learning. It will give students the opportunity to develop their own potential. Applying these principles to all subjects will make learning a success, it is not just learning English but for all subjects.

Keywords: Application, Buddhist Doctrines, English Learning

การใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ตามหลักพุทธวิธี
The Ways of Life in Online Social Media According
to Buddhist Approach

พระมหาทวิ มหาปญฺโญ, ผศ.ดร
พระมหาสมเจต สมจารี
เกรียงไกร พินยารัก
บัณฑิตวิทยาลัย

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยเรื่องการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ตามหลักพุทธวิธี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ 2) เพื่อศึกษาหลักพุทธวิธีเพื่อการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ 3) เพื่อเสนอแนวทางการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์อย่างมีความสุขตามหลักพุทธวิธี เป็น การวิจัยเอกสาร และแบบสอบถาม

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อการดำเนินชีวิตในสังคม หรือมีส่วนเกี่ยวข้องและส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม จาก การสำรวจเชิงสถิติ เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อ ปัญหาในการดำเนินชีวิตในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับที่สูง ซึ่งมีอิทธิพลและสัมพันธ์กับการ ดำเนินชีวิตในสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสังคมเป็นสำคัญ ทั้งในระดับปัจเจก และ ระดับสังคมในลักษณะการร่วมกันเป็นสังคมโดยรวม

การใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์เชิงพุทธนี้ เป็นดั่งเช่นมรรควิธีที่เป็นเหตุนำไปสู่ผล คือ การ เปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เป็นประโยชน์สุข โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากภายในตนเองของ บุคคลแล้วกระจายไปสู่สังคม

คำสำคัญ : สังคมออนไลน์, พุทธวิธี

Abstract

This research contains three objectives: (1) to study on-line socialisation (2) to study the Buddhist way to live a social life on-line and (3) to propose the way to live a happy life on-line according to the Buddhist teachings. The researcher had conducted a documentary research and used questionnaire to research the Buddhist on-line socialisation.

The research reveals that the on-line socialisation has become an important problem that impacts the living in the society or has related and caused social problems. From the statistical survey, the social network behaviours affect the on-line socialisation at high which influenced and related to the living of a social life, especially the social behaviours, at the individual as well as societal levels.

The Buddhist on-line social life is like the right path causing the effects which will change the society in a beneficial way, starting from the inner self then expand to the society.

Keywords: Online Social Media , Buddhist Approach

ผู้นำกับการสร้างความเปลี่ยนแปลง Leader and Change Creation

พระมหาสุชาติ อนุบาลโย
วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

บทคัดย่อ

ด้วยสภาพของสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปข้างหน้าอย่างตลอดเวลา จากสังคมขนาดเล็ก เป็นสังคมขนาดใหญ่ หรือที่เรียกกันว่าสังคมเมือง ซึ่งต่างจากสภาพของสังคมในอดีตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ จนบางครั้งเหมือนไม่เห็นการเปลี่ยนแปลง แต่ในยุคปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากสังคมโบราณจนปัจจุบันกลายเป็นสังคมสมัยใหม่ ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนและเด่นชัดคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาคการเกษตร เป็นสังคมอุตสาหกรรม จากสังคมแบบชนบทมาเป็นสังคมเมือง โดยมีการพึ่งพาทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งในสภาพของสังคมยุคปัจจุบันเป็นยุคที่กล่าวกันได้ว่า เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ทุกๆ สังคม ทุก ๆ องค์กรต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับสังคม ระดับองค์กร ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและอื่นๆ และผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ย่อมส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ ในสภาพการณ์เช่นนี้ผู้ที่มิบทบาทในการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นกลายเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางบวกคือผู้นำ ผู้นำถือได้ว่าเป็นตัวแทนของสังคมหรือองค์กร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถหรือมีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ผู้นำจึงต้องมีรูปแบบในการแสดงออกถึงความเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันกับคนรอบข้างซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ตามหรือผู้ที่มีส่วนสนับสนุนในฐานะที่ผู้นำจำเป็นต้องการความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับผู้ตาม หนึ่งความคิดของผู้นำที่จะทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำกับผู้ตามอาศัยการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงในสังคมและองค์กร ภาวะความเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่บางครั้งยากที่จะมองเห็นชัดเจนเกินที่จะเรียนรู้ได้ คนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ผู้นำมิได้เป็นมาโดยกำเนิด ผู้นำสามารถสร้างขึ้นได้ โดยเกิดขึ้นจากการใช้ความพยายามและการทำงานหนักของบุคคลนั้น ดังนั้นคนส่วนใหญ่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำได้และศักยภาพดังกล่าวเปรียบเสมือนเมล็ดพืชของภาวะผู้นำที่แฝงอยู่ภายในตัวเรา ทั้งนี้สิ่งที่เป็นประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับอาจเป็นได้ทั้งในแง่ให้คุณ ที่จะช่วยให้เมล็ดพืชงอกงามขึ้นมาหรืออาจให้โทษไปทำลายเมล็ดพืชดังกล่าวก็ได้ หรือกล่าวโดยสรุป คนเราสามารถที่จะเอาจริงเอาจังต่อการพัฒนาคุณสมบัติของการเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นได้หรือจะเลือกปล่อยให้คุณสมบัติเหล่านี้คงซ่อนเร้นแฝงอยู่ภายในตนต่อไปอีก

คำสำคัญ: ผู้นำ, ความเปลี่ยนแปลง

Abstract

Societies always change from small ones to larger ones known today as urban societies. In the past, societies changed slowly so much so that they did not seem to change at all. But at present, traditional societies have been transformed into modern societies. One can see that traditional agricultural societies have been industrialized and urbanized. People are more dependent on technology. These societal changes have led to a change in the people's way of life . Every organization in each society is facing with changes in economic, social, political, cultural, values and technological aspects in the global, regional and national levels which may result in both negative and positive effects. If we want positive changes, competent leaders are needed. They may have influence to lead the direction of change. The leaders must be able to form visions with followers. Leaders and followers must work together to direct change. It is now believed that everyone has a potential to be a leader. He or she can be trained to become one. Leadership is inherently in everyone. So we must make a serious effort to develop ourselves to be leaders.

Keywords: Leader, Change

รูปแบบการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ
ตามโครงการพระราชดำริฯ พื้นที่จังหวัดน่าน

Integrated Management Model and Conservation of Natural Resources and
Environment according to Project Following His Majesty the King's Initiatives,
Nan Province

พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปณฺโญ
วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

บทคัดย่อ

การทำวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการตามโครงการพระราชดำริฯ พื้นที่จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ ตามโครงการพระราชดำริฯ พื้นที่จังหวัดน่าน อีกทั้งเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนเพื่อเสนอแนวทางซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งการค้นคว้าจากเอกสารและการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ โดยผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการตามโครงการพระราชดำริฯ พื้นที่จังหวัดน่าน มีหน่วยงานเข้ามาร่วมดำเนินงานหลายฝ่าย อย่างไรก็ตาม พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ควรได้รับแก้ไขปรับปรุง

คำสำคัญ: การจัดการ, การอนุรักษ์, ทรัพยากรธรรมชาติ, สิ่งแวดล้อม, โครงการพระราชดำริ

Abstract

Methods of management and conservation for the upstream the Pid Thong Lang Phra Project following His Majesty the King's Initiatives, Nan province. The purpose is to study the management and conservation of natural resources and environmental integration project works in Nan. Moreover, in order to analyze the problems and obstacles. As well as to propose The study also The researchers used a combination of research methods, both qualitative research and quantitative research. Both research papers and to collect information from questionnaires for complete information purposes. The study showed that Management and conservation of natural resources and environment integration under the initiative of the provincial authorities have joined the various parties, however, found that there are some problems that should be addressed.

Keywords: Management, Conservation, Natural resources, Environment, His Majesty the King's Initiatives

คอร์รัปชันไม่ใช่อุปสรรคการพัฒนาสังคมไทย

The Corruption is not an Obstacle to Thai Society Development

ดร.ธีรทัศน์ ไรจน์กิจจากุล
วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ เฉลิมพระเกียรติฯ
พระครูปลัดเถรานุวัตร,ดร.
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

บทคัดย่อ

ปัจจุบันปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และการคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งในการพัฒนาประเทศ โดยปัญหานี้ยังไม่มีที่ท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ถึงแม้จะมีการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรอิสระเข้ามารับบทบาทในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันแล้วก็ตาม ปัญหาเหล่านั้นก็ยังคงอยู่นั้นเป็นเพราะคอร์รัปชันไม่ใช่อุปสรรคที่แท้จริงของการพัฒนาประเทศแต่เป็นโลภะ (ความโลภ) ที่คือรากเง้าที่แท้จริงของการคอร์รัปชัน และแนวทางการป้องกันและแก้ไขที่ถูกต้องต้องใช้ธรรมคัมครองโลก ๒ ประการ โดยต้องนำไปใช้อย่างจริงจัง ครอบคลุมทุกคน ทั้งถึงทุกพื้นที่ และกระทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถป้องกันการคอร์รัปชันได้อย่างยั่งยืนให้กับสังคมไทย

คำสำคัญ : คอร์รัปชัน, การพัฒนาสังคมไทย

Abstract

Today, corruption is a major problem in many countries around the world. The Corruption has become one of the most important issues in developing countries and It also intensified and more and more complex. Now, Thailand has established Independent Organization but Independent agencies cannot protect and solve all problems. Because corruption is not real cause but as greed (greed). The Correct Way of protection and problem solving are Lokapala-dhamma (virtues that protect the world). To apply seriously, cover everyone, all over the area and continuously. It is to protect corruption in sustainability.

Keywords: Corruption, Thai Society Development

วิธีสืบพยานบุคคลในคดีอาญา

The Person Witnesses Examination Method in a Criminal Case

ดร.ณัฐพงศ์ธัช กุรัตนธรรมา

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

พยานบุคคลนับว่าเป็นพยานที่สำคัญที่สุดและจำเป็นสำหรับคดีทุกประเภท พยานบุคคลหมายถึง ตัวบุคคลผู้ไปเบิกความให้ข้อเท็จจริงต่อศาล ซึ่งจะต้องเป็นพยานที่สามารถเข้าใจและตอบคำถามได้เป็นผู้ที่ได้ยินหรือทราบข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะมาเบิกความด้วยตนเองโดยตรง ในคดีอาญาโจทก์มีหน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์เสมอว่า ได้มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น พยานบุคคลมีหน้าที่ 1)ไปเบิกความต่อศาล 2)สาบานตนหรือกล่าวคำปฏิญาณ 3)เบิกความตามความสัตย์จริง 4)หน้าที่อื่นเช่นพยานต้องเบิกความด้วยวาจาจะอ่านข้อความที่เขียนมาไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลหรือเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ พยานจะต้องลงชื่อในบันทึกคำเบิกความที่ศาลทำขึ้น พยานต้องไม่เบิกความต่อหน้าพยานอื่นที่จะเบิกความภายหลัง

คำสำคัญ: วิธีสืบพยานบุคคล,คดีอาญา

Abstract

The person Witnesses are the most important and necessary witnesses for all types of cases. Person witness means the person who testifies to the facts. This must be a witness who can understand and answer the question as a person who hears or knows the message about the matter to testify directly. In the criminal case, the plaintiff has a duty to prove or always prove that. There has been a criminal offense and the defendant is the offender. Witnesses are responsible. 1) To testify in court 2) Swearing or vow 3) Testifying as faithful 4) Other duties, such as testimony, must be verbally verbose to read unaccountable messages unless authorized by the court or expert witnesses. The witness must sign in the court testimony record. The witness must not testify in the presence of another witness who will testify later.

Keywords: The Person Witnesses Examination Method, Criminal Case

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนาและวัฒนธรรม การเทศน์มหาชาติ
จังหวัดน่าน – แขวงไชยบุรี สปป.ลาว
Exchanging of Religion and Culture about the Vessantara Jataka Preaching
between Nan of Thailand and Sainyabuli Province of Lao PDR

เชษฐ์ นิมมาทพัฒน์

วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ เฉลิมพระเกียรติฯ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนาและวัฒนธรรมการเทศน์มหาชาติ จังหวัดน่าน – แขวงไชยบุรี สปป.ลาว มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหาและองค์ความรู้การเทศน์มหาชาติในจังหวัดน่าน และแขวง ไชยบุรี สปป.ลาว และ ศึกษาพิธีกรรม และวิธีการเทศน์มหาชาติในจังหวัดน่าน และแขวงไชยบุรี สปป.ลาว เพื่อวิเคราะห์รูปแบบ พิธีกรรม และกระบวนการสร้างวิถีวัฒนธรรมของชาวพุทธในจังหวัดน่าน และแขวงไชยบุรี สปป.ลาว ใช้วิธีการศึกษาในลักษณะวิธีการวิจัยแบบผสมกล่าวคือ เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ มีกระบวนการคือ 1. การประชุมปฏิบัติการระดมสมอง 2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 3. การสังเคราะห์งานวิจัยร่วมกัน 4. การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยพบว่า เนื้อหาในการเทศน์มหาชาติของของจังหวัดน่านและแขวงไชยบุรี มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เทศน์มหาชาติเป็นการพรรณนาถึง “เรื่องพระเวสสันดรชาดก” กล่าวถึงอดีตชาติของพระพุทธเจ้า เอกลักษณ์ของทางเมืองน่าน เรียกว่า “ระบำช้างข้ามท่ง” ที่แขวงไชยบุรี จะเป็นทำนองที่มีคำคล้องจองภาษาร่าย เป็นคำขบถ่าของหมอผีในพิธีสู่ขวัญ แล้วถูกพัฒนาเป็นคำและทำนองอ่านโองการของพราหมณ์กับเทศน์มหาชาติของพระสงฆ์ และคำขบถ่ามีพัฒนาการต่อไปเป็นหมอลำ ที่ลำทำนองต่างๆ ซึ่งมีลูกคอและเสียงโหยหวน ทำนองดังกล่าว เรียกว่า “แหล่พะเหวด ”

ผลการศึกษาระบบการสร้างวัฒนธรรมเพื่อจัดงานสานสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดน่านและแขวงไชยบุรี เริ่มจากมีจุดมุ่งหมายในการปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติให้ กับประชาชน ความพึงพอใจในการจัดงานในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในช่วง 3.51 -4.50 ประชาชนทั่วไปเห็นว่ากิจกรรมเทศน์มหาชาติสร้างสามารถสร้างความสามัคคีปรองดองกันระหว่าง ชุมชน และ ระหว่าง จังหวัดน่านและแขวงไชยบุรี ได้มากที่สุด และทำให้ประชาชนได้รับความรู้ที่ได้รับจากการเทศน์มหาชาติแต่ละภักดิ์ ทั้งงานนี้ยังที่กิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พุทธศาสนาที่พึงพอใจและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมในการเทศน์มหาชาติได้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ได้ในระดับมากอีกด้วย นอกจากนี้ระยะเวลา สถานที่ และเจ้าหน้าที่ที่สร้างความพึงพอใจเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมีความต้องการที่จะให้มีกิจกรรมการเทศน์มหาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวัฒนธรรมในอนาคต

คำสำคัญ: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้, ศาสนาและวัฒนธรรม, เทศน์มหาชาติ

Abstract

The relation exchanging of religious and culture about the Vessantara Jataka between Nan and Sainyabuli of Lao PDR. To study the pattern Content and knowledge of preaching in Nan and Xaignabouli, Lao PDR and study of ritual. And how to preach the races in Nan. And Xaignabouli Lao PDR to analyze the ritual patterns and processes of Buddhist culture in Nan province. And in Xaignabouli, Lao PDR, the research method is mixed method. It is a combination of qualitative research and quantitative research. By using the primary data collection method. And secondary data the process is 1. Brainstorming Workshop 2. In-depth interview 3. Synthesis of collaborative research 4. Study of related papers and research the research found that. Content in the preaching of the province of Nan and Xaignabouli. There is a similarity, ie, the sermon is depicted. "The story of Vesakorn allegory" refers to the past of the Buddha. The identity of Nan City is called "Ra-bum-chaig-karm-tong" The Xaignabouli It is a melody with rhymes. It is the word of the shaman's driving instructor at the ceremony. Then was developed as a word and a melody, read the verses of the Brahman with the preaching of the monks of the monks. And the driving is further developed into a morale. The melody With tremolo and shrill The melody is called "lae-pa-weed" and cultural process to organize the relationship between Nan and Xaignabouli. The purpose is to cultivate the concept and attitude of the people. Which has an average of 3.51 -4.50. The public saw that the activity in Sermon To create the most harmonious unity among the communities and between Nan and Xaignabouli, and to gain the knowledge gained from each sermon. The whole event is also open to the promotion of Buddhist dissent and the exchange of knowledge about the culture. Including the exchange of learning the way of life and culture is also very much with. In addition, the time, place and staff were very satisfied. The public needs to have a preaching activity to exchange knowledge and culture in the future.

Keywords: Exchanging, Religion and Culture, the Vessantara Jataka Preaching

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา ศิลปะการขายและเทคนิคการนำเสนอ
เรื่อง กระบวนการขาย โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการตลาด
Development of Learning Achievement in the Course of Sales Art and Technical
Presenting on the Sales Process Using Role Play
for 3rd Year Students in Marketing

ดร.ภาสกร รอดแผลง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาศิลปะการขายและเทคนิคการนำเสนอ เรื่อง กระบวนการขาย สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการตลาด โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) เทคนิคการสอนแบบบทบาทสมมติ 2) แบบประเมินพฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลสรุปการศึกษาค้นคว้าคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการตลาด ในรายวิชาศิลปะการขายและเทคนิคการนำเสนอ เรื่อง กระบวนการขาย โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และมีผลการแสดงออกทางพฤติกรรมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: ศิลปะการขาย,เทคนิคการนำเสนอ, กระบวนการขาย, การแสดงบทบาทสมมติ

Abstract

The purpose of this research was to develop the learning achievement in sales art and technical presenting the sales process for the 3rd year students in Marketing by using role play. The Samples were 3rd year students in Marketing, Thepsatri Rajabhat University, 22 students, acquired by specific selection. The tools used in this research were 1) role-playing techniques 2) behavioral assessment models. The statistics used in the study were frequency, percentage, mean, and standard deviation. From this research can discuss the conclusion that the study was 3rd year students in marketing in sales arts and technical presenting the sales process using role play have a better academic achievement and the effect of behavioral expression is good.

Keywords: sales art, presentation techniques, sales process, role play

สมเด็จพระสังฆราชไทย : รสนิยม ความเห็นขัดแย้ง และกลไกการได้มา Thai Patriarch : Tastes, Conflict and Acquisition Mechanism

มัลลิกา ภูมะธน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ดิเรก ด้วงลอย
วิทยาเขตนครสวรรค์
พระปลัดระพิน พุทธิสาโร
คณะสังคมศาสตร์

บทคัดย่อ

การแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราชไทยโดยพระมหากษัตริย์เป็นโบราณราชประเพณีของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การตั้งมีความหมายถึงการยกย่อง หรือเพื่อเป็นกลไกในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นผ่านความใกล้ชิดกับรัฐ และรัฐอำนาจ นับแต่มีการพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 19 [16 ธ.ค.2558] ประเด็นเรื่องสังฆราชและการแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราชกลายเป็นข้อถกเถียง ขัดแย้งในวงกว้าง โดยมีฉากหลังเป็นความขัดแย้งทางการเมือง[ฝักฝ่าย/เหลือง-แดง] /มีประเด็นทางศาสนาแอบเคลือบอยู่ส่วนนอก การยกแนวคิดเรื่อง “สังฆราช” ต้อง “บริสุทธิ์-สะอาด-สว่าง-สงบ” ไม่มีมลทิน ตามพระธรรมวินัย หลักปฏิบัติทางกฎหมาย และธรรมเนียมราชประเพณี ถูกนำมาเป็นกลไกโต้แย้ง ถึงการจะได้มาซึ่งสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 20 ในมุมกลับฝ่ายสนับสนุนก็เสนอแนวคิดสิทธิสลับกันตามกำหนดเวลาของแต่ละนิกาย แยก 2 สังฆราช แบบเขมร หรือศรีลังกา รวมไปถึงการเสนอให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยที่มาและการตั้งสังฆราช ทั้งมีการเรียกร้องให้ตั้ง “สังฆราช” อย่างเร่งด่วน ผ่านการชุมนุมเรียกร้อง [15 ก.พ.59] ภาพความขัดแย้งนี้ กลายเป็นการโต้แย้ง ถกเถียง ประณาม รวมไปถึงการเผชิญหน้าด้วยแนวคิด อุดมคติ หลักปฏิบัติ และการฟ้องร้องด้วยข้อกฎหมาย ผลจึงเป็นความขัดแย้งว่าด้วยสังฆราชและศาสนา ดังนั้นบทความนี้ผู้เขียนมุ่งนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังฆราชและหลักการของการได้มาซึ่งสังฆราช เพื่อสนับสนุนให้ชาวพุทธมีหลักคิด ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความขัดแย้งอันว่าด้วยสังฆราชที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

คำสำคัญ : สมเด็จพระสังฆราชไทย, กลไกการได้มา

Abstract

The appointment of high supreme of Sangha is the ancient tradition of Thai Sangha Administration throughout the period of time. The appointment has shown the meaning of praise or being a mechanism of effective Sangha Administration through a close relationship with the state and state power. Since the late 19th patriarch had passed away, apostolic issue became controversial issue which might have political conflict as a backdrop. Religious issue is only the plaster coating on the outside. Lifting the concept of "Patriarch" must show "Pure - clean - bright - calm" and impeccable. Dhamma code of discipline, legal practices, custom and tradition were being introduced as a mechanism of controversial issue in order to acquire the 20th patriarch. In contrast, supporters of each sect has proposed alternative idea and right following timeline and separated into two patriarchs. They had also requested to appoint the patriarch urgently through protest against. The scenario of controversial issue had become in both political and religious conflicts.

Keywords: Thai Patriarch, Acquisition Mechanism

หลักการธรรมาภิบาลการบริหารเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกเงาะจังหวัดเลย
ตามแนวนโยบายประชารัฐ
Good Governance on Community Economics Management of Rambutan
Planting Group of Loei Province according to Civil State Policy

พระครูใบฎีกาทวีศักดิ์ ใต้ศรีโคตร
วิทยาลัยสงฆ์เลย

บทคัดย่อ

ประเทศต้องเริ่มสร้างความเข้มแข็งตั้งแต่ฐานรากขึ้นมา จะต้องร่วมมือกันทำให้เกิดความชัดเจนระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และท้องถิ่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องยึดถือ โดยเฉพาะผู้ปกครองที่เข้ามาบริหารบ้านเมืองจะต้องมีคุณธรรม มีหลักธรรมาภิบาลซึ่งประชาชนเองก็จะต้องมีศีลธรรมการบริหารเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกเงาะตามแนวนโยบายประชารัฐนั้น เกษตรกรและรัฐต้องร่วมมือกันในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรู้จักประยุกต์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่างๆ ให้เกิดประโยชน์เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ “สานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” เป็นความร่วมมือร่วมใจของรัฐและประชาสังคมเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา และขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งเป็นการรวมพลังทุกภาคส่วนไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, เศรษฐกิจชุมชน, กลุ่มผู้ปลูกเงาะ, นโยบายประชารัฐ

Abstract

Countries must strengthen the foundations up. Must work together to make a clear distinction between the public and private sectors, local sufficiency economy philosophy of His Majesty. It is important to be adhered to. The parents who come to govern must be moral. There are good governance, which the public would have to be moral, economic, administrative, community groups planted the fruit along the public policy of that state. Farmers and government must work together to make changes to improve application technologies. Benefits increase in line with the publicity campaign. "The power of civil government to build the economic foundations" for the cooperation of the state and civil society to jointly tackle. Driven Development and It combines the power sector, whether in the public sector and the public sector.

Keywords: Good Governance, Community Economics, Rambutan Planting Group, Civil State policy

การศึกษาองค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ
ตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา

The Study of Components and Criteria in Enhancing Elders'
Wellness based on Buddhist Way in Phayao.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มงคลกิตติ์ โวหารเสาวภาคย์
สาวเสาวนีย์ ไชยกุล
ฟ้าณพราง โวหารเสาวภาคย์
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา เพื่อสร้างและใช้ องค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา และเพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การใช้องค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา ผลการวิจัย พบว่า

1. การสร้างองค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา เป็นลักษณะข้อคำถาม ประกอบด้วยองค์ประกอบเกณฑ์ชีวิตหลัก และเกณฑ์ชีวิตย่อย ลักษณะข้อคำถามเป็นข้อความเชิงเดี่ยว ครอบคลุมลักษณะของเกณฑ์ชีวิตในแต่ละด้าน คือ สุขภาวะทางกาย 16 เกณฑ์ชีวิต สุขภาวะทางสังคม 16 เกณฑ์ชีวิต สุขภาวะทางจิตใจ 15 เกณฑ์ชีวิต และสุขภาวะทางปัญญา 14 เกณฑ์ชีวิต รวม 61 เกณฑ์ชีวิต ส่วนการได้มาซึ่งองค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิต โดยการศึกษาหลักพุทธธรรม การศึกษาเอกสารหลักฐานสำคัญ และสภาพการจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน นำผลการศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดตัวชี้วัดความสุข และการวิเคราะห์การบริหารจัดการ การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา ตามแผนงานวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์การใช้องค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา

2.1 ผลสัมฤทธิ์การใช้องค์ประกอบและเกณฑ์ชีวิตในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางกาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$)

2.2 ผลสัมฤทธิ์การใช้อองค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางสังคม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$)

2.3 ผลสัมฤทธิ์การใช้อองค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางจิตใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$)

2.4 ผลสัมฤทธิ์การใช้อองค์ประกอบและเกณฑ์ชี้วัดในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในจังหวัดพะเยา จำแนกตามสุขภาวะทางปัญญา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$)

คำสำคัญ: องค์ประกอบ เกณฑ์ชี้วัด สุขภาวะ ผู้สูงอายุ การเสริมสร้างสุขภาวะ

Abstract

The study entitled “The Study of Components and Criteria in Enhancing Elders’ Wellness based on Buddhist Way in Phayao” aimed to study components and criteria in enhancing elders’ wellness according to Buddhist way in Phayao, to create and use components and criteria in enhancement of wellness based on Buddhist culture and to analyze an achievement in the use of components and criteria to enhance well-being of the elders based on Buddhist culture.

Findings were as follows:

1) The creation of components and criteria in enhancing elders’ wellness based on Buddhist way in Phayao: The construction of achievement form for the use of components and criteria in enhancing elders’ wellness was in an interrogative form consisting of main components and minor criteria and the characteristics of question were a single feature covering aspects of criteria in each aspect viz 61 indicators consisting of 16 physical health indicators, 16 social health indicators, 15 mental health indicators, and 14 intellectual wellness. An obtaining elements and criteria for enhancing elders’ wellness according to Buddhism in Phayao were done by studying Buddhist principles, significant documents, citizens in the community, then results of the study were taken as the framework for happiness indicator, analysis of management, development and enhancement of elders’ wellness based on Buddhism in Phayao in accordance with the research plan.

2) The achievement in using the components and criteria in elders’ well-being enhancement based on Buddhist way in Phayao:

2.1 Achievement lassified by physical health, overall, at high level ($\mu = 4.26$)

2.2 Achievement classified by social health, overall, at the high level ($\mu = 4.40$)

2.2 Achievement classified by mental health, overall, at the high level ($\mu = 4.27$)

2.4 Achievement classified by intellectual health, overall, at the highest level ($\mu = 4.39$).

Keywords. : Component, Criteria, Health, Elderly People, Strengthening Elderly health.

รูปแบบการจัดการชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันของชุมชนกรณีศึกษา:
ชุมชนโบราณแช่แห้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

Pattern of Community Management for Living Together Case Study :
Chaehaeng Ancient Community, Phuphiang District, Nan Province

พระสมุห์อุทัย อุทัยเมธี
วิทยาลัยสงฆ์นครน่านฯ เฉลิมพระเกียรติฯ

บทคัดย่อ

การทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันของชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนโบราณแช่แห้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันของชุมชน อีกทั้งเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลรูปแบบการจัดการชุมชน และเพื่อนำเสนอผลการจัดการชุมชน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำชุมชนโบราณแช่แห้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน จำนวน ๕ คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน โดยการใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๘๙ คน สำหรับการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการค้นคว้าจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันของชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความสัมพันธ์ของชุมชน ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน และด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ของคนในหมู่บ้านแช่แห้งนั้น มีเอกลักษณ์ที่สำคัญคือ การมีรูปแบบการจัดการชุมชนตามวิถีแบบชุมชนดั้งเดิม ที่คนในหมู่บ้านแช่แห้งควรดำรงรักษาสืบไปและถ่ายทอดวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม เช่นนี้สู่คนรุ่นใหม่ รวมไปถึงการเผยแพร่ให้คนภายนอกชุมชนได้รับทราบ

คำสำคัญ: การจัดการชุมชน, การอยู่ร่วมกัน, ชุมชนโบราณแช่แห้ง

Abstract

People in Chaehaeng can participate in making decision, taking action, getting benefits and following analysis. The community and the Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nan Buddhist College coordinate in development & topics such as personal relationship, culture, economics and career in community, resources and environment.

Relationships of people in community: Pattern of relationship in Chaehaeng community is that villager get the support in development for living together, do their work in the village for helping each other, develop ancient community for education in the future. Chaehaeng community is an ancient community which the evidence is an ancient well called “WiangPhuphiangChaehaeng”. The villagers participate more to preserve it as an important heritage of the community. It should be developed and preserved to be the history study resource of Nan.

Keywords: Community Management, Living Together, Chaehaeng Ancient Community

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงโลกทรรศน์จริยธรรม

Environmental Preservation in Ethical Worldview

พระราชสิทธิเวที, ดร.
หน่วยวิทยบริการ วัดพุทธชะวันโชติการาม พิจิตร

บทคัดย่อ

การพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่การใช้ชีวิตประจำวันนั้น เรียกว่า **โลกทรรศน์จริยธรรม** ซึ่งมีความหลากหลาย ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะโลกทรรศน์และจริยธรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีอยู่ตามธรรมชาติ โดยสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะมนุษย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่ทำให้สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจเป็นในลักษณะทางเสริมสร้างหรืออาจเป็นในลักษณะของการทำให้เสื่อมลง เนื่องด้วยสิ่งแวดล้อมคือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบๆ ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ และสามารถอำนวยความสะดวกแก่มนุษย์อย่างมากมาย ดังนั้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงโลกทรรศน์จริยธรรม ซึ่งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีการบูรณาการจริยธรรมร่วมด้วย จะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้มนุษย์มีจริยธรรมกับสิ่งแวดล้อมและช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในดำรงไว้อย่างดีงามเพื่อลูกหลานสืบไป

คำสำคัญ : การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, โลกทัศน์จริยธรรม

Abstract

The development of environmental concepts related to human life is called the ethical worldview which is diverse. Here, only the ethical worldview related to changing of environment that happened by nature or by human's act is discussed. Although changes in environment is commonly found, human is the most important factor creating changes. However, changes that occurs from human's act can be either improving or making it worse. Since environment is surrounding us and provides benefits for all mankind. Thus, environmental preservation based on the ethical worldview is important to encourage people to everyone to apply ethical principle with environment then they can preserve and maintain better environment for the next generation.

Keywords: Environmental Preservation, Ethical Worldview

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในจังหวัดอุบลราชธานี

Application of Buddhist Principles on promoting the Elders' health
in Ubonratchathani Province

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒินมโม, ผศ.ดร.,
พระมหาเอกชัย อธิปญโญ
วุฒิปณฺณ คำตั้งหน้า
ไชยสิทธิ์ อุดมโชคนามอ่อน
วิทยาเขตอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Methodology Research) โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล 2 รูปแบบคือ รูปแบบวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีการของครอนบาค ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์หา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบแนวสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด (Open-ended questions) สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้สูงอายุ จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เป็นรายด้านคือ เสริมสร้างด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และเสริมสร้างด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เสริมสร้างด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

2. หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุหลักพุทธธรรมที่เสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ คือ (1) เสริมสร้างด้านร่างกาย มีอริยสัจจ 4 คือความจริงอันประเสริฐ, ไตรลักษณ์ 3 คือ กฎธรรมชาติของสรรพสิ่งทั้งปวง, ชั้น 5 คือเป็นกองทุกข์ ไม่การไม่เข้าไปยึดมั่นในชั้นห้า, (2) เสริมสร้างด้านจิตใจ คือ อกุศลมูล คือ รากเหง้าของความชั่วทั้งปวง, บุญกิริยาวัตถุ 4 เป็นที่ตั้งของบุญหรือความดี, อิทธิบาท 4 ฐานแห่งความสำเร็จ, สติปัฏฐาน 4 คือ ฐานหรือที่ตั้งของการกำหนดสติอย่างประเสริฐ, มรณสติ คือการระลึกถึงความตายอันจะมีแก่ตน, (3) เสริมสร้างด้านสังคม คือ โลกธรรม 8 ธรรมชาติของโลกเป็นความจริงที่ทุกคนต้องประสบเจอ, พรหมวิหาร 4 หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมอันทำให้งาม 2 งามภายนอกและงามภายใน,

3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี

3.1 เสริมสร้างด้านร่างกาย ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาด้านสุขภาพ การเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การพิจารณาว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันไม่เที่ยง เรามีความเจ็บ ความแก่ ความตาย เป็นธรรมดา การยอมรับความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นได้เสมอ จึงต้องมีการรักษาให้ถูกวิธีตามความเหมาะสมกับวัย ถึงแม้ว่าร่างกายของผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปธรรมชาติของสังขารก็ตาม สิ่งที่สำคัญคือเมื่อ ยังไม่เจ็บป่วยผู้สูงอายุจะต้องมีการดูแลตนเอง เอาใจใส่ใจที่จะบำรุงรักษาและส่งเสริมสุขภาพอยู่เสมอ

3.2 เสริมสร้างด้านจิตใจ ผู้สูงอายุส่วนมากจะมีอารมณ์เหงามากกว่าคนวัยอื่นๆ อาจส่งผลก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทางกายและทางใจได้ การประคับประคองดูแลรักษาจิต นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสภาพจิตใจที่พิจารณาเกี่ยวกับ ความไม่เที่ยง ความทุกข์ ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ จะช่วยให้เข้าใจในชีวิตมากขึ้นและยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ง่ายและพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาอื่นที่จะเกิดขึ้นไปในอนาคต

3.3 เสริมสร้างด้านสังคม เมื่อผู้สูงวัยก้าวเข้าสู่วัยชราบทบาทและความสำคัญของผู้สูงอายุในสังคมมักจะถูกจำกัดและเปลี่ยนแปลงไป การสูญเสียสัมพันธภาพในครอบครัว การสูญเสียสถานภาพทางสังคมเนื่องจากถึงวัยเกษียณอายุหรือหมดเวลาทำงาน ความสัมพันธ์ทางสังคมลดน้อยลง ขาดรายได้หรือมีรายได้น้อยลง เกิดความรู้สึกสูญเสียตำแหน่งหน้าที่เกียรติยศ ความนับหน้าถือตา ความภาคภูมิใจ ขาดเสถียรภาพและความมั่นคงทางจิตใจ ผู้สูงอายุจะต้องรู้จักประคับประคองจิตใจ ฝึกหัดตนเองให้รู้จักกฎของธรรมชาติว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ ไม่มีอะไรเที่ยง ไม่มีอะไรแน่นอน มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มีคนยกย่องและต้องมีคนนินทา มีสุขและมีทุกข์ปะปนกันไป

คำสำคัญ: พุทธธรรม, สุขภาพ, ผู้สูงอายุ

Abstract

This research has manifested on the application of Buddhist principles on promoting the elderly health in Ubonratchathani province. Mix methodology research has been used by gathering data in two forms: the quantitative research has consisted of the questionnaires designed for the four hundred selected samples. Cronbach's alpha has been formulated by a computer program in analyzing the value of percentage, average, standard deviation and; the qualitative research has been employed by the open-ended questions through in-depth interviewing twenty samples of the representatives of the elderly.

Findings of this study include:

1. Application of the Buddhist principles in promoting the elderly health in Ubonratchathani in overall aspects is averagely moderate ($\bar{x} = 3.36$). It can be analyzed by aspect as follows: physical support is averagely moderate ($\bar{x} = 3.41$); and mental support is averagely moderate ($\bar{x} = 3.35$). The lowest average is in social support but still moderate ($\bar{x} = 3.33$)

2. Related Buddhist principles promoting the elderly health including: 1) physical support consisting of the Four Noble Truths, the Three Characteristics as natural law of creatures, the Five Aggregates that should not be clung; 2) mental support, composed of the root causes of evil, the bases of meritorious action 4, the Path of Accomplishment 4, the Foundations of Mindfulness 4, and mindfulness on the cessation of consciousness; 3) social support, consisting of the Worldly Conditions 8 as the truth to be met, and the four noble sentiments and Dhamma that leads to graciousness from within and without; 4) economic support, abstaining from vicious ways of conduct but follow the virtues leading to temporal welfare or sources of happiness in the present life

3. Application of Buddhist principles in promoting the elderly health in four aspects including:

3.1 Physical support; the elderly normally faces physical problems. To understand and consider the changing of their bodies as well as to carefully remind themselves that we normally face the pain, old aging, death and accepting daily symptoms were, thus, useful to them. Although the body and health of the elderly have naturally changed, the medical care must be appropriately made for their aging. The most important thing is that the elderly must daily care themselves and be attentive on promoting their health.

3.2 Mental support; most of the elderly feel lonelier than other groups of age. This could be the cause of the physical and mental problems. Meditation and taking care of their minds is crucial for their peaceful mind. Consideration of the impermanence, suffering, and the changing of all creatures would be helpful to understand better about their life and accept the changing of all things and be ready to face the future phenomena.

3.3 Social support, entering the aging period, the role and importance of the elderly in society is generally limited and changed. The losses of family relationship and social status in retired age, lower social relationship, lower income, loss of respected positions and honor and the lack of stability and secured mind. The elderly, thus, need to control their minds to understand the natural law that all creatures are impermanent.

Keywords: Buddhist Principles, Health, Elders

การมองความจน - รวยทางมิติพระพุทธศาสนา The View of Poverty - The Dimension of Buddhism

กรรวิ จินดาหลวง
ผู้จัดการบริษัท จินดาศิลป์ จังหวัดลำพูน

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีความมุ่งหวังที่จะวิเคราะห์ถึง มุมมองความจนความร่ำรวยในทางพระพุทธศาสนาพบว่า ทศนะทางพระพุทธศาสนานั้น ความจนความร่ำรวย เป็นแบบอย่าง อย่างหนึ่งในทางพระพุทธศาสนา เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้คนตระหนักถึง ซึ่งความจนความร่ำรวยเกิดขึ้นเพราะกรรม ทั้งกรรมในอดีต และปัจจุบัน หากว่าทำดีแต่ปางก่อนผลปัจจุบันย่อมดีตาม คือ ร่ำรวย หากว่าอดีตทำในสิ่งที่ไม่ดี ย่อมเกิดเป็นคนยากไร้ หากว่าปัจจุบัน ร่ำรวยแต่ไร้ซึ่งศีลธรรม ศีลธรรม หรือหลักธรรม เช่น อบายมุข 6 มิตรปฏิรูป 4 ไม่นานทรัพย์นั้นก็หมดไป ส่วนความจนในปัจจุบัน มีศีลธรรมหรือหลักธรรม เช่น ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ 4 มิตรแท้ 4 เป็นต้น เขาย่อมดำรงตนไว้ชอบไม่นานความจนนั้นก็หมดไป ในที่สุดเขาก็จะร่ำรวย พร้อมด้วยหลักธรรม และดำรงชีวิตอยู่อย่างผาสุก ไม่ว่าจะจนหรือร่ำรวย หากขึ้นอยู่กับบุคคลผู้นั้นว่าจะนำสู่ทางใด เพราะความจนความร่ำรวยนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แม้เพียงโอกาสเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

คำสำคัญ : ความจน, ความร่ำรวย, พระพุทธศาสนา.

Abstract

This scholarly article is meant to be analyzed. The view of poverty, the rich in Buddhism. The view of the Buddha. Richness is one example in Buddhism. It's one tool to make people aware. The richness occurs because of karma. The past and present karma, if done well, but before the current results, it is good to follow the rich if the past do things bad. It is a poor person. If present Rich, but without morality, morals, or principles, such as the 6 Mitigation reforms. Now the present. There is a morality or principle, such as the Dharmagic, 4 benefits, 4 friends, etc., he would maintain his love for it until the end of it is gone. He will eventually be rich. With the principles and live a happy life. No matter how rich or rich If it's up to that person to lead the way. Because of poverty, the rich can change at any time. Even one chance only.

Keywords: Poverty, Riches, Buddhism.

แนวทางการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย

Conservation Approach and Restoration of Forest Resources in Thailand

สว ไพรประวัติ
ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.2
ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย พบว่า จะต้องอาศัยมิติทางด้านวิทยาศาสตร์สังคมเชิงจิตวิทยาให้ร่วมกันอนุรักษ์ด้วยหลักการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการระบบการฟื้นฟูป่าไม้ การจัดการป้องกันป่าไม้ และการจัดการรูปแบบการสงวนป่าไม้ให้คงอยู่ตลอดไป นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีมิติในการดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูไปตามกำลังอย่างเต็มความสามารถซึ่งมีแนวทาง ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายป่าไม้อย่างจริงจังโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การสนับสนุนการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดกับพื้นที่ป่าไม้ การสร้างองค์ความรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม้อย่างยั่งยืน และการสร้างแนวร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

คำสำคัญ : การอนุรักษ์ป่า, การฟื้นฟูป่าไม้, ทรัพยากรป่าไม้.

Abstract

This article aims to analyze conservation approaches. And the restoration of forest resources in Thailand must be based on the dimension of social science. psychological. to conserve together with the principles of forest management system. Forest protection and the management of the conservation of wood aunt to remain forever. In addition. government agencies must have a dimension of care. Conservation and rehabilitation are in full force. with the guideline of enforcing the forest law seriously without discrimination. Support for public participation in the village areas adjacent to forest areas. Creating Knowledge in Sustainable Forest Conservation And the formation of a new frontier in conservation and restoration of forest resources.

Keywords: Forest Conservation, Forest Restoration, Forest Resources

การส่งเสริมสุขภาพในพระสงฆ์: จากมติมหาเถรสมาคมสู่การปฏิบัติของคณะสงฆ์
จังหวัดพะเยา

Health Promotion among Buddhist Monks:
From the Bill of the Sangha Supreme Council of Thailand to Plan and
Practice among the Administration of Sangha in Phayao Province

พระราชปริยัติ, ดร.
วิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การส่งเสริมสุขภาพในพระสงฆ์เป็นประเด็นที่สำคัญและเร่งด่วน เนื่องจากในปัจจุบันพบว่า พระสงฆ์อาพาธด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non communicable diseases: NCDs) มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มหาเถรสมาคมซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในการปกครองคณะสงฆ์ไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพในพระสงฆ์ และริเริ่มโครงการพัฒนาสุขภาพพระภิกษุสงฆ์ให้ยั่งยืนแบบองค์รวมตั้งแต่ปี 2548 ต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน ในบทความนี้จะได้กล่าวถึงความหมายของสุขภาพ ภาวะสุขภาพของพระสงฆ์ มติมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพในพระสงฆ์ หลักการในการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการปฏิบัติของคณะสงฆ์จังหวัดพะเยาในการส่งเสริมสุขภาพของพระสงฆ์

คำสำคัญ: การส่งเสริมสุขภาพ, มหาเถรสมาคม, พระสงฆ์, คณะสงฆ์, จังหวัดพะเยา

Abstract

Health promotion in Buddhist monks is important and urgent issue because number of monks with non-communicable diseases (NCDs) is continuously increasing nowadays. The Sangha Supreme Council of Thailand, the governing body of the Buddhist order (Sangha) of Thailand, that is the ultimate authority for all ecclesiastical matters within the Thai Sangha, recognizes the importance of promoting health among monks. The first project was launched in 2005 aimed to develop sustainable holistic health. After that bills in the Sangha Supreme Council of Thailand related to health promotion among monks are continuously addressed. In this article, issue related to definition of health, health status among Buddhist monks, health promotion in monks bills from the Sangha Supreme Council of Thailand, concept of health promotion, and health promotion plan and practice among the administration of Sangha in Phayao Province.

Keywords: Health promotion, the Sangha Supreme Council of Thailand, Buddhist monks, administration of Sangha, Phayao province

รูปแบบการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 : ศึกษาเฉพาะบ้านหนองเต่า
ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

Management Model on the 5 Precepts Preserving: Case Study of Village
of Ban Nong Tao, Muangtued Sub-district,
Phuphiang District, Nan Province

พระครูฉันทเจติยานุกิจ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ศึกษาเฉพาะบ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 บ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่านและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการนำเอาศีล 5 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ ดำเนินโครงการ พระสงฆ์ และประชาชนในชุมชนบ้านหนองเต่า จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า

1) การจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 บ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านการวางแผน และด้านการติดตามผลการดำเนินโครงการ พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการติดตามผลการดำเนินโครงการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2) ปัญหา อุปสรรคการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 บ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ชุมชนขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการวางแผนโครงการและการขาดข้อมูลและข่าวสารที่จะใช้ในการเพื่อให้โครงการมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนตามความเหมาะสม และบรรลุมรรฐผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปัญหานั้นในอนาคต ได้แก่ มีการศึกษาการประยุกต์ใช้ศิลปะ 5 ในการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานในการจัดรูปแบบการจัดการหมู่บ้านรักษาศีล 5 บ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน และควรมีการศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักศีล 5 เพื่อนำไปสู่การขยายผลต่อไปในระดับตำบล อำเภอ สถานศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการ,หมู่บ้านรักษาศีล 5, บ้านหนองเต่า

Abstract

The commandments 5 case studies of the village of Nong Tao village, Muangtued Sub-district, Phuphiang District, Nan Province intended to study the village keeping the 5 precepts of the Nong Tao village, Muangtued Sub-district, Phuphiang District, Nan Province and to study problems and obstacles in the guidelines to remove the moral and 5 precepts in daily life and social inclusion in normal identified by the personal health and to learn the problems and suggestions to guide the 5 precepts. The result is a concrete village of Nong Tao village performed by way of research survey research (survey with the group. Examples included the leader of the Community Board of Directors Project monks and the people in the community of Nong Tao village, Muangtued Sub-district, Phuphiang District, Nan Province. An amendment of the tool that is used to collect the information as a query that the Investigator created data analysis by looking for the frequency of the mean and standard deviation. Research results are as follows:

1) The management style of village is in the medium level that is consistent with the fact that when considering are the objectives of the project plan and the results of the operation of the project are found that the purpose of the project is in the medium level of the plan is in the medium level and the track of the results of the operation of the project is in the level of

2) Problems obstacles format to manage the village of commandments 5 case study the village of Nong Tao village, Muangtued sub-district, Phuphiang district, Nan province. The critical issues include the community of people that have the knowledge of the technical information about your project planning and the lack of information and news that will be used in a project with a consistent with the life of the life of people in the community as appropriate and achieve objectives, in an efficient and effective

3) Suggestions for resolving the problem in the future with the Study to the application using the five precepts in their practice that affect the quality and standard in the format to manage the village of commandments 5 case studies of the village of Nong Tao village, Muangtued sub-District, Phuphiang District, Nan Province and there should be a study of the 5 precepts that lead to expand the results in the district level School District both the public and private sectors.

Keywords: Management Model, the 5 Precepts Preserving Village, Ban Nong Tao

การส่งเสริมความเชื่อของเด็กและเยาวชนต่อพระพุทธศาสนา Promoting the Belief of Children and Youth towards Buddhism

พระสมณีก จรโณ
จันทร์สม์ ตาปูลิง
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อของเด็กและเยาวชนที่มีต่อพระพุทธศาสนา พบว่า สังคมไทยกำลังประสบกับปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมและคุณธรรมของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ที่จำนวนไม่น้อยได้หันห่างจากคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักที่พึงพาและยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนไทยมาตั้งแต่อดีต ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยทุกแง่มุม การที่จะทำให้เยาวชนสนใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนานั้น สื่อธรรมะเองก็ต้องปรับตัวให้ทันสมัย การปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาควรดำเนินการในขณะที่บุคคลมีอายุน้อย เพราะเป็นวัยที่ยังไม่มีภาระ ไม่มีเรื่องที่ต้องคิดมากจึงสามารถซึมซับเอาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาซึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดได้หากใช้วิธีที่เหมาะสมบทความนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเด็กและเยาวชนต่อพระพุทธศาสนา

คำสำคัญ: การส่งเสริม, ความเชื่อ, เด็กและเยาวชน, พระพุทธศาสนา

Abstract

This article aims to analyze the beliefs of children and youth on Buddhism. It is found that Thai society is suffering from moral and moral degeneration of the people. especially the problems that occur to Thai youth. At the very least. have been distanced from the teachings of Buddhism. Which is the main dependence and psychological attachment of the Thai people since the past. It is related to the way of life of all aspects of Thai people. To make the youth interested in Buddhism. Dhamma media must adapt to the times. The cultivation of understanding about Buddhism should be carried out while the young person. Because there is no load. There is no need to think so to absorb the doctrines of Buddhism. It is about the concept if it is used appropriately. This article aims to present a guideline for promoting the belief of children and youth towards Buddhism.

Keywords: Promotion, Faith, Children and Youth, Buddhism

การบูรณาการหลักไตรสิกขากับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของสถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงาน
The Integration of the Three Senses with Development of Personnel
Competencies of the Institute for Skill Development

ศติยา อายุยืน
สถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงาน 11 สุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการบูรณาการหลักไตรสิกขาในทางพระพุทธศาสนากับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของสถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงาน พบว่า บุคลากรของสถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงานสามารถจะปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไปเพื่อการยกระดับของสมรรถนะทางกาย ทางวาจา และทางใจที่มีองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน พร้อมกับการดำเนินชีวิตทางสังคมที่ปราศจากความทุกข์เข้าถึงความสะอาด ความสว่างและความสงบภายใน หลักพุทธธรรมดังกล่าว สามารถที่จะตอบโจทย์ในการพัฒนาสมรรถนะของมนุษย์หรือบุคลากรของสถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงานต่าง ๆ ได้อย่างดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคลและทั้งกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ให้เกิดความดีงามและเกิดภูมิปัญญา

คำสำคัญ : การบูรณาการ, หลักไตรสิกขา, การพัฒนาสมรรถนะ, สถาบันพัฒนาฝีมือพัฒนาแรงงาน

Abstract

This paper aims to integrate the Three Senses in Buddhism and the Development of Personnel Competencies of the Institute of Skill Development for Labor. It is found that the personnel of the Skill Development Institute will be able to perform their duties to improve the level of physical performance. Verbal and psychological. with the knowledge to analyze operational problems. Along with the social life without suffering. access to cleanliness. Brightness and inner peace Such a Buddhist principle. It can respond to the development of human capacity or the well-being of the Institute of Skill Development. and can be applied to the individual and the whole group of individuals to achieve good and wisdom

Keywords: Integration, Sikhism, Capacity Development, Skill Development Institute, Workforce Development

พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล

Buddhist Integration for the Development of Nursing Competencies

ร.อ.ดร.อากาศ อาจสนาม
โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า
ดร.ณัฐชนันตร์ อยู่สีมารักษ์
ครูโรงเรียนพิบูลทอง

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลที่ปฏิบัติหน้าในโรงพยาบาลต่าง ๆ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักอภิชาลธรรมสามารถนำไปพัฒนามนุษย์ในองค์กรทั้งหลายให้มีสมรรถนะมากยิ่งขึ้นหากพยาบาลมีความมุ่งมั่น พยายาม มีความตั้งใจอย่างเต็มที่ ความพอใจและรักในสิ่งที่ทำ (ฉันทะ) จนกลายเป็นความเพียร (วิริยะ) เอาธุระไม่ทอดทิ้งกับภาระงานที่มากมาย มีการตั้งใจ (จิตตะ) รับรู้ในสิ่งที่ทำไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปในเรื่องอื่นๆ และหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราเหตุผล (วิมังสา) ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะทำให้พยาบาลมีสมรรถนะพร้อมที่จะงานเพื่อผู้อื่นโดยเฉพาะประชาชนที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทั้งรัฐและเอกชน

คำสำคัญ : พระพุทธศาสนา, การพัฒนาสมรรถนะ, พยาบาล

Abstract

This article aims to integrate nursing competency development in hospitals. The virtuous virtue can lead to the development of human beings in the organization to be more effective if the nurse is determined to try to fully intend. I do not know what to do. I do not let go of the distraction in the story. other This will make the nurses more able to work for others. especially those who are admitted to both public and private hospitals.

Keywords: Buddhism, Capacity Development, Nursing

หลักไตรสิกขากับการส่งเสริมดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ

The Tri-Sikkha and Health Promotion among Elderly People

พญ.นิพัทธวรรณ ไวกษะนันท์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาจากการก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ การจัดการสุขภาพของผู้สูงอายุไม่เหมาะสมทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งต่อร่างกาย จิตใจของตัวผู้สูงอายุเอง และส่งผลกระทบต่อชุมชนและประเทศชาติในด้านของเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมดูแลสุขภาพจึงมิใช่หมายความแต่เพียงการปราศจากโรคและความพิการเท่านั้น หากแต่หมายถึง สุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคมด้วย ผู้สูงอายุมีความเปลี่ยนแปลงสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา แตกต่างจากวัยที่ผ่านมาอย่างมากและรวดเร็ว หรือกล่าวสั้นๆ ว่า มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายและจิตซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หลักการของไตรสิกขาในพระพุทธศาสนา คือ ศีล ควบคุมกายและสมาธิควบคุมจิตใจตามลำดับ ก่อให้เกิดสติอันเป็นจุดเริ่มต้นของปัญญาเข้าใจธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพตามวัย นอกจากนี้ การเจริญสมาธิ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ามีผลต่อทั้งสุขภาพจิตและผลต่อสุขภาพกาย การนำหลักการไตรสิกขามาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ จึงครบถ้วนการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

คำสำคัญ: หลักไตรสิกขา, การส่งเสริมสุขภาพ, ผู้สูงอายุ

Abstract

Thailand is going to be the Ageing Societies. Healthcare and health promotion for the elderly becomes an important issue. Change to the elderly affects their healths: physical, mental, social, and spiritual aspects or saying that mind and body function together. Tri-Sikkha, the three Buddhist principles, composing of Adhisilasikkha; the physical norm, Adhiccittasikkha; the mindful meditation and Adhipannasikkha; the wisdom, promote the mental and spiritual health making the elderly have an insight and accept the truth about the nature of ageing and change. Moreover, there have been many evidences that meditation improves both mental and physical healths. So, the elderly healthcare and health promotion using Tri-Sikkha is the holistic approach.

Keywords: Tri-Sikkha, Health Promotion, Elderly people

❖ ภาคผนวก ❖

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๘๕๕/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review)

ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติฯ

เพื่อให้การดำเนินการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุค Thailand ๔.๐” ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบาย มหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review) ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วย :

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

๑. พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.
๒. พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.
๓. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รองศาสตราจารย์
๔. พระครูโสภณปริยัติสุธี, รองศาสตราจารย์ ดร.
๕. พระชยานันท์มุนี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
๖. พระครูสุนทรสังฆพินิจ, ดร.
๗. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
๘. ศาสตราจารย์ ดร.จางงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
๙. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
๑๐. รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี
๑๑. รองศาสตราจารย์ พูนทรัพย์ เกตุวีรพงศ์
๑๒. รองศาสตราจารย์ สมบูรณ์ บุญฤทธิ์
๑๓. รองศาสตราจารย์ ดร.วรภฤต เกื่อนช้าง
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อุปสอด

/๑๕.อาจารย์...

๑๕. อาจารย์ ดร.ชำนาญ เกิดช่อ
๑๖. อาจารย์ ดร.สามารถ บุญรัตน์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ชินะวงศ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา จันทร์บูรณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน่าน
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุทม์ บุญศรีตัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชติ บติรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน มหาวิทยาลัยมหิดล
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาช เพ็งพุ่ม มหาวิทยาลัยนเรศวร
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทร์แดง มหาวิทยาลัยพะเยา
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียามัย มหาวิทยาลัยพะเยา
๑๑. อาจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๑๒. อาจารย์ ดร.พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๓. อาจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๔. อาจารย์ ดร.ไพศาล เครือแสง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๑๕. อาจารย์ ดร.กันยารัตน์ รินศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๘๕๗/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเอกสารประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติฯ

เพื่อให้การดำเนินการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง “พุทธบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมยุค Thailand ๔.๐” ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบาย มหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเอกสารประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วย :

๑. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานคณะกรรมการ
๒. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	รองประธานคณะกรรมการ
๓. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	รองประธานคณะกรรมการ
๔. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ (ฝ่ายวิชาการ)	รองประธานคณะกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์	คณะกรรมการ
๖. พระครูโสภณปริยัติสุธี, รศ.ดร.	คณะกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	คณะกรรมการ
๘. ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	คณะกรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุทม์ บุญศรีตัน	คณะกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตน์สังธรรม	คณะกรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย พลเมืองดี	คณะกรรมการ
๑๒. พระชยานันท์มุนี, ผศ.ดร.	กรรมการและเลขานุการ
๑๓. พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปถิโย, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔. อาจารย์ ดร.วรปรัชญ์ คำพงษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. อาจารย์ ดร.ชำนาญ เกิดช่อ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

/๑๖.อาจารย์...

๑๖. อาจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิต

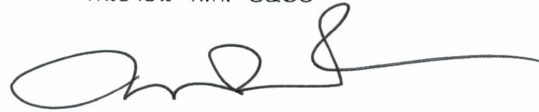
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๗. อาจารย์เชษฐ นิมมาทพัฒน์

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย